

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

TREBALLS DE LA SECCIÓ DE FILOSOFIA I CIÈNCIES SOCIALS, XV

LA TRANSICIÓ DE L'EDUCACIÓ
AL MERCAT DE TREBALL:
L'OPINIÓ DELS JOVES DE
CATALUNYA

Francesc Bosch Font
Javier Díaz Malledo
Miquel Santesmasés Mestre

BARCELONA

1991

**LA TRANSICIÓ DE L'EDUCACIÓ
AL MERCAT DE TREBALL:
L'OPINIÓ DELS JOVES DE
CATALUNYA**

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

TREBALLS DE LA SECCIÓ DE FILOSOFIA I CIÈNCIES SOCIALS, XV

**LA TRANSICIÓ DE L'EDUCACIÓ
AL MERCAT DE TREBALL:
L'OPINIÓ DELS JOVES DE
CATALUNYA**

**Francesc Bosch Font
Javier Díaz Malledo
Miquel Santesmas Mestre**

BARCELONA

1991

Ponent de l'Institut d'Estudis Catalans:

CARLES A. GASÒLIBA I BÖHM

© Institut d'Estudis Catalans

Primera edició: octubre de 1991

Tiratge: 500 exemplars

Editor: Institut d'Estudis Catalans

Carme, 47 - 08001 Barcelona

Fotocomposició i impressió: Gràfiques Canuda, s.a.

Ferrer i Vidal, 10 - 08005 Barcelona

ISBN: 84-7283-182-5

Dipòsit legal: B. 36.225 - 1991

CAPÍTOL I

INTRODUCCIÓ

1. *LA TRANSICIÓ AL TREBALL: UN PROCÉS QUE S'ALLARGA I ES COMPLICA*

En els darrers anys, el període de transició de l'escola al treball remunerat —que en el passat potser es considerava, en termes generals, com un temps curt de recorregut fàcil i ràpid, s'ha anat perllongant fins a constituir per si mateix tota una fase del cicle vital. La llarga durada d'aquesta fase per a un nombre considerable de joves és en nombrosos països industrialitzats (entre aquests Espanya), una font de preocupacions per als responsables de la política social.

Ara bé, ¿per què les dificultats dels joves que travessen aquesta etapa susciten tanta inquietud? La importància de la fase de transició potser tingui com a motiu que: a) el fet d'aconseguir un treball remunerat és un ingredient fonamental de la transició dels joves a la posició social de persones adultes, b) en aquest període els joves han de pendre decisions que sovint tenen un caràcter pràcticament irreversible; c) el moment és l'adequat perquè els futurs treballadors adquireixin una àmplia base de capacitats, experiències i coneixements, decisius per a la seva posterior adaptació laboral; d) en aquesta fase i després de la relativament anivelladora etapa escolar obligatòria, es fan més visibles (a l'hora de treballar o de la continuació dels estudis) la vulnerabilitat i desavantatges relatius dels grups menys afavorits.

La complexitat potencial del procés de transició ve donada pel fet que hi conflueixen, tal com han posat en relleu Barton i Fraser (1978), diferents tipus de circumstàncies que en la pràctica es troben interrelacionades però que a efectes analítics convé delimitar. Es tracta de circumstàncies de caràcter individual (p. ex. la classe social, el sexe, l'hàbitat i el nivell d'estudis dels diferents individus), de caràcter institucional (p. ex., la variable qualitat de les escoles o dels sistemes d'orientació i col·locació existents, les relacions centres educatius-col·locadors) i de caràcter econòmic-social (p. ex., les alteracions en el pes relatiu dels sectors productius, la conjuntura econòmica, el canvi tecnològic, les actituds socials quant al treball de la dona), totes les quals influeixen en les oportunitats de treball dels joves.

This One

CRXK-Y6B-29GH

Des d'una altra perspectiva, caldria distingir, si més no, tres aspectes o moments diferents en la transició de l'escola al treball: 1) el de la formació bàsica per al treball (adquirida normalment als centres d'ensenyament o de preparació professional), 2) el dels serveis de transició (com ara els d'informació o orientació educativa i professional, i els de col·locació) i 3) el de la iniciació pròpiament dita a la vida laboral (connectada amb els primers treballs, les mesures preses dintre d'aquests per a familiaritzar els joves amb la pràctica laboral, i les de seguiment dels seus primers passos en el món del treball).

De tot això, se'n poden derivar dues conclusions gairebé òbvies (Diaz Malledo, 1986). D'una banda, *no podem parlar d'un únic procés de transició aplicable a tots els joves*, sinó de diferents transicions (en plural) amb distint grau de dificultat, en funció de les característiques dels individus i les circumstàncies que els envolten; d'altra banda, *el paper dels factors educatius en una satisfactòria transició al lloc del treball, tot i que és important, només pot ser limitat*, donada l'existència d'una gamma de variables d'un altre ordre, no menys significatives. En el present estudi, referit als joves de Catalunya, es reflecteix tant aquesta pluralitat dels processos de transició al treball, com el pes de factors distints als educatius en l'accés a les diverses vies que s'obren a l'acabament de l'escolaritat obligatòria.

En efecte, n'hi ha prou amb una lleugera lectura dels resultats de l'estudi (Cap. III) per percebre la influència de factors com la *classe social* en la propensió a l'atur, les qualificacions educatives, la importància donada a la ràpida consecució d'un treball i als seus aspectes pecuniaris, etc.; o de la variable *sexe* en la valoració de la vida familiar enfront el treball, dels diversos aspectes que fan més o menys atractiu un lloc de treball, etc; o de la qüestió del *nivell d'estudis* a l'hora d'acceptar un o un altre treball, de pronunciar-se sobre els avantatges relatius de l'estudi i el treball (amb la consegüent proclivitat a continuar per una o altra via), etc. En aquest respecte, un estudi anterior dels autors, referit als joves de Madrid, oferia una panoràmica similar (Bosch Font et al., 1985).

Aquesta manca d'uniformitat en els processos de transició, així com la influència en aquests de circumstàncies individuals i socials que se sumen a les característiques educatives vénen corroborades, així mateix, en un recent i ambiciós treball sobre la inserció professional i social dels joves catalans, treball encara en curs d'elaboració però del qual ja ha estat publicat un avanç (Casal *et al.*, 1989). Els autors conclouen que "el pas de l'escola a la vida activa... expressa un sens fi de situacions diverses", que "els recursos i oportunitats formatives depenen principalment de l'origen social" (variable que ve representada pel que denominem "configuració socioeconòmica" del territori), i que els models d'inserció... (e.d. "la importància relativa... de... els estudis, el treball i les responsabilitats familiars") varien primordialment en funció del sexe.

La investigació de referència analitza mostres de joves que tenen 19 o 25 anys d'edat en el moment de l'entrevista, i s'arriba a especificar per als de 19 anys (de més interès aquí perquè s'acosten més als que són objecte d'estudi en el present

treball, les edats dels quals són des de 14 fins a 20 anys), una tipologia que agrupa els joves segons cinc "itineraris bàsics", notablement diferents entre si. Els diversos grups de joves recorren uns itineraris o uns altres depenent de la distinta combinació de circumstàncies que concorren en ells. En l'esmentada tipologia hom posa l'accent en l'especial dificultat que ofereix la inserció laboral dels joves amb pitjors resultats escolars, aspecte sobre el qual tornarem a parlar més endavant.

Els autors de la investigació en destaquen altres trets que subratllen aquest allargament i aquesta més gran complexitat que avui caracteritzen la fase de transició. Així, observen p.ex. que més de la meitat dels joves de 19 anys continuen escolaritzats (dada congruent amb la que dóna el present treball, en que el 61 % dels entrevistats són considerats com estudiants) o que "la figura de l'estudiant a temps complet o plenament inactiu" no és molt representativa, i en canvi abunden les situacions intermèdies que combinen l'estudi amb l'activitat laboral (sense que hi càpiga parlar de veritables treballs), realitat aquesta també detectada en altres països industrialitzats (Marchand, 1988).

2. LES DIFICULTATS DE LA TRANSICIÓ I L'ATUR JUVENIL

El símptoma més característic de l'actual empitjorament del procés de transició al treball és la magnitud i persistència de l'atur juvenil, un fenomen d'especial relleu a Espanya que en els darrers lustres ha castigat amb generalitat al conjunt de la població activa, però que a l'igual que en la gran majoria dels països de la OCDE, s'ha rabejat en els joves més que en qualsevol altre grup d'edat (Toharia i Fdez. de Andés 1988; Hart 1988). Altres símptomes connexos reveladors del deteriorament en la fase de transició com el ja esmentat de l'allargament del període de recerca de treball per part dels joves, la multiplicació dels treballs temporals i inestables que molts d'ells acaben ocupant, i la suposada integració d'una proporció desconeguda de joves en l'anomenada economia submergida (Díaz Malledo, 1986), també es relacionen directament amb la generalitzada desocupació dels joves.

No tractem de reduir totes les dificultats de la transició al problema de l'atur, ni de pretendre que en altres períodes anteriors caracteritzats per una situació gairebé de plena ocupació, les esmentades dificultats no existissin en absolut. Però la veritat és que en el debat sobre la transició dels joves està implícit que la qüestió de fons és sobretot la del treball. Tal com ja ho hem fet notar (Lemerle, 1988): "si els joves s'incorporen avui a la vida activa amb més dificultats que fa quinze anys és, en gran part, per culpa de la crisi del treball".

A l'hora de cercar explicacions a aquesta marcada incidència de l'atur entre els joves i a la gran dificultat que tenen per entrar en el mercat del treball "normal", han gaudit de certa popularitat dues classes d'opinions que tenen en comú el fet que les dues se centren en les característiques dels individus, això és, que *atenen fonamentalment a la banda de l'oferta*. Una d'aquestes opinions imputa la res-

ponsabilitat més gran a les *actituds* juvenils vers el treball: el rebuig d'aquests o la manca d'interès per aconseguir-lo. L'altra, dóna la culpa bàsicament als escassos i inadequats *coneixements* rebuts pels joves en el sistema educatiu.

La primera d'aquestes hipòtesis, tanmateix, ha estat qüestionada pels resultats d'estudis duts a terme en els darrers anys a diversos països de la OCDE (CERI-OCDE, 1983) i en el cas espanyol per les dades de diverses investigacions (Bosch Font *et al.*, 1985; Casal *et al.*, 1989), la present inclosa. Les unes i les altres mostren que, a l'igual dels seus ascendents, els joves d'avui dia jutgen bàsicament l'activitat laboral (sense perjudici d'alguns matisos sobre les seves característiques òptimes) i és molt minoritària l'actitud de rebuig envers el treball:

Quant a la segona tampoc no resulta convincent si hom la formula en termes generals. En etapes de més gran auge econòmic i notables canvis productius i tecnològics, coneixements semblants no han impedit la normal incorporació al treball dels joves recent sortits del sistema escolar. A més a més, la suposada insuficiència dels coneixements ha de posar-se en relació amb factors com les característiques dels llocs de treball a què els joves tenen de fet accés i amb les pautes de contractació dels qui els ofereixen el treball.

Ara bé, la gran majoria d'aquests llocs disponibles (sobretot en èpoques com la present), no requereixen coneixements especialitzats o amplis (Audier, 1988; Amat i Gehin, 1987), i molts dels qui ofereixen treball concedeixen un valor molt relatiu als coneixements assolits a l'escola o bé no consideren que aquests siguin insuficients (Oxenham, 1988). Això és aplicable al cas espanyol on, sense anar més lluny, la present investigació (Cap. III Part especial) il·lustra sobre el tipus de llocs de treball a l'abast d'aquests joves de 14-20 anys, mentre que les actituds dels que ofereixen treball, revelades pels seus criteris de contractació (De Zárraga, 1985), no difereixen del que hem exposat anteriorment. Si aquest és el cas, la pressumpta escassetat dels coneixements o bé que aquests siguin inadequats, difícilment pot constituir la causa precipitant del massiu atur juvenil.

Però el problema de les actuals dimensions del fenomen de l'atur juvenil, també ha estat enfocat des d'una altra perspectiva que posa l'accent en el *factores relacionats amb la demanda* del mercat de treball. Sense negar la transcendència de certs aspectes constitutius de l'oferta (primordialment l'impacte de la demografia), aquesta tercera hipòtesi postula que allò que és decisiu és que amb la crisi i l'estancament econòmic hom posà en marxa un procés de *reducció del nombre total de llocs de treball* en l'economia i a més a més, *es va produir una reestructuració de molts dels ja existents, i tot plegat ha afectat més que proporcionalment els joves*.

En efecte, algunes dades espanyoles procedents de l'Enquesta de Població Activa (EPA) i recollides en treballs recents (Díaz Malledo 1986, pàg. 109; Toharia i Fdez. de Andrés. 1988, pàg. 159), mostren que entre 1976 i 1985 l'economia espanyola va desfer més de 1,7 milions de llocs de treball: del total de llocs desapareguts, més de la meitat corresponen a ocupacions que en el moment temporal inicialment considerat desenvolupaven persones joves, i va ser el grup d'edat de

16-19 el més afectat, en excés, per aquesta mutació. En el conjunt de la població ocupada, els menors de 24 anys representaven en 1976 (4t. trim.) el 21,7 %, mentre que el 1985 (2n. trim.) només suposaven el 14 %.

Una situació similar observen en altres països del nostre entorn, p. ex. a França, on la pitjor part se l'emporten els joves de 16 a 21 anys; per a aquest grup, "el nombre de llocs ocupats nou mesos després de sortir del sistema educatiu ha descendit en un 24 %, i ha passat d'una mitjana de 334.000 llocs en 1976-78 a 255.000 en 1980-82 (Amat i Gehin, 1987). L'escassetat de llocs de treball a l'abast dels joves és, doncs, la qüestió principal per a alguns estudiosos gals, els quals creuen que "la crisi de l'ocupació dels joves està relacionada sobretot amb la insuficiència de creació de llocs de treball" (Genebittel i Viney, 1987).

Hi cap, per tant, suggerir que una proporció substancial de l'actual atur dels joves espanyols i les consegüents dificultats per fer amb èxit la transició a la vida activa, s'explica per les repercussions que la crisi econòmica ha tingut en el nombre de llocs de treball disponibles per als esmentats grups d'edat.

3. LA FASE DE TRANSICIÓ I LA "PRECARITZACIÓ" DE L'OCUPACIÓ

El relativament escàs nombre de llocs de treball a l'abast dels joves no és, amb tot, l'únic obstacle a la fàcil transició d'aquests a la vida activa. Un problema connex és el ja esmentat abans del tipus de llocs de treball accessibles per a una bona proporció de joves, això és el de la multiplicació dels treballs temporals i inestables.

Així, en una investigació anterior dels autors, referida als joves de Madrid (Bosch Font *et al.*, 1985) hom podia apreciar que percentatges molt elevats d'aquells que treballaven o havien treballat, ho feien com a cambrers, dependents, repartidors, peons o tenint cura d'infants; en la present investigació referida a Catalunya, els percentatges entre les distintes ocupacions varien una mica (vid. Cap. III: 2.3.1 i 2.4.3.), però hi subsisteix el fet d'una notable concentració en aquest gènere d'activitats de marcat caràcter "secundari".

Cal fer notar, així mateix, que moltes de les mesures de política laboral destinades a pal·liar el massiu atur dels joves, contribueixen en certa mesura a reforçar el caràcter precari del mercat de treball juvenil (ja que aquestes mesures es tradueixen en "contractes en pràctiques", "per a la formació" etc., que per definició són de durada breu), encara que també és veritat que hi faciliten la inserció d'un cert nombre de joves i que, en tot cas, serveixen per alleugerir —ni que sigui temporalment— la difícil situació dels seus concrets beneficiaris.

Aquest fort pes relatiu dels llocs de treball que hi cabria considerar com a precaris atenent a diversos criteris simultanis o alternatius (al caràcter provisional o de temporada, la manca de relació contractual, la intensitat de la dedicació per part del treballador, etc.), és un tret tan notori de l'actual procés de transició cap a la vida activa (tret encara més acusat per al cas de les dones joves), que alguns estudiosos de la qüestió no han dubtat pas de qualificar-lo d'"eix principal de l'actual procés d'inserció professional" (Casal *et al.*, 1988 i 1989).

Aquests fenòmens els podem observar també més enllà de les nostres fronteres. Així, a França (on els avatars de la transició dels joves cap a la vida activa han estat objecte d'intens escrutini), hom ha posat en relleu que "els joves accepten cada vegada amb més freqüència, ocupacions precàries de curta durada" i que "l'estabilització en un treball "definitiu" pot no esdevenir-se fins passats diversos anys" (Coëffic, 1987). Això és degut principalment al fet que els joves no poden ja accedir de forma directa a molts treballs relativament estables, reservats en la pràctica a les persones ja experimentades, i per això que "alguns llocs de treball del "tram més baix de l'escala" han acabat per convertir-se, cada cop amb més gran intensitat, en els llocs d'acollida dels joves en el mercat de treball" (Audier, 1987).

En el cas francès, els esmentats llocs de treball estan concentrats majorment en petites empreses dels sectors dels comerç, els serveis comercials, la construcció i les obres públiques, els quals "ofereixen treball als joves principiants sense garantir-los una gran estabilitat", i els permeten sovint "situacions intermèdies entre el treball i l'estudi"; aquests sectors han esdevingut, de fet, "una mena de pas obligat per introduir-se a la vida activa" (Amat i Gehin, 1987).

Per tant, les modificacions sofertes pel mercat de treball a impulsos de la crisi econòmica amb la seva influència en els criteris de la contractació, constituïrien un significatiu factor addicional per explicar la prolongació i la major complexitat de la fase de transició del sistema educatiu al treball remunerat i estable, que semblen ser la característica d'aquests darrers anys.

4. *BAGATGE EDUCATIU I TRANSICIÓ AL TREBALL*

De tot el que hem exposat als apartats 2. i 3. anteriors, hi cap inferir que allò que fonamentalment obstaculitza la transició de l'escola al treball per a la majoria dels joves, no sembla ser la manca d'interès o de coneixements i capacitats d'aquests, sinó la desaparició virtual de molts dels llocs de treball a que anteriorment els joves accedien i, en general, l'escassetat de col·locacions.

En efecte, semblaria que si no existissin tan elevats nivells d'atur, i suposat l'assoliment en el sistema d'ensenyament dels coneixements generals i els trets bàsics de comportament requerits en la major part de les ocupacions assequibles als joves, la transició al treball no hauria de plantejar, com a norma, problemes molt arduos. I si bé la formació dels joves de cara al món real del treball encara pot estar, en molts casos, incompleta, "generacions de joves que a la fi de l'etapa escolar han ocupat els llocs de treball poc qualificats normalment a l'abast dels de la seva edat, demostren que les capacitats genèriques requerides en aquests treballs les poden adquirir de forma perfectament adequada en el propi treball" (Roberts, 1984). Uns serveis eficaços d'informació, orientació i col·locació contribuïrien presumiblement a aplanar les poques dificultats subsistents per a una transició satisfactòria, dintre del que és possible, a la vida activa. Però no és menys cert que un bon grup de joves, que en ocasions hom ha xifrat

entre el 10 % i el 20 % de la població escolar (Coleman i Husén, 1985), surt de l'escola sense haver assimilat els coneixements generals i els trets de comportament bàsic que tan decisius resulten per a la integració amb èxit a la vida laboral. En molts països industrialitzats es fa palès que a aquests joves —en gran part pertanyents a les classes pitjor situades econòmicament— corresponen els índexs més grans d'atur o bé la concentració més gran de treballs "precaris" (OCDE, 1985; Laulhé, 1988).

A Espanya, també podem comprovar que els qui estan aturats són, de forma predominant, aquells que han obtingut, com a màxim, el Certificat d'escolaritat i els qui pitjor s'autoavaluen com a estudiants (Bosch Font *et al.*, 1985); les dades de la present enquesta, corresponents a Catalunya, donen resultats semblants i permeten afirmar que una bona part dels joves catalans a l'atur tenen certes mancances educatives (Cap. III: 1.5.2.).

D'altres treballs d'investigació (Casal *et al.*, 1989) arriben a conclusions similars, i indiquen que "una fracció gens menyspreable de joves experimenten una sortida... prematura del sistema escolar", cosa que dificulta la transició a la vida activa, ja que "l'assoliment escolar és una condició necessària... per a la plena inserció"; de fet, en la seva tipologia d'"itineraris de transició", aquests autors subratllen l'existència d'una "línia que integra el fracàs escolar i professional de manera conjunta".

Sense deixar de reconèixer que, des d'un punt de vista conceptual, les diferents "deficiències educatives" esmentades (la manca d'assimilació de coneixements o trets de comportament bàsics, la mera consecució del Certificat d'Escolaritat, l'abandó prematur dels estudis, etc.) no són exactament equivalents (per la qual cosa l'anàlisi caldria depurar-la més), sí sembla que tots aquests grups de joves experimenten dificultats en l'accés al treball que deriven del seu insuficient bagatge educatiu.

Per a aquests grups específics de joves, per tant, les mesures orientades a completar-ne la preparació educativa i pre-laboral, semblen no solament conuenients sinó indispensables amb vista a millorar les possibilitats de la seva transició satisfactòria (i encara de la simple transició) al món del treball. En efecte, aquests remeis contribueixen a proporcionar títols o diplomes que són un obligat requisit per aspirar a determinades ocupacions i —cosa que és potser més important— a subministrar-los la base sobre la qual es funda tot posterior aprenentatge en el treball.

Així doncs, en les dificultats de la transició al treball de la majoria dels joves, les mancances educatives desenvolupen un paper secundari i es refereixen sobretot a grups concrets, els assoliments educatius dels quals es troben, per diverses raons molt per sota de la mitjana. Però, no es tracta de minimitzar el problema, ja que aquests grups (Díaz Malledo, 1986) representen en termes absoluts un nombre considerable i requereixen, de segur, una dedicació prioritària per tal de reduir així els desavantatges relatius en la competició dels escassos llocs de treball i igualment per evitar-ne la marginació social.

5. *LA PRESENT INVESTIGACIÓ: OBJECTIUS I PLANTEJAMENT*

Aquesta investigació analitza alguns dels problemes suscitats per la transició del sistema educatiu al mercat del treball. El nucli de l'esmentada transició és l'estudi del procés de decisió i les causes que influeixen en les eleccions fetes pels joves quan afronten les opcions d'estudiar, treballar o una combinació d'ambdues, i l'elecció entre diferents tipus d'educació i treball.

En la pràctica, es tracta d'avançar, en la comprensió dels tres moments en que —segons indicàvem a l'apartat 1— podríem dividir la transició de l'àmbit escolar al món laboral: 1) L'etapa educativa vista des de la perspectiva de la futura incorporació a treball; 2) el període de transició en sentit estricte (amb els serveis d'orientació, etc. i on conflueixen les actituds i comportaments de joves, pares, professors, ocupadors i poders públics); i 3) l'etapa d'acoblament al món laboral i als llocs de treball en particular.

L'anàlisi efectuada aquí gira entorn a tres encreuaments que es produeixen en el context espanyol: a) l'elecció educativa a l'acabament de l'Educació General Bàsica (EGB); b) la possibilitat de triar entre seguir estudiant o bé deixar de fer-ho en complir els catorze anys; i c) l'oportunitat d'accedir al mercat del treball en complir els setze anys. Es tracta, en definitiva, d'esbossar la sèrie —o sèries diferents— d'eleccions educatives i laborals dels joves i d'analitzar quins problemes plantegen aquestes eleccions.

Hem estudiat el grup d'edat dels 14 als 20 anys, d'acord amb la pràctica internacional que desdobra els joves en dos grups, els menors de 20 anys i els compresos entre 20 i 25 anys. La investigació exclou, per tant, els joves amb titulació universitària, perquè partim del supòsit que el seu procés de transició té unes característiques diferents.

En aquesta investigació partim de la hipòtesi que, per al jove, el mercat del treball és una dada. Les demandes de feina són apercebudes pels joves en termes d'un ventall de llocs de treball i de possibles trajectòries laborals futures. En aquest panorama de possibilitats laborals, el jove potser pensa que el nivell educatiu és una condició necessària —o si més no una ajuda valuosa— per aconseguir uns treballs determinats. És a dir, el jove avalua més o menys explícitament la demanda de treball a l'hora de determinar-ne l'oferta i la demanda d'educació o d'altres activitats.

Cal postular que en l'esmentat procés d'avaluació, el jove té en compte tant l'aspecte d'inversió com el de consum. Això és, analitza en quina mesura p. ex., una opció educativa potencia les seves possibilitats futures (d'ingressos, tipus de treball, etc.), i així mateix en quina mesura determinats estudis o treballs als quals aspira li produirien una satisfacció pel simple fet de realitzar-los o desenvolupar-los, respectivament.

No obstant això, és improbable que tots els joves avaluin per igual, ambdues facetes d'inversió i consum. D'una banda variaran les preferències temporals dels

joves entre uns i altres estudis o treballs i, d'altra banda, no estan sotmesos tots ells a les mateixes restriccions i condicionaments: en efecte, com ja hem reiterat en aquestes pàgines, són nombroses les diferències entre els joves quant a l'origen social i ambient familiar (i, per tant, en les seves actituds i aspiracions), possibilitats financeres, capacitat per a l'aprenentatge, etc.

La present investigació es recolza principalment en la informació subministrada —mitjançant una àmplia enquesta— per les opinions i comportaments dels mateixos joves. La transició de l'escola al treball és analitzada a través de la interpretació del que els joves trien i de les raons en què basen les seves decisions. La informació empírica l'aporten els joves de Catalunya en identificar 1) les variacions pertinents, la seva importància relativa i en quina mesura i per què canvien amb els anys; i 2) els valors i actituds que guien les seves decisions educatives i laborals.

En l'enquesta demanem als joves, doncs, que avaluin el treball, l'educació i d'altres facetes importants de la seva vida, així com les decisions que han pres i prendran pel que fa a la transició del sistema educatiu al mercat laboral. Allò que —en l'argot econòmic— significa que se'ls demana que parlin de la seva demanda d'educació i oferta de treball en relació amb l'oferta que el sistema educatiu els fa i la demanda de treball (la qual cosa es concreta en unes oportunitats laborals).

Però convé advertir que investigacions com la present només podran il·luminar completament el procés de transició de l'escola a la vida activa dels joves el dia que la informació subministrada per aquests pugui ser completada i contrastada amb la que, en d'altres investigacions, aportin els qui donen feina, els professors i els pares, ja que tots ells influeixen directament en la demanda de treball i en l'oferta d'educació, i indirectament en les eleccions del jove.

CAPÍTOL II

METODOLOGIA DE LA INVESTIGACIÓ

1. *DISSENY DE LA INVESTIGACIÓ*

Un cop que ja hem definit els objectius de la investigació i identificat els problemes bàsics a estudiar, podem fer el disseny de la investigació, el qual consistirà en "l'especificació dels mètodes i procediments per adquirir la informació necessària per estructurar i resoldre els problemes" (Green i Tull, 1975, p. 68).

El tipus d'investigació a realitzar està en funció dels propòsits de la investigació. Quan tractem d'identificar els problemes, o formular-los de manera més precisa, o bé de desenvolupar hipòtesis, esclarir conceptes, o establir prioritats per a posteriors investigacions, l'estudi és de tipus exploratori (Churchill, 1979; Green i Tull, 1975). Ara bé, quan allò que perseguim amb la investigació és descriure les característiques de certs grups, establir relacions entre les variables o realitzar prediccions, la investigació és de tipus descriptiu (Churchill, 1979). Aquest darrer és el tipus d'estudi més corrent en investigació social.

La present investigació és fonamentalment descriptiva, quant al problema genèric de la transició dels joves de l'educació al mercat de treball, ja que l'equip investigador compta amb l'experiència prèvia d'un estudi similar realitzat a la Comunitat Autònoma de Madrid, a la fi de 1984 i principi de 1985. Aquest estudi constituí la primera investigació feta a Espanya sobre el tema i va permetre d'explorar sobre els principals problemes que se'ls plantegen als joves durant la seva transició al mercat laboral.

Aquest estudi és, per tant, una continuació i una ampliació de l'esmentada investigació. Els resultats obtinguts en aquesta d'ara permetran corroborar els resultats obtinguts en l'anterior i efectuar una comparació entre dos grups de joves pertanyents a comunitats autònomes amb diferències econòmiques, culturals i lingüístiques ben marcades.

La investigació és bàsicament empírica, ja que la font primera d'informació la formen les dades de l'enquesta feta a 2.014 joves de 14 a 20 anys residents a Ca-

talunya. Però també hem utilitzat informació secundària. En primer lloc, l'esmentada investigació efectuada a la província de Madrid. A més a més, hem treballat amb estudis i informes relacionats amb el tema de la investigació que es va fer a l'àmbit dels països de la OCDE a fi d'orientar la investigació i establir-ne comparacions en els resultats.

En els apartats següents descrivim les fases successives seguides en el desenvolupament de la investigació.

2. DETERMINACIÓ, CLASSIFICACIÓ I MESURA DE LES VARIABLES DE L'ESTUDI

Amb la determinació de les variables a investigar hom pretén, segons Simon (1969, p. 181), "transformar els propòsits de la investigació en problemes empírics". La definició de les variables suposa, per tant, fer operatius i susceptibles de mesura els problemes bàsics de la transició de l'educació al mercat de treball enumerats en el capítol anterior.

Les variables definides en aquest estudi les podem classificar, pel seu contingut, en quatre grans grups:

- Variables de classificació (característiques demogràfiques i socioeconòmiques).
- Avaluació del sistema educatiu.
- Avaluació del treball, en general, i de l'activitat laboral realitzada o a realitzar, en particular.
- Actituds davant l'educació i el treball.

Quant al col·lectiu concret a estudiar, les variables de l'estudi es classifiquen en genèriques i específiques. Les primeres les hem estudiat en tots els individus enquestats. Les segones, en canvi, només en els col·lectius als quals afecten específicament: estudiants, treballadors o joves en situació d'atur.

La mesura de les variables ve determinada per l'escala utilitzada. Una de les classificacions més útils de les escales de mesura és la d'Stevens (1946), que inclou quatre tipus: nominals, ordinals, intervàliques i proporcionals. Una escala nominal indica només la pertinença a una classe o categoria (per exemple, sexe, professió). Una escala ordinal suposa que existeix una ordenació d'algun tipus en les categories (per exemple, nivell d'estudis). Una escala intervàlica o d'intervals suposa, a més d'ordenació, que les distàncies entre les categories són iguals (per exemple, graus de temperatura), encara que el valor zero no és pas absolut. Finalment, les escales proporcionals, que n'ocupen la jerarquia més alta, suposen, a més d'ordenació i igual distància entre categories, l'existència de proporcionalitat i la d'un valor zero absolut (per exemple, anys d'edat, ingressos anuals, etc.). En aquest estudi, la quasi totalitat de les variables han estat mesurables amb escales nominals o ordinals, a excepció de les actituds davant l'educació i el treball, per a les quals hem utilitzat una escala intervàlica, les característiques de la qual detallem més endavant.

En els apartats següents descrivim els quatre grans grups de variables estudia-

des, tant pel que fa a la generalitat dels enquestats, com per als grups específics establerts (estudiants, treballadors i joves en atur).

2.1. *Variables de classificació*

Aquestes variables les hem mesurat en la totalitat dels enquestats, amb la finalitat d'establir classificacions (d'aquí al seu nom) entre els joves i permetre, a més a més, l'estudi del comportament de la resta de variables en cada una de les classes o categories establertes. També les hem utilitzat com a variables explicatives dels comportaments i opinions dels joves en els tractaments multivariables efectuats.

Dintre d'aquest grup de variables incloem aquelles que permeten definir els atributs i característiques dels joves estudiats, i establir-ne així un perfil psicològic. Les variables considerades són de tipus demogràfic i socioeconòmic.

a) Variables demogràfiques:

- Província
- Edat
- Sexe
- Nombre de persones en la família
- Hàbitat

b) Variables socioeconòmiques:

- Coneixement de la llengua catalana
- Ocupació del pare
- Ocupació de la mare
- Estudis del pare
- Estudis de la mare
- Classe social (de la família)
- Religió
- Tipus de col·legi/s en el/els qual/s ha estudiat
- Estudis finalitzats
- Situació educativo-laboral

Totes les variables anteriors s'han obtingut directament de les respostes dels enquestats, llevat de la classe social, que és una variable composta. La classe social està en funció, bàsicament, de l'ocupació renda i educació de l'individu.

Existeixen diverses maneres de combinar aquestes tres variables, la qual cosa dóna lloc a altres tantes escales; però de totes aquestes variables, aquella que proporciona una millor mesura de la classe social és l'ocupació. Aquest va ser el criteri seguit en la present investigació, en la qual vam partir de l'ocupació del pare per determinar la classe social de la família.

La classificació d'ocupacions utilitzada consta de 56 categories, 52 de les quals les hem pres de l'Informe FOESSA (1983) més altres 4 que vam afegir. Annex en aquest capítol va la relació de la classificació d'ocupacions i la classe social associada a cada una d'aquelles. Encara que aquesta classificació de l'ocupació

fou la utilitzada en l'enquesta, en la presentació dels resultats vam reduir el nombre de categories a solament 12, i les vam aplegar per categories afins, per tal d'evitar-ne taules excessivament grans i amb categories amb freqüències molt baixes.

Una variable molt important, el contingut de la qual convé detallar, atès que ja ha servit per fer una primera classificació dels enquestats, és la de la situació educativo-laboral del jove. N'hem considerat tres categories bàsiques: estudia, treballa o està en atur, que han servit per a formar els tres grups bàsics dels joves i poder així analitzar-hi les variables específiques de la seva situació. Dintre dels qui estudien distingim entre els qui només estudien i els qui realitzen també alguna activitat laboral marginal (menys de 10 hores a la setmana). Aquest nombre d'hores d'activitat laboral setmanal és el que ens ha servit de límit per classificar un jove com a estudiant o com a treballador. Per sobre de tal nombre d'hores, vam classificar el jove com a treballador, tot distingint entre si treballava a temps complet (més de 30 hores setmanals) o parcial (de 10 a 30 hores setmanals), i si treballava i estudiava simultàniament o no. Un jove que no estigui en cap de les situacions anteriors considerem que està en atur.

La major part de les variables de classificació admeten una sola resposta, ja que les categories establertes s'exclouen mútuament. Ara bé, en el cas del tipus de col·legi en què el jove ha estudiat (estatal, privat religiós o privat no religiós), la resposta pot ser múltiple, ja que allò que hem volgut conèixer és tots els tipus de col·legis pels quals ha passat el jove durant el cicle escolar, i no solament l'actual. Tanmateix, aquesta variable pot esdevenir una altra de resposta única, i així ho hem fet per utilitzar-la com a variable d'encreuament en les tabulacions, tot establint d'altres categories que també s'exclouen mútuament i que les obtenim fent totes les combinacions possibles amb les categories originals. Així, resulten set categories (sols estatal, sols privat no religiós, estatal i privat religiós, estatal i privat no religiós, privat religiós i no religiós, i tots els tipus de col·legi). També la variable estudis finalitzats admet respostes múltiples, si s'indiquen tots els nivells assolits, cosa que permet esbrinar el procés educatiu que s'ha seguit. Però aquesta variable pot esdevenir una altra variable de resposta única si només ens interessa conèixer el nivell més alt assolit.

Les variables de classificació han estat mesurades amb escales nominals, fins i tot l'edat, encara que hem utilitzat una categoria per a cada un dels set anys inclosos en l'interval d'edat estudiat (14 a 20 anys).

2.2. *Avaluació del sistema educatiu*

La primera variable que vam considerar que s'havia de mesurar, en tots els joves, independentment de la situació educativo-laboral, fou l'avaluació del contingut del sistema educatiu. L'anàlisi es va fer des de dos vessants distints: d'una banda allò que considerem que l'escola ha d'ensenyar i d'altra banda allò que en realitat ensenya. L'enfocament que vam seguir fou el d'analitzar com a contingut de

l'ensenyament el més gran nombre d'ítems possibles, els quals contemplessin tant els aspectes generals de l'educació, com els específics, orientats a saber desenvolupar-se en la vida, en general, o bé a realitzar una activitat laboral, en particular.

L'avaluació del sistema educatiu pot ser, doncs, distinta segons el nivell de rendiment escolar obtingut per qui ha rebut l'ensenyament. Per això vam construir una variable que tractés de mesurar aquest rendiment. El procediment utilitzat fou el de l'autoavaluació. L'enquestat havia d'indicar el grup amb el qual s'identificava com a estudiant (en el moment actual, si era un estudiant, o quan ho va ser, en cas contrari), d'entre els següents: dels qui excel·leixen, dels qui tenen bones notes, dels qui tenen algunes dificultats o dels qui tenen grans dificultats. Aquesta variable, per tant, la vam utilitzar també com a variable de classificació i explicativa d'unes altres variables. Els resultats de l'estudi, descrits en els capítols següents, revelen que el rendiment escolar té un alt poder explicatiu dels comportaments i opinions dels joves.

La resta de les variables relatives a l'avaluació del sistema educatiu i que ja foren mesurades en tots els enquestats estan contingudes dintre del grup de les variables que mesuren actituds.

Dintre del grup classificat com a estudiants, vam analitzar, en primer lloc, les variables "estudis per està fent" i "estudis que li hagués agradat fer". A fi de comprovar l'adequació desig/realitat, a més d'analitzar cada una d'aquestes variables per separat. També vam mesurar el perquè de l'elecció dels estudis, la intenció de continuar estudiant o no, i el perquè d'aquesta intenció, i el nivell fins al qual hom desitja arribar.

En el grup dels joves treballadors, les variables estudiades sobre el sistema educatiu fan referència a l'adequació d'aquests al treball que realitzen, a si el jove cursa alguns estudis a més de treballar, i en cas contrari, des de quan i per què va deixar d'estudiar.

Per fi, en el grup dels qui estan en atur, i per tant, no estudien, vam analitzar el perquè el jove havia deixat d'estudiar i si s'havia plantejat la possibilitat de tornar a fer-ho, a fi d'aconseguir un treball.

2.3. Avaluació del treball i de l'activitat laboral

La primera cosa que vam analitzar en tots els enquestats i com a introducció en el tema d'investigació, fou l'opinió dels joves sobre la importància del treball, enfront d'altres activitats possibles.

El cos central de les variables d'aquest grup, estudiades en tots els enquestats, està constituït per tres variables. Amb la primera tractem de conèixer els aspectes d'un treball que són tinguts per més importants pels joves. D'entre aquests aspectes considerem els relatius a la seguretat, la remuneració, l'exigència, el contingut, la flexibilitat, etc. d'un treball. Amb la segona variable volem esbrinar tot allò que els joves creuen que els pot facilitar la consecució d'un lloc de tre-

ball, des d'aspectes subjectius (bona presència física, simpatia, etc.) fins a aspectes objectius (capacitat/talent personal, experiència, etc.) o des d'aspectes independents de la voluntat del jove (nivell d'estudis, qualificacions, etc.) a independents (la sort, l'origen o procedència social, etc.). Amb la tercera variable, finalment, volem conèixer les fonts d'informació preferentment utilitzades pels joves per orientar-se professionalment (pares, familiars, professors, amics, oficines d'ocupació, etc.). Addicionalment, analitzem també la coincidència entre l'orientació professional donada pels pares i la facilitada pels professors.

Un aspecte del treball que també hem estudiat en tots els joves és el tipus d'activitat laboral —d'entre quatre considerades (treballar pel seu compte, com a funcionari públic, en una gran empresa o en una mitjana o petita empresa)— que desitgen realitzar durant els primers anys de la vida laboral i al cap de molt més temps, 20 anys, quan hom ja ha assolit l'edat madura. L'encreuament entre els resultats d'ambdues variables ens permetrà de conèixer la transició que es produeix en l'activitat laboral dels joves i, per tant, els tipus de treball als quals tendeixen.

En el grup dels qui estudien hem volgut conèixer, en primer lloc, l'activitat o ocupació que al jove li agradaria fer, quan s'incorpora al mercat de treball. A més a més volem saber també el perquè d'aquesta elecció, el temps que fa que ho té decidit i l'ocupació alternativa, en el cas de no poder treballar en l'ocupació preferida. També analitzem el que el jove pensa fer per aconseguir un treball i els mitjans d'informació que emprarà. De manera més específica, desitgem saber si el jove estaria disposat a realitzar, a fi d'aconseguir un treball, una sèrie d'accions concretes: canviar de població de residència, pagar diners, acceptar un treball sense contracte laboral, acceptar un treball fora de la llei, acceptar una remuneració inferior a la legal, acceptar un lloc de treball poc atractiu, acceptar un treball eventual/ocasional i acceptar un treball a temps parcial. Totes aquestes variables les hem estudiat també en el grup dels qui estan en atur.

L'avaluació del treball i l'activitat laboral són objecte d'estudi més detallat en els qui ja tenen una ocupació. Estudiem, en primer lloc, el tipus d'ocupació actual i el primer treball que van fer i analitzem un nombre més gran d'aspectes del treball actual (si és fix o eventual, a temps complet o parcial, i la remuneració percebuda). Quant al treball, sense referir-nos a una ocupació específica, estudiem els motius pels quals treballen, el temps que porten treballant, el nombre d'ocupacions que han tingut i, en aquest cas, el perquè n'han tinguda més d'una. I quant al primer treball, analitzem el temps que van trigar a trobar-lo, la forma d'aconseguir-lo i els problemes més importants que va haver d'afrontar el jove. Per fi, estudiem la valoració que el jove fa del nivell de formació exigida per accedir al lloc de treball actual, el tipus de treball que li agradaria fer i el perquè de l'elecció.

El tipus de variables sobre el treball i l'activitat laboral estudiades en els qui estan en atur són, en bastants casos, coincidents, amb les analitzades en els qui estudien. Així, també examinem l'ocupació preferida en primer i segon lloc i el

grau de disposició a realitzar determinades accions (canviar de població de residència, pagar diners, etc.). Però també estudiem variables específiques per a aquest grup. En primer lloc, el temps que el jove porta cercant treball, les ocupacions anteriors que ha tingut, si ha treballat alguna vegada, la durada d'aquestes i per què ja no treballa. A més a més, volem conèixer les gestions que ha realitzat per tal de trobar un treball, que significaria per a ell trobar-ne un, si ha rebutjat alguna oferta de treball i, si és així, el perquè.

2.4. *Actitud davant l'educació i el treball*

El concepte d'actitud ha tingut massa definicions, però potser una de les més adequades i emprades és la de l'Allport (1935), per a qui les actituds són "predisposicions apreses per respondre consistentment de manera favorable o desfavorable a un objecte o classes d'objectes".

Més recentment, el concepte d'actitud ha estat ampliat i n'ha destacat l'aspecte multidimensional. Les actituds, en efecte, estan constituïdes per tres components: les creences (component cognoscitiu); la valoració (component afectiu); i la tendència a actuar (component actiu) (Assael, 1984).

Quan tractem de mesurar una actitud amb una sola escala, allò que estem fent en realitat és mesurar un dels seus components solament. Un dels enfocaments més utilitzats és el de mesurar el component cognoscitiu, és a dir, les creences.

Un procediment per esbrinar les creences és preguntar directament sobre aquestes (Churchill, 1979).

En la present investigació mesurem les actituds dels joves davant l'educació i el treball a partir de la mesura de les creences o, més concretament, de les opinions, en quant són expressió verbal d'aquelles. Per això hem plantejat un conjunt d'afirmacions, que corresponen a opinions sobre l'educació i el treball, a les quals l'enquestat havia d'expressar el seu grau d'acord o desacord. L'escala utilitzada és del tipus Likert (1932), que consta de cinc punts. Les puntuacions extremes d'aquesta escala, 1 i 5, representen situacions de total desacord o acord, respectivament; les intermèdies, 2 i 4, posicions més moderades de desacord i acord, també respectivament; i el valor central, el 3, representa una posició neutral o indiferent.

Les actituds objecte d'estudi en aquesta investigació abracen una diversitat de temes distints sobre l'educació i el treball. Sobre la primera estudiem els aspectes relatius al seu contingut, dificultat, durada i utilitat. Sobre el segon, els aspectes relatius a la seva necessitat, inici, durada, necessitat d'experiència, dificultat, factors que en faciliten la consecució o que en contribueixen a l'èxit, dificultat de trobar un treball i culpables de l'atur juvenil.

3. *DISSENY DEL QÜESTIONARI*

Preguntar és relativament fàcil, però dissenyar bones preguntes constitueix un art que requereix imaginació i experiència (Simon, 1969). Es possible incórrer en

errors en la redacció de les preguntes, que Hunt, Sparkman i Wilcox (1982) classifiquen en cinc tipus: 1) preguntes "carregades", la redacció de les quals talla de biaix la resposta; 2) preguntes dobles; 3) preguntes ambigües, amb dues o més interpretacions; 4) vocabulari inadequat, amb el qual no està familiaritzat l'enquestat; i 5) alternatives de resposta no considerades, quan la persona enquestada ha de triar entre una o diverses d'aquelles. No obstant això, tal com argumenta Payne (1957), "allò que és crucial en el disseny de preguntes és assegurar-se que la qüestió particular que l'enquestador té a la ment és precisament aquella sobre la qual el qui contesta dona resposta".

La definició correcta del problema a investigar, i la consegüent formulació d'hipòtesi i instrumentació d'aquestes variables, porta a un disseny apropiat del qüestionari i a evitar-ne una excessiva llargària, la qual cosa sol ser un mal endèmic en moltes investigacions socials (Labaw, 1980). Tanmateix, hom no pot establir una llargària concreta per a un qüestionari, i el seu nivell de contestació està en funció de l'interès que té el tema d'investigació per a la persona enquestada (Roscoe, Lang i Sheth, 1975).

Per al disseny del qüestionari hem tingut en compte les variables de la investigació, definides en els apartats anteriors, i els seus destinataris. Sobre aquesta base, hem dividit el qüestionari, en primer lloc, en dues parts fonamentals: la general, dirigida a tots els joves enquestats, i l'específica, dirigida als qui estan en una situació predeterminada: estudia, treballa o està en atur. En l'annex 2 incloem un exemplar del qüestionari utilitzat en la investigació.

La part general del qüestionari consta de tres parts disposades en igual nombre de pàgines. En la primera part incloem les preguntes de classificació (variables demogràfiques i socioeconòmiques). En la segona part, on comença el plantejament de les principals qüestions de la investigació, hi ha una introductòria —sobre la importància del treball que facilita l'entrada a temes més essencials sobre l'educació i el treball. En la tercera part, incloem les preguntes que tractem de mesurar les actituds dels joves davant l'educació i el treball.

La part especial del qüestionari consta de tres parts, també en tres pàgines, cada una d'aquestes dirigida a un grup específic. La primera, i en funció de les categories establertes en la pregunta de classificació número 13 (situació educativo-laboral actual), conté les preguntes dirigides als qui estudien; la segona, les dirigides als qui treballen; i la tercera, als qui estan en atur.

Les preguntes formulades en el qüestionari són tant de tipus obert, sense indicació de possibles respostes, com de tipus tancat, amb una relació exhaustiva de les respostes possibles. Ambdós tipus tenen els seus avantatges i inconvenients. Les primeres, les obertes, permeten donar una resposta totalment lliure a la persona enquestada i emprar el seu propi llenguatge. Tanmateix, cal que posteriorment siguin aplegades i codificades, la qual cosa comporta certa dificultat per poder se tractades estadísticament (Labaw, 1980). Sigui com sigui, per tractar-se d'una investigació exploratòria, la pregunta oberta, per la seva versatilitat, és la manera més adequada d'abordar una qüestió (Churchill, 1979). Les preguntes

tancades, al contrari, són més adequades quan hom ja coneix les respostes possibles, bé per l'existència d'investigacions prèvies o bé per la realització d'un pretest de l'enquesta. En funció de tot això, hem formulat les preguntes en el qüestionari tant de manera oberta com de tancada. En aquest darrer supòsit, hem tingut cura, especialment, de no incloure de forma explícita, llevat dels casos necessaris, la resposta "no ho sap/no contesta", ja que incloure-la incrementaria el nombre de persones enquestades que s'acollirien a aquesta opció (Schuman i Presser, 1981).

El mètode triat per administrar el qüestionari ha estat l'entrevista personal, pels seus nombrosos avantatges (flexibilitat, alt percentatge de respostes, possibilitat de substituir els individus que refusen de contestar per uns d'altres equivalents, etc.). Tanmateix, l'entrevista personal no està pas exempta de defectes, i d'entre aquests estan, principalment, el cos elevat i la possibilitat de desviaments en les respostes per influència de l'entrevistador (Churchill, 1979).

4. *DISSENY I SELECCIÓ DE LA MOSTRA*

L'univers de l'estudi el constitueixen els joves de 14 a 20 anys residents a Catalunya. Com ja hem indicat en el plantejament dels objectius d'aquesta investigació, la limitació de l'interval d'edat és deguda al fet que volem estudiar la transició de l'educació al mercat de treball des del moment en què el jove finalitza l'educació obligatòria, els 14 anys, fins el moment en què ha pogut adquirir certa experiència laboral o bé es troba en els primers anys de l'ensenyament superior, però no ha completat cap dels seus cicles, la qual cosa suposa una edat inferior o igual a 20 anys. Expressament n'excloem, per tant, els joves amb titulació universitària (diplomats o llicenciats), per ser els seus problemes de transició al mercat del treball substancialment diferents als de la resta dels joves objecte d'estudi. El volum teòric de la mostra el vam fixar en 2.000 individus. Aquesta xifra va estar determinada, d'una banda, pel desig de minimitzar si era possible, dintre de les limitacions del pressupost, l'error del mostratge total. Però també resultà condicionada, d'altra banda, per el volum de les submostres a obtenir de cada un dels tres grups preestablerts (estudiants, treballadors i aturats). Vam considerar que el volum d'aquestes submostres havia d'estar entorn dels 300 individus (15 per cent de la mostra total), per tal de no incórrer en errors de mostratge elevats.

Amb el volum de la mostra teòrica indicada (2.000), l'error de mostratge se situa, per a un interval de confiança del 95,45 % en el $\pm 2,24$ per cent, com a màxim, en el supòsit de població infinita i que les proporcions "p" i "q" (freqüències relatives dels individus que tenen o no, respectivament, un determinat comportament o atribut) siguin les màximes possibles, és a dir, el 50 per cent, ja que són complementàries (Churchill, 1979). El volum real de la mostra de joves entrevistats, fou lleugerament superior, 2.014 individus, cosa que redueix l'error

de mostratge al $\pm 2,23$ per cent, per al total de la mostra. Per a les submostres d'estudiants (1.224), treballadors (499), i aturats (291) els errors de mostratge són, respectivament, $\pm 2,86$ %, $\pm 4,48$ % i $\pm 5,86$ %.

Vam realitzar un mostratge aleatori estratificat pel volum de l'hàbitat, amb una selecció aleatòria dels punts de mostratge i d'entrevistats dintre de cada població. Vam fixar quotes d'entrevistats per sexe i edat en cada estrat de població, d'acord amb les dades del Cens de Població de 1981 (INE, 1982; INE, 1984).

La distribució de les entrevistes per estrats d'hàbitat la vam ajustar a la de la població de 1981 (INE, 1982). El repartiment de les entrevistes teòriques i reals per estrats d'hàbitat fou el següent:

2.000 o menys	399.353	6,70	134	6,70	134	6,65
2.001 a 5.000	399.756	6,71	134	6,70	134	6,65
5.001 a 10.000	342.184	5,74	115	5,75	117	5,81
10.001 a 50.000	1.229.428	20,63	413	20,65	415	20,61
50.001 a 100.000	608.657	10,22	205	10,25	207	10,28
100.001 a 500.000	1.223.930	20,54	410	20,50	410	20,36
Barcelona - capital	1.754.900	29,45	589	29,45	597	29,64
TOTAL	5.958.208	100,00	2.000	100,00	2.014	100,00

El total dels punts de mostratge seleccionats van ser 87 municipis, dels quals 35 corresponien a la província de Barcelona, 17 a la de Girona, 18 a la de Lleida i 17 a la de Tarragona. La ciutat de Barcelona fou, al seu torn, subdividida en 12 punts de mostratge, tants com districtes municipals. El repartiment de les entrevistes entre els punts de mostratge, dintre de cada estrat de població, el vam fer de forma proporcional al nombre d'habitants del municipi o districte municipal. L'assignació resultant la detallem a l'annex 3.

Les entrevistes les vam fer al domicili de l'enquetat i foren realitzades pels entrevistadors de Red de Campo, durant els dies compresos entre el 25 de novembre i el 31 de desembre de 1985.

5. TÈCNIQUES D'ANÀLISI DE LES DADES

Les tècniques d'anàlisi de les dades de l'enquesta que hem emprat, les podem classificar, pel nombre de variables analitzades simultàniament, en tècniques d'anàlisi bivariàble i tècniques d'anàlisi multivariàble.

5.1. Tècniques d'anàlisi bivariàble

Dins d'aquest grup de tècniques incloem aquelles que analitzen la relació, ja sigui d'associació o de dependència entre dues variables. En la present investigació hem emprat per mesurar aquesta relació les tabulacions i les mitjanes encruades.

La tabulació encreuada consisteix a presentar la distribució de freqüències d'una variable per a cada un dels diferents subgrups o categories de l'altra variable amb la qual s'encreua. Aquesta és una de les tècniques d'anàlisi de dades més utilitzades en investigació social i encara que hom emprí d'altres tècniques més sofisticades, se sol recórrer a aquesta per estudiar les relacions més elementals entre variables (Churchill, 1979).

Un aspecte clau en la presentació de la relació entre dues variables mitjançant una tabulació encreuada és el del càlcul dels percentatges. És a dir, la base sobre la qual cal comparar les freqüències absolutes obtingudes. Quan una de les variables la prenen com a dependent, o efecte a explicar, i l'altra com a independent, o causa que explica a l'altra variable, el criteri de Zeisel (1957) és el de prendre com a base de càlcul els totals corresponents a les categories del «factor causal» la qual cosa suposa calcular els percentatges al llarg de la variable dependent (Green i Tull, 1975). Quan les categories de la variable dependent estan situades a les files de la taula, i les de la variable independent, a les columnes, aquests percentatges els solem denominar "percentatges verticals". Així, per exemple, la tabulació encreuada de la variable "tipus de col·legi en el/s qual/s ha estudiat" (variable dependent), la representem de la manera següent:

SITUACIÓ EDUCATIVO-LABORAL

TIPUS DE COL·LEGI/S EN ELS QUALS HA ESTUDIAT	TOTAL MOSTRA		ESTUDIA		TREBALLA		EN ATUR	
	FREQ.	%	FREQ.	%	FREQ.	%	FREQ.	%
1. Estatal/públic	1.396	69,31	773	63,15	385	77,15	238	81,79
2. Privat religiós	705	35,00	517	42,24	129	25,85	59	20,25
3. Privat no religiós	495	24,58	351	28,68	99	19,84	45	15,46
TOTAL	2.596	(2014)	1.641	(1224)	613	(499)	342	(291)

A la taula anterior, la suma de freqüències de la variable dependent és més gran que el nombre d'individus enquestats (2.014 el total), per ser una variable amb multiresposta (la podem haver estudiat en més d'un col·legi). La base del càlcul per als percentatges, indicada entre parèntesis) és la suma total d'individus que hom troba a cada categoria considerada: estudia (1.224), treballa (499) o en atur (291), i en el total de la mostra (2.014).

Els resultats de l'estudi els presentem, en primer lloc, en forma de tabulacions encreuades. Les variables utilitzades com a "capçaleres", és a dir, variables explicatives situades a les columnes, han estat bàsicament les variables demogràfiques i socioeconòmiques (província, edat, sexe, classe social, estudis acabats, coneixement de la llengua catalana, situació educativa/laboral, etc.), incloses dintre de les preguntes de classificació (primer full del qüestionari). També hem emprat com a variable d'encreuament general l'autoavaluació com a estudiant (pregunta

4 de la part del qüestionari dirigida a tots els enquestats). Igualment hem realitzat tabulacions especials quan hem volgut estudiar relacions específiques entre variables.

A més de les tabulacions encreuades, com a mètode d'anàlisi de relacions bivariables, hem utilitzat les mitjanes encreuades. Aquestes les hem calculat quan l'escala de mesura de la variable ens ho ha permès, com és el cas de les preguntes relatives a opinions sobre temes educatius i laborals (pregunta 10 de la part general del qüestionari), les quals les hem mesurat amb una escala intervàlida de cinc punts (1 = completament en desacord... 5 = completament d'acord). El procediment per obtenir les mitjanes encreuades ha consistit a calcular la mitjana aritmètica de les esmentades variables (variables dependents) en cada una de les categories de les variables encreuament o «capçalera» (variables independents), a més a més de calcular-la en el total de la mostra.

5.2. *Tècniques d'anàlisi multivariable*

L'anàlisi multivariable proporciona un coneixement més gran de la realitat social, perquè els fenòmens socials solen ser complexos. Aquests no es limiten a un nombre reduït de dimensions, sinó, al contrari, són multidimensionals i el seu estudi requereix eines adequades que no suposin una simplificació de tal realitat. L'anàlisi multivariable és l'instrument estadístic que millor permet l'estudi d'aquesta realitat social multidimensional.

La majoria d'autors com, per exemple, Morrison (1976), Sheth (1977), Green (1978), Aaker i Day (1980) i Tull i Hawkins (1980), coincideixen a considerar que l'anàlisi multivariable és l'anàlisi estadística que estudia la relació entre tres o més variables, i anomenen bivariàble al que estudia la relació entre dues variables. Sheth (1977), a més a més, afegeix la condició que la relació ha de ser simultània, la qual cosa exclouria del tractament de multivariable a anàlisis de tipus jeràrquic o seqüencials. No obstant això, aquesta no és una opinió majoritària, i per això hom accepta com a anàlisi multivariable la definició donada anteriorment, sense entrar en el requisit del fet que la relació entre les variables sigui o no simultània.

Les tècniques d'anàlisi multivariable solen classificar-se en dos grans grups: les que analitzen relacions de dependència entre variables i les que analitzen interdependències. Des del punt de vista de la matriu de dades, en què les files són observacions dels elements de la mostra i les columnes les distintes variables considerades, una matriu dividida en dos grups de variables, una o unes quantes d'aquestes dependents i dues o més independents o explicatives, suposaria una anàlisi de dependència. Contràriament, una matriu de dades no dividida suposaria una anàlisi d'interdependències (Green i Tull, 1975).

En la present investigació hem utilitzat tres tècniques d'anàlisi multivariable. En una d'aquestes, l'anàlisi A.I.D., hem estudiat relacions de dependència entre variables. En les altres dues, anàlisi factorial de correspondència i l'anàlisi de tipo-

logia ("Cluster analysis"), estudiem relacions d'interdependència. En els apartats següents descrivim les característiques principals d'aquestes tècniques i les variables que hem estudiat amb ells.

5.2.1. Anàlisi A.I.D.

L'anàlisi A.I.D. (Automatic Interaction Detection) és una tècnica d'anàlisi multi-variable desenvolupada per Sonquist i Morgan (Morgan i Sonquist, 1963; Sonquist, 1970); (Sonquist, Baker i Morgan, 1973), que estudia la relació de dependència entre una variable criteri (variable independent) i múltiples predictores (variables independents o explicatives). A més a més, tal com el seu nom indica, detecta les interaccions existents entre les variables explicatives.

Les variables predictores emprades en l'anàlisi A.I.D. han d'estar mesurades en escales nominals; és a dir, en escales que indiquin només la pertinença a una categoria o classe, encara que l'escala original de la variable sigui de rang superior (mètrica). La variable criteri o dependent, al contrari, cal que estigui mesurada en una escala mètrica (proporcional o intervàlica) o dicotòmica (valors 1 o 0), amb dues freqüències no excessivament desiguals.

L'anàlisi A.I.D. determina les variables explicatives que més diferencien el comportament de la variable criteri. El procediment que utilitza consisteix a anar segmentant o dividint la mostra d'individus analitzada de forma seqüencial, i formar a cada subdivisió dos grups dicotòmics, segons aquests tinguin o no uns determinats atributs. Aquests atributs representen la participació de la variable predictor, d'entre totes les possibles, que més descriu el comportament de la variable criteri.

Cada un dels dos grups formats tornen a subdividir-se en uns altres dos, segons també la variable predictor i la partició dintre d'aquesta, que més explica les diferències entre els valors mitjans de la variable criteri. La subdivisió en grups dicotòmics continua fins que el volum dels grups arriba a un mínim establert o les diferències entre els valors mitjans dels grups formats no són significatives.

Formalment, l'anàlisi A.I.D. constitueix una anàlisi de la varianza seqüencial, que cerca en cada etapa la variable explicativa i dintre d'aquesta la partició entre les seves categories, que maximitza la varianza intergrups o minimitza la varianza intragrupos. Les particions possibles de les variables explicatives depenen de si són considerades variables "lliures" (totes les combinacions dicotòmiques possibles entre les categories) o monotòniques (la partició de les categories només és possible en sentit ascendent o descendent, exemple: 15 o més anys vers més de 15 anys; però no: 15 i 17 anys ver 14 i 16).

L'anàlisi A.I.D. sol emprar-se per segmentar mostres d'individus. En aquest sentit l'hem aplicat en aquest estudi. Hem volgut conèixer com se segmenta la situació educativo-laboral dels joves (estudia, treballa o està en atur), en funció de les principals característiques socioeconòmiques (edat, sexe, classe social, estudis, etc.).

5.2.2. Anàlisi factorial de correspondències

L'anàlisi factorial de correspondències (AFC) és una modalitat d'anàlisi factorial desenvolupada el 1963 per Benzecri (1980a i 1980b). La AFC permet representar simultàniament en una configuració multidimensional les variables files i columnes d'una taula (Lefebvre, 1983).

El mètode que desenvolupa la AFC està basat en la descomposició de la *ji*-quadrat d'una taula de contingència (Foucart, 1982). L'estudi de les interrelacions entre variables fila i columna es fa mitjançant les representacions gràfiques de les variables en un espai *n*-dimensional. Aquestes representacions gràfiques les obtenim a partir dels valors de les coordenades calculades per la AFC.

A partir d'una taula de contingència, calculem una matriu de covariances de les variables columna, que després la factoritzem tot aplicant l'anàlisi de components principals (Cuadras, 1981). Les arrels i els vectors característics que obtenim permeten calcular les coordenades de les variables files i columnes. La correlació de cada variable amb cadascun dels eixos factorials obtinguts depèn del valor de la coordenada respecte a l'eix considerat i de la resta de coordenades amb els altres eixos.

La mesura de l'associació entre variables fila i columna ve donada per la inèrcia total, la qual és el resultat de dividir el valor de la *ji*-quadrat de la taula per la suma total de freqüències.

Cada factor obtingut contribueix a la inèrcia en forma decreixent, de manera que el primer factor és el més gran inèrcia explica, aleshores el segon, i així successivament. Dintre de cada eix o factor, la contribució a la inèrcia de cada variable està en funció dels valors de la seva coordinada i de la freqüència total de la variable columna o fila corresponent.

La interpretació del significat de cada eix factorial, igualment que en l'anàlisi de components principals, té aspectes subjectius, i cal realitzar-la en base a la posició que ocupen sobre l'eix les distintes variables fila i columna.

En aquest estudi hem aplicat la AFC a les tres taules que hem obtingut en encreuar les preguntes 3b (Allò que ensenya en realitat l'escola), 6 (Els aspectes més importants d'un treball) i 9 (Coses que faciliten la consecució d'un lloc de treball), amb les variables edat, sexe, hàbitat, classe social, nivell més alt d'estudis finalitzats, situació educativo-laboral i autoavaluació com a estudiant.

5.2.3. "Cluster Analysis"

La "Cluster analysis" o anàlisi de grups és una tècnica estadística que tracta d'agrupar, per distints procediments, objectes similars. Agrupar suposa, en primer lloc, denominar o classificar objectes. La classificació suposa l'ordenació d'objectes en base a la seva semblança (Sokal, 1977). Però, la "Cluster analysis" té també unes altres quatre funcions: la de mostrar les diferències entre grups, la

de resumir les propietats rellevants dels grups, la de predir comportaments dels integrants dels grups i la de plantejar explicacions sobre l'existència dels esmentats grups (Hartigan, 1975).

L'aplicació de la "Cluster analysis" ha estat duta a terme en diverses àrees de coneixement, especialment en les ciències socials (Anderberg, 1973).

Hi ha una gran varietat de models i algorismes per a la formació de grups. Wind (1978) proposa distingir entre dos tipus principals de tècniques de "Cluster analysis": aquelles que construeixen ("building up") grups a partir de la totalitat dels objectes considerats (un enfocament de baix a dalt), i aquelles que divideixen ("breaking down") un conjunt d'objectes en grups més petits i homogenis (un enfocament de dalt a baix). Dintre de les tècniques "building up" cal destacar-hi l'algorisme de Johnson (1967), que parteix de la matriu de distàncies euclidianes entre tots els parells d'objectes i els va agrupant seqüencialment, en base a llur semblança o menor distància. Dintre de les tècniques que segueixen l'enfocament "breaking down" s'inclou també diversos algorismes, d'entre els quals cal citar el de Howard-Harris, que forma grups de manera seqüencial, tot partint d'una matriu d'objectes per variables i emprant el criteri de minimització de la varianza intra-grup en cada nivell de la divisió (Green i Wind, 1973).

L'alt nombre d'operacions i comparacions que requereix aquest algorisme pot donar lloc, segons el nivell de precisió numèrica amb que operi el programa d'ordinador, a solucions diferents (Funkhouser, 1983).

La "Cluster analysis" ha estat aplicada en aquest estudi per a la formació d'una tipologia dels joves en base a les seves actituds. Les variables emprades han estat les corresponents a les opinions (un total de 34) sobre diversos temes relatius a l'educació i el treball (pregunta 10 del qüestionari). Un cop formats els grups, i definides les principals actituds diferenciadores, hem identificat també cada grup per les principals característiques socioeconòmiques (edat, sexe, classe social, situació educatiu-laboral, etc.).

El procediment de "Cluster analysis" emprat en aquest estudi està basat en l'algorisme de Howard-Harris i segueix, per tant, l'enfocament «breaking down». L'input ha estat la matriu de 2.007 individus per les 34 variables esmentades anteriorment. Com que l'escala de mesura d'aquestes darreres és homogènia (escala de 5 punts, tipus Likert), no ha calgut l'estandarització prèvia.

L'algorisme de "Cluster analysis" aquí emprat comença per localitzar la variable que té una més gran varianza (o desviació estàndard). Assigna els individus que estan per sobre del valor mitjà d'aquesta variable a un "cluster" i els qui estan per sota, a un altre "cluster". Comprova, al llarg d'un nombre arbitrari d'interaccions, que cada individu està inclòs en el grup amb què és més afí (en base al total de variables) i això ho fa calculant la distància euclidiana de l'individu respecte als valors mitjans del grup i assignant-lo al més pròxim, el qual pot ser diferent al que pertany, i aleshores es produeix una reassignació.

Quan el procés de reassignació d'individus acaba, l'algorisme selecciona d'entre els dos grups formats aquell que té una major suma de quadrats (suma de qua-

drats de les desviacions dels valors de les variables en els individus del grup respecte als valors mitjans). Dintre del grup seleccionat, el logarisme localitza la variable amb més gran variança i el divideix en dos, segons que els individus presentin un valor en l'esmentada variable per sobre o per sota de la mitjana. Amb els tres grups resultants, realitza el mateix procés de reassignació abans indicat, fins que conclou. Tot seguit, torna a generar un nou "cluster" i així successivament. El procés de divisió dels grups acaba quan ha estat assolit el nombre desitjat de grups o el volum de tots ells està per sota d'un mínim especificat, o bé ja no s'aconsegueix una reducció significativa en la suma de quadrats total.

ANNEXOS DEL CAPÍTOL II

ANNEX 1

CLASSIFICACIÓ DE LES OCUPACIONS
I CLASSES SOCIALS ASSOCIADES

Els codis de la classe social corresponen a les següents categories:

1. Classe alta	4. Classe mitja baixa
2. Classe mitja alta	5. Classe obrera
3. Classe mitja mitja	6. Peonada

Codis

Ocupació	Classe Social	Denominació ocupació
A) Propietaris i empresaris agricultura i silvicultura:		
1	1	– Grans propietaris agrícoles (Més de 500 hectàrees de secà, o més de 30 hectàrees de regadiu).
2	2	– Propietaris agrícoles amb assalariats fixes.
3	4	– Propietaris agrícoles amb assalariats eventuais.
4	5	– Petits propietaris amb assalariats eventuais.
B) Obrers i treballadors en agricultura i silvicultura:		
5	4	– Treballadors especialitzats (encarregats, tractoristes, mecànics, etc.).
6	5	– Obrers agrícoles fixes.
7	6	– Obrers agrícoles eventuais.
C) Empresaris en indústria, mineria, pesca, construcció i transport:		
8	1	– Grans empresaris (més de 100 assalariats).
9	2	– Empresaris mitjos (6 a 100 assalariats).
10	3	– Petits empresaris (5 o més assalariats).
11	4	– Petits industrials sense assalariats, artesans i treballadors independents.

Ocupació	Classe Social	Denominació ocupació
		D) Obrers i treballadors en indústria, mineria, pesca, construcció i transport:
12	4	— Capatassos, contramestres, caps de grup i supervisors.
13	5	— Obrers especialitzats.
14	6	— Obrers no especialitzats, peonada.
		E) Empresaris del comerç i dels serveis:
15	1	— Grans empresaris (més de 50 assalariats).
16	2	— Empresaris mitjos (3 a 50 assalariats).
17	3	— Petits empresaris (1-2 assalariats).
18	4	— Petits comerciants sense assalariats, i treballadors independents dels serveis.
		F) Treballadors del comerç i els serveis:
19	4	— Caps de grup i supervisors.
20	4	— Dependents de botigues, magatzems o establiments comercials, i venedors fixos a domicili.
21	5	— Cambrers i mossos en cafès, bars, restaurants, etc. i empleats en perruqueries, bugaderies, etc.
22	6	— Treballadors no qualificats (renta cotxes, renta plats, guardacotxes, personal de neteja, etc.).
		G) Gerents i directors professionals d'empreses societats privades:
23	1	— Gerents i directors d'empreses i societats importants (més de 50 assalariats).
24	2	— Gerents i directors d'empreses i societats de tipus mig (6 a 50 assalariats).
25	3	— Gerents i directors d'empreses i societats de tipus petit (menys de 6 assalariats).
		H) Personal empleat (no obrer) i d'oficina en empreses societats privades:
26	2	— Personal amb titulació superior (advocats, economistes, enginyers, químics, etc.).

Ocupació	Classe Social	Denominació ocupació
27	3	— Personal tècnic de nivell mig (pèrits, aparelladors, etc.).
28	3	— Personal d'oficina qualificat, amb tasques de responsabilitat, o amb comandament sobre alguna o algunes persones.
29	4	— Personal d'oficina de tipus administratiu i auxiliar.
30	5	— Personal no obrer de tipus subaltern (ordenances, mossos, conductors, etc.).
		I) Funcionaris i empleats de les Administracions Públiques (de l'Estat, Organismes i Empreses Públiques, Tribunals, Ajuntaments, Diputacions, Administracions Autonòmiques, etc.):
31	1	— Alts càrrecs de l'Administració, Directors de grans empreses públiques, etc.
32	2	— Funcionaris amb titulació superior, metges d'hospitals, enginyers, jutges, etc.
33	3	— Personal tècnic professional de nivell mig (pèrits, aparelladors, ATS, infermeres i practicants d'hospitals, etc.).
34	3	— Personal d'oficina qualificat, amb tasques de responsabilitat, o amb comandament sobre alguna o algunes persones.
35	4	— Personal d'oficina de tipus administratiu i auxiliar.
36	5	— Personal subaltern i treballadors especialitzats (ordenances, conductors, carters, bombers, etc.).
37	6	— Treballadors no especialitzats, (personal de neteja, peonada de construcció, de parcs i jardins, etc.).
		J) Forces Armades i de Seguretat:
38	1	— Generals.
39	2	— Coronels, tinents coronels, comandants.
40	3	— Capitans, tinents, alferes.
41	4	— Suboficials i classes.
42	5	— Números de la Guàrdia Civil, agents de la Policia Nacional i membres de la Policia Municipal i Guarderia Forestal i Rural.

Ocupació	Classe Social	Denominació ocupació
K) Professionals de l'ensenyament:		
43	2	— Professors d'Universitat.
44	3	— Professors de BUP o de Formació Professional en centres estatals.
45	3	— Professors de BUP o de Formació Professional en centres privats o religiosos.
46	4	— Professors d'Educació General Bàsica en centres estatals.
47	4	— Professors d'Educació General Bàsica en centres privats o religiosos.
L) Altres activitats professionals independents:		
48	1	— Rentistes i inversionistes.
49	2	— Notaris, registradors, farmacèutics, corredors de comerç, etc.
50	2	— Professionals lliures (metges, advocats, etc.) amb assalariats.
51	2	— Professionals lliures (metges, advocats, etc.) sense assalariats.
52	3	— Venedors a comissió, marquistes, representants i agents comercials.
53	3	— Artistes, toreros, cantants i esportistes.
M) Altres situacions:		
54		— Mestressa de casa.
55		— Jubilats / pensionistes.
56		— En atur.

*Font: Informe FOESSA (1983) i elaboració pròpia.

ANNEX 2
QÜESTIONARI

PREGUNTES DE CLASSIFICACIÓ

1. **PROVÍNCIA.**

– Barcelona	1
– Girona	2
– Lleida	3
– Tarragona	4

2. **EDAT (Anys que compleix el 1985).**

– 14 anys	1
– 15 anys	2
– 16 anys	3
– 17 anys	4
– 18 anys	5
– 19 anys	6
– 20 anys	7

3. **SEXE**

– Home	1
– Dona	2

4. **CONEIXEMENT DE LA LLENGUA CATALANA.**

– No sap parlar-la	1
– La parla ell, però no la seva família	2
– La parla ell i la seva família	3

5. **NOMBRE DE MEMBRES A LA FAMÍLIA.**
(L'enquestat inclòs)

– Dos o menys	1
– Tres	2
– Quatre	3

— Cinc	4
— Sis	5
— Set	6
— Vuit o més	7

6. HÀBITAT.

— 2.000 o menys habitants	1
— De 2.001 a 5.000 habitants	2
— De 5.001 a 10.000 habitants	3
— De 10.001 a 50.000 habitants	4
— De 50.001 a 100.000 habitants	5
— De 100.001 a 500.000 habitants	6
— Més de 500.000 habitants	7

7. OCUPACIÓ DELS PARES.

- a) Del pare (encara que sigui mort).
(Descripció detallada) _____

- b) De la mare (encara que sigui morta).
(Descripció detallada) _____

8. ESTUDIS DELS PARES.

	8a.	8b.
a) Del pare (encara que sigui mort).		
b) De la mare (encara que sigui morta).		
— Analfabet/només alguns estudis primaris	1	1
— Estudis primaris complets	2	2
— Formació professional	3	3
— Batxiller elemental	4	4
— Batxiller superior	5	5
— Titulat de grau mitjà	6	6
— Titulat de grau superior	7	7
— Altres _____	8	8

9. CLASSE SOCIAL

- Alta 1
- Mitjana alta 2
- Mitjana mitjana 3
- Mitjana baixa 4
- Obrera 5
- Peonatge 6

10. RELIGIÓ

- Catòlic practicant 1
- Catòlic no practicant 2
- Altres religions 3
- Sense religió/no creient 4

11. TIPUS DE COL·LEGI/S EN EL/S QUAL/S HA ESTUDIAT (Inclòs l'actual).

- Estatal/públic 1
- Privat religiós 2
- Privat no religiós 3
- No ha estudiat 4

12. ESTUDIS ACABATS (Indicar tots els nivells assolits).

- Cap 1
- EGB (només certificat escolar) 2
- EGB (graduat escolar) 3
- Formació Professional I 4
- BUP 5
- Formació Professional II 6
- COU 7
- Selectivitat 8
- Altres (especifica'ls) _____
- _____
- _____ 9

13. SITUACIÓ EDUCATIVA/LABORAL ACTUAL.

- Només estudia (estudis oficials o reconeguts) 1
- Estudia (estudis oficials o reconeguts) i treballa menys de 10 hores a la setmana 2

- Treballa a temps complet i estudia 3
- Treballa a temps complet i no estudia 4
- Treballa a temps parcial (10-30 hores/setmana) i estudia 5
- Treballa a temps parcial (10-30 hores/setmana) i no estudia 6
- En atur 7
- Servei militar (indica també la situació immediatament anterior) 8

Dades d'identificació de la persona enquestada:

Nom _____
 Adreça _____ Telèfon _____
 Ciutat: _____ Dte.: _____ Província: _____
 Nom de l'entrevistador: _____ Data: _____

PREGUNTES PER A TOTS ELS ENQUESTATS

P.1. Creus que és important tenir un treball?

- És el més important a la vida (passar a P.3.) 1
- Hi ha altres coses més importants a la vida 2

P.2. Quines coses són més importants que el treball?

- La vida familiar 1
- La vida social (amics, companys, etc.) 2
- La vida espiritual o interior 3
- La vida política 4
- La cultura 5
- Altres (especificar) _____

P.3. Dels següents aspectes:

- a) Quins hauria d'ensenyar l'escola?
- b) Quins ensenya en realitat?

	3a.	3b.
– Com saber afrontar la vida i resoldre els problemes per sí mateix	1	1
– Coneixements de caràcter general	2	2
– Coneixements útils per a treballar	3	3
– Com saber pensar i raonar	4	4
– Com saber utilitzar la memòria	5	5
– Com ser una persona disciplinada i respectuosa amb els superiors	6	6
– Com treballar en equip	7	7
– Com ser una persona educada i respectuosa amb els altres	8	8
– Coneixements sobre ordinadors/informàtica	9	9
– Informació sobre característiques i possibilitats de les diverses ocupacions	A	A
– Com aconseguir un treball (on buscar-lo, escriure cartes/impresos de sol·licitud, mantenir entrevistes, etc.)	B	B
– Idiomes estrangers	C	C
– Altres aspectes que hauria d'ensenyar _____		
– Altres aspectes que ensenya _____		

P.4. Amb quin grup t'identificaries si haguessis d'avaluar-te com a estudiant (ara o quan ho vas ser)?

– Dels que sobresurten	1
– Dels que tenen bones notes	2
– Dels que passen sense problemes	3
– Dels que tenen algunes dificultats	4
– Dels que tenen grans dificultats	5

P.5. De les quatre activitats/ocupacions següents:

- a) Quina preferiries en els primers anys de la teva vida laboral?
- b) Quina preferiries d'aquí a 20 anys?

	5a.	5b.
– Treballar per compte propi	1	1
– Treballar com a funcionari públic	2	2
– Treballar per a una gran empresa	3	3
– Treballar per a una mitjana o petita empresa	4	4

P.6. Quins són els tres aspectes més importants d'un treball? (Lliureu targeta A).

– Que es correspongui amb les capacitats personals	1
– Que estigui ben pagat	2
– Que no exigeixi gaire esforç físic o mental	3
– Que permeti la promoció individual	4
– Que doni prestigi social	5
– Que deixi molt temps lliure	6
– Que tingui un horari flexible	7
– Que sigui una feina segura i estable	8
– Que tingui un bon ambient amb caps i companys	9
– Que el contingut de la feina sigui variada i no monòtona i avorrida	A
– Que el desenvolupament de la feina sigui flexible i permeti l'autonomia en la seva realització	B
– Que exigeixi prendre decisions de responsabilitat	C
– Altres aspectes _____	

P.7. Què o quins consideres que ofereixen una orientació professional més útil? (Assenyalan tres com a màxim).

– Els professors	1
– Els pares	2
– Altres membres de la família	3
– Els amics/coneguts	4
– Les oficines de col·locació	5
– Les pròpies empreses	6
– Les persones amb experiència laboral	7
– Llibres, fullets, xerrades, programes informatius de ràdio o TV., etc.	8
– Cap	9
– Altres (especificar) _____	

P.8. Coincideix l'orientació professional que donen els pares amb la dels professors?

– Sí, completament	1
– Sí, en l'essencial	2
– Només en part	3
– Molt poc	4
– Gens, són completament oposades	5

P.9. Quines coses faciliten la consecució d'un lloc de treball? (Indica'n tres com a màxim)..(Targeta B).

– El nivell d'estudis assolit	1
– Les bones qualificacions acadèmiques obtingudes	2
– La capacitat i/o talent personal	3
– Saber parlar la llengua catalana	4
– Saber parlar llengües estrangeres	5
– La bona presència física	6
– Ser simpàtic	7
– Saber parlar/expressar-se bé	8
– L'experiència	9
– Tenir el servei militar fet	A
– Els bons contactes i relacions amb gent ben situada i amb influències	B
– L'origen o procedència social	C
– La sort	D
– Pertànyer a un sindicat	E
– Pertànyer a un partit polític	F
– Altres (especificar) _____	

P.10. Indica el teu grau d'acord amb les següents afirmacions, que corresponen a opinions sobre l'educació i l'activitat laboral:

	Comple- tament en des- acord	Bastant en des- acord	Indi- ferent	Bastant d'acord	Comple- tament d'acord
1. S'ha de treballar en- cara que no es neces- siti per viure	1	2	3	4	5

	Comple- tament en des- acord	Bastant en des- acord	Indi- ferent	Bastant d'acord	Comple- tament d'acord
2. Mentre es cobri l'assegurança d'atur no cal preocupar-se de buscar feina	1	2	3	4	5
3. Encara que algunes coses que s'aprenen a l'escola no serveixen per al treball futur, la majoria d'elles sí que són útils	1	2	3	4	5
4. S'aprèn més al carrer que a l'escola	1	2	3	4	5
5. La Formació Professional prepara millor per al treball que el BUP	1	2	3	4	5
6. Els estudis que no atorguen un títol oficial tenen menys validesa laboral	1	2	3	4	5
7. Els joves han d'acostumar-se a anar endavant pels seus propis mitjans	1	2	3	4	5
8. Per molt que un s'esforci, en les circumstàncies actuals no és possible trobar feina	1	2	3	4	5
9. L'entrada d'Espanya a la Comunitat Econòmica Europea millorarà les possibilitats dels joves de trobar feina	1	2	3	4	5
10. Si no se sap parlar el català, és molt difícil trobar feina a Catalunya	1	2	3	4	5

	Comple- tament en des- acord	Bastant en des- acord	Indi- ferent	Bastant d'acord	Comple- tament d'acord
11. Sense experiència és molt difícil trobar feina	1	2	3	4	5
12. En els primers treballs és més important l'experiència que s'adquireix que la remuneració percebuda	1	2	3	4	5
13. Avui dia, per tal d'aconseguir experiència laboral, valdria la pena d'acceptar feina sense remuneració inicial	1	2	3	4	5
14. Si es pot, cal canviar de treball amb freqüència, per a adquirir experiència	1	2	3	4	5
15. El que triomfa en els estudis, triomfa en el treball	1	2	3	4	5
16. Com més anys s'estudia, més fàcil és trobar un lloc de treball	1	2	3	4	5
17. Els professors no coneixen la realitat del món laboral	1	2	3	4	5
18. Els professors animen els alumnes a treure bones notes, perquè diuen que així es podrà aconseguir millors feines	1	2	3	4	5
19. Les dones han de cuidar de la llar i de la família i no treballar fora de casa	1	2	3	4	5

	Comple- tament en des- acord	Bastant en des- acord	Indi- ferent	Bastant d'acord	Comple- tament d'acord
20. La culpa de l'atur juvenil la tenen els empresaris	1	2	3	4	5
21. La culpa de l'atur juvenil la tenen els sindicats	1	2	3	4	5
22. La culpa de l'atur juvenil la té el Govern Central, de Madrid	1	2	3	4	5
23. La culpa de l'atur juvenil la té la Generalitat	1	2	3	4	5
24. La culpa de l'atur juvenil la tenen les noves tecnologies (informàtica, robòtica, etc.)	1	2	3	4	5
25. L'ensenyament obligatori hauria de prolongar-se fins als 16 anys	1	2	3	4	5
26. S'hauria de poder treballar a partir dels 14 anys	1	2	3	4	5
27. Treballar és millor que estudiar perquè permet una independència més gran	1	2	3	4	5
28. Treballar és millor que estudiar perquè permet disposar de més diners	1	2	3	4	5
29. Treballar és millor que estudiar perquè dóna confiança en sí mateix	1	2	3	4	5

	Comple- tament en des- acord	Bastant en des- acord	Indi- ferent	Bastant d'acord	Comple- tament d'acord
30. Estudiar és millor que treballar perquè requereix menys esforç	1	2	3	4	5
31. Estudiar és millor que treballar perquè és menys avorrit i monòton	1	2	3	4	5
32. Estudiar és millor que treballar perquè es tenen menys responsabilitats	1	2	3	4	5
33. M'agradaria realitzar la mateixa feina que el meu pare	1	2	3	4	5
34. Els que treballen per compte propi tenen més dificultats i preocupacions que els que treballen com a empleats	1	2	3	4	5

**PREGUNTES NOMÉS PER ALS QUE
FONAMENTALMENT ESTUDIËN**
(Respostes 1 i 2 pregunta de classificació N.º 13)

P.A1. Quins estudis estàs realitzant actualment?

- EGB 1
- Formació Professional I 2
- BUP 3
- Formació Professional II 4
- COU/Selectivitat 5
- 6— Estudis universitaris de grau superior (detallar)
- Estudis universitaris de grau mitjà (detallar) 7
- Altres estudis 8

P.A2. Quins estudis t'hagués agradat fer?

- Els que estic fent 1
 - Altres estudis (detallar) _____ 2
-

P.A3. Per què vas elegir els estudis que fas?

- Perquè em serviran per a estudiar una carrera 1
 - Perquè em serviran per a trobar feina 2
 - Perquè em serviran per a aprendre un ofici 3
 - Perquè tenen moltes sortides professionals 4
 - Perquè m'agraden, sense cap finalitat concreta 5
 - Perquè m'ho van indicar els meus pares 6
 - Perquè no tenia altra alternativa 7
 - Altres motius (detallar) _____
-

P.A4. Vols continuar estudiant?

- Sí (encara que no puguis) (passar a P.A5.) 1
- No (passar a P.A8). 2

P.A5. Per què vols continuar estudiant?

- Perquè podré millorar el meu nivell cultural 1
 - Perquè podré millorar la meva formació professional 2
 - Perquè podré trobar feina més fàcilment 3
 - Perquè així arribaré a ser algú a la vida 4
 - Perquè m'agrada, sense cap finalitat concreta 5
 - Vull continuar estudiant, però no dispo de mitjans econòmics 6
 - Altres motius (detallar) _____
-

P.A6. Qui t'estimula més a continuar estudiant?

- Els pares/familiars 1
 - Els professors 2
 - Els amics o companys 3
 - Ningú, jo mateix, per la meva pròpia iniciativa 4
 - Altres (detallar) _____
-

P.A7. Fins quin nivell d'estudis vols arribar?

- EGB 1
- Formació Professional I 2
- BUP 3
- Formació Professional II 4
- COU/Selectivitat 5
- Estudis universitaris de grau mitjà (detallar) _____ 6
- Estudis universitaris de grau superior (detallar) _____ 7
- Altres estudis 8
(Passar a P.A9.)

P.A8. Per què no vols continuar estudiant?

- Vull treballar 1
- No m'agrada estudiar 2
- Em costa estudiar 3
- Estudiar no serveix per a res 4
- Altres motius (detallar) _____

P.A9. Quan hagi de treballar, a quina activitat/ocupació t'agradaria fer-ho en primer lloc?

- _____
- _____
- No sap (passar a la pregunta P.A13.) Z

P.A10. Per què has escollit aquesta activitat/ocupació?

- És un treball segur/estable 1
 - És un treball fàcil, còmode, sense dificultats 2
 - És un treball creatiu, flexible o autònom 3
 - Permet guanyar diners/té molt futur 4
 - És el treball per al qual em sento més capaç 5
 - És el que m'agrada fer/permets realitzar-me 6
 - Em permet relacionar-me/obtenir influències 7
 - Em permet ser útil a la societat 8
 - Per a seguir la tradició familiar 9
 - Altres respostes (detallar) _____
- _____
- _____

P.A11. Quant de temps fa que ho tens decidit?

- Menys d'un any 1
- 1 any 2
- 2 anys 3
- 3 anys 4
- 4 anys o més (des de sempre) 5

P.A12. I si no poguessis treballar en aquesta activitat/ocupació, quin escolliries en segon lloc?

P.A13. Què penses fer per a aconseguir una feina?

- Estudiar/aprendre un ofici/professió 1
 - Preparar oposicions 2
 - Llegir el anuncis d'ofertes de treball a periòdics, revistes, B.O.E., etc. 3
 - Anar a les oficines de treball 4
 - Recórrer a familiars/parents 5
 - Recórrer a amics/coneguts 6
 - Crear una empresa pròpia 7
 - No penso buscar-lo, el tinc quan vulgui 8
 - No penso buscar-lo, no el trobaré mai 9
 - Altres respostes (detallar) _____
-

P.A14. Quant de temps creus que trigaràs a trobar feina, des que comencis a buscar-la?

- Menys d'un mes 1
- D'1 a 3 mesos 2
- De 4 a 6 mesos 3
- Més de 6 mesos, fins 1 any 4
- Més d'1 any, fins 2 anys 5
- Més de 2 anys 6

P.A15. Estaries disposat a fer alguna de les següents coses, per tal d'aconseguir feina?

	Sí, segur	Sí, pos- sible- ment	No sé	No, pos- sible- ment	No, segur
— Canviar de població de residència	1	2	3	4	5
— Pagar diners	1	2	3	4	5
— Acceptar un treball sense contracte laboral	1	2	3	4	5
— Acceptar un treball fora de la llei	1	2	3	4	5
— Acceptar una remuneració inferior a la mínima legal	1	2	3	4	5
— Acceptar un treball poc atractiu	1	2	3	4	5
— Acceptar un treball eventual/ocasional	1	2	3	4	5
— Acceptar un treball a temps parcial	1	2	3	4	5

PREGUNTES NOMÉS PER ALS QUE
FONAMENTALMENT TREBALLEN
(Respostes 3, 4, 5 i 6 pregunta de classificació N.º 13)

P.B1. Quina va ser la teva primera feina?

- L'actual (passar a P.B2., sense detallar) 1
 Altra (descriure amb detall) _____

**P.B2. Quin tipus d'activitat/ocupació tens actualment?
(Descriure amb detall)**

P.B3. Com és la teva feina?

- Fixa a temps complet 1
- Fixa a temps parcial 2
- Ocasional/eventual a temps complet 3
- Ocasional/eventual a temps parcial 4

P.B4. Quant guanyes a l'any? (Retribució neta).

- Menys de 100.000 ptes. 1
- De 100.000 a 199.999 ptes. 2
- De 200.000 a 299.999 ptes. 3
- De 300.000 a 499.999 ptes. 4
- De 500.000 a 799.999 ptes. 5
- 800.000 ptes. o més 6

P.B5. Per quins motius treballes?

- Perquè no m'agrada estudiar 1
- Per pagar-me els estudis 2
- Per mantenir/ajudar la meva família 3
- Per disposar de diners per a les meves despeses 4
- Per ser més independent 5
- Perquè vull sentir-me útil 6
- Per adquirir experiència 7
- Altres motius (detallar) _____

P.B6. Curses alguns estudis a més de treballar?

- Sí (passar a P.B7.) 1
- No (passar a P.B10.) 2

P.B7. Quins estudis estàs fent?

– EGB			1
– BUP			2
– Formació Professional			3
– COU/Selectivitat			4
– Estudis universitaris (detallar) _____			5
– Altres (detallar) _____			5

**P.B8. Quant de temps dediques a l'estudi cada setmana?
(Inclou també les hores de classe).**

– Menys de 5 hores	1	– D'11 a 20 hores	3
– De 5 a 10 hores	2	– Més de 20 hores	4

P.B9. Per què estudies a més de treballar?

– Perquè vull tenir un ofici/carrera			1
– Perquè vull millorar la meva posició professional			2
– Per adquirir més cultura			3
– Altres motius (detallar) _____			

(Passar a P.B12.)

P.B10. Quant de temps fa que vas deixar d'estudiar

– Menys d'1any	1	– 3 anys	4
– 1 any	2	– 4 anys	5
– 2 anys	3	– 5 anys o més	6

P.B11. Per què no estudies?

– Vaig acabar els estudis que volia fer			1
– No tinc temps per estudiar			2
– No dispo de mitjans econòmics			3
– No m'agrada estudiar			4
– No serveix per a res			5
– Altres motius (detallar) _____			

P.B12. Quant de temps portes treballant (des que vas començar a fer-ho)?

– Menys d'1 any	1	– 3 anys	4
– 1 any	2	– 4 anys	5
– 2 anys	3	– 5 anys o més	6

P.B13. Quantes feines has tingut des que vas començar a treballar?

– Una (passar a P.B15.)	1	– Tres	3
– Dues	2	– Quatre o més	4

P.B14. Per què has tingut més d'una feina?

– Eren feines eventuais	1
– No m'agradaven les feines anteriors	2
– Per prosperar/guanyar més diners	3
– Em van acomiadar/va tancar l'empresa	4
– Altres motius (detallar) _____	

P.B15. Quant de temps vas trigar a trobar la primera feina, des que vas començar a buscar-la?

– Menys d'1 mes	1	– De 7 mesos a 1 any	4
– D'1 a 3 mesos	2	– D'1 any a 2 anys	5
– De 4 a 6 mesos	3	– Més de 2 anys	6

P.B16. Com vas aconseguir la primera feina?

– Mitjançant anuncis a la premsa	1
– Per mitjà de familiars	2
– Per mitjà d'amics/coneguts	3
– A través d'oficines de col·locació	4
– Vaig fer oposicions	5
– Altres mitjans _____	

P.B17. Quins van ser els problemes més importants amb què et vas enfrontar en la teva primera feina?

– Falta de formació adequada	1
– Falta d'experiència	2

- Falta de cursos d'orientació 3
 - Falta d'ajuda dels companys 4
 - Treball poc interessant 5
 - Remuneració escassa 6
 - Disciplina 7
 - Horaris 8
 - Mal ambient de treball 9
 - No vaig tenir cap problema A
 - Altres problemes. Quins? _____
-

P.B18. S'adeqüen els estudis que vas fer a la feina que tens actualment?

- Sí, completament 1
- Sí, en l'essencial 2
- Només en part 3
- Molt poc 4
- Gens, en absolut 5

P.B19. El nivell de formació exigít per a accedir al lloc de treball que ocupes ara, et sembla:

- Molt excessiu 1
- Una mica excessiu 2
- Adequat 3
- Una mica insuficient 4
- Molt insuficient 5

P.B20. Quin seria el treball que t'agradaria fer?

- El que estic fent 1
 - Altres treballs. Quins? _____
-

P.B21. Per què és el treball que t'agradaria fer?

- És un treball segur/estable 1
 - És un treball fàcil, còmode, sense dificultats 2
 - És un treball creatiu, flexible, autònom 3
 - Permet guanyar diners/té molt futur 4
 - És el treball per al qual em sento més capaç 5
 - És el que m'agrada fer/permet realitzar-me 6
 - Em permet relacionar-me/obtenir influències 7
 - Em permet ser útil a la societat 8
 - Per seguir la tradició familiar 9
 - Altres respostes (detallar) _____
-

PREGUNTES NOMÉS PER ALS QUE ESTAN EN ATUR
(Resposta 7 pregunta de classificació N.º 13)

P.C1. Quant de temps fa que vas deixar els estudis d'EGB, BUP, FP, COU o universitaris?

– Menys d'1 any	1	– 3 anys	4
– 1 any	2	– 4 anys o més	5
– 2 anys	3		

P.C2. Per què vas deixar els estudis anteriors?

– Vaig acabar els estudis que havia de fer	1
– Vull treballar	2
– No dispo de mitjans econòmics	3
– No m'agrada estudiar	4
– No tinc capacitat/em costa estudiar	5
– No serveixen per a res	6
– Altres motius (detallar) _____	

P.C3. Quant de temps fa que busques feina?

– Menys d'1 mes	1
– D'1 a 3 mesos	2
– De 4 a 6 mesos	3
– Més de 6 mesos, fins a 1 any	4
– Més d'1 any, fins a 2	5
– Més de 2 anys, fins a 3	6
– Més de 3 anys	7
– No la busco	8

P.C4. Cobres assegurança d'atur?

– Sí	1	– No	2
------	---	------	---

P.C5. – Has treballat anteriorment en alguna feina remunerada?

– Sí	1	– No (passar a P.C9)	2
------	---	----------------------	---

P.C6. En quin tipus de feina?

P.C7. Durant quant de temps en total (sumant totes les feines)?

– Fins a 6 mesos	1	– D'1 a 2 anys	3
– De 6 mesos a 1 any	2	– Més de 2 anys	4

P.C8. Per què ja no treballes?

– Perquè era una feina eventual	1
– Perquè em van acomiadar/van reestructurar la plantilla de l'empresa	2
– Perquè es va liquidar/va tancar l'empresa	3
– Perquè me'n vaig anar	4
– Altres causes (detallar) _____	
-

P.C9. – Quines gestions has fet per trobar feina?

– Enregistrar-me com a aturat a l'oficina de col·locació corresponent	1
– Presentar-me a totes les ofertes de feina que puc	2
– Presentar-me només a les ofertes de feina que m'interessen	3
– Posar anuncis a la premsa sol·licitant feina	4
– Preparar oposicions	5
– Assistir a cursos de capacitació professional	6
– Recórrer a familiars/parents	7
– Recórrer a amics o coneguts	8
– Dirigir-me a persones influents	9
– Cap, no em cal, tinc feina quan vulgui	A
– Cap, no hi ha possibilitat de trobar feina	B
– Altres gestions. Quines? _____	
-

P.C10. A quantes ofertes de feina t'has presentat?

– Cap	1	– De 5 a 10	4
– Només a una	2	– D'11 a 20	5
– De 2 a 4	3	– Més de 20	6

P.C11. A quina activitat/ocupació t'agradaria treballar en primer lloc?

— No sap (passar a P.C15) Z

P.C12. Per què has escollit aquesta activitat/ocupació?

- És un treball segur/estable 1
 - És un treball fàcil, còmode, sense dificultats 2
 - És un treball creatiu, flexible, autònom 3
 - Permet guanyar diners/té molt futur 4
 - És el treball per al qual em sento més capaç 5
 - És el que m'agrada fer/ permet realitzar-me 6
 - Em permet relacionar-me/obtenir influències 7
 - Em permet ser útil a la societat 8
 - Per seguir la tradició familiar 9
 - Altres respostes (detallar) _____
-

P.C13. Quant de temps fa que ho tens decidit?

— Menys d'un any	1	— 3 anys	4
— 1 any	2	— 4 anys o més (des de	
— 2 anys	3	sempre)	5

P.C14. I si no poguessis treballar en aquesta activitat/ocupació, quina escolliries en segon lloc?

P.C15. Què suposaria per a tu aconseguir una feina?

- Poder ajudar la meva família 1
 - Poder tenir diners per a les meves despeses 2
 - Poder disposar de diners per a estudiar 3
 - Poder ser més independent 4
 - Sentir-me útil 5
 - Sentir-me més segur 6
 - Poder adquirir experiència 7
 - Altres respostes (detallar) _____
-

P.C16. Has refusat alguna vegada una oferta de treball?

- Sí 1 — No (passar a P.C18). 2

P.C17. Per què has refusat alguna oferta de treball?

- Feina mal pagada 1
 — Horari excessiu o no convenient 2
 — No m'agradava el tipus de feina oferta 3
 — No em sentia capacitat 4
 — Altres motius (detallar) _____
-

P.C18. A què et dediques, a més de buscar feina?

- A estudiar/preparar oposicions 1
 — A ocupar-me més en les feines de casa 2
 — A fer alguna feina ocasional o esporàdica 3
 — A matar el temps a casa llegint, escoltant la ràdio o veient la televisió 4
 — A passar el temps al carrer o amb els amics 5
 — Altres activitats (detallar) _____
-

P.C19. Estaries disposat a fer alguna de les següents coses, per tal d'aconseguir una feina?

	Sí, segur	Sí, pos- sible- ment	No sé	No, pos- sible- ment	No, segur
— Tornar a estudiar	1	2	3	4	5
— Canviar de po- blació de resi- dència	1	2	3	4	5
— Pagar diners	1	2	3	4	5
— Acceptar un tre- ball sense con- tracte laboral	1	2	3	4	5
— Acceptar un tre- ball fora de la llei	1	2	3	4	5

	Sí, segur	Sí, pos- sible- ment	No sé	No, pos- sible- ment	No, segur
— Acceptar una remuneració inferior a la mínima legal	1	2	3	4	5
— Acceptar un treball poc atractiu	1	2	3	4	5
— Acceptar un treball eventual/ocasional	1	2	3	4	5
— Acceptar un treball a temps parcial	1	2	3	4	5

ANNEX 3

DISTRIBUCIÓ DE LA MOSTRA TEÒRICA
ENTRE ELS PUNTS DE MOSTREIG

1. PROVÍNCIA DE BARCELONA

Municipis	Habitants	Enquestats
a) Municipis de 2.000 o menys hab.		
1. Collbató	596	3
2. Espunyola	311	2
3. Folgueroles	1.010	5
4. La Pobla de Lillet	1.949	9
5. Sant Bartomeu del Grau	1.034	5
6. Sant Feliu Sasserra	674	3
7. Sant Martí de Tous	1.023	5
8. Sant Vicenç de Mont	1.175	6
	Total enquestes	38
b) Municipis de 2.001 a 5.000 hab.		
1. Artés	4.096	11
2. Bagà	2.122	6
3. Castellterçol	2.055	6
4. Òdena	2.577	7
5. Masquefa	2.274	6
6. Papiol	3.166	9
7. Prats de Lluçanès	266	6
8. Sant Andreu de Llavaneres	2.918	8
	Total enquestes	59
c) Municipis de 5.001 a 10.000 hab.		
1. Cardona	6.561	15
2. Les Franqueses del Vallès	8.761	21
3. Montgat	7.107	17
4. Sant Quirze del Vallès	5.107	12
	Total enquestes	65

Municipis	Habitants	Enquestats
d) Municipis de 10.001 a 50.000 hab.		
1. Castellar del Vallès	10.934	20
2. Montornès del Vallès	10.128	18
3. Rubí	43.532	78
4. Sant Cugat del Vallès	31.184	56
5. Sant Pere de Ribes	10.557	19
6. Santa Perpètua de la Mogoda	13.528	25
7. Vic	25.020	45
	Total enquestes	315
e) Municipis de 50.001 a 100.000 hab.		
1. Cerdanyola del Vallès	51.173	39
2. Manresa	67.014	52
3. Sant Boi de Llobregat	74.550	57
	Total enquestes	148
f) Municipis de 100.001 a 500.000 hab.		
1. Badalona	227.744	108
2. L'Hospitalet de Llobregat	294.033	140
3. Sabadell	184.943	88
	Total enquestes	336
g) Barcelona capital		
1. Districte I		18
2. Districte II		40
3. Districte III		47
4. Districte IV		28
5. Districte V		16
6. Districte VI		28
7. Districte VII		45
8. Districte VIII		53
9. Districte IX		137
10. Districte X		55
11. Districte XI		37
12. Districte XII		85
	Total enquestes	589
	TOTAL ENQUESTES PROVÍNCIA	1.550

2. PROVÍNCIA DE GIRONA

Municipis	Habitants	Enquestats
a) Municipis de 2.000 o menys hab.		
1. Borrassà	526	3
2. Camós	633	3
3. Maçanet de Cabrenys	800	4
4. Palau-Saverdera	666	3
5. Perelada	1.238	7
6. Sant Julià de Ramis	1.345	7
7. Viladrau	750	4
	Total enquestes	31
b) Municipis de 2.001 a 5.000 hab.		
1. Caldes de Malavella	2.812	6
2. L'Escala	4.048	9
3. La Junquera	2.420	6
4. Vidreres	3.199	7
	Total enquestes	28
c) Municipis de 5.001 a 10.000 hab.		
1. Puigcerdà	5.818	8
2. Santa Coloma de Farnés	6.990	9
	Total enquestes	17
d) Municipis de 10.001 a 50.000 hab.		
1. Figueres	30.532	22
2. Olot	24.892	18
3. Sant Feliu de Guíxols	15.485	11
	Total enquestes	51
e) Municipis de 50.001 a 100.000 hab.		
1. Girona	87.648	30
	Total enquestes	30
	TOTAL ENQUESTES PROVÍNCIA	157

3. PROVÍNCIA DE LLEIDA

Municipis	Habitants	Enquestats
a) Municipis de 2.000 o menys hab.		
1. Els Alamús	654	3
2. Coll de Nargó	742	3
3. Montferrer	613	3
4. La Portella	581	3
5. Ribera d'Urgellet	889	4
6. Sort	1.496	6
7. Soses	1.487	6
8. Torà	1.288	6
9. Vinaixa	732	3
Total enquestes		30
b) Municipis de 2.001 a 5.000 hab.		
1. Alfarràs	3.154	5
2. Bellpuig	3.662	6
3. Pobla de Segur	3.356	5
4. Viella - Mig Aran	2.961	5
Total enquestes		21
c) Municipis de 5.001 a 10.000 hab.		
1. Borges Blanques	5.139	6
2. Solsona	6.230	7
Total enquestes		13
d) Municipis de 10.001 a 50.000 hab.		
1. Balaguer	12.432	6
2. Seu d'Urgell	10.681	6
Total enquestes		12
e) Municipis de més de 100.000 hab.		
1. Lleida	109.573	37
Total enquestes		37
TOTAL ENQUESTES PROVÍNCIA		120

4. PROVÍNCIA DE TARRAGONA

Municipis	Habitants	Enquestats
a) Municipis de 2.000 o menys hab.		
1. Benifallet	1.034	5
2. Caseres	337	2
3. Mas Roig	590	3
4. La Palma d'Ebre	477	2
5. La Riera	967	5
6. Riudecols	925	5
7. Xerta	1.318	6
	Total enquestes	28
b) Municipis de 2.001 a 5.000 hab.		
1. Batea	2.074	4
2. La Sènia	4.638	9
3. Falset	2.657	6
4. Mora la Nova	3.192	7
	Total enquestes	26
c) Municipis de 5.001 a 10.000 hab.		
1. Montblanc	5.244	10
2. Torredembarra	5.302	10
	Total enquestes	20
d) Municipis de 10.001 a 50.000 hab.		
1. Tortosa	31.445	22
2. Valls	18.753	13
	Total enquestes	35
e) Municipis de 50.001 a 100.000 hab.		
1. Reus	80.710	27
	Total enquestes	27
d) Municipis de més de 100.000 hab.		
1. Tarragona	111.689	37
	Total enquestes	37
	TOTAL ENQUESTES PROVÍNCIA	173

CAPÍTOL III*

RESULTATS DE L'ESTUDI

(Tabulacions i mitjanes)

1. PART GENERAL (preguntes realitzades a tots els enquestats)

En aquesta primera part s'analitzen les respostes obtingudes a les preguntes efectuades a la totalitat dels enquestats. Es comenten només els resultats globals i les diferències més significatives que es donen en els diversos grups socials considerats. La totalitat dels resultats, les taules i les mitjanes creuades es contenen en el primer annex a aquest treball. L'ordre de les taules és el de la numeració seguida en el qüestionari.

1.1 *Perfil demogràfic socioeconòmic del jove*

1.1.1. Característiques demogràfiques

La distribució per edat, sexe i hàbitat de la mostra de 2.014 joves entrevistats s'ajusta al disseny que s'ha comentat a l'apartat metodològic. Així l'edat es distribueix en set grups de 14 a 20 anys, de mida similar (297 el màxim i 278 el mínim). El 51,6 % de la mostra són homes i el 48,4 % són dones. La distribució provincial s'ha fet en funció del nombre d'habitants, i així el 77,6 % correspon a la província de Barcelona, el 7,8 % a Girona, el 6 % a Lleida i el 9,6 % a Tarragona. El 29,6 % de la mostra resideix a Barcelona, que és l'única ciutat catalana que sobrepassa els 500.000 habitants. El 13,3 % habita en nuclis de població inferior als 5.000 habitants.

El 57,4 % de la mostra parla el català, tant ell com la seva família, mentre el 20 % no sap parlar-lo, aquest percentatge augmenta entre els aturats fins situar-se en un 34 %. El tamany de família més corrent es troba entre els 4 i els 6 membres (el 74 %).

* En l'elaboració d'aquest capítol ha col·laborat N'Albar Garola.

1.1.2. Estudis, ocupació i classe social dels pares

La major part dels pares han acabat els estudis primaris, el 41,6 % té aquest nivell com a màxim, i gairebé el 30 % no l'ha arribat a completar. Només el 6,6 % ha finalitzat estudis universitaris de grau superior, i el 5,7 % de grau mitjà. Entre les mares el nivell educacional és inferior, el percentatge de les qui no tenen sencers els estudis primaris és del 36,6 % mentre només un 4,8 % ha finalitzat algun tipus d'estudi universitari, bé sigui de grau mitjà o superior.

Pel que fa referència a l'ocupació dels pares, el 31,5 % són obrers especialitzats o personal empleat d'oficina, auxiliar o subaltern, el 25 % és empresari autònom o directiu de petita empresa, el 12,6 % encarregat, empleat o dependent qualificat. En canvi només el 5,4 % és funcionari en qualsevol de les seves categories, percentatge semblant al dels dirigents intermedis, treballadors no qualificats i empresaris o directius de grans i mitjanes empreses. Les mares es dediquen principalment a les tasques domèstiques, activitat que ocupa el 72,7 % del total. De les qui realitzen alguna activitat remunerada, destaca la categoria d'empresàries o directives de petites empreses on hi ha un 8 % de les treballadores no qualificades un 6,2 % i les encarregades, empleades i dependents qualificades un 4,9 %.

La distribució per classe social, obtinguda a partir de l'ocupació del pare, mostra un gran predomini de la classe obrera (35,4 %) i mitjana baixa (32,1 %). Només un 9,4 % pertany a la classe mitjana alta o alta, representant aquesta darrera un percentatge ínfim i només situat a la província de Barcelona.

1.1.3. Religió i tipus de col·legi on van els joves

La religió predominant és la catòlica (83,9 %), malgrat que un 53,9 % es declaren no practicants. Un 14,2 % es declaren no creients i només un 1,9 % practica alguna altra religió. Si bé el percentatge de catòlics és similar a totes les províncies catalanes, el de practicants és notablement superior a Lleida i Tarragona (43,8 % i 44,5 % respectivament).

Gairebé el 70 % de la mostra estudia o ha estudiat alguna vegada en centres públics o estatals, el 33 % a col·legis privats religiosos i el 24,6 % a col·legis privats no religiosos. (La suma és més gran de 100 per considerar tots els tipus de col·legi on s'ha estudiat). El percentatge dels d'escola pública és més baix entre els qui estudien (63,5 %) i en canvi és superior entre els qui treballen (77,2 %) i els qui estan a l'atur (81,8 %).

1.1.4. Nivells d'estudi acabats i situació actual dels joves

Més del 92 % dels enquestats han completat els estudis d'EGB, bé amb el certificat escolar (22,0 %) o amb el graduat escolar (70,6 %). Els estudis de FP de primer grau els ha acabat el 18,4 % mentre només el 2,4 % ha acabat els de se-

gon grau, d'aquests un percentatge mínim segueix estudiant, cosa que posa en evidència que el fet d'estudiar FP per accedir després a la Universitat, tècnicament possible, no es dona en la pràctica. Els qui han acabat BUP representen el 17,9 % de la mostra, mentre els qui tenen el COU són el 10,1 %, en ambdós casos un percentatge superior al 75 % segueix estudiant, cosa que demostra que aquest és una via que deriva cap a l'estudi universitari. El 8,1 % de la mostra té superades les proves de selectivitat i una gran majoria segueix estudiant.

S'ha de destacar respecte al nivell d'estudis acabats, que aquest és superior quant més alta és la seva autoavaluació com estudiant, sense que es pugui intuir quin dels arguments n'és la causa i quin l'efecte, és a dir, si el nivell d'estudis assolit determina l'autoavaluació o bé a l'inrevés, el cas és que existeix una interrelació entre ambdues variables. Així el 55 % dels qui es qualifiquen com estudiants dels que tenen grans dificultats no ha acabat cap nivell d'estudi o tenen només el certificat d'escolaritat, aquest percentatge es redueix al 13 % entre els qui s'autoqualifiquen com estudiants dels que sobresurten. A la inversa la taxa dels qui arriben a COU és molt reduïda entre els primers (1,9 %) i més gran entre els segons (18,4 %).

De la mostra, el percentatge superior pot ésser, considerat com estudiant puix bé està dedicat exclusivament a l'estudi (58,7 %), o bé el compaginen amb algun tipus d'activitat marginal que li ocupa menys de 10 hores a la setmana (2,0 %). Un 21,8 % es pot considerar que treballa, malgrat que un petit percentatge combina estudi i feina, i un 14,5 % està en atur. Un 1,4 % es troba fent el servei militar.

1.2. *Avaluació del sistema educatiu*

1.2.1. Aspectes que hauria d'ensenyar l'escola (p. 3a)

De les diverses respostes que es donen a la consideració dels joves destaca la que afirma que l'escola ha d'ensenyar idiomes estrangers, que és escollida pel 91,06 % dels enquestats. Les altres opinions més subscrietes són les que l'escola ha de donar coneixements generals (88 %), les que ha d'ensenyar a treballar en equip (88 %) i les que ha de donar coneixements útils per treballar (87,9 %). Les altres rúbriques estan per sota d'aquests nivells, però amb molt poca diferència de percentatge, això indica que gairebé totes les respostes són acceptades com coses que l'escola hauria d'ensenyar. Les que tenen menys adhesió són les que fan referència als coneixements sobre informàtica (80,5 %) i que l'escola ha d'ensenyar a ser una persona disciplinada i respectuosa (76 %).

En general, els qui estan a l'atur es decanten, a més que per l'opció dels idiomes estrangers, que és majoritària sempre, pels coneixements útils per treballar (91,8 %) i pels coneixements de caràcter general (91,8 %), a més de com saber afrontar la vida i resoldre per si mateix els problemes (89 %), que malgrat que semblen respostes diverses fan referència a la mateixa realitat d'estar millor preparat per trobar un treball. Les opinions no varien gaire en els altres grups, però

els qui tenen experiència laboral destaquen el tema del treball en equip, i els qui estan estudiant posen èmfasi en els coneixements de caràcter general. El fet que gairebé totes les respostes registrin un percentatge d'acceptació més elevat entre els aturats que en els altres grups indica que la preocupació per una millor formació està més present en ells a causa de la situació en què es troben.

Cal destacar que a mesura que augmenta el nivell d'estudis dels enquestats, és major el percentatge d'adhesió a respostes com que l'escola ha d'ensenyar tant idiomes estrangers com a enfrontar-se a la vida, ha de donar coneixements de caràcter general i ha d'ensenyar com pensar i raonar. Contràriament disminueixen les respostes que fan referència al fet que l'escola ha d'ensenyar a ésser una persona disciplinada. Entre els qui han seguit estudis de FP dominen els qui demanen coneixements útils per treballar.

Així mateix, tant els estudiants que s'autoavaluen com que sobresurten, com aquells que tenen grans dificultats coincideixen en que l'escola ensenyi coneixements útils per treballar i com fer-ho en equip, en contra, els estudiants amb bones notes consideren més important els ensenyaments de caràcter general i com enfrontar-se a la vida i resoldre els problemes per si mateixos.

1.2.2. Aspectes que realment ensenya l'escola (p. 3.b)

La generalitzada aspiració dels joves perquè l'escola ensenyi idiomes estrangers, sembla ben coberta per les escoles ja que el 83,7 % opina que l'escola n'ensenya. En contra, la resta de les opinions presenten uns percentatges molt inferiors als que els mateixos joves pensen que l'escola hauria d'ensenyar, així destaca que només el 18,7 % dels joves considera que l'escola ensenya com assolir treball, el 20,9 % com afrontar la vida, i el 22,3 % que dóna informació sobre les característiques i possibilitats de les diverses ocupacions. Simultàniament percentatges importants de joves admeten que dóna coneixements de caràcter general (64,7 %), com treballar en equip (62,2 %), a ésser una persona educada i respectuosa (58,3 %) i a ésser disciplinat i respectuós amb els superiors (57,7 %).

La realitat escolar no supera a les expectatives en cap dels apartats estudiats, cosa que indica una certa desil·lusió dels joves cap al sistema escolar.

Segons la situació educativo-laboral els qui estudien són més optimistes, sobretot pel que fa referència a com saber afrontar la vida i als coneixements útils per treballar.

Cal destacar que a mesura que augmenta l'edat disminueix el percentatge d'adhesió a la majoria d'opinions, cosa que dóna una idea com a mesura que passa el temps augmenta la desil·lusió en els coneixements que dóna l'escola. Així mateix es detecta en les classes socials més baixes, i sobretot en la peonada, un més baix percentatge d'acceptació. També és important el fet que els qui han estudiat en col·legis religiosos presenten percentatges més elevats en les opinions que l'escola ensenya a ser més disciplinat, més coneixements de caràcter general i com afrontar la vida, la qual cosa reflecteix el tipus d'educació rebuda.

1.2.3. Autoavaluació com estudiants (p. 4)

El més alt percentatge dels enquestats (44,14 %) s'autoclassifica (ara o quan va estudiar) en el grup dels que passen problemes. El 39,7 % s'inclou en el dels qui tenen algunes dificultats, el 9,1 % en el dels qui tenen bones notes, el 5,2 % tenen grans dificultats i només l'1,8 % en el grup dels qui sobresurten. Per sexes, les dones tenen una millor opinió de si mateixes com a estudiants que no pas els homes (només el 2,9 % de les dones s'identifiquen entre les qui tenen grans dificultats, per un 7,4 % dels homes). Quant més alta és la classe social més gran és el percentatge dels qui tenen bones notes. Així mateix els qui han estudiat en col·legis privats i els de llengua catalana tendeixen a autoqualificar-se com millors estudiants.

Si s'observa la seva situació econòmico-laboral, es detecta que els qui estudien tendeixen a autosituar-se en major proporció entre els qui tenen bones notes, i es dona la situació oposada entre els qui estan a l'atur. L'única excepció es dona en el grup dels qui sobresurten on s'inclouen un 1,8 % dels qui estudien, un 2,0 % dels qui treballen i un 2,1 % dels qui estan a l'atur. De totes maneres, sembla clar que quant pitjor s'avaluen els enquestats respecte a llur rendiment escolar, més gran és la possibilitat que estiguin a l'atur.

Segons el nivell d'estudis acabats, les més grans dificultats corresponen als qui només han obtingut el certificat d'escolaritat a l'EGB (per sobre, fins i tot, dels qui no tenen cap tipus d'estudis). En contra, els qui s'autoavaluen millor són els qui tenen el COU i la selectivitat.

1.3. *Avaluació del treball i de l'activitat laboral*

1.3.1. La necessitat i la importància del treball (p. 1)

Davant la pregunta introductòria del qüestionari sobre si el treball és la cosa més important a la vida, un 47,7 % contesta afirmativament, mentre el 52,1 % considera que hi ha coses més importants. Per províncies, en els de Girona, Lleida i Tarragona es dona un percentatge més alt de respostes positives que negatives i només a Barcelona la situació és a la inversa.

Per sexes no es donen massa variacions perquè les dones donen més importància a d'altres coses que no pas al treball. Per grups socials, quan més baixa és la classe, més important es considera el treball, cosa que segurament es pot explicar pel fet que aquests joves són els qui tenen els mitjans de subsistència menys assegurats. Els qui han estudiat només en centres públics són els qui posen més èmfasi en la importància del treball, cosa que té força relació amb la composició social d'aquests.

De la mateixa manera, com més alt és el nivell d'estudis acabats, menor és el percentatge dels qui creuen que el treball és el més important a la vida. Així mateix quan augmenta l'autoavaluació com estudiant, també augmenta l'opinió dels qui diuen que hi ha altres coses més importants a la vida.

Per a aquells que treballen i sobretot pels aturats, el tenir una feina és més important que per als estudiants (el 56,4 % dels aturats creuen que és el més important a la vida, mentre que només el 43,6 % dels estudiants ho diu), la qual cosa reflecteix els problemes derivats de la seva situació laboral.

Els estudiants de FP donen més importància a la feina que a d'altres coses de la vida, això es correspon amb l'orientació professional d'aquests tipus d'ensenyament.

1.3.2. Coses més importants que el treball

Pels joves enquestats que estimen que el treball no és el més important, la vida familiar ocupa el primer lloc ja que figura en un 59,7 % de les respostes. Després se situa la vida social (52,0 %), la cultura (25,8 %). La vida interior es cita en un 14,3 % i la política només en un 4,9 %.

Les dones mostren un aprecí més gran per la vida familiar (64,6 %), per la cultura (27,6 %) i per la vida interior (16,3 %) que els homes. No s'observen grans dificultats entre les diverses classes socials. En canvi els qui es declaren catòlics donen més importància a la vida familiar, cosa que també passa en aquells que han estudiat en un col·legi religiós.

Entre aquells que s'autoavaluen com bons estudiants es dona menys importància a la vida familiar que entre els qui tenen dificultats en els estudis, en canvi es valora més la vida social, la vida espiritual i la interior.

És interessant destacar que no es donen diferències considerables en la valoració de les diverses opcions entre els qui estudien, treballen o estan en atur, cosa que contrasta amb el tradicional paper de la família com a refugi o suport en la situació difícil de l'atur.

1.3.3. Aspectes més importants a l'hora de valorar un treball (p. 6)

Allò que més valoren d'una feina els joves de la mostra, és que estigui ben pagada (57,7 %), que sigui segura i estable (55,5 %), que tingui un bon ambient amb el cap i els companys (38,0 %), i que es correspongui amb les capacitats personals (31,4 %). Amb molta menys intensitat apareix que l'horari sigui flexible (20,7 %), que la feina no sigui monòtona (20,6 %), que permeti la promoció individual (16,1 %) i que deixi molt temps lliure (12,2 %).

Per sexes a les dones els preocupa més allò que fa referència als temes de la capacitat personal, la seguretat i el bon ambient de treball, i al contrari, els homes valoren més el temps lliure i el que estigui ben pagada la feina (63,0 % per un 52 % de la dona) i el que tingui un horari flexible. En general com més baixa és la classe social, més èmfasi es posa perquè la feina sigui ben pagada i perquè sigui segura i estable, i en canvi valoren menys la promoció individual, el prestigi social, que la feina no sigui monòtona ni avorrida, i que permeti autonomia en les decisions.

En totes les classes socials és similar el percentatge dedicat al tema de la capacitat personal.

Els qui treballen demostren una preocupació més gran per l'estabilitat de la feina i pel bon ambient, mentre els aturats posen més èmfasi, a més de l'estabilitat, en el fet que la feina sigui ben pagada i que no exigeixi gaire esforç mental o físic, cosa que pot ser deguda a la pròpia frustració per no trobar-ne. Els qui estudien, en canvi, es decanten perquè el treball es correspongui amb la capacitat personal, i perquè la feina no sigui avorrida. La qüestió del prestigi social i la promoció personal sembla tenir més ressò entre els estudiants, en canvi l'autonomia i la responsabilitat tenen menys importància per als aturats que per a les altres dues categories.

Malgrat que l'edat no sembla una variable gaire determinada a l'hora d'opinar sobre els aspectes més importants d'una feina, si es detecta que a mesura que augmenta l'edat dels enquestats es dóna més importància que el treball es correspongui amb les capacitats individuals i que permeti la promoció individual, contràriament, disminueix el tema que estigui ben pagat, que deixi temps lliure i que l'horari sigui flexible.

Entre els enquestats de llengua catalana s'observa un índex d'acord més alt en els temes de la capacitat personal, i que el contingut de la feina no sigui avorrit i permeti una autonomia en les decisions, en canvi entre els qui no parlen català el fet que estigui ben pagada (72,8 % per 51,1 % entre els de llengua catalana), que no exigeixi gaire esforç físic i mental i que deixi molt temps lliure.

A mesura que augmenta el nivell d'estudis es valora en més gran mesura la correspondència del treball amb les característiques personals. Així enfront del 31,4 % del contingut de la mostra, el percentatge augmenta al 42,1 % entre els qui han acabat BUP, el 57,5 % dels qui han acabat COU i el 57,1 % dels qui han superat la selectivitat. A la mateixa categoria de joves, que la feina sigui estable i ben pagada els sembla menys important que al conjunt de la mostra i, en canvi, s'interessen més perquè el contingut de la feina no sigui monòton ni avorrit. Si aquestes aspiracions es tradueixen en el fet que aquests joves són més exigents a l'hora d'acceptar un treball, això podria explicar la taxa d'atur més gran quan es tenen més estudis.

Els qui s'autoavaluen com bons estudiants semblen donar menys importància que el conjunt dels enquestats al fet que el treball estigui ben pagat i sigui estable i, en canvi, valoren més que es correspongui amb les capacitats personals. El comportament contrari es dóna entre els qui s'autoavaluen pitjor, a més, es constata que els qui han tingut grans dificultats en els estudis emfasitzen més que la feina no requereixi gaire esforç i que deixi més temps lliure.

En general, de les respostes sembla deduir-se que els joves enquestats no eviten l'esforç laboral (un índex és la baixa proporció relativa dels qui destaquen la qüestió de molt temps lliure), però exigeixen que la feina tingui unes determinades característiques per estar satisfet. Aquestes característiques no són molt diferents de les que molts adults estimen associades a un bon lloc de treball. Les

aspiracions dels joves catalans són en molts aspectes similars a les dels joves europeus (OCDE - CERI 1983).

1.3.4. El treball actual i el futur (p. 5a i 5b)

El 36,2 % de la mostra preferiria treballar per compte propi en els primers anys de la vida laboral, el 25,1 % en una gran empresa, el 24,6 % en una mitjana o petita empresa i el 12,9 % com a funcionari públic.

Per sexes s'observa que els homes preferirien treballar per compte propi més que les dones (40,1 % per 32,1 %), al contrari, les dones valoren més treballar en una petita empresa i com a funcionari públic. Segons la situació laboral, els qui treballen en l'actualitat presenten una preferència més gran a treballar per compte propi, mentre els aturats posen més èmfasi a entrar en una empresa, ja sigui gran o petita, mentre mostren un interès baix per fer-ho en el cos de funcionaris. No semblen molt rellevants les variacions en funció de la classe social, l'hàbitat, o la llengua, en canvi, és curiós constatar que els fills d'empresaris i els de funcionaris superiors es decantin més que el global per treballar per compte propi (un 44 % per 36 %), i en canvi, els fills de funcionaris mitjans i baixos emfasitzen més el fet d'ésser ells mateixos funcionaris. Així mateix, els qui han estudiat en col·legis privats no religiosos presenten una preferència per sobre del global a treballar per compte propi i en una gran empresa, en detriment de fer-ho en una de petita o com a funcionari públic. Aquest comportament podria ésser reflex de l'ideari de molts d'aquests centres. Com més alt és el nivell d'estudis, augmenta el percentatge dels qui es decanten pel funcionariat, mentre disminueix el dels qui prefereixen establir-se pel seu compte (excepte en el cas de FPII on se situa en un 41,7 %).

A mesura que augmenta l'autoqualificació com estudiant, ho fa la preferència per treballar com funcionari públic i es redueix l'interès per la mitjana o petita empresa. És probable que el baix percentatge d'estudiants amb dificultats que opten per aquest tipus de feina sigui degut al fet que l'ingrés en aquests cossos suposa una més alta dificultat perquè pressuposa superar un examen competitiu inicial, cosa que desanima a alguns.

Respecte al treball que hom preferiria tenir dintre de 20 anys, s'enregistren variacions notables respecte del supòsit anterior, el 51,1 % preferiria treballar per compte propi, el treballar per una gran empresa augmenta fins al 30,6 %, mentre que es produeix una intensa davallada en el desig de treballar com a funcionari públic (9,6 %), o en una petita o mitjana empresa (6,95 %).

Per sexes, el comportament és similar al del cas anterior, en canvi, si s'analitza per edats, es detecta que a mesura que augmenta l'edat dels enquestats, augmenten els desitjos de treballar per compte propi i com a funcionari, mentre disminueixen els de fer-ho en una empresa gran. Treballar per compte propi sembla més natural entre els qui procedeixen d'una classe alta, en canvi, fer-ho per a una gran empresa sembla normal entre els d'una classe més baixa. És curiós que

mentre en la pregunta anterior, com més alt era el nivell d'estudis disminuïa l'interès per establir-se pel propi compte, al preguntar per la feina futura el comportament és totalment oposat. Respecte a l'autoavaluació com estudiant, es detecta el mateix comportament que en la pregunta anterior, en el sentit que els estudiants amb dificultats tenen més reticències a treballar com a funcionaris públics.

Posant en relació ambdues situacions temporals, la preferència actual i la futura, els qui menys canvien d'opinió són els qui en principi van voler treballar per compte propi (el 84 % dels qui preferirien aquesta alternativa al començament la conserven). En les altres opcions els canvis d'opinió, pensant d'ací a vint anys són més notoris, i és especialment significatiu el cas dels qui inicialment preferien una petita i mitjana empresa, dels quals només un 21,8 % mantindria dins de vint anys l'opció, això ens indica que aquest tipus d'empresa només interessa per començar però no per culminar la vida laboral, ja que preferirien fer-ho en una gran empresa (37,1 %) o per compte propi (35,5 %).

1.3.5. Què o qui ofereix una orientació professional més útil (p. 7)

Un 61,1 % del total de la mostra és de l'opinió que són els pares-els que ofereixen una orientació professional més útil. A continuació se situa l'ajut del professor (36,1 %), les persones amb experiència laboral (22,3 %) i els amics i coneguts (17,6 %). Cal destacar el poc relleu que per als joves té l'oficina d'ocupació (4,42 %), percentatge inferior fins i tot al dels que opinen que no s'ofereix cap tipus d'orientació professional (5,7 %).

El paper dels pares i dels professors es devalua a mesura que augmenta l'edat de l'enquestat, el dels companys es manté, i augmenta el de les persones amb experiència laboral i el percentatge dels qui creuen que no hi ha cap tipus d'orientació vàlida. S'ha de fer esment al fet, que fins i tot, en el cas dels joves de 19 a 20 anys, el pes dels pares i d'altres membres de la família és determinant a l'hora de pensar en el futur laboral, això ens indica la gran importància de les vies informals o particularistes en l'obtenció d'un treball.

En funció de la situació educativa i laboral, es detecta una pèrdua de pes específic per part del professorat entre els qui treballen o estan en atur (ho mencionen el 22,8 % i el 24,4 % respectivament, per un 44,3 % dels estudiants), la qual cosa pot explicar-se bé per la pèrdua del contacte o bé per la constatació de l'escassa fiabilitat de les seves orientacions. La resta d'opcions es manté en nivells similars en els tres grups, però caldria destacar l'augment del paper de les empreses en el grup dels qui treballen.

Segons el nivell d'estudis dels enquestats, es detecta que quan aquest augmenta, disminueix el pes de l'opinió dels pares i s'assoleix el mínim entre els estudiants de COU. De la mateixa manera s'observa que entre els qui tenen estudis de COU i selectivitat es dona un espectacular nombre dels qui creuen que no s'ofereix cap tipus d'orientació professional útil (15 % i 12,3 % per un 5,6 % del per-

centatge de la mostra), la qual cosa pot reflectir en certa manera una frustració dels estudiants universitaris per la poca orientació rebuda de com enfocar els seus estudis per a una millor sortida professional.

Els qui s'autoavaluen com bons estudiants emfasitzen més el paper del professorat, mentre els que tenen grans dificultats donen molt poca importància a aquest factor i, en canvi, valoren molt més que el global dels enquestats l'opinió dels amics i coneguts.

De toda manera cal tenir en compte a l'hora d'analitzar els resultats de la pròpia ambigüitat d'aquesta pregunta que no permet extreure conclusions massa definitives, ja que si una orientació professional útil és la que porta a fer a cada persona allò que li agrada en temes laborals, és difícil per a qui està estudiant o per als aturats saber si l'orientació rebuda ha estat o no útil.

1.3.6. Coincidència entre l'orientació professional que donen els pares i la dels professors (p. 8)

Un 21 % creu que en el més essencial l'orientació professional dels pares coincideix amb la dels professors. El 35,2 % creu que només en part, el 17,5 % que molt poc, el 15,2 % que gens, i només el 9,24 % creu que coincideixen totalment. Com més augmenta l'edat es considera que les orientacions són més divergents. Els que estan aturats emfasitzen més la divergència que no pas els qui estudien. Així mateix els qui s'autoavaluen com millors estudiants creuen en un percentatge més gran que existeix una concordança important entre professors i pares, que no pas els qui s'autoqualifiquen pitjor.

1.3.7. Coses que faciliten la consecució d'un lloc de treball (p. 9)

Del total dels enquestats, gairebé un 67 % considera que el nivell d'estudis assolit facilita la consecució d'un treball, la qual cosa indica que la demanda de més educació difícilment disminuirà. Les altres possibles respostes tenen menys ressò, així la capacitat personal (38,9 %), l'experiència (36,6 %), el saber parlar llengües estrangeres (28,2 %) i el saber expressar-se (23,8 %) són les més repetides. A un nivell bastant inferior trobaríem les bones qualificacions (17,9 %), el saber parlar la llengua catalana (14,4 %), el contacte (14,1 %) i la sort (13,3 %).

S'observa que diverses circumstàncies, especialment la primera, el nivell d'estudis assolit, fan referència a l'activitat escolar. Cal tenir en compte que assolir nivells d'estudis elevats no significa obtenir allò que es podria anomenar coneixements útils per treballar i, en canvi, un percentatge força alt del jovent creu que aquest fet obre les portes del món del treball. En canvi saber parlar llengües estrangeres és un reflex d'un tipus de coneixements pràctics. Saber parlar o expressar-se bé és conseqüència en part d'una bona educació de caràcter general. Altre factor que es detecta important, com és el de les qualificacions obtingudes

que no tenen perquè haver-se assolit en matèries considerades «pràctiques» o «directament útils per treballar».

La impressió general que es treu, és que l'activitat escolar es considera fortament lligada a l'obtenció d'un lloc de treball, però per raons que no coincideixen exactament amb l'adquisició del que podríem anomenar coneixements útils per desenvolupar el treball, sinó més aviat per la formació general que dona o per la selecció que representa. De totes maneres, la resta de factors que els joves destaquen com a principals per assolir una ocupació remunerada tampoc tenen massa relació amb els «coneixements pràctics».

Tanmateix, a mesura que augmenta l'edat es detecta una disminució de la importància del nivell d'estudis assolit, mentre tendeix a augmentar la de la capacitat personal, el contacte i la sort. És en certa manera anecdòtic, però entre els joves de 19 i 20 anys es dona una certa importància al tema del servei militar, cosa que pot ésser conseqüència d'haver estat refusat d'alguna feina per no tenir-lo acabat. D'igual manera aquest factor té una valoració molt diferent entre els homes (12,5 %) i les dones (0,5 %).

Segons la situació educativa laboral, l'apreciació de la utilitat del nivell d'estudis assolit és diferent, disminuint entre els qui treballen i els aturats, de la mateixa manera la valoració de les qualificacions és també inferior en aquests dos grups, així, podríem concloure que els factors acadèmics tenen molta més acceptació entre els estudiants que no pas pels qui treballen o els aturats, concorda amb això la major importància que els estudiants donen a la llengua estrangera (34,9 %, per un 17 % dels qui treballen o un 19,2 % entre els aturats). Al contrari, els qui treballen valoren més l'experiència i els bons contactes mentre els aturats destaquen per sobre dels altres grups la bona presència física, el saber parlar i dominar el català, i sobretot, el tema de la sort.

En les classes socials més altes es dona més importància al nivell d'estudis assolit i al coneixement de llengües estrangeres, mentre que un comportament contrari es dona en els temes de la presència física, la simpatia i el coneixement del català. Aquest darrer factor és molt més rellevant per als qui no el parlen (20,1 %), que pels qui són catalanoparlants (11,8 %). Els qui han cursat estudis de BUP, COU i selectivitat donen més importància al nivell d'estudis assolit i a les qualificacions obtingudes, mentre la capacitat personal destaca entre els de selectivitat i els de FPI. En canvi els de FPII donen més importància a l'experiència i a la sort. Si es té en compte l'autoavaluació com estudiant, els qui han tingut grans dificultats valoren menys el nivell assolit i la capacitat i el talent, mentre emfasitzen la presència física, la simpatia i la sort. Els qui han tingut bones notes valoren el nivell d'estudis, les qualificacions obtingudes i l'experiència, factors que en canvi tenen poca acceptació entre els qui s'autoqualifiquen en el grup dels qui sobresurten.

1.4. *Actituds davant l'educació i la feina*

1.4.1. La necessitat del treball (p. 10.1 i 10.2)

Davant l'afirmació que "s'ha de treballar encara que no es necessiti per a viure" (p. 10.1), es dona un acord majoritari entre els joves, que s'expressa en una mitjana del 3,7 en una escala de tipus likert utilitzada per a mesurar el grau d'acord (1 = completament en desacord; 2 = bastant en desacord; 3 = indiferent; 4 = bastant d'acord; 5 = completament d'acord i 0 = no sap / no contesta).

Un 69,36 % dels enquestats està bastant o totalment d'acord amb aquesta afirmació enfront un 24,9 % que està en general en desacord. El resultat ratifica el que ja s'havia observat en la P.1, en el sentit que per la majoria del jovent el treball no és només la font de renda habitual i més accessible sinó una activitat bàsica i desitjable.

No es detecten diferències apreciables entre els diversos grups educatius-laborals però sembla que a mesura que augmenta l'edat creix el grau d'acord, des del 3,49 dels joves de 14 anys fins el 3,87 dels de 20 anys. Les dones tenen un compromís més gran amb el treball que els homes i, també el tenen les classes més altes encara que les actituds de la classe obrera i de la peonada no s'aparten gaire del total de la mostra. En general les actituds més favorables vers el treball es donen entre els de llengua catalana, els de nivells d'estudi més alts, i els qui s'autoavaluen com estudiants amb bones notes.

La necessitat del treball pels joves es posa de manifest en el desacord general que s'obté a l'afirmació que "mentre es cobra l'assegurança d'atur no cal preocupar-se de buscar feina" (P. 10,2), que rep la puntuació mitjana d'1,72. Concretament el 88,4 % dels enquestats està en desacord amb el fet que cobrar l'assegurança d'atur sigui un motiu per deixar de cercar un lloc de treball. Així doncs, en opinió dels joves, l'existència d'aquesta assegurança no produeix cap fre a la recerca de feina, per la qual cosa no es pot considerar que sigui una causa generadora d'atur.

De la mateixa manera que la pregunta anterior, les dones tenen un compromís més alt amb la feina i a mesura que augmenta l'edat ho fa el refús d'aquesta afirmació. Els fills de pares jubilats o pensionistes, i que estan aturats tenen un grau de desacord superior (1,48 i 1,53 respectivament). Els qui han assolit un nivell d'estudis més alt són els qui mostren un més alt grau de desacord.

1.4.2. L'eficàcia laboral del sistema educatiu (P. 10.3, 10.4, 10.5 i 10.6)

En aquest grup de preguntes es medeixen les actituds dels joves davant els diferents aspectes de l'eficàcia del sistema educatiu per a la integració en el mercat del treball. En la primera d'elles, la P. 10.3, els enquestats estan en gran manera d'acord que "encara que algunes coses que s'aprenen a l'escola no serveixen per al treball futur, la majoria d'elles sí que són útils". El valor mitjà d'acord en l'es-

cala de 5 punts utilitzada és de 3,73. L'opinió no és, però, tan favorable entre els de més edat, els fills de funcionaris superiors i els qui tenen un nivell més alt d'estudis. En canvi, és més positiva en les dones i els qui s'autoavaluen en el grup d'estudiants amb bones notes, no així entre els qui sobresurten, que es situen per sota de la mitjana.

L'actitud favorable vers l'escola també es detecta, encara que de manera més evident en l'afirmació següent (P. 10.4): "s'aprèn més al carrer que a l'escola", que té un sentit contrari a la 10.3.

El valor mitjà indica un moderat desacord amb aquesta afirmació. Aquest desacord és menor en el grup dels qui treballen (2,80) i dels aturats (2,88). Per classes socials, només els joves procedents de la peonada semblen estar moderadament d'acord amb l'afirmació (3,02), també ho estan els qui tenen o han tingut grans dificultats com estudiants (3,32).

En general l'actitud dels joves vers l'eficàcia laboral de l'escola és moderadament favorable, malgrat que es donen postures diferents entre els diversos grups socials considerats. De totes maneres, una anàlisi més exhaustiva que es descriurà en el capítol següent, permetrà trobar uns resultats més matisats.

L'anàlisi de la valoració de l'eficàcia laboral del sistema educatiu es complementa amb l'opinió que tenen els joves sobre el valor laboral de la FP dins els estudis oficials.

Existeix un moderat acord sobre el fet que "la formació professional prepara millor pel treball que el BUP" (P. 10.5).

La mitjana mostral se situa en un 3,42. Aquest grau d'acord és més alt entre els qui treballen (3,60) i els aturats (3,69). També ho és entre els qui procedeixen de les classes obreres i de la peonada (3,50 i 3,69 respectivament) grups que en principi semblen destinats a ocupacions connectades d'alguna manera amb l'àmbit tradicional de la FP. D'altra banda, i com sembla natural, els qui han completat estudis de FP són els qui tenen més fe en les virtuts laborals d'aquests tipus d'ensenyament. Així, els qui han finalitzat estudis de FPI i sobretot de FPII, es mostren molt més d'acord amb l'orientació laboral d'aquests estudis respecte als de BUP (3,92 i 4,15 respectivament).

També existeix un moderat acord sobre que "els estudis que no atorguen un títol oficial tenen menys validesa oficial" (P.10.6). La mitjana mostral és de 3,44. No s'observen diferències considerables entre les diverses classificacions efectuades, però es pot detectar que a manera que augmenta l'edat ho fa el grau d'acord, i que aquest és més elevat quan ho és el nivell d'estudis assolit.

1.4.3. El repte de la vida (P.10.7)

Els enquestats estan en general d'acord en el fet que "els joves han d'acostumar-se a anar endavant pels seus propis mitjans". La mitjana d'aquest grau d'acord és del 4,26 i, no s'observen gairebé diferències entre els diversos grups. Encara que aquesta pregunta és molt genèrica i una mica esbiaixada, no sembla que els joves

tinguin por a enfrontar-se a les dificultats de la vida per si mateixos, són conscients d'això i es consideren capaços de superar les dificultats.

1.4.4. Les dificultats de trobar feina (P.10.8)

Es dona entre els joves la consciència de la dificultat de trobar feina, cosa que es reflecteix en un moderat acord amb l'afirmació que diu: "per molt que un s'esforci, en les circumstàncies actuals no és possible trobar feina", (un 3,15 de mitjana). De totes maneres, el grau d'acord amb la impossibilitat de trobar feina sembla que ha de ser menor que el que s'hagués obtingut d'haver-se referit l'afirmació a la dificultat i no a la impossibilitat de trobar feina.

La impossibilitat de trobar feina està, òbviament, més arrelada entre els aturats (3,62 per 3,06 dels estudiants i 3,10 dels qui treballen). En les dones el grau d'acord és més gran (3,24 per 3,07 dels homes), per raó de les dificultats addicionals amb les quals es troben. Per classes socials, les més altes estan en desacord amb l'afirmació, mentre augmenta l'acord a les classes obreres i a la peonada. L'hàbitat també influeix a l'hora de valorar aquesta resposta, ja que a mesura que augmenta la població ho fa l'acord amb l'afirmació, cosa que reflecteix que en els pobles petits el problema de l'atur no és tan determinant com als nuclis grans. D'igual manera, com més alt és el nivell d'estudis dels pares i el propi, el grau d'acord és més baix, així entre els fills de pares amb estudis superiors, la mitjana se situa en 2,77 i entre els joves que tenen superada la selectivitat en el 2,68, també quan augmenta l'autoavaluació com a estudiants ho fa el desacord amb l'afirmació.

Però cal esbrinar si el dominant pessimisme dels joves, sobretot dels aturats, es pot traduir en desencís a l'hora de cercar un lloc de treball, cosa que es veurà més endavant amb més detall.

1.4.5. L'impacte de l'entrada a la C.E.E. a l'hora de trobar feina (P. 10.9)

Es dona entre els joves enquestats un moderat acord amb l'afirmació que "l'entrada d'Espanya a la C.E.E. millorarà la possibilitat dels joves de trobar feina" (3,12 de mitjana). Aquest optimisme és més gran entre els estudiants (3,18) i molt inferior entre els qui tenen ja un lloc de treball (2,97). A mesura que augmenta l'edat disminueix l'acord, cosa que indica un optimisme més gran entre la gent més jove. De la mateixa manera entre els homes es dona un acord superior que entre les dones, per classes socials com més alta és aquesta, més elevades són les perspectives de feina, que van del 3,23 en les classes altes al 2,88 en la peonada. L'hàbitat també té la seva influència, i així en els nuclis més grans el grau d'acord és més petit.

A mesura que augmenta el nivell d'estudis dels pares augmenta l'optimisme vers l'entrada a la C.E.E., en canvi, curiosament, no es dona el mateix comportament

si prenem com a variable el propi nivell d'estudis dels joves, així, els qui no tenen cap estudi es mostren més esperançats amb una mitjana del 3,25, també és força elevat en els qui tenen el nivell de C.O.U. (3,20).

1.4.6. El paper de la llengua catalana a l'hora de trobar feina (P. 10.10)

L'afirmació que: "si no se sap parlar el català és molt difícil trobar feina a Catalunya", rep una valoració del 2,98 entre els joves enquestats, cosa que indica un desacord molt moderat sobre el tema. Entre els estudiants l'acord és més alt (3,10), mentre que els qui treballen ho valoren en un 2,72. A mesura que augmenta l'edat es pot detectar un desacord més gran amb l'afirmació, en canvi, no hi ha diferència per classes socials, excepte en el cas de la peonada, que té un grau d'acord més alt del 3,13. Entre els qui no són catalano-parlants, es dona una consciència més gran al fet que existeix una dificultat superior a l'hora de trobar feina per no parlar la llengua catalana (3,20 per 2,80 dels catalanoparlants), de la mateixa manera, com més grans són els nuclis de població més alt és el grau d'acord amb l'afirmació inicial i arriba al màxim en les ciutats entre 100 i 500 mil habitants, que són les que han rebut un percentatge més gran d'immigració i per tant de parla no catalana. Ni el nivell més elevat d'estudis assolit, ni l'autoavaluació com a estudiants semblen ser determinants a l'hora de valorar aquest factor.

1.4.7. La utilitat de l'experiència (P. 10.11, 10.12, 10.13 i 10.14)

Quatre de les preguntes destinades a mesurar l'actitud dels enquestats fan referència al tema de l'experiència, i més concretament a la seva importància en la vida laboral. La primera d'elles valorava la utilitat de l'experiència a l'hora de trobar un lloc de treball. La gran majoria dels enquestats està d'acord que "sense experiència és molt difícil trobar feina", que es tradueix en un nivell mitjà d'acord del 3,87. Aquest grau d'acord és una mica més elevat entre els aturats (3,92) i entre els estudiants (3,94) que no pas entre els qui treballen (3,68), la qual cosa sembla lògica perquè són els que potencien més intensament la manca d'experiència. Les classes socials més baixes i els fills dels pares en atur són els que presenten un grau d'acord més elevat degut segurament a les menors oportunitats de que disposen.

La importància de l'experiència es posa també de relleu amb el considerable grau d'acord (3,91) que es produeix en l'afirmació que "en els primers treballs és més important l'experiència que s'adquireix que la remuneració percebuda" (P. 10.12). Aquest acord és menor entre els aturats (3,83), segurament perquè constitueixen el grup amb més problemes econòmics.

És tant important la consideració que mereix pels joves l'adquisició d'experiència, que fins i tot s'arriba a preferir-la a la remuneració, així el grau d'acord amb l'afirmació: "avui dia, per tal d'aconseguir experiència laboral, valdria la pena d'acceptar feina sense remuneració inicial" se situa en un 3,16, més a prop

de l'acord que del desacord, i un 51 % dels joves s'hi mostren generalment d'acord. Aquest índex és més baix entre els aturats (2,98), els integrants de les classes laborals més baixes, i també, tant entre els qui s'autoavaluen com a estudiants amb grans dificultats (2,73) com entre els qui es consideren dins del grup dels que sobresurten (2,66), però per raons òbviament diferents. En canvi, entre les dones es produeix un grau d'acord superior (3,23 per 3,09 dels homes), i també es dona aquest comportament en els fills de pares funcionaris, professionals i petits empresaris.

Per acabar aquest tema, no sembla que es doni una postura definida d'acord o desacord amb la conveniència de la mobilitat laboral com a mitjà per adquirir experiència. Així la valoració que "si es pot, cal canviar de treball amb freqüència per adquirir experiència" (P. 10.14) es troba pràcticament en un punt d'indiferència, ja que se situa en el 2,91.

1.4.8. La utilitat dels estudis (P. 10.15 i 10.16)

Només un terç dels enquestats troba significativa l'associació entre l'èxit en els estudis i en el treball. La creença que "el que triomfa en els estudis triomfa en el treball" (P. 10.15), no és compartida per la generalitat dels joves, cosa que reflecteix en una valoració global de 2,59, valoració que disminueix a mesura que augmenta l'edat i que és menor en aquells que treballen (2,29) i els aturats (2,36) que en els que estudien (2,77). També es detecta que com més alt és el nivell d'estudis més gran és el desacord amb l'afirmació inicial.

No sembla tampoc que els enquestats comparteixin la idea que "quant més anys s'estudia, més fàcil és trobar un lloc de treball" (P. 10.16), que rep una valoració de 2,87, molt a prop del punt d'indiferència. També en aquest cas es produeix una disminució en la valoració a mesura que augmenta l'edat, i és més gran el desacord entre els qui treballen (2,62) i els aturats (2,59) que entre els qui estudien (3,04). També es detecta, com ja passava a la pregunta anterior, que els enquestats que no tenen cap tipus d'estudis acabats són els qui estan més d'acord (3,14), de la mateixa manera, els qui tenen una autoavaluació com estudiants més elevada mostren un grau d'acord superior.

En resum, la creença en la utilitat dels estudis, tant des d'un punt de vista qualitatiu (el rendiment) com quantitatiu (la durada), per a l'èxit en el món laboral o simplement per trobar feina no sembla ésser l'opinió generalitzada dels joves, cosa que en certa manera és contradictòria amb el que es manifestava en la P. 9.

1.4.9. Els professors i el món laboral (P. 10.17 i 10.18)

La imatge dels professors, quant al seu coneixement del món laboral, queda emmarcada pels joves en un nivell intermedi, que es manifesta en un nivell global d'acord de 2,65 a l'afirmació que: "els professors no coneixen la realitat del món laboral" (P. 10.17). Aquesta valoració de moderat desacord és inferior entre els

estudiants (2,57) que entre els qui treballen (2,82) i els aturats (2,64), és a dir, els qui segueixen estudiant tenen una confiança més gran en els seus professors que els qui han deixat de fer-ho. Cal destacar que a mesura que augmenta l'edat ho fa el grau d'acord, i que aquest és superior en les classes socials més baixes, i són els qui es classifiquen com classe mitja-mitjana els qui més creuen que els professors coneixen el món laboral (2,51).

1.4.11. Culpable de l'atur juvenil (P. 10.20, 10.21, 10.22, 10.23 i 10.24)

Dels cinc culpables de l'atur juvenil que s'esmenten en aquest grup de preguntes (empresaris, sindicats, govern central de Madrid, govern de la Generalitat i nova tecnologia), el govern de Madrid és el destacat com el més gran responsable de l'atur, amb un grau d'acord de 3,40. Els empresaris (3,06), la nova tecnologia (2,95), el govern de la Generalitat (2,88) i els sindicats (2,75), reben, com es pot veure, una valoració inferior com a culpables de l'atur. De totes maneres, la mitjana d'acord no és massa elevada, ni les diferències entre els diversos responsables massa amples per pensar que l'opinió dels joves se centra en l'existència d'un sol culpable de l'atur juvenil, sinó més aviat que múltiples circumstàncies condicionen aquesta realitat.

Cal destacar que els aturats, els qui procedeixen de classes socials baixes, els de nivells d'estudis més baix i els de pitjor autoavaluació com a estudiants donen una responsabilitat superior als cinc agents presentats com responsables de l'atur juvenil i, sobretot a les noves tecnologies, al govern i als empresaris. Cal destacar que les classes mitjana i obrera donen més responsabilitats al govern de Madrid i la peonada es decanta més pel govern de la Generalitat.

1.4.12. L'entrada en el món laboral (P. 10.25 i 10.26)

L'entrada en el mercat de treball està determinada, en primer lloc, per la durada de l'ensenyament obligatori i, en segon lloc, per l'edat mínima exigida per a la signatura d'un contracte de treball. Si la finalització de l'etapa educativa coincideix amb l'inici de la possibilitat d'ingressar en el mercat de treball, no es produiran situacions d'inactivitat forçada d'aquells joves que no desitgin o puguin continuar en el sistema educatiu. En el cas català, quan el jove acaba l'ensenyament obligatori té 14 anys si ha seguit l'E.G.B. amb normalitat, però no pot entrar legalment al mercat laboral fins els 16 anys. Aquest desequilibri pot solucionar-se, bé allargant l'ensenyament obligatori fins a 16 anys, bé reduint l'edat mínima legal per ésser contractat als 14 anys. Aquestes dues alternatives són les que s'han presentat a la consideració dels enquestats per comprovar el seu nivell d'acceptació.

En general, els joves es mostren més partidaris d'allargar l'ensenyament obligatori fins a 16 anys (3,67 de nivell global d'acord) que de possibilitar treballar a partir de 14 anys (2,65). La primera proposta rep més suport a mesura que aug-

menta el nivell d'estudis finalitzats, el rendiment escolar, i la classe social. També és més elevada entre les dones. En canvi, la segona possibilitat rep una valoració més alta, encara que en cap moment arriba al punt d'indiferència, entre els que treballen i els aturats (2,84 i 2,86 respectivament), els qui pertanyen a la classe obrera (2,84), els qui no tenen cap tipus d'estudi (3,09) o només EGB amb certificat d'escolaritat (3,19) i els qui s'autoavaluen com estudiants amb grans dificultats (3,54). Com es pot apreciar les dues alternatives són oposades.

1.4.13. Avantatges del treball sobre l'estudi (P. 10.27, 10.28 i 10.29)

En general es dona un important acord entre els enquestats en l'avantatge del treball sobre l'estudi en els tres supòsits considerats: perquè permet una independència més gran (P. 10.27), perquè permet disposar de més diners (P. 10.28) i perquè dona més confiança a un mateix (P. 10.29). El nivell d'acord més gran es dona en el segon cas, on s'assoleix un valor de 3,74, la valoració és més elevada entre els qui treballen i els aturats (3,89), alhora que s'observa clarament que com més alta és la classe social més petit és el grau d'acord i que aquest disminueix a mesura que augmenta el nivell d'estudis i l'autoavaluació com a estudiants. El valor més gran es dona en els joves que tenen els pares aturats (4,19), i és reflex de la pròpia situació familiar que impulsa al jove a valorar el treball per a assolir els diners que necessita. La preferència del treball sobre l'estudi perquè permet una més gran independència rep una valoració de 3,32, i de la mateixa manera que en el cas anterior s'intensifica entre els qui treballen (3,54) i els aturats (3,74), els qui presenten un rendiment escolar més baix (4,21) i els qui tenen els pares a l'atur (3,65), en canvi disminueix a mesura que augmenta la classe social i el nivell d'estudis assolit. Aquesta semblança de comportaments amb els observats en el cas anterior era ja previsible donat l'alt grau de correlació entre les dues preguntes.

També es donen respostes similars en la valoració del tercer supòsit, el de la preferència del treball sobre l'estudi perquè dona més confiança en un mateix, que mereix un nivell mitjà d'acord de 3,45. Entre els qui treballen aquest grau d'acord ascendeix a 3,73, entre els aturats a 3,87 i entre els qui s'autoavaluen com estudiants amb grans dificultats a 4,21. Aquest similar comportament fa pensar també en un grau de correlació elevat entre aquesta qüestió i les altres dues encara que no siguin tan evidents com descrivíem anteriorment.

1.4.14. Avantatges de l'estudi sobre el treball (P: 10.30, 10.31 i 10.32)

Si en l'apartat anterior observàvem alguns avantatges del treball sobre l'estudi, en opinió dels joves, ara correspon analitzar el desacord dels enquestats amb les afirmacions que estudiar és millor que treballar, perquè precisa menys esforç (P. 10.30), perquè és menys avorrit i monòton (P. 10.31) o perquè es tenen menys responsabilitats (P. 10.32).

El grau de desacord més alt es dona en la qüestió que estudiar requereix menys esforç que treballar, que assoleix una valoració de 2,10. Aquest desacord augmenta en els estudiants (2,04) i s'incrementa a mesura que ho fa l'edat, el nivell d'estudis assolit (tant propis com dels pares) i l'autoavaluació com a estudiant. Aquest resultat ens diu que els qui han estudiat més temps o amb més èxit, o els qui ho tenen com activitat principal valoren més l'esforç que requereix l'estudi. De totes maneres, el baix nivell d'acord de l'afirmació fa pensar que el fet d'estudiar és un valor positiu àmpliament acceptat per la societat.

El desacord amb el fet que l'estudi és menys avorrit i monòton que el treball és també considerable, la mitjana és de 2,26 i el grau d'acord és més gran entre els estudiants que entre els que treballen i els aturats, al contrari, disminueix amb l'edat i sobretot amb el nivell d'estudis.

Quant al fet que estudiar suposa menys responsabilitat que treballar, el desacord no és tan alt, se situa en un 2,46, i augmenta a mesura que ho fa el nivell d'estudis fins a arribar al 1,86 de mitjana dels que tenen la selectivitat. En línies generals, és molt clar que com més alt és el nivell d'estudis propis, dels pares i l'autoavaluació com a estudiant, o quan aquesta és l'activitat bàsica es valora més l'estudi i les dificultats de la responsabilitat que comporta.

1.4.15. La influència de la feina del pare (P. 10.33)

Els enquestats es mostren majoritàriament en desacord amb l'afirmació "m'agradaria realitzar la mateixa feina que el meu pare". La mitjana en l'escala d'acord és de 2,17, essent el desacord més gran entre les dones (1,78), la qual cosa sembla lògica en vista dels rols socials i laborals tradicionals de la dona.

Els qui estudien presenten un grau d'acord menor amb l'afirmació (2,13) en relació als qui treballen (2,19) i als aturats (2,29). La valoració més alta, però sense arribar en cap moment a l'acord es dona entre els fills de quadres intermedis (2,66) i els d'empresaris grans i mitjans (2,61). Conseqüentment el desacord més gran es dona entre els fills dels qui estan a l'atur (1,64), dels aturats (1,84) i dels pensionistes i jubilats (1,58).

Com sembla fàcilment explicable, el desacord augmenta amb l'edat, amb el nivell d'estudis propis i amb l'autoqualificació com a estudiant, com si fos un reflex de voler assolir una posició millor i, en canvi, hi ha més acord quan augmenta la classe social i el nivell d'estudis dels pares.

1.4.16. El treball per compte propi i el treball com a empleat (P. 10.34)

Els joves enquestats accepten, en general, que els qui treballen per compte propi tenen més dificultats i preocupacions que els qui treballen com a empleats. El nivell global se situa en el 3,89 i és més gran entre els qui treballen (4,12), i els aturats (3,93), que entre els estudiants (3,79). Aquest acord augmenta amb l'edat, i

és més elevat en la classe obrera (3,96) i entre els qui tenen estudis de selectivitat (4,07).

Si tenim en compte que els joves prefereixen treballar per compte propi, tant en el primer temps de la seva vida laboral com a llarg termini (P. 8a i P. 8b) i, en canvi, com s'ha vist ara, opinen que aquest tipus de feina comporta més dificultats i preocupacions, es pot deduir que treballar per compte propi comporta altres tipus d'avantatges que compensen, segons opinen els joves, els inconvenients esmentats.

1.5. Comparació amb l'enquesta realitzada als joves de la Comunitat de Madrid

1.5.1. Perfil socio-econòmic i ocupacional dels joves

Les diferències socio-econòmiques més destacables entre els joves enquestats a Catalunya i a la Comunitat Autònoma de Madrid corresponen a la classe social i al nivell d'estudis assolit pels pares.

A Catalunya el 31,5 % (el 34,1 % a Madrid) dels pares són obrers especialitzats o personal empleat i d'oficina auxiliar o subaltern; el 25 % (el 14,5 % a Madrid) és empresari o directiu de petites empreses; el 12,6 % (el 10,4 % a Madrid) és capatàs, encarregat, empleat o dependent qualificat; el 5,4 % (el 16,2 % a Madrid) és funcionari (de diferents categories); el 25,5 % sobrant (el 24,8 % a Madrid) es distribueix entre altres ocupacions, o estan a l'atur o jubilats. En les mares s'observa que el 72,7 % (el 85,6 % a Madrid) estan ocupades en la feina de la casa i el 8 % (l'1,8 % a Madrid) són empresàries o directives de petites empreses.

El 30 % (el 23,6 a Madrid) dels pares no han acabat els estudis primaris; el 41,6 % (el 39,3 a Madrid) només han aconseguit completar els estudis primaris. En les mares, el 36,6 % (el 33,4 % a Madrid) no han acabat els estudis primaris; el 44,4 % (el 43,5 % a Madrid) han arribat a completar com a màxim aquest nivell.

El 61 % (el 68,3 % a Madrid) dels joves són considerats estudiants; el 21,8 % (el 15,7 % a Madrid) treballa; i el 14,5 % (el 16 % a Madrid) es troben a l'atur.

El 92 % dels joves (el 90 % a Madrid) han completat els estudis d'EGB i el 70,6 % (el 74,1 % a Madrid) han obtingut el títol de Graduat Escolar. La Formació Professional de primer grau l'han completat el 18,4 % (el 12,8 % a Madrid) i el 2,4 % (l'1,5 % a Madrid) la de segon grau. El 10,1 % (el 10,8 % a Madrid) han completat el COU i el 8,1 % (el 8,4 % a Madrid) la selectivitat.

1.5.2. Avaluació del sistema educatiu (P.3a., 3b. i 4)

El 88 % dels joves enquestats a Catalunya (el 87 % a Madrid) considera que l'escola hauria d'ensenyar "com saber afrontar la vida i resoldre els problemes per si mateix"; el 88 % (el 78 % a Madrid) pensa que també hauria d'oferir "coneixements de caràcter general" i el 86 % (el 73 % a Madrid) inclouen "com sa-

ber pensar i raonar". Totes les rúbriques susciten una adhesió superior al 80 %, menys la de "com ser una persona disciplinada i respectuosa amb els superiors", mentre que per als joves de la Comunitat de Madrid només una resposta supera el 80 % d'acord. A més, el 91 % estima que l'escola hauria d'ensenyar "idiomes estrangers", rúbrica que no s'havia inclòs en la pregunta corresponent del qüestionari utilitzat en l'enquesta realitzada a la Comunitat de Madrid.

En les dues enquestes els joves manifesten que el que l'escola ensenya en realitat difereix substancialment del que ells estimen que hauria d'ensenyar, amb excepció de l'ensenyament d'idiomes estrangers a Catalunya, que és efectivament impartit segons el 84 %. La discrepància entre allò que hauria d'oferir l'escola i el que en la pràctica brinda no impedeix als joves tenir una actitud moderadament favorable (pregunta 10) a l'eficàcia laboral del sistema educatiu.

La transmissió de coneixements generals que és un ingredient bàsic —i potser un dels que justifiquen l'existència de les escoles— sembla que, segons el parer dels joves, es realitza amb bastant d'eficàcia. El 65 % (el 85 % a Madrid) consideren que l'escola ensenya en realitat "coneixements de caràcter general" i "com saber pensar i raonar" el 45 % en ambdós grups de joves. S'observa també que els joves que tenen "algunes dificultats" o "grans dificultats" a l'autoavaluar-se com estudiants estan en major percentatge en atur. D'aquestes dades es pot intuir que segurament una bona part dels joves en atur tenen certes deficiències educatives, malgrat que no permeten concloure que l'atur juvenil és conseqüència de la repercussió laboral de les deficiències educatives.

1.5.3. Avaluació del treball i de l'activitat laboral (P.1, 2 i 5.9a i 9b.)

Pel 47,7 % (el 62,9 % a Madrid) tenir un treball és "el més important a la vida" mentre que per el 52,1 % (el 34,6 % a Madrid) "hi ha altres coses més importants a la vida". Els percentatges pels joves enquestats en atur són respectivament del 56,4 % i 43,3 % (i del 72 % i 26,1 % a Madrid). Aquesta avaluació la canalitzen les activitats favorables a la necessitat del treball manifestades en les respostes a les rúbriques 1 i 2 de la pregunta 10.

Entre els joves que estimen que el treball no és el més necessari i important, el 59,7 % (el 50 % a Madrid) destaca la vida familiar, el 52 % (el 50 % a Madrid) la vida social, el 25,8 % (el 31,2 % a Madrid) la cultura, el 14,3 % (l'11,2 % a Madrid) la vida espiritual o interior i el 4,9 % (el 4,6 % a Madrid) la política. Entre els aturats el 58,7 % (el 60 % a Madrid) anteposen la vida familiar al treball.

Pel 57,7 % dels joves enquestats (el 53,8 % a Madrid) el més important d'un treball és que sigui ben pagat; per el 55,5 % (el 54,6 % a Madrid) que sigui segur i estable; pel 38 % (el 33,2 % a Madrid) que tingui un bon ambient de treball i per un 31,4 % (el 41,1 % a Madrid) que es correspongui amb les capacitats personals.

Respecte al tipus d'activitat o organització que prefereixen per treballar la coin-

cidència entre les dues mostres és molt elevada tant en les preferències pel present com per les que preferiran d'aquí a vint anys. El treball per compte propi és el preferit actualment pel 36,2 % (el 32,4 % a Madrid) i en el futur per el 51,1 % (i el 49 % a Madrid). En l'actualitat el 25,1 % i el 24,6 % (el 25,6 % i el 26,1 % a Madrid) volen treballar en la gran empresa i en la mitjana i petita empresa respectivament. Aquestes xifres, per d'aquí a vint anys es converteixen respectivament en el 30,6 % i el 6,95 % (el 30,2 % i el 5,9 % a Madrid). Finalment el 12,9 % (el 15 % a Madrid) volen ser funcionaris, percentatge que passa a ser per d'aquí a vint anys, el 9,6 % (el 7,9 % a Madrid).

1.5.4. L'orientació professional i la consecució d'un lloc de treball (P.8 i 9).

Existeix una gran coincidència entre les opinions reflectides en les dues enquestes. El 61,1 % (el 59,5 % a Madrid) creuen que els pares ofereixen l'orientació professional més útil i a continuació es situen els professors segons el 36,1 % (el 35,1 % a Madrid) dels enquestats. A mida que augmenta l'edat aquesta opinió és compartida per menys joves i passa això mateix amb els aturats que sostenen una opinió menys desfavorable que el conjunt de la mostra. Un 21 % (el 25,4 % a Madrid) creu que les orientacions professionals dels pares i professors coincideixen en allò que és essencial, i pel 35,1 % (el 36,3 % a Madrid) només coincideixen en una part.

Un 67 % (el 63,6 % a Madrid) considera que el nivell d'estudis assolit facilita l'obtenció d'un lloc de treball. Aquesta resposta no sembla lligar massa bé amb les actituds més aviat indiferents manifestades en la rúbrica 15 de la pregunta 10, en la qual només un terç dels enquestats considera que hi ha una relació positiva entre l'èxit en els estudis i en el treball, expressada amb l'afirmació "el que triomfa en els estudis triomfa en el treball".

L'afirmació "quan més anys s'estudia, més fàcil és trobar un lloc de treball" de la pregunta 10 també és tractada amb indiferència, o genera un desacord més marcat, entre els joves de més edat o en atur.

Pel 38,9 % (el 42 % a Madrid) la capacitat personal també ajuda a aconseguir treball i això mateix passa amb l'experiència pel 36,6 % dels enquestats (el 45,9 % a Madrid). La utilitat laboral de l'experiència és destacada en les actituds manifestades en les rúbriques 12,13 i 14 de la pregunta 10.

1.5.5. Actituds en front l'educació i el treball (P.10)

En les actituds dels joves enquestats a Catalunya i a la Comunitat de Madrid predominen les coincidències. En línies generals pot afirmar-se que ambdós grups mostren actituds similars i que les diferències són semblants a les que s'han exposat en els epígrafs anteriors, referits a les valoracions dels joves. Aquesta semblança s'observa també entre les dues mostres i la informació comparable dels països en la OCDE (per exemple OCDE - CERI 1983).

Els joves enquestats tenen actituds favorables envers el treball, l'educació i creuen en l'eficàcia laboral de l'educació. El pessimisme —realisme?— en front les possibilitats de trobar treball no es tradueix en desànim per buscar-ne

2. PART ESPECIAL Preguntes realitzades només a grups específics

2.1. *Diferències en el perfil sociològic dels grups*

El primer pas a fer, abans d'analitzar les respostes dels enquestats a les preguntes dirigides als grups específics considerats en l'estudi (estudiants, treballadors i aturats), serà observar les diferències sociològiques més importants que es donen entre ells.

Prentem com a base les variables demogràfiques i socioeconòmiques que podien donar-nos un esbós més detallat de les característiques especials de cada grup s'ha elaborat la taula 1, on es presenta la distribució percentual) en cadascun dels grups i respecte del nombre total de components) de sis variables: Edat, sexe, hàbitat, classe social, nivell d'estudis i coneixement de la llengua catalana.

Com es pot comprovar, l'edat dels que estudien difereix substancialment de la dels qui treballen o estan en l'atur. Com era d'esperar, la distribució per edats dels joves que estudien presenta una evolució decreixent a mesura que augmenta l'edat, donant-se una forta disminució a partir dels 18 anys que és quan s'està en edat d'iniciar estudis universitaris. És precisament a partir dels 18 anys quan es dona un fort increment en el nombre dels que treballen i en els aturats, la qual cosa ens reafirma en que aquest és el període clau on es produeix una integració majoritària en el mercat de treball. Concretament en els estudiants la proporció dels qui tenen més de 18 anys és del 27,6 % aquesta xifra se situa en el 67 % entre els qui treballen, i el 64,2 % entre els aturats. És destacable l'important nombre de joves que treballen i tenen menys de 16 anys, que és l'edat mínima legal per iniciar-se en el mercat de treball, i que representa el 7,2 % d'igual manera que l'11,4 % dels aturats no arriba als 16 anys.

En definitiva, el grup dels que estudien és més jove, amb una mitjana d'edat de 16,3 anys essent el de més edat el grup dels que treballen (18,1 anys d'edat mitjana) situant-se els aturats en una situació intermitja, amb una edat de 17,9 anys més aprop però dels qui treballen que dels qui estudien.

El sexe també suposa una característica diferenciadora dels joves integrants de cadascun dels tres grups. Si bé a la totalitat de la mostra es dona un lleuger predomini dels homes (51,6 %) sobre les dones (48,4 %), entre els qui estudien el percentatge més alt correspon al sexe femení (51 %). La diferència entre sexes és més sensible entre els qui treballen, on els homes representen el 56,1 % per un 43,9 % de les dones, així mateix entre els aturats es dona un comportament similar però amb una menor distància (54,3 % d'homes per un 45,7 % de dones).

TAULA 1
PERFIL SOCIOLÒGIC DELS GRUPS
 (En percentatge sobre el total de cada grup)

	ESTUDIA	TREBALLA	ATURATS
EDAT:			
14 anys	22,0	2,0	3,8
15 anys	20,3	5,2	7,6
16 anys	15,8	10,0	11,7
17 anys	14,3	14,3	12,7
18 anys	11,2	21,0	19,2
19 anys	8,7	23,8	21,0
20 anys	7,7	23,2	24,0
Mitjana (anys)	16,3	18,1	17,9
SEXE:			
HOMES	49,0	56,1	54,3
DONES	51,0	43,9	45,7
HÀBITAT:			
Menys de 2.000 hab.	4,1	12,6	6,9
Entre 2.000 i 5.000 hab.	4,7	10,6	8,2
Entre 5.000 i 10.000 hab.	5,5	7,0	5,2
Entre 10.000 i 50.000 hab.	18,1	25,3	23,0
Entre 50.000 i 100.000 hab.	11,2	7,6	11,0
Entre 100.000 i 500.000 hab.	22,5	15,0	20,3
Més de 500.000 hab.	33,8	21,8	25,5
CLASSE SOCIAL:			
Culta i mitjana alta	13,6	3,0	2,7
Mitja mitja	21,3	11,4	5,8
Mitja baixa	32,4	32,9	29,2
Obrera	29,8	44,5	43,0
Peonada	2,9	8,2	19,3

	ESTUDIA	TREBALLA	ATURATS
ESTUDIS ACABATS:			
(nivell més alt)			
Cap	—	3,4	4,1
EGB (Certificat escolar)	—	24,0	28,9
EGB (Graduat escolar)	—	33,3	30,2
FP Primer Grau	—	23,0	18,9
FP Segon Grau	—	4,6	7,6
BUP	—	5,8	3,8
COU	—	2,8	3,8
Selectivitat	—	3,0	1,7
CONEIXEMENT DE LA LLENGUA CATALANA:			
No la parla	15,9	19,9	34,0
La parla ell i no la família	26,1	26,0	26,5
La parla ell i la família	58,0	54,1	39,5

La distribució geogràfica de cadascun dels tres grups presenta elements distints. Entre els estudiants la concentració més gran es dona en els nuclis de més de 500.000 habitants, és a dir, Barcelona que disposa del 33,8 % dels estudiants, xifra molt superior al 21,8 % del total dels treballadors i del 25,4 % dels aturats (malgrat que també en aquest cas representa el percentatge més important). Aquesta concentració estudiantil en nucli de població gran, encara es reforça més si es consideren els de més de 100.000 habitants on hi viu el 56,3 % dels estudiants i en canvi només el 36,8 % dels que treballen i el 45,7 % dels aturats. La situació, com era previsible és la contrària en el cas dels hàbitats petits, així, el 14,3 dels estudiants viu en el nucli de menys de 10.000 habitants, que en canvi concentren el 30,2 % dels que treballen i el 20,4 % dels aturats.

El mateix tipus d'anàlisi aplicat a la classificació social dona com a resultat una concentració més gran d'estudiants en les classes altes i mitjanes, així un 13,6 % dels que estudien són de classe alta i mitja alta, mentre que només ho són un 3 % dels que treballen i un 2,7 % dels aturats. Les diferències són encara favorables als estudiants en la classe mitja-mitja en la que s'integren el 21,3 % d'aquest per un 11,4 % dels que treballen i un 5,8 % dels aturats. Els treballadors i els aturats es concentren per tant en la classe més baixa, ja que el 52,7 % dels que treballen i el 62,3 % dels aturats pertanyen a la classe obrera i a la peonada, per un 32,7 % dels que estudien. En canvi en la classe mitja-baixa es dona un equilibri entre els tres grups.

Una altra variable socioeconòmica important seria el nivell d'estudis assolit pels enquestats, de totes maneres el propi disseny de l'enquesta només permet fer una comparació entre els qui treballen i els aturats, i analitzant aquests grups s'observa que entre els qui estan actualment treballant es dona un percentatge més gran de joves que han acabat l'EGB amb el diploma de graduat escolar que entre els aturats, el mateix succeeix entre els joves que han cursat estudis de FP de primer grau, de BUP i que disposen de la selectivitat. El comportament contrari es dona en els qui tenen l'EGB amb certificat d'escolaritat, la FP de segon grau, i el COU. Aquestes xifres indiquen una més gran facilitat per trobar feina entre aquells que acaben l'EGB amb graduat per sobre dels que només obtenen el certificat, i encara que sembli paradoxal, entre els qui només tenen el primer grau de FP en relació als que tenen segon grau, de totes maneres, les diferències són prou petites com perquè no siguin determinants ni definitives.

Per completar l'estudi d'aquesta variable, es pot veure quins són els estudis que realitzen els joves que la tenen com activitat principal. Així s'observa primerament que hi ha un 10,3 % dels joves de més de 14 anys que estudien EGB, el que significa que no han seguit el ritme normal que suposa acabar aquest tipus d'ensenyament als 14 anys. Els estudis de caire professional són seguits per un 35 % dels joves, mentre un 40,9 % cursa BUP o COU. Entre els estudis de caire universitari destaca el pes de les carreres superiors sobre les de grau mig. Cal ressaltar també el petit percentatge d'estudiants que segueixen estudis fora del marc habitual (allò que s'anomena estudis no reglats) que és de l'1,3 %.

La darrera variable a considerar és el coneixement de la llengua catalana. El grup dels que parlen el català tant per part de l'enquestat com de la seva família concentra el 58,0 % dels estudiants, el 54,1 % dels que treballen i un percentatge molt baix del total d'aturats (el 39,5 %). Un comportament totalment oposat es dona entre els que no el parlen on es situen el 15,9 % dels que estudien, el 19,9 % dels que treballen i el 34,0 % dels aturats.

Les diferències més destacables en el perfil sociològic de les mostres de Catalunya i les de la Comunitat de Madrid corresponen a la classe social i al nivell més alt d'estudis acabats. Les diferències respecte a l'hàbitat tenen menor interès degut a que la Comunitat de Madrid té una configuració molt diferent a la de Catalunya.

Respecte a la classe social dels estudiants el 21,3 % pertanyen a la mitja mitja, el 32,4 % a la mitja baixa i el 29,8 % a l'obrera (a Madrid els percentatges són, respectivament, el 17,8 %, el 24,1 % i el 39,3 %). Dels joves que treballen l'11,4 % pertany a la classe mitja mitja, el 32,9 % a la mitja baixa i el 44,5 % a l'obrera (a Madrid els percentatges són, respectivament, el 13,3 %, el 23,8 % i el 48,9 %). Pel que fa als aturats, el 5,8 % pertany a la classe mitja mitja, el 29,2 % a la mitja baixa i el 43,0 % a l'obrera (a Madrid els percentatges són, respectivament, el 6,2 %, el 19,6 % i el 56,2 %).

Les diferències són molt menors en els percentatges de joves que pertanyen a les classes alta, mitja alta i a l'obrera.

2.2. *Els estudis actuals i el treball futur dels joves que estudien*

En aquest apartat i en els que segueixen es descriuen les respostes obtingudes a les preguntes de la part destinada exclusivament als tres grups específics amb què es divideixen els enquestats (estudiants, gent que treballa i aturats) de la mateixa manera que es feia en el començament dels comentaris de la part general de l'enquesta, ací només es comenten els resultats globals i les diferències més significatives que es donen entre els diversos grups socials considerats. Els resultats sencers, en forma de tabulacions creuades, són exposats en el segon volum annex en aquest treball (part especial) A. Estudiants, B. Treballadors, C. Joves aturats. L'ordre de les taules és el mateix de les preguntes del qüestionari.

2.2.1. Els estudis que es realitzen i els que els hauria agradat escollir (P.A1, P.A2 i P.A3)

Les respostes donades pels 1224 estudiants que contempla la mostra a la pregunta sobre els estudis que està realitzant actualment (P.A1) posen en evidència que la majoria d'ells (31,21 %) estudien el BUP, els que cursen FPI suposa el 23,1 %, l'11,9 % FPII i el 10,3 % EGB. Un 12,4 % són ja estudiants universitaris, principalment de grau superior (9,3 %) finalment el 9,7 % es troba en el nivell de COU-Selectivitat i un 1,63 % cursa un altre tipus d'estudis no reglats.

Les diferències en el nivell d'estudis cursats vénen influenciades, com és natural, per l'edat dels enquestats, circumstància que per sí mateixa possibilita l'accés als nivells educatius superiors.

Per sexes no s'aprecien grans diferències, si bé es detecta una presència relativament més important d'homes en l'EGB i FPI, i de dones en BUP, COU i FPII. També a l'apartat "altres estudis" que agrupa ensenyament d'idiomes, informàtica, mecanografia, etc. es dona un lleuger predomini de les dones.

Entre els catalano-parlants es dona un percentatge superior d'estudiants universitaris de grau superior, de COU i de BUP mentre entre els que no parlen català primen els estudis de FP.

La major proporció d'estudiants de FPI es troben entre els procedents de la classe obrera i de la peonada, essent menys clar en el cas de la FPII, on encara és majoritària la classe obrera però no la peonada, aquest nivell el cursa també un percentatge considerable de joves de classe mitja baixa (14,6 %).

En canvi entre els que estudien BUP, es dona una xifra superior a la mitjana en els enquestats procedents de les classes més altes i curiosament de la peonada, grup que en canvi se situa per sota de la mitjana entre els que cursen el COU i estudis superiors. Si s'observa l'ocupació del pare, es detecta una orientació de caire més "acadèmic" entre els fills de professionals, quadres intermitjos i més "Professional" entre els d'obrers, personal no qualificat i aturats.

L'autoavaluació com estudiant presenta una relació important amb els estudis que s'estan realitzant així, entre els que afirmen que tenen gran dificultat es dona

una més gran proporció d'estudiants d'EGB (el 33,3 % en front el 10,3 % de la mostra) i, en canvi, una menor proporció d'estudiants de FP II, de COU i selectivitat i d'universitaris, donant-se un comportament més oposat quan augmenta la seva autoavaluació. No es pot afirmar que l'autoavaluació negativa sigui la causa del retard en els estudis, sinó que la relació causa-efecte pot ésser la contrària, si el retard en els estudis conflueix a l'hora de donar una pobre autoavaluació.

En preguntar als enquestats d'aquest grup pels estudis que els hauria agradat realitzar (P.A2) una gran majoria (el 90 %) es decanten pels mateixos estudis que realitzen actualment i només un 10 % preferiria altres estudis. Dins del marc general positiu, la satisfacció més gran es dona entre els estudiants de BUP (98,1 %) COU-Selectivitat (95,8 %) i els universitaris de grau mig (92,1 %). En canvi els qui estan més disposats a canviar els estudis actuals per altres són els qui cursen altres estudis (43,8 %), FP II (17,1 %), FPI (14,8 %) i els universitaris superiors 12,3 %. També a mesura que disminueix l'autoavaluació com estudiant augmenta la insatisfacció amb els estudis que es realitzen. També entre aquells que sobresurten es dona un percentatge considerable d'insatisfacció (13,6 %).

Sobre la qüestió de per què van elegir els estudis (P.A3), el 38,32 % manifesta que ho han fet perquè servirà per estudiar una carrera, el que ve a dir que un percentatge important dels joves consideren els estudis com un mitjà per arribar a adquirir un determinant status.

De tota manera, es pot considerar que la raó principal dels estudis és l'esperança que possibiliten una millor i més ràpida integració en el món del treball, així, el 56,13 % dels enquestats ha escollit el seu estudi, bé perquè servirà per trobar una feina (25,41 %), per aprendre un ofici (16,8 %) o bé perquè té bones sortides professionals (13,89 %).

També és considerable el percentatge de joves que escullen un determinat tipus d'estudis perquè els agrada, i per tant és un subgrup que disfruta amb l'activitat escolar per si mateixa. D'altra banda, un 8 % declara que els va escollir perquè no tenia altra alternativa i un 4,58 % perquè ho van indicar els seus pares, en ambdós casos es detecta una actitud en certa manera negativa, doncs potser s'opta pels estudis com alternativa a la desocupació o perquè no s'està segur del que es vol fer en el futur.

Per sexe les diferències no són gaire considerables però es detecta entre les dones una més gran motivació per l'estudi en sí mateix o com a mitjà per prosequir una carrera, mentre en els homes tenen més importància les sortides professionals. Per classes socials, les aspiracions a estudiar una carrera tenen una major presència en les classes altes i en canvi el propòsit d'aprendre un ofici es dona principalment entre la classe obrera, la peonada i la classe mitja-baixa, coherent amb el punt anterior, són els fills de professionals, quadres intermitjos, empresaris grans i mitjans i funcionaris superiors els que mostren un interès més gran en seguir estudiant una carrera, mentre que la motivació d'aconseguir un lloc de tre-

ball es troba sobretot entre els que són a l'atur, els obrers, el personal no qualificat i els petits empresaris, que són els que pateixen més el tema de la desocupació.

És interessant destacar que els que lliguen més la connexió entre els estudis i la perspectiva de treball són aquells que cursen estudis de FP en qualsevol dels seus graus, optimisme que no concorda gaire amb l'elevada xifra d'aturats, en aquests tipus d'estudis; en canvi, és entre els universitaris tant de grau mig com superior, on es dona el més alt percentatge dels que estudien simplement perquè els agrada sense cap finalitat concreta.

2.2.2. La decisió de seguir estudiant i el nivell que es desitja assolir (P.A4, P.A5, P.A6, P.A7 i P.A8)

La gran majoria dels estudiants (el 87,91 %) manifesta el seu interès per seguir estudiant (P.A4). El fort desig de continuar amb aquesta activitat es posa de manifest en totes les edats, però destacant entre els que tenen 20 anys, on s'arriba al 97,9 %, donat que es tracta de gent que es troba a la Universitat i que vol acabar la carrera. Per sexes, les dones es decanten més que els homes per seguir estudiant (el més gran és la proporció dels que voldrien seguir estudiant, excepte en el cas de la peonada, on s'arriba al 94,3 % que és la xifra més elevada de totes les classes socials. En general, una millor autoavaluació com a estudiant es correspon a un desig superior de continuar. En funció dels estudis que actualment es realitzen, la proporció més gran dels que prefereixen abandonar el sistema educatiu es dona entre els que cursen EGB (30,2 %), FPI (18,7 %), FPII (13,7 %), mostrant el caràcter terminal que per certs grups socials tenen ambdós nivells d'ensenyament.

A la pregunta "Per què vols continuar estudiant?" (P.A5), la major proporció dels que afirmaven llur voluntat de seguir amb aquesta activitat, més d'un 35 % respon que per a millorar el seu nivell cultural, expressió que posa èmfasi en una certa finalitat educativa pura, en la mateixa direcció cal considerar l'11 % que estudien perquè li agrada sense finalitat concreta. L'altre gran raó que argumenten els enquestats, és la professional, així un 32,25 % estudien per a millorar la seva formació professional, i un 30,2 % per trobar feina més fàcilment. També és important el gairebé 30 % que ho fa per arribar a ser quelcom a la vida, que cal interpretar en el sentit que un determinat nivell d'estudis permet aspirar a ocupar una certa posició social i un cert status. Totes aquestes respostes donen rellevància a una visió més pràctica de l'educació.

Per sexes, es pot observar que els homes donen més importància a les raons pràctiques (millorar la formació professional i trobar feina) i les dones a millorar el nivell cultural i a estudiar perquè li agrada. Així mateix, a mesura que augmenta l'edat ho fa per l'interès per a millorar el nivell cultural mentre es perd la il·lusió de trobar feina ràpidament. Per classe social, destaca que quant més alta és la procedència social dels enquestats augmenta el desig de millorar el nivell cultural

i arribar a ser algú a la vida, per contra disminueix la importància de millorar professionalment i de trobar feina amb més facilitat, raons que són gairebé patrimoni de la classe obrera i de la peonada.

La divisió dels estudis entre professions (FP) i acadèmics (BUP i COU), sembla determinar clarament les raons de seguir estudiant, així la recerca de feina i la millora professional són raons esgrimides principalment pels qui estudien actualment FP, en canvi, el perfeccionament cultural, i el plaer d'estudiar es destaca pels que cursen BUP-COU i estudis universitaris.

Quan es pregunta sobre qui estimula més a continuar estudiant (P.A6), la majoria respon que és la pròpia iniciativa personal la que estimula més a seguir estudiant (61,28 %), també el paper que juga la família sembla important (46 %), en canvi, els professors i els amics tenen un protagonisme molt reduït (8,9 % i 7,1 % respectivament). Això és greu, sobretot en el cas del professorat, que sembla que hauria d'estimular més el desig educatiu dels joves, com sembla normal, a mesura que augmenta l'edat dels estudiants ho fa la pròpia iniciativa personal i disminueix la influència familiar i la dels professors. També es detecta que l'estímul dels pares és superior en els nois que en les noies, la qual cosa és coherent amb el rol tradicional de la dona, força extès en la nostra societat, per la mateixa raó l'autoestímul de la dona és molt superior (67 %, per un 54,9 % entre els homes).

A tots aquells enquestats que van indicar el seu interès per seguir estudiant, se'ls ha preguntat també pel nivell més alt al que volen arribar, (P. A7). Gairebé la meitat (47,2 %) desitja completar estudis universitaris de grau superior, desig que augmenta amb l'edat, a la vegada, el 14,96 % aspira a ser llicenciat universitari de grau mig, cosa que sembla un percentatge molt alt, si es té en compte el paper tradicionalment petit d'aquest tipus d'estudi. De totes maneres, aquest desig de titulació universitària apareix com força optimista, si s'observa el petit percentatge del total de matriculats en les diferents universitats que han acabat amb èxit els seus estudis (vid. Informe FOESSA, 1983).

D'altra banda, un 23,33 % aspira a finalitzar la FP II, percentatge que disminueix amb l'edat, només un 1,77 % té com a fita acabar el BUP i un 5,58 % el COU i la selectivitat, inferior és encara els que consideren el caràcter terminal de la FPI, aquestes xifres posen en evidència el caràcter de pas per arribar a un nivell superior que tenen aquest tipus d'estudis.

Per sexes, les diferències no són gaire importants, excepte en el cas de la FP II, on la proporció d'homes disposats a finalitzar els seus estudis en acabar aquest nivell és força superior al de dones (27,3 % en front del 19,8 %).

Com més elevada és la classe social, menys es conformen en acabar la seva vida d'estudiant a la FP II, augmentant la proporció a mesura que es passen a classes socials més baixes. Un comportament simètricament oposat es dona en el cas dels estudis universitaris de grau superior.

El nivell d'estudis i la professió dels pares i el col·legi on han estudiat, sembla tenir una repercussió important en les aspiracions educatives dels enquestats, així

mateix, com més elevada és l'autoavaluació com estudiant, augmenta la proporció d'aspiracions universitàries, que de totes maneres és majoritària en tots els grups.

Si es consideren els estudis que els enquestats realitzen actualment, s'observa que és el grup dels que cursen FPI on es dona el màxim d'aspirants a finalitzar amb la FPII (67,8 %), si a més es té en compte que un 45 % dels que ara ja estudien FPII veuen aquest nivell com el més elevat a assolir, es pot deduir que la FP funciona com uns estudis autònoms destinats directament a la vida professional. De totes maneres cal esmentar que un 50 % dels que fan actualment FPII, aspiren a seguir estudis universitaris, sobretot de grau mig (30 %). Els que cursen BUP aspiren majoritàriament a finalitzar estudis universitaris superiors (64,2 %) i mitjans (15,1 %).

Cal destacar que si bé entre els estudiants de FP es dona una certa corrent cap a la universitat, entre els estudiants de BUP el percentatge dels que aspiren a anar cap a la FP és molt petit (2,2 %).

Als enquestats que en la P.A4 han contestat que no volen continuar estudiant (12,09 %), se'ls ha preguntat els motius d'aquesta negativa (P.A8). Els dos terços responen que el que volen fer és treballar, mentre que gairebé la meitat de la mostra manifesta que no li agrada o que li costa molt estudiar (31,76 % i 8,24 % respectivament). Una minoria presenta una actitud negativa vers l'estudi, afirmant que no serveix de res (6,8 %).

Aquests resultats són força coherents amb les conclusions que s'han obtingut en uns estudis recents efectuats a Anglaterra, on s'argumentava que "les raons per abandonar els estudis als 16 anys —final de l'ensenyament obligatori a la Gran Bretanya— es basen fonamentalment en el desig d'adquirir un status, així com una independència econòmica i psicològica" (HMSO 1983, pàg. 48 i 90). Un altre factor a tenir en compte seria el considerar si en les respostes que donen els enquestats, referents a que no els agrada o els costa estudiar, existeix una influència de la qualitat de l'ensenyament rebut, i de la dedicació del professorat, així com la relació que tenen amb l'alumnat, factors que poden condicionar la decisió juvenil de continuar o no els estudis i que es destaquen en altres estudis similars (OCDE, CERI 1983, pàg. 82, VIROS *El. al.* 1985).

Per edats, s'observa que com més gran és l'enquestat, més elevat és el percentatge dels que volen treballar mentre disminueixen les altres respostes. Per sexes, en les dones es detecta una tendència més gran a abandonar els estudis perquè no els agrada estudiar, o perquè els costa, mentre que en els homes, és més gran el percentatge dels qui opinen que estudiar no serveix de res.

Els qui pitjor s'autoavaluen com a estudiants són els qui en més proporció argumenten que els costa estudiar o no els agrada, cosa que sembla força natural. Com més alts són els estudis que es realitzen més augmenta el percentatge dels que volen treballar. És destacable també el 16,7 % d'estudiants de BUP que consideren que estudiar no serveix per res quan ja han assolit un nivell força elevat.

2.2.3. L'activitat laboral que es desitja realitzar (P.A9, P.A10, P.A11 i P.A12)

Les respostes donades pels enquestats sobre l'activitat/ocupació en la que a l'estudiant li agradaria treballar quan hagi de fer-ho (P.A9), determinen un ample ventall d'activitats laborals que, a efectes de presentació s'han reduït a 43, afegint un apartat d'altres ocupacions que suposa el 10,7 % de les respostes. La proporció dels que no es decideixen per una activitat determinada és considerable (15,2 %). Agafant el 2 % com a frontera, s'obté una concentració a 12 ocupacions i professions, de les que, la més sol·licitada és la feina de caràcter administratiu i d'oficina (12,5 %), els altres grups (tots ells per sota el 5 %) són professors d'EGB, mecànics, tècnic electrònic, informàtica i programació, metge, advocat, perruqueria i bellesa, director d'empresa i executiu, investigador, infermera, periodista i enginyer.

Les aspiracions professionals varien considerablement per sexes. Així, les dones presenten una preferència superior per activitats com l'ensenyament, feines administratives, puericultura, infermeria, pedagogia, mentre que el predomini dels homes és notori en les categories de mecànic, informàtic, enginyer, tècnic en electrònica i electricista, comportament que en certa manera es correspon amb els tradicionals estereotips professionals propis de cada sexe. Aquest fet és habitual a la resta de països de la OCDE (OCDE-CERI, 1983).

Es pot detectar, en certs casos, una certa associació entre la classe social i l'estatus del treball o ocupació a la que s'aspira, en el sentit que els que procedeixen de classes més altes posen més èmfasi en ocupacions més prestigioses i potencialment més rendibles. De totes maneres, és una afirmació matisable donat que en moltes activitats és difícil esbrinar aquesta associació per l'ambigüitat de la proposició.

El tipus d'estudis realitzats i el nivell assolit també condicionen l'opció escollida en primer lloc. Clarament es dona una orientació més pràctica entre els qui estudien FP (mecànic, administratiu, electrònic, etc.) en canvi, són els que cursen estudis universitaris els que aspiren a ocupacions més prestigioses (investigador, advocat, enginyer, economista, psicòleg, físic, químic, etc.) Així mateix, els estudiants de FP semblen tenir més definida l'activitat a la que es volen dedicar, com ho demostra que només el 4,1 % dels que fan FPII i l'11 % dels de FPI no saben quina ocupació els agradaria realitzar, percentatge que augmenta fins al 16 %, entre els estudiants de COU i el 24,9 % entre els de BUP, cal considerar també el 6,1 % dels estudiants universitaris de grau superior que tampoc saben quina ocupació els agradaria realitzar.

En demanar que expliquin les raons per les quals s'han decantat per una determinada ocupació (P.A10), més de la meitat (53,18 %) dels que saben l'ocupació que desitgen, afirmen que l'elecció l'han fet perquè els agrada i els permet de realitzar-se. També és important el percentatge dels que escullen la feina perquè es correspon amb les seves capacitats (30,35 %). El 15,9 % busca la feina perquè

permet guanyar diners o perquè té molt de futur i percentatges més petits argumenten com a raons per escollir la feina que aquesta sigui creativa, flexible i autònoma (11,75 %), que sigui segura i rentable (10,02 %), que permeti ser útil a la societat (8,09 %), que no tingui dificultats (5,88 %), que permeti relacionar-se i obtenir influència (3,95 %), i per seguir la tradició familiar (2,99 %).

Les variacions per sexes no són gaire significatives, si bé sembla més freqüent entre els homes un plantejament més pràctic, el que es reflecteix en un èmfasi més gran en els temes de la seguretat del treball i el que permeti guanyar diners, també és superior en els homes la influència de la tradició familiar, en canvi en les dones és relativament més fort el pes de la realització personal, les relacions a obtenir i el poder ser útil a la societat.

A mesura que la classe social és més elevada, disminueix la importància de la seguretat en la feina, la remuneració, la manca de dificultat i la pròpia capacitat personal. En canvi la realització personal i la tradició familiar són més importants en les classes més altes. Per nivells educatius, la realització personal és patrimoni dels universitaris, mentre que els de FP donen més rellevància a la capacitat.

Més de la quarta part dels estudiants (27,26 %) assegura que fa 4 o més anys que té decidit el treball (P.A11) i un 14,93 % ho té decidit des de fa tres anys, així la proporció dels qui han escollit l'ocupació des de fa força temps (3 o més anys), és alta, fins i tot entre els més joves de la mostra. Un 33,82 % manifesta tenir-ho decidit des de fa un any o menys.

Les diferències per sexes són petites, encara que és superior entre les dones que afirmen tenir-ho decidit des de fa bastants anys. Per classes socials tampoc es dona un comportament massa diferenciat, si bé entre els components de les classes més altes és dona una superior antiguitat. Aquesta darrera dada es correspon amb un recent estudi elaborat a la Gran Bretanya, que treu com a conclusió que els grups de més elevada situació socio-econòmica, són els qui tenen decidides les seves aspiracions laborals amb més antelació (West i Newton, 1984).

Segons la pròpia autoavaluació com a estudiants, els que tenen grans dificultats com els que sobresurten tenen dissenyat el seu futur professional des de fa molt temps, mentre que la resta de grups se situa en un nivell intermedi.

En relació als estudis que realitzen, són els que cursen FP II els que ho tenen escollit des de fa més temps (un 68,5 % ho té clar des de fa més de tres anys), també els estudiants universitaris, tant superiors com mitjans, tenen l'elecció feta des de molt temps abans. Per contra, és en el BUP i en el COU on es dona el comportament més oposat.

En la mesura que les expectatives laborals, fixades amb tanta antelació, comportessin una rigidesa a l'hora de trobar feina, en un moment difícil del mercat laboral, es podria traduir a una certa frustració del jove, i a l'aparició de dificultats addicionals.

En tot cas, es pot suposar que la fixació d'un únic i determinant treball amb tanta antelació es deu, al menys en part, a una manca d'informació del jove sobre

d'altres possibles ocupacions, i en general, sobre la realitat del mercat de treball. Demanats els enquestats sobre l'ocupació que preferirien en cas que no poguessin exercir la primera (P.A12), les respostes que donen cobreixen un ampli ventall d'ocupacions i professions, com ja passava a la P.A9. Observats els resultats, destaca el 6,84 % dels joves que estarien disposats a acceptar "qualsevol cosa", i també l'augment considerable del grup dels que no ho saben, que passa del 15,2 % quan es demanava que diguessin la seva professió preferida, al 26,2 % en aquesta resposta, cosa que indica un nivell d'indecisió més elevat.

Per classes socials, es detecta una flexibilitat més gran a la baixa en la classe obrera i en la peonada, com ho demostra el més alt percentatge que estaria disposat a acceptar qualsevol cosa. D'igual manera, el fet que es doni un augment superior en l'apartat "No sap" en les classes alta i mitjana-alta, confirma aquesta rigidesa més elevada.

Relacionant aquestes dades amb els estudis que realitzen els enquestats, es pot deduir un grau de flexibilitat més gran entre els qui cursen FP II (dels quals gairebé el 13 % acceptaria "el que surti" en cas de no veure materialitzada la primera opció) i FPI (el 9,5 %) que en els altres nivells acadèmics, així només un 2,6 % dels universitaris, de grau mig i un 3,7 % de grau superior s'adhereixen a aquesta resposta. Per explicar aquest comportament dels universitaris, es poden trobar diverses raons, des de l'extracció social d'un gran nombre d'ells, fins les més grans possibilitats que un títol superior dona a l'hora de moure's en el mercat laboral. De totes maneres, també cal tenir en compte la gran proporció d'indecisió que es troba en aquest nivell acadèmic, que se situa en un 32,7 % entre els universitaris de grau superior, (quan en la P.A9 era del 6,1 %), i del 21,1 % entre els de grau mig (quan no existia l'indecisió en P.A9 entre aquest grup).

En altres nivells educatius com la FP també es dona un considerable augment en la resposta "No sap" cosa que no succeeix en el BUP, COU i en la FP.

2.2.4. Coses que s'estaria disposat a fer per assolir un lloc de treball (P.A13, P.A14 i P.A15)

A la pregunta genèrica del què pensa fer el jove estudiant per tal d'assolir una feina (P.A13), el 65,2 % respon que seguir estudiant o bé aprendre un ofici o una professió, si tenim en compte que un 30,5 % esmenta fer oposicions, es torna a posar de manifest la forta relació que hi ha, en opinió dels enquestats entre l'obtenció del lloc de treball i els coneixements o el nivell d'estudi que s'hagi assolit. Un 21,08 % aniria a les oficines d'ocupació, i un 18,14 % llegiria els anuncis d'ofertes de treball dels periòdics, revistes, etc. Aquest percentatge englobaria les que s'acostumen a anomenar vies objectives i universals, i és força similar a la xifra dels qui acudirien a les vies particularistes (Beltrán Villalba, *et al* 1984, pàgs. 34 i ss.), com seria el recórrer a la família o als amics i coneguts. Només el 7,11 % estaria disposat a crear una empresa pròpia, percentatge que augmenta

molt escassament en l'ambient empresarial (10 % en els fills de petits empresaris, i un 8,5 % entre els de mitjans i grans empresaris).

Per sexes, apareixen poques diferències, però sembla que les dones mostren un interès més gran pel tema de les oposicions (34 % per un 26,1 % entre els homes) mentre que els homes destaquen més les vies particularistes. Per classes socials, existeix una forta homogeneïtat en la confiança en l'estudi i l'aprenentatge per accedir a posteriors treballs, malgrat que sembla que en les classes socials més baixes aquesta confiança és superior, també es detecta un augment de la creença en les oficines d'ocupació a mesura que la classe social és més baixa. Els enquestats que pertanyen a la classe peonada, mostren un interès superior per les vies particulars, sobretot quan es fa referència a la possibilitat de recórrer a amics i coneguts.

La consideració de les oposicions com una via per accedir a un lloc de treball es fa més important com més alt és el nivell acadèmic que s'està realitzant i millor és l'autoavaluació com a estudiant, segurament com a reflex del tradicional grau de dificultat d'aquest tipus de proves. Els estudiants que s'autoinclouen en el grup dels que sobresurten en els estudis, són els que tenen menys confiança a seguir estudiant o aprenent com a via per a ingressar en el món del treball.

Demanat els enquestats sobre el temps que podrien trigar en trobar feina (P.A14), la resposta majoritària situava el temps necessari entre 6 mesos i un any (27,21 %), resultat que reflecteix una situació intermitja d'esperança de trobar un lloc de treball, però a la vegada de consciència, de les dificultats actuals d'ingressar en el món laboral.

Per sexes, s'observa un optimisme més gran entre els homes que entre les dones, el que en certa manera es correspon a d'altres respostes on les dones es mostren molt més pessimistes davant el seu futur en el mercat laboral. Per classes, s'evidencia un optimisme superior en els estaments socials més alts, així el 58,5 % dels enquestats pertanyents a la classe alta o mitja-alta aspiren a trobar feina en un període inferior als 6 mesos, percentatge que disminueix fins al 37 % en la peonada i al 34,3 % en la classe obrera.

Si bé no sembla donar-se un comportament definit en relació a l'hàbitat dels enquestats, es pot considerar que en els municipis més petits són més grans les possibilitats de trobar feina ràpidament.

Considerant el nivell d'estudis que realitzen es dona una situació en certa manera curiosa, sobretot quan es fa referència als estudiants universitaris, que és el grup on es dona el percentatge més gran dels que creuen que trobaran treball en menys d'un mes (14 %) i dels que creuen que trigaran més de dos anys en fer-ho (13,2 %). Comportament que és conseqüència de l'heterogeneïtat dels estudis universitaris. Deixant de banda aquesta situació que és força similar a la que es dona entre els estudiants d'EGB, el pessimisme més gran se situa entre els que cursen FPII i els universitaris de grau mig mentre que els matriculats en BUP i COU tenen una actitud més optimista.

Si es té en compte l'autoavaluació com a estudiant, s'observa que el pessimisme

més gran es dona en el grup dels que sobresurten, on més d'un terç no aspira a trobar feina abans de dos anys, en la resta de grups, les opinions són bastant similars.

El darrer grup de qüestions (P.A15), dirigides als joves que estudien, fa referència a una sèrie d'accions específiques destinades a assolir un lloc de treball. En cadascuna d'elles l'enquestat ha de dir si estaria disposat a portar-les a terme (possiblement o amb seguretat) o no (també considerant les dues possibilitats). La primera de les preguntes d'aquest grup tractava d'averiguar si el jove estaria disposat a canviar de residència per tal d'aconseguir feina (P.A15.1), la majoria respon afirmativament amb més o menys rotunditat (el 62,66 %), mentre que només el 28,8 % s'hi negaria.

A mesura que augmenta l'edat del jove hi ha una més gran disposició a acceptar aquesta situació, d'igual manera és en els hàbitats més petits on s'està més disposat a canviar de residència. També es dona més intensament aquest comportament quan més alt és el nivell d'estudis que s'assoleix.

La segona de les accions específiques per aconseguir un lloc de treball fa referència a si s'estaria disposat a pagar diners per obtenir-lo (P.A15.2), més de les tres quartes parts (el 77,6 %) refusa aquesta possibilitat, i a més d'una manera rotunda, per contra menys d'un 14 % pagaria per aconseguir un treball. Malgrat que sempre és minoritari i les diferències no són gaire significatives, si que es detecta entre les dones, entre els que procedeixen de la classe social de la peonada, i en els hàbitats més petits un refús menor. També un percentatge més elevat d'universitaris superiors estaria disposat a pagar (18,4 %).

Més partidaris té la possibilitat d'acceptar un treball sense contracte laboral (P.A15.3). De totes maneres la proporció dels que ho acceptarien amb tota seguretat o només possiblement, no arriba a ésser dominant, 40,36 % per un 45,55 % que està en contra. A mesura que augmenta l'edat dels joves, i entre els estudiants de FP II i els universitaris, aquesta proporció es fa més gran i passa a ser superior al 50 %. Aquests resultats indiquen una evolució negativa de les expectatives de trobar ocupació, que són pitjors quan més s'aproxima el jove a la seva incorporació al mercat laboral.

Un refús generalitzat s'obté dels joves quan se'ls presenta l'opció d'acceptar un treball fora de la llei (P.A15.4). El 87,4 % es mostra contrari i només el 8 % ho acceptaria. Les dones són més contundents que els homes en la seva negativa, i en canvi, els que s'autoavaluen com estudiants amb més grans dificultats són els que consideren més aquesta possibilitat (27,3 %).

També es dona una actitud clarament contrària a l'acceptació d'una remuneració inferior a la legal (P.A15.5), que aglutina el 55,7 % de les respostes, mentre que un 31,8 % manifesta que ho faria. El percentatge d'acceptació augmenta quan ho fa l'edat i com més baixa és la classe social. També entre els estudiants de nivell acadèmic que podríem anomenar terminals (FP II i universitat) es dona un grau de disposició més gran a acceptar un sou per sota del mínim legal que ultrapassa el 50 % en el cas dels universitaris de grau mig.

La possibilitat d'acceptar un treball poc atractiu (P.A15.6) també compta amb més oponents que partidaris, 45,5 % per un 38,9 %, cosa que en certa manera ens vindrà a dir que els estudiants disposen d'un marge que els permet seleccionar el lloc de treball.

Entre els de parla no catalana, els procedents de la peonada, i dels estudiants de FPII és sensiblement més gran la tendència a acceptar feines poc atractives així com curiosament, també es dona entre els estudiants que s'autoqualifiquen entre el grup dels que sobresurten.

Una ampla majoria dels enquestats (78,4 %) estaria disposat a acceptar un treball eventual o ocasional (P.A15.7). Aquesta proporció s'incrementa a mesura que augmenta l'edat dels joves esperonats per les necessitats d'aconseguir un treball que els permeti assumir el seu paper d'adult. El grau d'acceptació és superior entre els procedents de la classe més baixa i els estudiants universitaris, de FPII i de COU, i els que tenen més dificultats per l'estudi.

El treball a temps parcial (P.A15.8) és també força acceptat pels joves, amb un nivell fins i tot superior al de la qüestió anterior, ja que el 82,5 % dels enquestats acceptaria amb més o menys rotunditat aquesta modalitat de contracte.

Aquest percentatge és més gran entre les dones (85,1 % per 79,9 % entre els homes) i els procedents de la classe peonada.

Les respostes anteriors (P.A15.1 a P.A15.8) ens dibuixen un panorama on els joves estudiants no estan disposats en línies generals a acceptar condicions que siguin poc favorables de treball, és a dir, disposen encara d'un cert marge d'actuació que els permet refusar un lloc de treball que no compleixi unes certes condicions. De totes maneres, a mesura que augmenta l'edat dels enquestats o la proximitat a la incorporació al mercat laboral, disminueix la resistència a acceptar situacions menys favorables, d'igual manera aquesta resistència és inferior entre els procedents de les classes més baixes, també es detecta una certa persistència dels estereotips sexuals a l'hora de prendre decisions de caire laboral com ho prova el fet que les dones semblen més disposades a acceptar treball a temps parcial i pitjor pagat, i en canvi, estan menys esperonades per la necessitat d'una ocupació. De totes maneres, la situació del mercat laboral fa que aquesta diferència sigui poc significativa i amb tendència a reduir-se encara més.

2.2.5. Comparació amb els estudiants de l'enquesta realitzada als joves de la Comunitat de Madrid

Les respostes de la part especial dels estudiants de les mostres de Catalunya i de la Comunitat de Madrid són generalment similars i les diferències numèriques solen ser petites. A les respostes a la pregunta sobre què estan estudiant, s'observa que a Catalunya el 31,2 % estudia BUP i el 23,1 % FPI en front al 37,2 % i 14 % respectivament, a Madrid.

El major percentatge d'alumnes de FPII a Catalunya no sembla alterar substancialment el perfil del grup en relació al de la Comunitat de Madrid. A més, els

estudiants de FPI també ofereixen unes respostes en les quals predominen els trets comuns.

En les raons per escollir els estudis en curs i per continuar —o no continuar— estudiant, les analogies predominen, si bé la comparança és més arriscada degut a que les preguntes del qüestionari utilitzat a Madrid eren obertes i les de Catalunya tancades. Mereix destacar-se que en ambdues enquestes els estudiants consideren que els estudis de BUP i FPI no són terminals. Entre els que no volen seguir estudiant el 66,2 % addueixen el desig de treballar i que no els agrada el 31,8 % (i les corresponents xifres per a Madrid són el 45 % i el 30,2 % respectivament).

Respecte a l'activitat laboral que desitgen realitzar els estudiants, la coincidència entre les respostes dels dos grups és molt elevada. Entre les raons per escollir l'activitat preferida en primer lloc, el 53,2 % (el 49,9 % a Madrid) han escollit el que els agrada o permet la realització personal, mentre que un 30,4 % addueix la correspondència amb les seves capacitats i un 15,9 % guanyar diners (les xifres per a Madrid són, respectivament, el 8,1 % i el 3,5 %). Davant la pregunta de quin treball escollirien en segon lloc el 6,8 % (el 12,6 % a Madrid) escollirien qualsevol cosa i el 26,2 % no ho saben (el 14,4 % a Madrid).

Finalment, s'observa que per aconseguir treball el 62,5 % (el 22,3 % a Madrid) estudiaria o aprendria un ofici, el 30,2 % (el 17,7 % a Madrid) faria oposicions, el 21,1 % (a Madrid el 3,6 %) aniria a les oficines d'ocupació i el 18,1 % (l'11 a Madrid) escriuria als anuncis d'ocupació de la premsa. A més, ambdós grups de joves manifesten majoritàriament que estarien disposats a acceptar treballs eventuals o a temps parcial.

2.3. *L'activitat laboral i els estudis dels joves que treballen*

2.3.1. El treball actual, característiques i motivacions (P.B1, P.B2, P.B3, P.B4 i P.B5)

Aquesta segona part del treball tracta de les respostes al qüestionari específic presentat al subgrup dels enquestats que estan actualment treballant. Aquest subgrup el formen 499 joves, dels quals 340 (el 68,1 %) té al menys 18 anys i 36 (el 7,2 %) menys de 16 anys, edat mínima per començar legalment a treballar.

Per la gran majoria dels enquestats que pertanyen a aquest subgrup (el 65,53 %) l'actual és el primer treball (P.B1), de la resta gairebé la meitat havia començat com a cambrer o cuiner (5,81 %), dependent (5,1 %) o cangurs (3,41 %).

En el cas de la dona aquestes tres ocupacions representen el 62 % de les primeres ocupacions.

Respecte de l'activitat/ocupació actual (P.B2), el 18,24 % treballa com a dependent de comerç, el 10,62 % com a cambrer o cuiner i el 8,02 % en feines administratives, ocupació aquesta última a la que s'accedeix des de molt diversos nivells educatius, tant acadèmics com professionals, com s'ha vist abans, aquesta

era també una de les ocupacions que més escollien els estudiants. Altres activitats importants són les d'obrer de fàbrica (7,82 %), cangur (5,81 %) i obrer de la construcció (5,01 %). Moltes d'aquestes feines no precisen molt més que el sentit comú i un nivell satisfactori d'alfabetització funcional juntament amb algunes setmanes de familiarització. Activitats com cangur, perruqueria i bellesa, i guarderia són exclusivament realitzades per dones, que també són majoritàries en el camp del comerç, el tèxtil i administratiu i oficines. La classe social i el nivell d'estudi tenen força influència a l'hora de decidir l'ocupació i també l'hàbitat, com ho demostra el pes molt més alt de la pagesia en els llocs petits.

Quan se'ls pregunta com és la seva feina (P.B3), el 49,3 % té un treball fix a temps complert i el 16,63 % a temps parcial. El 34 % que resta té un treball eventual o ocasional, ja sigui a temps complert (19,64 %) o a temps parcial (14 %). Entre les dones el percentatge de treballs fixos és una mica més alt tant a temps complert com a temps parcial, i també en les classes socials més elevades es troba una més alta proporció de feines estables.

Com més baix és el nivell d'estudis assolit es produeix una estabilitat més gran, que pot ésser degut a que els joves amb menys estudis han deixat l'escola ja fa més temps i per tant tenen més experiència laboral i han assolit un contracte fix, doncs cal tenir en compte que habitualment els contractes fixos s'aconsegueixen després d'una etapa amb contracte eventual. També és possible que es doni una tendència a una reducció dels llocs de treball fixes i un increment dels eventuals (Beltran Villalba *et al* 1984, pàg. 37), com a conseqüència de l'evolució recent del mercat laboral.

La retribució dels treballs dels joves (P.B4) se situa per sota de les 300.000 pta. l'any (retribució neta) en gairebé la meitat dels casos (47,7 %). A mesura que augmenta l'edat es detecta una millora de les retribucions i es dona una important diferència entre els sexes, així el 50,7 % dels homes guanya més de 300.000 pta. a l'any, mentre que només supera aquesta xifra el 38,3 % de les dones.

Sembla que són les característiques del lloc de treball les que determinen el baix nivell de remuneració i no les qualificacions o els coneixements dels joves treballadors, com ho demostra la manca de relació significativa entre la retribució i el nivell d'estudis assolit.

Pel que fa referència a la motivació que els impulsa a treballar (P.B5), el 44,3 % manifesta que ho ha fet per mantenir o ajudar a la família i el 43,09 % per disposar de diners per les seves despeses, sembla doncs que la gran majoria d'aquests joves tindrien dificultats per a prescindir del treball remunerat. El 21,64 % treballa perquè no li agrada estudiar, el 19,44 % per ésser més independent, el 13,4 % per adquirir experiència i el 13,2 % per ser útil.

Per sexes, entre els homes es dona un percentatge més alt de gent que treballa per mantenir la família i per disposar de diners, mentre que entre les dones prima més el fet de sentir-se útil i el fet de pagar-se els seus estudis. La raó de l'ajuda al manteniment de la família és més gran entre les classes socials més baixes, els hàbitats més petits i les famílies més nombroses. En canvi disposar de diners

i les necessitats d'independència està més arrelada entre les classes socials més altes i els joves de més edat.

2.3.2. Els estudis que es cursen a més de treballar (P.B6, P.B7, P.B8, P.B9, P.B10 i P.B11)

Només el 27 % dels enquestats que treballen, cursen a la vegada algun tipus d'estudi (P.B6), a la província de Barcelona és on es dona més aquesta activitat, que també té més importància entre les dones (30,1 % en front el 24,6 % dels homes) les classes socials més altes i els hàbitats més poblats. També es detecta clarament que com més alta és l'edat dels joves alternar feina i estudi és més habitual. Així mateix, les variacions són força considerables en funció del nivell més alt d'estudis acabats, observant-se clarament que en els estudis que hem anomenat de camí més acadèmic, és a dir, BUP, COU, i selectivitat, es dona més freqüentment aquest comportament, que no pas a la FP, el percentatge tan gran de joves que tenen la selectivitat i alternen treball i estudi explica que molts dels que es troben en aquesta circumstància són universitaris.

Aquells que tenen un treball a temps parcial, ja sigui fix o eventual, realitzen a la vegada alguna activitat de tipus estudiantil amb proporció més elevada que els qui tenen una feina a temps complet, la qual cosa sembla lògica, donada la més gran quantitat de temps lliure de què disposen.

A més és bastant probable que en molts d'aquests casos, els joves es decidissin per una feina a temps parcial, per així poder realitzar ambdues activitats, el fet que el 51,4 % dels qui tenen feina eventual a temps parcial cursin algun tipus d'estudi, sembla confirmar aquesta hipòtesi.

Els ensenyaments cursats (P.B7) pels que simultàniament treballen i estudien són preferentment els que s'han agrupat en la rúbrica "d'altres" (49,6 %), que aglutina tots aquells estudis no reglats, cursets d'especialització, etc., que no corresponen a l'estructura acadèmica normal, a part d'aquest la FP és la més cursada (20,7 %) i en un nivell més baix els estudis universitaris i el BUP (8,9 %). Les dones es decanten més pels estudis universitaris, mentre que els homes ho fan per la FP, així mateix la classe social i el nivell d'estudi assolit influeix en el tipus d'estudi que es realitza.

En nombre d'hores setmanals dedicades a l'estudi, incloses les hores d'assistència a classe (P.B8), és en el 52,6 % dels casos inferior a les 10 hores. En canvi, un 32,6 % estudia més de 20 hores. Malgrat que la submostra és molt petita com per no extreure resultats massa terminants, sembla que els que viuen a Barcelona, les dones, els que procedeixen de classes socials més altes i els que tenen un nivell d'estudi més elevat dediquen una quantitat de temps proporcionalment major a l'estudi.

Els joves d'aquest subgrup, donen gairebé en la mateixa proporció com a motius per a estudiar (P.B9) "millorar la posició professional" (41,5 %), "adquirir més cultura" (40 %) i "tenir un ofici o una carrera" (35,6 %). En el primer cas es tor-

na a observar la intensa associació que pels joves hi ha entre el nivell d'estudis i una ocupació més satisfactòria, sense que s'especifiqui si s'està cercant una retribució més alta o una feina més atractiva. D'igual manera els que volen tenir un ofici o una carrera també revelen aquesta interrelació entre els estudis i la millora professional o social.

A mesura que augmenta l'edat dels enquestats, és més alta la proporció dels que argumenten com a motiu adquirir més cultura, que és també més important entre les dones i les classes més altes, per contra, millorar professionalment prima entre els homes (50,7 % per 31,8 % entre les dones), i les classes mitges. En aquest cas, s'aprecien comportaments similars als que es trobaven en el subgrup dels joves estudiants, quan els hi feiem la mateixa pregunta.

Als enquestats que a la pregunta P.B6 van contestar que no cursaven cap tipus d'estudi se'ls va preguntar quant temps feia que havien deixat d'estudiar (P.B10). El 48,6 % havia abandonat la vida acadèmica feia menys de dos anys, i el 51,1 % feia més temps.

El temps passat és significativament més gran entre aquells que tenen un nivell més baix d'estudis acabats, així el 84,7 % dels que no tenen cap tipus d'estudi i el 58,2 % dels que només tenen el certificat d'escolaritat porten més de tres anys sense estudiar. Relacionant-ho amb la variable edat, es posa de manifest que la major proporció dels que treballen van abandonar el sistema educatiu al voltant dels 14 i 15 anys, coincidint en molts casos amb la finalització de l'ensenyament obligatori o l'obtenció del certificat d'escolaritat. En canvi, és molt petit el percentatge dels que han deixat els estudis amb 17 anys o més.

El principal motiu adduït pels qui van abandonar els seus estudis (P.B11), és que no els agradava (55 %). En menor mesura es troben respostes com "no disposar de mitjans econòmics" (17,9 %) i que no serveix per a res (2,5 %). Les dones posen més èmfasi en els motius econòmics i el temps, mentre que pels homes té més importància el fet que no agradi estudiar (57,8 % en front del 51 % entre les dones).

2.3.3. L'antiguitat en el treball i el nombre d'ocupacions (P.B12, P.B13 i P.B14)

El 60,3 % porta més de dos anys treballant (P.B12) i el 39,7 % ho fa des d'un any o menys. És òbvia la relació entre el temps que es porta treballant i l'edat del jove, en canvi no existeixen diferències significatives si es pren com a variable el sexe o la classe social. És destacable que, segons l'edat i el temps que porten treballant, es pot deduir que un 42,7 % de la mostra va començar a treballar abans de l'edat mínima legalment establerta.

El nombre de feines que s'han tingut des que es va començar a treballar (P.B13) és d'una sola en la majoria dels enquestats, el 51,1 %. El percentatge dels qui han tingut més de tres feines, que és un possible indicador del caràcter eventual de l'ocupació juvenil no és molt elevat situant-se en un 21 %. Com és natural, la

proporció dels qui han tingut més d'una feina augmenta amb l'edat, però d'una manera molt moderada.

El principal motiu adduït per justificar el fet d'haver tingut diverses feines (P.B14) és el seu caràcter eventual (56,2 %). El 25,45 % volien prosperar o guanyar més diners, el 16,1 %, perquè els van acomiadar o van tancar l'empresa, i el 15,2 % perquè no els agradava la feina. La mobilitat dels joves sembla constituir un exemple del procés de prova i error en l'elecció del lloc de treball més que no pas una conseqüència dels costums desordenats i el poc interès pel treball dels joves d'avui. Els tipus de feina més habituals (P.B2) podrien ser un factor que estimulés aquest comportament del jovent, a la vegada que explicaria l'elevat percentatge dels que canvien de feina en ser aquesta de caire eventual.

En tot cas, de les respostes recollides a la P.B12 i P.B13, sembla deduir-se que els joves no són, com a norma general, molt propensos a canviar freqüentment de treball. El seu comportament no és molt diferent del dels joves del món occidental. De fet, només els nordamericans i australians són excepció a aquest comportament laboral dels joves (OCDE-CERI, 1983).

2.3.4. La primera feina: com s'assoleix i problemes que planteja (P.B15, P.B16 i P.B17)

El temps necessari per arribar a trobar la primera feina (P.B15) fou de tres mesos o menys pel 77,5 % dels enquestats, mentre que el 22,8 % trigava més de quatre mesos, aquest percentatge és una mica superior entre les dones (23,3 %) i entre els procedents de la classe de la peonada (29,3 %). Les diferències no són excessives però es detecta un cert avantatge comparatiu entre els procedents de les classes socials més altes per accedir a un primer lloc de treball, fruit d'una més àmplia xarxa de connexions i influències. No s'observa cap interrelació entre el nivell d'estudis o l'autoavaluació com estudiant amb el temps necessari per aconseguir la primera feina.

La forma com es va trobar el primer treball (P.B16) fou principalment mitjançant familiars (48,1 %) o d'amics i coneguts (44,5 %). En total, el 92,6 % dels enquestats va accedir a la primera ocupació mitjançant les anomenades vies "informals" o "particularistes". Ja s'ha vist anteriorment que aquest és un fenomen corrent no només a Catalunya, sinó també als països capitalistes més avançats, com ara els Estats Units (Osterman, 1980). Aquest és un mitjà que té avantatges des del punt de vista dels ocupadors en termes d'aportacions en bones referències i del control posterior. Per contra, a través de les oficines d'ocupació només va aconseguir feina el 3,21 % i mitjançant anuncis a la premsa el 4,4 %.

Els joves procedents d'una classe social alta, i els fills d'empresaris han assolit el seu primer treball per mitjà de la família en proporció més alta (en el cas dels fills dels empresaris fins i tot superior al 70 %). En les classes socials més baixes, els amics i coneguts tenen un paper més important a l'hora de trobar la primera ocupació.

Entre els problemes amb els quals s'ha enfrontat el jove en la seva primera ocu-

pació (P.B17) sobresurt de manera especial la manca d'experiència (44,5 %). L'11 % destaca l'escassa remuneració, el 9 % els problemes d'horari i el 6,8 % el poc interès del treball.

Només un 4,8 % adueix una manca de formació adient, percentatge que no pot sorprendre tenint en compte el tipus i la qualificació requerida en els treballs disponibles, de totes maneres, aquesta proporció és superior entre els que no tenen cap nivell d'estudis acabat (11,8 %), gairebé un terç dels enquestats (el 32,3 %) no va tenir cap problema en la seva primera feina, aquest percentatge és superior entre les dones (37,9 % en front a un 27,9 % dels homes). Així mateix, les dones posen més èmfasi en l'escassa remuneració, en canvi entre homes té importància la manca d'experiència i de formació adequada i el tema dels horaris. La remuneració escassa i la manca d'experiència són destacats pels joves procedents de les classes més baixes. El tema de la remuneració escassa, juntament amb que el treball era poc interessant, apareix en una proporció més alta entre aquells que han cursat un tipus d'estudi de caire acadèmic (BUP, COU, selectivitat), de fet aquests dos problemes són dues cares de la mateixa moneda, doncs a una feina poc interessant correspon lògicament una remuneració escassa.

2.3.5. L'adequació entre els estudis i la formació exigida per la feina actual (P.B 18 i P.B 19)

L'adequació dels estudis realitzats a la feina actual (P.B19), és en opinió dels enquestats, molt petita. El 57,52 % respon que no s'adequa gens, i l'11,62 % que molt poc, és a dir, un 69,12 % no troba relació entre els estudis i la feina, la qual cosa tampoc pot resultar sorprenent si considerem la majoria dels treballs que tenen aquests joves i l'opinió que en tenen.

El 21,8 % creuen que hi ha una adequació, ja sigui completa (12,22 %), o només en l'essencial (8,82 %). Un 9,62 % opina que solament s'adeqüen en part. Aquesta manca de relació entre estudis i treball és més evident en les capes socials més baixes, en els enquestats de parla no catalana i entre els homes (el 73,6 % troba que no hi ha adequació, per un 63,5 % de les dones). Per nivells d'estudi, aquells enquestats que es troben en els extrems, és a dir, els que no tenen cap tipus d'estudi i els que tenen la selectivitat, són els que millor encaixen estudi i feina, un comportament oposat es dona entre el tipus que tenen com nivell més alt el BUP, el COU, i la FPII.

El nivell de formació exigida per accedir al lloc de treball que s'ocupa (P.B19) els hi sembla adequat al 72,9 % dels joves enquestats, mentre que un 19,8 % ho considerava insuficient i només un 6,8 % excessiu, és a dir, només un petit percentatge opina que està "sobreeducat" pel treball que exerceix.

Les dones creuen en una proporció més alta que el nivell de formació exigida és l'adequat pel lloc de treball que s'ocupa (76,7 % per un 70 % entre els homes), en canvi els homes creuen en un grau més elevat que és insuficient.

De totes maneres, no és gens fàcil arribar a esbrinar el significat d'aquesta ade-

quació, cal tenir en compte que les feines dels joves tenen certes característiques comunes, i en canvi és molt diversa la preparació d'aquells que els cobreixen (P.B2), i també que no es té informació sobre si els ocupadors, estableixen explícitament determinats requisits de caire educatiu, tot i això, si així fos, els joves opinen (P.B18) que aquests no s'adeqüen al treball que es realitza.

2.3.6. El treball que voldríem tenir (P.B20 i P.B21)

El treball que els joves enquestats desitjarien realitzar (P.B20), coincideix amb el que tenen en un 42,1 % dels casos. La majoria de la mostra preferiria, per tant, un altre tipus de feina. Aquesta proporció és més elevada entre els homes (45 %) i els procedents de les classes socials més altes. Les feines més sol·licitades pels que volen canviar d'ocupació són les administratives (11,8 %), mecànica (6,9 %) i els que volen tenir negoci propi (4,5 %).

L'argument més important adduït per justificar la predilecció per un determinat treball (P.B21), és simplement que "m'agrada i permet realitzar-me", que manifesta el 49,5 % de la mostra, proporció que se situa en un 56,4 % per aquells que no estan contents en la seva actual feina. Un 32,1 % preferiria determinats tipus de treballs perquè s'adeqüen més a les seves capacitats, i un 15,2 % perquè permet guanyar molts diners.

2.3.7. Comparació amb els joves que treballen de l'enquesta realitzada als joves de la Comunitat de Madrid

Les respostes de la part especial dels joves que treballen de les mostres de Catalunya i de la Comunitat de Madrid són, en general, molt semblants. Algunes de les diferències en els percentatges obtinguts poden atribuir-se, raonablement, a que el qüestionari utilitzat a Madrid contenia preguntes obertes que, en la versió per a Catalunya estaven tancades. Pot afirmar-se que, segons les dades generades en aquestes dues enquestes, els joves que treballen a Catalunya i a Madrid tenen un perfil similar.

En relació a l'ocupació que desenvolupen en l'actualitat s'observa que ambdós grups de joves treballadors tenen llocs de treball semblants, tals com dependents de comerç, cambrers i cuidar nens. Per al 65,5 % (a Madrid el 65,7 %) aquesta és la seva primera ocupació; per al 49,3 % (el 47 % a Madrid) l'ocupació és fixe; és eventual o ocasional per al 34 % (el 33 % a Madrid) i és a temps parcial per al 16,6 % (el 20 % a Madrid). Els ingressos anuals també són semblants en els dos grups; a Catalunya són menors de 300.000 pessetes per al 47,7 % i per al 54,3 % a Madrid —l'enquesta a Madrid es va fer un any abans—.

En els motius per a treballar, els dos grups coincideixen bastant menys. El 44,3 % (el 52,5 % a Madrid) ho fa per necessitat o per ajudar la família, el 43,1 % (el 19,4 % a Madrid) per a tenir més diners; el 21,6 % (el 6,7 % a Madrid) perquè no li agrada estudiar; i el 19,4 % (6,4 % a Madrid) per a tenir més independència.

Són similars les respostes a les preguntes sobre si estudiar a més de treballar, i el per què d'estudiar, les hores setmanals d'estudi i el tipus d'estudis. Es pot afirmar el mateix sobre les respostes a les preguntes sobre l'antiguitat en l'ocupació actual, el nombre d'ocupacions anteriors i les raons per les quals han tingut més d'una ocupació. Quant l'ocupació que desitjarien tenir també predominen les analogies.

A les preguntes sobre la primera ocupació es detecten diferències més grans. Així, en quant als problemes que van trobar en la primera ocupació, el 44,5 % (el 47 % a Madrid) es refereixen a la manca d'experiència; l'11,6 % (el 18,1 % a Madrid) destaquen l'escassa remuneració, i el 32,3 % (el 18 % a Madrid) afirmen no haver tingut cap problema. El 57,2 % (el 71,1 % a Madrid) consideren que els seus estudis no són els adequats per a la seva ocupació actual; per al 12,2 % (el 6,7 % a Madrid) són totalment adequats, i adequats en l'essencial per al 8,8 % (el 8,2 % a Madrid).

2.4. *Les expectatives de treball entre els aturats*

2.4.1. L'abandonament dels estudis (P.C1 i P.C2)

El moment de deixar els estudis (P.C1) es produeix principalment (al voltant del 60 %) als 16 anys, i fins i tot abans, resultat que confirma el que ja s'esmentava a la P.B12, que el període crític on es decideix si seguir estudiant o bé incorporar-se al mercat de treball és entre els 14 i els 16 anys.

Pel que fa a la motivació per la qual ja no s'estudia (P.C2) el percentatge més important addueix que volen treballar (46,4 %). Altra resposta molt sol·licitada és la dels que afirmen que no els agrada estudiar (28,2 %), cal considerar que quan es feia aquesta pregunta als que treballen (P.B11) aquest percentatge creixia fins al 54,9 %. També són importants les respostes que fan referència a que ja havien acabat els estudis (13,4 %), que no disposen de mitjans econòmics (12 %) i que no tenen capacitat d'estudiar (10,65 %).

2.4.2. La situació de l'aturat (P.C3 i P.C4)

Gairebé el 75 % dels enquestats porta més de 6 mesos cercant un lloc de treball (P.C3), i el 14,8 % està en aquesta situació des de fa més de tres anys.

La proporció d'aquesta darrera categoria augmenta amb l'edat fins arribar al 32,9 % en els joves de 20 anys, percentatge que és força alarmant.

El període de recerca de treball és superior entre les dones i augmenta a mesura que disminueix la classe social i el nivell d'estudis.

Els "desanimats", és a dir, aquells que no cerquen cap tipus de feina, suposen el 18,2 %, proporció força elevada, fins i tot tenint en compte les desencisadores respostes obtingudes en la proposició 10.9 ("Per molt que un s'esforci en les circumstàncies actuals no és possible trobar feina"). Aquest percentatge és més alt en els homes (19 %), els joves de la classe mitja-baixa (27,21 %) i mitja-mitja

(23,5 %), aquells que tenen el BUP com a nivell més alt d'estudis acadèmics (36,41 %) i els que s'autoqualifiquen com estudiants amb grans dificultats (26,9 %).

La situació d'aturat s'agreuja quan no es cobra l'assegurança de desocupació i aquesta és la situació de gairebé la totalitat dels enquestats (P.C4), concretament el 95,5 % no la rep. Aquest percentatge és més alt entre les dones (només el 2,3 % de les dones la cobra).

2.4.3. L'experiència laboral anterior (P.C5, P.C6, P.C7 i P.C8)

Gairebé el 60 % dels enquestats, manifesta haver tingut anteriorment alguna feina remunerada (P.C5). Aquesta experiència laboral és més petita entre les dones, on el 50 % no ha treballat abans, i entre els del nivell més alt d'estudis, també entre els més joves és menor l'experiència laboral, però és destacable el fet que el 10 % dels que tenen 14 anys i el 50 % dels que tenen 15 no només es consideren aturats, cosa que tècnicament no són, sinó que a més han treballat anteriorment, a aquesta elevada proporció cal afegir el 38,2 % de joves de 16 anys que han treballat abans.

El tipus de feina realitzada per aturats que han tingut una experiència laboral prèvia (P.C6) es concreta en activitats com: cambres o cuiners (5,81 %), dependents (13,95 %), obrer de fàbrica (9,9 %), cangurs (8,14 %), administratius (5,81 %) i paleta (5,81 %). Amb això es confirma el que ja s'albirava a la P.B2 sobre els treballs que predominen entre el jovent. Les ocupacions a l'abast dels joves no demanen, en general, una gran especialització prèvia.

El temps que han treballat anteriorment els joves (P.C7) que estan actualment aturats ha estat generalment curt, el 43,6 % ha tingut ocupació durant menys de 6 mesos (sumant totes les feines) i en canvi un 20 % ho ha fet per més de 2 anys. Entre les dones es detecta una experiència laboral menor, comportament més habitual com més alt és el nivell d'estudi assolit, producte d'una dedicació a temps complet a l'estudi.

Entre els motius pels quals ja no treballen els que anteriorment han tingut oportunitats de fer-ho (P.C8) el més argumentat és el de "perquè era una feina eventual" (58,7 %). Una proporció molt inferior afirma que simplement se'n va anar (20,9 %) i un percentatge molt similar (19,2 %) perquè el van acomiadar, o bé van reestructurar l'empresa. Finalment, el 6,4 % perquè van liquidar o va tancar l'empresa. Els resultats obtinguts no permeten fer cap extrapolació sobre si la reticència (voluntària o no) dels joves a romandre en el mateix lloc de treball tendeix a disminuir amb l'edat, com s'ha esmentat per altres àmbits geogràfics (Osterman, 1980).

2.4.4. Les gestions realitzades per trobar feina (P.C9 i P.C10)

La gestió més freqüent realitzada pels joves aturats destinada a buscar un lloc de treball ha estat enregistrar-se a l'oficina d'ocupació corresponent. El 60,8 % dels enquestats ho ha fet, xifra molt superior a la d'estudiants que pensaven fer-ho per tal de trobar feina (el 21 % com es va veure a la P.A13), i a la dels joves que treballen que han aconseguit el lloc de treball mitjançant aquest sistema (3,21 a la P.B16).

El 35,40 % afirma que ha recorregut a amics i coneguts i el 28,52 % a familiars i parents amb el que encara es confirma més la importància de les vies particularistes per accedir al mercat laboral. De totes maneres, segons la resposta anterior, també les vies "universalistes" són seguides pels aturats la qual cosa vindria a dir que quan s'està en aquesta situació s'intenten totes les sortides possibles.

El 28,5 % es presenta en totes les ofertes de feina que apareixen i un 11,34 % és més selectiu i només ho fa en aquelles que l'interessen.

Una proporció prou important, el 9,62 % no ha fet cap gestió, ja que és impossible trobar feina. Aquesta categoria de joves és en certa manera assimilable a la que en diverses enquestes de la joventut apareix com un grup "que no fa res i no cerca treball". Aquest contingut de joves ha anat augmentant a tots els països occidentals (Beltran Villalba *et al*, 1984, pàg. 25, i OCDE-CERI, 1983, pàg. 81), com a conseqüència de les dificultats que els joves troben arreu per integrar-se al mercat de treball.

Preguntats més concretament sobre el nombre d'ofertes de feina a les que els enquestats s'havien presentat (P.C10), el percentatge més gran respon a que cap (36,8 %) i el 9,6 % a una, i ens trobem amb una proporció prou elevada, el 9,3 % que s'ha presentat a més de 10 ofertes de treball essent refusats. Com sembla lògic, com més alta és l'edat, més són les ofertes on s'ha presentat i el mateix comportament es dona en els hàbitats més grans.

El fet que gairebé un terç dels joves aturats no s'hagi presentat encara a cap oferta, pot ésser conseqüència de les dificultats del mercat laboral, però també, i sobretot, al desencís que ja s'ha detectat en altres preguntes.

2.4.5. L'activitat laboral que es desitja realitzar (P.C11, P.C12, P.C13 i P.C14)

Una considerable proporció de joves aturats, el 17,5 % no sap en quina activitat/ocupació li agradaria treballar en primer lloc (P.C11), aquesta proporció és semblant a la dels estudiants que tampoc ho sabien (P.A9). Aquell nivell d'indecisió és més alt entre els homes (22,8 %) i els procedents de la classe obrera (20,8 %). També és més gran aquesta indecisió en els que s'autoavaluen pitjor entre els estudis d'EGB i de COU (20,2 % i 36,4 % respectivament).

Percentatges destacats aspiren a ser administratius o treballar en una oficina (11,0 %), a treballar com a dependent de comerç (9,6 %). Altres ocupacions són

de mecànic (5,15 %), estar en una guarderia (5,15 %), o la de perruquer (4,47 %). En general les ocupacions dels joves aturats són menys exigents que les dels que estudien (veure P.A9).

Només un 3,1 % està disposat a acceptar qualsevol cosa en primera instància, aquest percentatge és més gran entre els homes (5,1 %), els que procedeixen de la classe obrera (4 %), aquells que tenen el seu pare també aturat (6,7 %) i els que tenen un nivell d'estudi més baix i s'autoavaluen pitjor com a estudiants. És a dir, com més difícil és la situació, més s'està disposat a acceptar qualsevol cosa que surti.

La resposta més utilitzada per justificar aquesta elecció (P.C12) és la que argumenta que és el treball per al que se senten més capacitats (43,75 %). Gairebé el mateix percentatge raona simplement que és la feina que els agrada (42,5 %). Si es compara amb els resultats que s'obtenien a la P.A10, que era la mateixa feta als estudiants, s'observa que els aturats donen més importància a la capacitat i menys a que sigui la feina que els agrada.

El 16,25 % trien la feina perquè permet guanyar diners o té molt futur, i el 14,2 % perquè és una feina segura, la proporció dels que argumenten aquestes raons, de caire eminentment pràctic és més alt entre els homes i els procedents de la classe mitja. Un percentatge menor es decanta perquè el treball és creatiu i flexible (12,1 %) o perquè no presenta dificultats (10 %).

La proporció dels que fa quatre anys o més que tenen decidida l'activitat a la que es pensen dedicar (P.C13), és del 41,7 % del enquestats, xifra molt superior a la que es donava entre els estudiants quan se'ls feia la mateixa pregunta (P.A11), que era la del 27,3 %, la qual cosa s'explica tant per la seva situació d'expectatives d'entrada immediata en el mercat laboral com per la seva més elevada mitjana edat (17,9 anys per 16,3 entre els estudiants). Les dones i els estudiants de FP fa més temps que tenen decidit el seu futur professional.

Una elevada proporció dels joves, quan se'ls pregunta per una segona preferència laboral en cas que fallés la primera (P.C14), contesten que treballarien en qualsevol cosa. Concretament, el percentatge és del 15,4 %, molt superior al que s'obtenia dels estudiants quan se'ls feia la mateixa pregunta (6,8 % segons la P.A12). Aquest comportament ens indica que molts joves estan disposats a flexibilitzar a la baixa de les seves expectatives laborals. Si a més tenim en compte que un 20,4 % tria l'opció "no sap/no contesta", tenim que la proporció dels joves aturats que estan disposats a acceptar el treball que surti és del 35,8 %.

S'observa una més gran flexibilitat entre els homes (18 %), els que procedeixen de la peonada (19,6 %), i els que formen part de famílies nombroses. En canvi, són els que tenen estudis de BUP, COU i selectivitat els que estan disposats a revisar a la baixa la seva preferència. També s'observa que en els hàbitats més grans la flexibilitat a la baixa és menor, segurament degut a que hi ha més oportunitats en els nuclis més grans.

2.4.6. Les possibilitats d'aconseguir/refusar un treball (P.C15, P.C16 i P.C17)

El fet d'aconseguir un treball suposaria per a una elevada proporció dels joves (P.C15) l'oportunitat de poder ajudar la seva família. Gairebé el 66 % dels enquestats són d'aquesta opinió. També té molta importància entre els joves el fet de tenir diners per a les despeses personals (48,1 %), poder ser més independents (34,4 %) i sentir-se més segur (17,2 %), aquestes respostes i potser també el 13,4 % que diuen que suposaria adquirir experiència, semblen indicar que el lloc de treball pel jove és un mitjà per a integrar-se en el món dels adults.

De la mateixa manera, la resposta que la feina permet sentir-se útil (22,3 %), mostra la intensa relació entre el treball i la realització de la persona, que es dona en la nostra societat i que està assumida pel jovent. Un 10 % adicional utilitza el treball com a mitjà per disposar de diners per a estudiar. Encara que no s'especifiqui, cal pensar que aquest comportament pretén assolir a mig termini una feina millor i un status superior.

Entre els homes, es dona més importància a poder ajudar la família i a tenir més diners per a les despeses pròpies (54,4 % per un 40,6 % de les dones), en canvi, per les dones té més importància l'objectiu de disposar de diners per estudiar, aquest comportament es correspon força amb el rol tradicional d'ambdós sexes. Per classes socials, es detecta que a mesura que aquesta és més baixa, augmenta l'objectiu d'ajudar la família (en la peonada aquesta proporció arriba fins el 78,6 %) percentatge que és també més elevat entre les famílies més nombroses, i els que tenen el pare aturat. En canvi, la independència esdevé un factor important quan augmenta el nivell d'estudi, sobretot en els de caire acadèmic i menys professional.

El refús d'alguna oferta de treball (P.C16) no és el comportament habitual dels joves aturats, només el 17,2 % ho fa fet en alguna ocasió. Aquesta proporció és més elevada a les edats més altes, la qual cosa és certament lògica, ja que les possibilitats d'haber rebut una oferta també són més grans. Les dones han refusat més ofertes que els homes, malgrat que les diferències no siguin gaire significatives, en canvi si que es detecta que són les classes socials més baixes les que refusen menys ofertes de treball, segurament per la menor possibilitat d'elecció. També en les famílies més nombroses s'aprecia aquesta menor possibilitat de refusar un treball. D'aquest resultat es pot deduir que el problema bàsic és la manca de llocs disponibles, no que els joves imposin condicions molt determinades. En un estudi recent sobre els joves realitzat a la mateixa àrea catalana s'arriba a una conclusió similar en el sentit que la immensa majoria dels joves aturats cercaven qualsevol tipus de treball i no el trobaven (Virós, *et al*, 1985, pàgs. 37 i 45). El principal motiu adduït pel qual han refusat alguna oferta de treball (P.C17) és que no els agradava el tipus de feina oferta (58 %). Un altre percentatge important, el 34 % assenyala que la feina estava mal pagada, pel 18 % l'horari era ex-

cessiu o no convenient, i un altre 10 % no se sentia capacitat per a realitzar la tasca demanada.

2.4.7. Activitats de l'aturat a més de busar feina (P.C18)

Les activitats dels joves aturats, a més de buscar feina (P.C18), es centren bàsicament en passar el temps al carrer o amb els amics (39,5 %), ocupar-se de la feina de casa (37,8 %), i matar el temps a casa llegint, escoltant la ràdio o mirant la televisió (32 %). Un 23 % fa alguna feina ocasional o esporàdica, un 16,5 % prepara oposicions, i un petit percentatge es dedica a altres activitats.

Una anàlisi més detallada ens diu que les dones es dediquen preferentment a les feines de casa (61,7 % per un 17,7 % entre els homes) i a preparar oposicions (22,6 % per un 11,4 % entre els homes). Mentre que en els homes primen com a activitats aquelles més lúdiques de passar el temps amb els amics, o bé matar el temps a casa llegint, escoltant la ràdio o mirant la televisió. El recurs de les oposicions és més important entre les classes més altes, els fills de funcionaris i els que s'autoqualifiquen de bons estudiants.

2.4.8. Allò que s'estaria disposat a fer per aconseguir un treball (P.C19)

D'igual manera que s'ha fet anteriorment entre els joves que estudien, a aquells que estan aturats se'ls ha efectuat una sèrie de preguntes referents a accions específiques dirigides a aconseguir un lloc de treball. Les preguntes són les mateixes, més una inicial (la disposició a tornar a estudiar) que no tenia sentit entre els estudiants. A cadascuna d'aquestes afirmacions l'enquestat manifesta si està disposat a fer l'acció que s'argumenta (amb seguretat o si hi havia només la possibilitat que les executés) o si, en canvi, no ho està (també considerant els dos casos, la seguretat o la possibilitat).

La primera de les referides preguntes demanava a l'enquestat que indiqués la seva disposició a tornar a estudiar amb la finalitat d'aconseguir un lloc de treball (P.C19.1), el 61,86 % respon de manera afirmativa (43,3 % sí segur i 18,56 % sí possiblement). El 8,25 % no sap el que faria i el 29,9 % es mostra desfavorable a l'argument. Aquest resultat confirma el que ja s'havia vist anteriorment en el sentit que els joves confien en l'existència d'una estreta relació entre el nivell d'estudis assolit i la possibilitat d'accedir a un lloc de treball. Aquesta disposició a tornar a estudiar s'incrementa a mesura que augmenta l'edat (potser perquè considera la seva situació més preocupant i està disposat a fer qualsevol cosa per tal d'assolir una feina). Les dones i els procedents de les classes socials més altes semblen més propensos a tornar a agafar els llibres. Per contra, els que han tingut grans dificultats en els seus estudis són els que més refusen aquesta possibilitat (el 38 % s'oposa terminantment).

La possibilitat de canviar de residència (P.C19.2) és acceptada pel 50,9 % dels

joves aturats, curiosament i malgrat la seva pitjor situació, la seva disposició a fer-ho és menor que entre els estudiants (el 62,7 % estava disposat a fer-ho segons la pregunta A.15.1), també en aquest cas a major edat es dona una acceptació més favorable de l'argument. Els homes semblen estar més disposats a canviar de residència que les dones, i en les classes baixes també es dona una major acceptació.

Pagar per aconseguir un lloc de treball (P.C19.3) genera un refús en aquest grup d'enquestats similar al que s'observava entre els estudiants. El 78,4 % està totalment en contra d'aquesta mesura, i només un 13,75 % l'admet (totalment o amb certes matisacions).

El desacord és generalitzat, però s'observa una acceptació relativament més alta entre els homes (16,6 % ho admeten) i curiosament entre els fills d'empresaris (21,4 %), segurament en aquest darrer cas es pren aquesta acció com una inversió inicial.

Una feina sense contracte laboral (P.C19.4) seria acceptada per un 67,4 % dels aturats, percentatge molt superior al que es donava entre els estudiants quan se'ls feia la mateixa pregunta, que era del 40,4 %. L'edat no sembla tenir incidència sobre aquesta variable però sí l'hàbitat, així com més gran és el lloc on viu l'enquestat més són les possibilitats d'acceptar una feina sense contracte laboral. També es dona una proporció més gran entre els fills de jubilats i aturats i en les famílies més nombroses.

Gairebé les tres quartes parts dels joves aturats es declaren contraris a acceptar una feina fora de la llei (el 72,85 %) i un 19,6 % està disposat a fer-ho. El grau de refús és inferior al que es dona entre els estudiants que era del 87,4 %. D'igual manera que en el cas anterior, les dones són més contundents en la seva negativa (82,7 %), i en canvi és entre els procedents de famílies nombroses, els que no tenen acabat cap nivell d'estudis i els que declaren tenir grans dificultats per estudiar on es troba una mena de desacord.

Més de la meitat dels enquestats que es troben en aquesta situació estan disposats a acceptar una remuneració inferior a la mínima legal per tal d'aconseguir una feina (P.C19.6), concretament el 51,2 %. Aquest percentatge és molt més alt que el que es donava entre els estudiants (31,8 %). S'observa també un alt nivell d'indecisió (13,4 %). El grau d'acceptació és força similar en tots els subgrups que fem, però a més s'observa una indecisió més gran entre les dones (17,3 %), els que procedeixen de les classes més baixes, els que tenen un nivell d'estudis més baix, en aquests casos, el potencial d'acceptació és més gran ja que una part d'aquests indecisos ho acceptarien si se'ls presentés.

Millor disposició existeix per l'acceptació d'un treball poc atractiu (P.C19.7). El 61,9 % s'hi mostra partidari, i el 30,24 % contrari. Novament, els aturats semblen més disposats que els estudiants a acceptar pitjors condicions per a accedir a una feina. Les dones i els que s'autoavaluen millor com a estudiants són els que s'hi declaren més contraris.

El treball de caràcter eventual o ocasional (P.C19.8) compta amb l'aprovació del 91,8 % dels enquestats, i la reprovació del 5,84 %. El grau d'acord és superior al que es donava entre els estudiants, que era del 78,4 %. Aquesta proporció s'incrementa a mesura que augmenta l'edat dels joves, com a conseqüència de la més gran urgència en trobar un lloc de treball. En canvi, també es detecta que quan més baixa és la classe social, menor és l'acceptació d'aquest caràcter eventual de la feina, la qual cosa sembla un xic paradoxal.

L'acceptació més elevada es dona en la darrera pregunta que es fa als joves, que fa referència al treball a temps parcial (P.C19.9). El 93,47 % els enquestats estarien disposats a acceptar una feina en aquestes condicions, i només un 4,12 % no ho farien. Novament, i com s'ha observat en totes les preguntes, excepte la primera, la proporció d'acord és superior a la que s'obtenia quan es feia la mateixa pregunta als estudiants, que era del 82,5 %. És curiós que els aturats, que estan disposats a acceptar pitjors condicions de treball que els estudiants, en canvi ho estiguin menys que aquests quan es tracta de canviar de residència. Una possible explicació podria trobar-se en el paper que la família té pels aturats, que ja valorin més la seva radicació i estabilitat que no pas els estudiants.

De les respostes anteriors es dedueix que els joves aturats estan disposats a fer força concessions per tal d'aconseguir una feina i, per tant, l'atur juvenil no es produeix pel propi comportament del jove a l'hora de buscar feina, sinó per la realitat del mercat laboral.

2.4.9. Comparació amb els joves que treballen de l'enquesta realitzada als joves de la Comunitat de Madrid

A l'igual que entre els estudiants i els que treballen, entre els joves en atur de les enquestes de Catalunya i de la Comunitat de Madrid, les opinions i actituds davant l'educació i el treball són substancialment similars. També en aquest subgrup algunes de les diferències són atribuïbles a les diferències en els qüestionaris, ja que mentre el de Madrid tenia diverses preguntes obertes per als aturats, en el de Catalunya totes les preguntes eren tancades.

En ambdues comptes, aproximadament dos terços dels joves en atur van deixar d'estudiar als setze anys. En els motius per deixar l'estudi s'aprecien diferències que, segurament, es deuen en part a que en el qüestionari utilitzat a Madrid la pregunta corresponent era oberta. Un 46,4 % (el 14,3 % a Madrid) indiquen que van abandonar l'estudi perquè volien treballar; el 28,2 % (el 32,9 % a Madrid) perquè no els agrada estudiar; i la manca de mitjans econòmics és adduïda per un 12 % (el 12,4 % a Madrid). El 75 % (el 61,8 % a Madrid) porten més de sis mesos a l'atur i un 14,8 % (el 14,9 % a Madrid) més de tres anys; els "desanimats" representen un 18,2 % (el 7,1 % a Madrid).

En quant a l'experiència laboral, el 60 % (el 52,2 % a Madrid) indica que ha tingut anteriorment algun treball remunerat; aquestes xifres per a les edats de 15 a 16 anys són, respectivament, del 50 % i del 38,2 % (el 29,4 % i el 32,4 % a Ma-

drid). Les ocupacions són semblants entre els dos subgrups i són similars a les realitzades pels joves que treballen. També s'observa una situació similar en el total del temps treballat, que per un 43,6 % (el 42,3 % a Madrid) és inferior als 6 mesos i per a un 20 % (el 18,4 % a Madrid) és superior als dos anys.

Un 58,7 % dels aturats (el 28 % a Madrid) ja no treballen perquè la seva ocupació era eventual, el 20,9 % (el 29,8 % a Madrid) simplement van deixar la feina i el 19,2 % (l'11,3 % a Madrid) van ser acomiadats per reestructuració de l'empresa. La pregunta del qüestionari de Madrid era oberta i això potser expliqui part de les discrepàncies, encara que sembla raonable pensar que en aquesta pregunta s'aprecia una de les poques diferències clares entre els dos grups d'aturats. També s'aprecien respostes distintes en relació a les gestions per a trobar feina. El 60,8 % (el 49,4 % a Madrid) es van enregistrar en una oficina d'ocupació; el 35,4 % (el 44,4 % a Madrid) van recórrer a amics i coneguts i el 28,5 % (el 38,5 % a Madrid) a la família.

En quant a l'activitat laboral més preferida, el 17,5 % (el 27,6 %) contesten que no saben i, en general, són menys "exigents" que els joves que estudien, tant a Catalunya com a la Comunitat de Madrid. En les raons adduïdes en favor d'un o d'un altre tipus de treball el 42,5 % (el 31 % a Madrid) indica que el prefereix per encaixar amb les seves capacitats i el 42,5 % (el 49,8 % a Madrid) perquè els agrada. (En el qüestionari utilitzat a Madrid la pregunta era oberta). El 41,7 % (el 48,9 % a Madrid) fa al menys quatre anys que té decidides les seves preferències per un determinat tipus de treball. Per al 15,4 % (el 25,3 % a Madrid) la segona opció laboral preferida en segon lloc és "qualsevol cosa" i el 20 % (el 8,6 % a Madrid) no sap o no contesta.

Per a un 66 % (el 16,7 % a Madrid) el fet d'aconseguir treball suposarà poder ajudar la família; per a un 48,1 % (el 38,2 % a Madrid) permetria tenir diners i per a un 34,4 % (el 26,1 % a Madrid) els donaria major independència (pregunta oberta a l'enquesta de Madrid). Només un 17,2 % (el 23,9 % a Madrid) han rebutjat, alguna vegada, un lloc de treball. Les raons per a no acceptar-lo van ser per al 58 % (el 43 % a Madrid) perquè no els interessava i per al 34 % (el 29,9 % a Madrid) per estar mal pagat (pregunta oberta a l'enquesta de Madrid). Finalment, en quant al que estarien disposats a fer, els joves en atur, per aconseguir feina, el 43,3 % (el 56,2 % a Madrid) tornaria a estudiar; el 50,9 % (el 50,3 % a Madrid) canviaria de residència; el 64,5 % (el 57,7 % a Madrid) treballaria sense contracte; el 51,2 % (el 50,3 % a Madrid) acceptaria una remuneració inferior a la legal; el 61,9 % (el 54 % a Madrid) acceptaria una feina poc atractiva; el 91,8 % (el 90,1 % a Madrid) acceptaria un treball eventual o ocasional; i el 93,5 % (el 87,3 % a Madrid) estaria disposat a realitzar un treball a temps parcial.

BIBLIOGRAFIA

Aquests llibres estan explícitament esmentats en el text, i tots ells es troben en el comentari a l'enquesta feta per Madrid.

- BELTRÁN VILLALBA, M; M. GARCÍA FERRANDO; J. GONZÁLEZ ANLEO; R. LÓPEZ PINTOR i J.J. TOHARIA CORTÉS (1984). *Informe sociológico sobre la juventud española 1960/82*. Fundación Santa María, Madrid.
- HER MAJESTY'S STATIONER OFFICE (HMSO) (1983). *Young people in the 80's Survey*. Londres.
- LINKDERT; KENSIS (1932) "A technique for measurement of attitudes". *Archives of psychology* Núm. 140. New York.
- O.C.D.E. - CENTRE FOR EDUCATIONAL RESEARCH AND INNOVATION (OCDE-CERI) (1983). *Education and Work. The views of the young*. Paris.
- OSTERMAN, P. (1980). *Getting started. The youth Labor Market*. The MIT Press. Massachusetts.
- VIROS I GALITIER, R.; M. TRESSERA I PIJOAN i A. PARÉS I RIFA (1985). *Projecte jove de l'Ajuntament de Barcelona*. Primera redacció. Barcelona.
- WEST, M. i P. NEWTON (1983). *The transmission from School to Work*. Croom Helm, Londres.

VARIABLES	CATEGORIES I CODIS
1. Edat (anys)	1 = 14; 2 = 15; 3 = 16; 4 = 17; 5 = 18; 6 = 19; 7 = 20.
2. Coneixement de la llengua catalana.	1 = No sap parlar-la. 2 = La parla ell, però no la seva família. 3 = La parla ell i la seva família.
3. Hàbitat.	1 = 2.000 o menys h.; 2 = 2.001-5.000 h. 3 = 5.001-10.000 h.; 4 = 10.001-50.000 h. 5 = 50.001-100.000; 6 = 100.001-500.000 h. 7 = Més de 500.000 hab.
4. Classe social.	1 = Alta; 2 = Mitjana alta; 3 = Mitjana mitjana; 4 = Mitjana baixa 5 = Obrera; 6 = Peonada.
5. Tipus de col·legi/s en el/els que s'ha estudiat.	1 = Només públic; 2 = Només privat religiós; 3 = Només privat no religiós; 4 = Públic i privat religiós; 5 = Públic i privat no religiós; 6 = Privat religiós i no religiós; 7 = En tots.

VARIABLES	CATEGORIES I CODIS
6. Nivell més alt d'estudis acabats.	1 = Cap; 2 = EGB (només certificat escolar); 3 = EGB (graduado escolar); 4 = FP I; 5 = BUP; 6 = FP II; 7 = COU; 8 = Selectivitat.
7. Autoavaluació com a estudiant.	1 = Dels que sobresurten; 2 = Dels que tenen bones notes; 3 = Dels que passen sense problemes; 4 = Dels que tenen algunes dificultats; 5 = Dels que tenen grans dificultats.

CAPÍTOL IV

**SEGMENTACIÓ DE LA
SITUACIÓ EDUCATIVA/LABORAL
DELS JOVES
(ANÀLISI A.I.D.)**

1. INTRODUCCIÓ

L'anàlisi de segmentació de la situació educativa-laboral dels joves s'ha efectuat mitjançant la tècnica d'anàlisi multivariable anomenada A.I.D. (Automatic Interaction Detection). Com ja s'ha indicat al capítol corresponent a la metodologia de l'estudi, l'anàlisi A.I.D. s'utilitza per detectar interaccions entre les variables predictorres seleccionades per explicar el comportament d'una variable criteri. El procediment consisteix en anar segmentant o dividint la mostra d'individus analitzada de manera seqüencial, formant en cada subdivisió dos grups dicotòmics, segons posseeixin o no unes determinades característiques d'una de les variables explicatives. Aquestes característiques són les que donen lloc a una més gran diferenciació en el comportament de la variable criteri o a explicar. (Per a més detalls sobre aquesta tècnica, veieu el capítol relatiu a la metodologia de l'estudi). A la present anàlisi s'han realitzat tres aplicacions de l'anàlisi A.I.D. A totes elles s'analitza les característiques demogràfiques i socio-econòmiques dels individus de la mostra que contribueixen a explicar millor cadascuna de les tres situacions següents del jove (variables - criteri):

1. Estudia.
2. Treballa.
3. És a l'atur.

La variable criteri, a cada un dels tres supòsits, s'ha codificat de forma dicotòmica, amb valors 1, per al cas afirmatiu, i 0, per al negatiu o contrari.

Les variables predictorres seleccionades expressen atributs o característiques dels individus de la mostra. La seva codificació és l'original del qüestionari, llevat de dos: el tipus de col·legi en el que ha estudiat i el nivell d'estudis finalitzats. Al primer cas, s'ha transformat la variable a fi que amb una sola resposta s'indiquessin totes les combinacions possibles de col·legi públic, privat religiós i pri-

vat no religiós, per les que ha pogut passar un individu al llarg del seu cicle escolar. En el segon cas, només s'ha considerat el nivell més alt d'estudis acabats i no tots els cursats. Amb aquestes modificacions, les variables predictorres i les categories d'aquestes han estat les següents:

A totes les aplicacions de l'anàlisi A.I.D. s'ha exigít que tota possible partició d'un grup en altres dos aportarà a l'explicació de la variació de la variable criteri una proporció de 0,5 %, com a mínim. De no assolir-se aquesta proporció, el grup no s'ha dividit i s'ha pres com a grup final. També s'ha exigít un nombre mínim de components per formar un grup, que s'ha establert en 100 individus. Als següents apartats es detallen els resultats de l'aplicació de l'anàlisi A.I.D. a cadascun dels casos considerats.

2. RESULTATS

2.1 *Segmentació dels joves que estudien*

Els resultats de la primera aplicació de l'anàlisi A.I.D. es detallen a l'annex 1. L'"arbre" corresponent a aquesta segmentació es representa al gràfic de la pàgina següent.

Dels 2.014 individus de la mostra, 1.224 eren estudiants, el que representa una proporció del 60,8 %. Aquesta proporció es veu afectada de manera més significativa per l'edat dels joves. Concretament, i segons fa notar l'anàlisi A.I.D., si l'edat dels individus és de 14 a 17 anys, aquesta proporció augmenta fins al 77,2 %; en canvi, si l'edat és de 18 a 20 anys, la proporció baixa al 38,9 %.

Els dos grups anteriors són novament dividits per l'anàlisi A.I.D. Així, al primer grup, segons el nivell dels estudis acabats, la proporció varia de manera més significativa, baixant al 55,9 %, si el nivell més alt d'estudis acabats és el de l'EGB (només certificat escolar) o FP. En canvi si el nivell més alt d'estudis acabats és diferent als indicats, la proporció puja al 86,2 %. Aquest darrer grup és, a la vegada, dividit segons el tipus de col·legi en el que s'estudia o s'ha estudiat: si només ha estat en col·legi públic, la proporció baixa al 74,3 % (pujant al 89,3 % si el jove té 14 o 15 anys, i baixant al 52,2 si té 16 o 17 anys); si, pel contrari, ha estudiat en altres tipus de col·legi, la proporció puja al 94,5 %. L'altre grup obtingut per la partició segons el nivell d'estudis acabats, el dels que tenen un nivell d'estudis d'EGB (certificat), FPI o FPII, és dividit també pel tipus de col·legi en el que s'ha estudiat: del 55,9 % d'estudiants en aquest grup, es baixa al 46,4 % en el cas d'haver cursat els estudis només en un col·legi públic; en cas contrari, la referida proporció puja al 70,6 %.

El grup dels joves de 18 a 20 anys, format a la primera partició, és dividit a continuació per la variable nivell d'estudis. Si el nivell més alt obtingut és de BUP o Selectivitat, la proporció d'estudiants puja al 78,2 %; al contrari, baixa al 22,3 %.

ANALISIS A.I.D.

Restricciones: Número mínimo de individuos en cada grupo: 100
 Contribución mínima a la explicación de la varianza: 0,005

IDENTIFICACION VARIABLES	DENOMINACION DE LAS CATEGORIAS
Variable criterio:	
ESTUDIA	1 = Sí 0 = No
Variables predictor:	
1. EDAT (Anys)	1 = 14 2 = 15 3 = 16 4 = 17 5 = 18 6 = 19 7 = 20
2. CONEIXEMENT DE LA LLENGUA CATALANA	1 = No sap parlar-la 2 = La parla ell, pero no la seva família 3 = La parla ell i la seva família
3. HÀBITAT	1 = <= 2 mil 2 = 2-5 mil 3 = 5-10 mil 4 = 10-50 mil 5 = 50-100 mil 6 = 100-500 mil 7 = > 500 mil
4. CLASSE SOCIAL	1 = Alta 2 = Mitjana alta 3 = Mitjana mitjana 4 = Mitjana baixa 5 = Obrera 6 = Peonatge
5. TIPUS DE COL·LEGI/S EN EL/S QUAL/S HA ESTUDIAT	1 = Sol estatal/públic 2 = Sol privat religiós 3 = Sol privat no religiós 4 = Públic i privat religiós 5 = Públic i privat no religiós 6 = Privat religiós i no religiós 7 = En tots
6. NIVELL MÉS ALT D'ESTUDIS ACABATS	1 = Cap 2 = EGB (només certificat escolar) 3 = EGB (graduat escolar) 4 = Formació Professional I 5 = BUP 6 = Formació Professional II 7 = COU 8 = Selectivitat
7. AUTOAVALUACIÓ COM A ESTUDIANT	1 = Dels que sobresurten 2 = Dels que tenen bones notes 3 = Dels que passen sense problemes 4 = Dels que tenen algunes dificultats 5 = Dels que tenen grans dificultats

Media: 0,608
 D. St.: 0,488
 Número: 2,014

Variable 5
 Clases: 6, 7, 2, 3, 4, 5
 Media: 0,945
 D. St.: 0,228
 Número: 475

Variable 1
 Clases: 1, 2
 Media: 0,893
 D. St.: 0,308
 Número: 197

Variable 1
 Clases: 1, 2, 3, 4
 Media: 0,772
 D. St.: 0,420
 Número: 1.151

Variable 5
 Clases: 1
 Media: 0,743
 D. St.: 0,438
 Número: 331

Variable 1
 Clases: 3, 4
 Media: 0,522
 D. St.: 0,501
 Número: 134

Variable 1

Clases: 5, 6, 7

Media: 0,389

D. St.: 0,488

Número: 863

R2 = 0,3907

Variable 5

Clases: 5, 6, 7, 4, 2, 3

Media: 0,706

D. St.: 0,457

Número: 136

Variable 5

Clases: 6, 2, 5, 4

Media: 0,473

D. St.: 0,502

Número: 110

Variable 6

Clases: 8, 5, 1, 3

Media: 0,862

D. St.: 0,345

Número: 806

Variable 5

Clases: 1

Media: 0,464

D. St.: 0,500

Número: 209

Variable 5

Clases: 3, 1, 7

Media: 0,270

D. St.: 0,446

Número: 137

Variable 6

Clases: 4, 2, 6

Media: 0,559

D. St.: 0,497

Número: 345

Variable 6

Clases: 7, 4

Media: 0,360

D. St.: 0,481

Número: 247

Variable 5

Clases: 4, 7, 5, 3

Media: 0,264

D. St.: 0,443

Número: 106

Variable 6

Clases: 8, 5

Media: 0,782

D. St.: 0,414

Número: 257

Variable 6

Clases: 1, 3, 6, 2

Media: 0,128

D. St.: 0,335

Número: 359

Variable 5

Clases: 1, 2, 6

Media: 0,871

D. St.: 0,250

Número: 253

Variable 6

Clases: 7, 4, 1, 3, 6, 2

Media: 0,223

D. St.: 0,416

Número: 606

Aquest últim grup és de nou dividit pel nivell d'estudis; si s'ha arribat a un nivell de FPI o COU, la proporció puja al 36 % (variant entre el 47,3 i el 27 %, segons el col·legi en el que s'ha estudiat); si el nivell d'estudis obtingut és, en canvi, cap, EGB (certificat o graduat) o FPPII, la proporció indicada baixa al 12,8 (oscil·lant també segons el tipus de col·legi en el que s'ha estudiat, entre el 26,4 i el 7,1 %). En definitiva, amb l'anàlisi A.I.D. s'obtenen 10 grups finals significativament diferents, la proporció d'estudiants dels quals, de major a menor, es relaciona a la Taula 1, en la qual també es detallen les característiques que defineixen a cadascun dels grups formats. Amb aquesta partició en 10 grups significativament diferents, la proporció de variances explicada de la variable criteri (estudia o no) és del 39,07 %.

2.2. Segmentació dels joves que treballen

Els joves amb treball suposen el 24,7 % de la mostra. L'anàlisi A.I.D. revela també en aquesta aplicació les variables que donen lloc a majors diferències en aquesta proporció. Els resultats complets de l'anàlisi es detallen a l'annex 2 i l'"arbre" que es genera està representat en el gràfic de la pàgina següent.

Com en el cas dels estudiants, la variable que dona lloc a una primera i millor diferenciació en la proporció de treballadors és l'edat: si els joves tenen de 14 a 16 anys, la proporció de treballadors baixa al 9,9 %; si, pel contrari, tenen una edat superior, de 17 a 20 anys, la proporció puja al 35,9 %.

El primer dels grups anteriors és posteriorment dividit pel nivell d'estudis assolits, donant lloc a dos nous grups: el dels que han arribat a un nivell d'EGB (només amb el certificat d'escolaritat), FPI o BUP, en el que la proporció de treballadors puja al 21,1 %; i el dels que tenen un nivell d'estudis diferent als indicats, en el que la proporció baixa al 5,7 %.

El grup dels joves de 17 a 20 anys és dividit, en primer lloc, també per la variable nivell d'estudis assolit. El primer d'aquests dos nous grups és posteriorment dividit per la variable hàbitat, obtenint-se el grup amb major proporció de treballadors, constituït per joves de 17 o més anys, el nivell d'estudis del qual és diferent del BUP o Selectivitat i que resideixen a municipis de 5.000 habitants o menys, en el que la taxa de treballadors és del 70,4 %. Si, en canvi, el nivell d'estudis assolit és el de BUP o Selectivitat, la proporció baixa al 13,4 %, amb independència de l'hàbitat de residència.

TAULA 1

CARACTERÍSTIQUES DELS GRUPS SEGONS PROPORCIÓ D'ESTUDIANTS (Ordenada de major a menor)

Grup	Núm.	Mitja x 100	Característiques del grup
1	475	94,5	<ul style="list-style-type: none"> -Edat: 17 o menys anys. -Nivell més alt d'estudis acabats: Cap, EGB (graduat), BUP o Selectivitat. -Tipus col·legi: Només privat (relig. o no), públic i priv. rel., privat rel.-no rel., a tots.
2	197	89,3	<ul style="list-style-type: none"> -Edat: 15 o menys anys. -Nivell més alt d'estudis acabats: Cap, EGB (graduat), BUP o Selectivitat. -Tipus col·legi: Només públic.

Grup	Núm.	Mitja x 100	Característiques del grup
3	257	78,2	—Edat: 18 o més anys. —Nivell més alt d'estudis acabats: BUP o Selectivitat.
4	136	70,6	—Edat: 17 o menys anys. —Nivell més alt d'estudis acabats: EGB (certif. escol.), FPI o FPII —Tipus col·legi: Només privat (relig. o no), públic i priv. rel., privat rel.-no rel., a tots.
5	134	52,2	—Edat: 16 o 17 anys. —Nivell més alt d'estudis acabats: Cap, EGB (graduat), BUP o Selectivitat. —Tipus col·legi: Només públic.
6	110	47,3	—Edat: 18 o més anys. —Nivell més alt d'estudis acabats: FPI o COU. —Tipus col·legi: Només privat relig., públic i privat relig./no relig., o priv. (rel. o no).
7	209	46,4	—Edat: 17 o menys anys. —Nivell més alt d'estudis acabats: EGB (certif. escol.), FPI o FPII. —Tipus col·legi: Només públic
8	137	27,0	—Edat: 18 o més anys. —Nivell més alt d'estudis acabats: FPI o COU. —Tipus col·legi: Només públic, només privat no religiós o a tots.
9	106	26,4	—Edat: 18 o més anys. —Nivell més alt d'estudis acabats: Cap, EGB (Certificat o grad.) o FPII. —Tipus col·legi: Només privat no religiós, públic i privat (rel. o no), a tots.
10	253	7,1	—Edat: 18 o més anys. —Nivell més alt d'estudis acabats: Cap, EGB (certificat o grad.) o FPII. —Tipus col·legi: Només públic, només privat religiós o privat religiós/no religiós.

En total, s'obtenen 6 grups significativament diferents, la proporció de treballadors del qual, ordenada de major a menor, es relaciona a la Taula 2. En ella també es detallen les característiques socioeconòmiques i demogràfiques que diferencien de forma més significativa els components de cada grup.

ANALISIS A.I.D.

Restricciones: Número mínimo de individuos en cada grupo: 100

Contribución mínima a la explicación de la varianza: 0,005

IDENTIFICACION VARIABLES	DENOMINACION DE LAS CATEGORIAS
Variable criterio:	
TREBALLA	1 = Sí 0 = No
Variables predictor:	
1. EDAT (Anys)	1 = 14 2 = 15 3 = 16 4 = 17 5 = 18 6 = 19 7 = 20
2. CONEIXEMENT DE LA LLENGUA CATALANA	1 = No sap parlar-la 2 = La parla ell, pero no la seva família 3 = La parla ell i la seva família
3. HÀBITAT	1 = <= 2 mil 2 = 2-5 mil 3 = 5-10 mil 4 = 10-50 mil 5 = 50-100 mil 6 = 100-500 mil 7 = > 500 mil
4. CLASSE SOCIAL	1 = Alta 2 = Mitjana alta 3 = Mitjana mitjana 4 = Mitjana baixa 5 = Obrera 6 = Peonatge
5. TIPUS DE COL·LEGI/S EN EL/S QUAL/S HA ESTUDIAT	1 = Sol estatal/públic 2 = Sol privat religiós 3 = Sol privat no religiós 4 = Públic i privat religiós 5 = Públic i privat no religiós 6 = Privat religiós i no religiós 7 = En tots
6. NIVELL MÉS ALT D'ESTUDIS ACABATS	1 = Cap 2 = EGB (només certificat escolar) 3 = EGB (graduado escolar) 4 = Formació Professional I 5 = BUP 6 = Formació Professional II 7 = COU 8 = Selectivitat
7. AUTOAVALUACIÓ COM A ESTUDIANT	1 = Dels que sobresurten 2 = Dels que tenen bones notes 3 = Dels que passen sense problemes 4 = Dels que tenen algunes dificultats 5 = Dels que tenen grans dificultats
Media: 0,248 D. St.: 0,432 Número: 2,014	Variable 6 Clases: 5, 8 Media: 0,134 D. St.: 0,342 Número: 320
Variable 1 Clases: 1, 2, 3 Media: 0,099 D. St.: 0,299 Número: 865	Variable 3 Clases: 1, 2 Media: 0,704 D. St.: 0,458 Número: 135
Variable 1 Clases: 4, 5, 6, 7 Media: 0,359 D. St.: 0,480 Número: 1.149	Variable 3 Clases: 3, 4, 5, 6, 7 Media: 0,396 D. St.: 0,489 Número: 694
R2 = 0,1988	

Variable 6
Clases: 5, 2, 4
Media: 0,211
D. St.: 0,409
Número: 237

Variable 1
Clases: 4
Media: 0,272
D. St.: 0,446
Número: 191

Variable 6
Clases: 3, 1
Media: 0,057
D. St.: 0,233
Número: 628

Variable 1
Clases: 5, 6, 7
Media: 0,443
D. St.: 0,497
Número: 503

Variable 6
Clases: 2, 1, 6, 3, 4, 7
Media: 0,446
D. St.: 0,497
Número: 829

TAULA 2

CARACTERÍSTIQUES DELS GRUPS SEGONS PROPORCIÓ DE TREBALLADORS (Ordenada de major a menor)

Grup	Núm.	Mitja x 100	Característiques del grup
1	135	70,4	—Edat: 17 o més anys. —Nivell més alt d'estudis acabats: Cap, EGB (certif. o grad.), FPI, FPII o COU. —Hàbitat: 5.000 hab. o menys.
2	503	44,3	—Edat: 18 o més anys. —Nivell més alt d'estudis acabats: Cap, EGB (certif. o grad.), FPI, FPII o COU. —Hàbitat: Més de 5.000 hab.
3	191	27,2	—Edat: 17 anys. —Nivell més alt d'estudis acabats: Cap, EGB (certif. o grad.), FPI, FPII o COU. —Hàbitat: Més de 5.000 hab.
4	237	21,1	—Edat: 16 o menys anys. —Nivell més alt d'estudis acabats: EGB (certificat), FPI o BUP.

Grup	Núm.	Mitja x 100	Característiques del grup
5	320	13,4	-Edat: 17 o més anys. -Nivell més alt d'estudis acabats: BUP o Selectivitat.
6	628	5,7	-Edat: 16 o menys anys. -Nivell més alt d'estudis acabats: Cap o EGB (graduado escolar).

ANALISIS A.I.D.

Restricciones: Número mínimo de individuos en cada grupo: 100
Contribución mínima a la explicación de la varianza: 0,005

IDENTIFICACIÓN VARIABLES	DENOMINACIÓN DE LAS CATEGORIAS
Variable criterio:	
EN ATUR	1 = Sí 0 = No
Variables predictor:	
1. EDAT (Anys)	1 = 14 2 = 15 3 = 16 4 = 17 5 = 18 6 = 19 7 = 20
2. CONEIXEMENT DE LA LLENGUA CATALANA	1 = No sap parlar-la 2 = La parla ell, pero no la seva família 3 = La parla ell i la seva família
3. HÀBITAT	1 = <= 2 mil 2 = 2-5 mil 3 = 5-10 mil 4 = 10-50 mil 5 = 50-100 mil 6 = 100-500 mil 7 = > 500 mil
4. CLASSE SOCIAL	1 = Alta 2 = Mitjana alta 3 = Mitjana mitjana 4 = Mitjana baixa 5 = Obrera 6 = Peonatge
5. TIPUS DE COL·LEGI/S EN EL/S QUAL/S HA ESTUDIANT	1 = Sol estatal/públic 2 = Sol privat religiós 3 = Sol privat no religiós 4 = Públic i privat religiós 5 = Públic i privat no religiós 6 = Privat religiós i no religiós 7 = En tots
6. NIVELL MÉS ALT D'ESTUDIS ACABATS	1 = Cap 2 = EGB (només certificat escolar) 3 = EGB (graduado escolar) 4 = Formació Professional I 5 = BUP 6 = Formació Professional II 7 = COU 8 = Selectivitat
7. AUTOAVALUACIÓ COM A ESTUDIANT	1 = Dels que sobresurten 2 = Dels que tenen bones notes 3 = Dels que passen sense problemes 4 = Dels que tenen algunes dificultats 5 = Dels que tenen grans dificultats

Media: 0,144
D. St.: 0,352
Número: 2.014

Variable 1
Clases: 6, 7
Media: 0,383
D. St.: 0,488
Número: 115

Variable 4
Clases: 1, 2, 3, 4, 5
Media: 0,125
D. St.: 0,331
Número: 1.882

Variable 1
Clases: 1, 2, 3, 4
Media: 0,051
D. St.: 0,220
Número: 881

Variable 4
Clases: 6
Media: 0,424
D. St.: 0,496
Número: 132

Variable 1
Clases: 5, 6, 7
Media: 0,154
D. St.: 0,361
Número: 631

$R^2 = 0,1183$

Variable 6
Clases: 6, 7, 2
Media: 0,251
D. St.: 0,434
Número: 370

Variable 6
Clases: 3, 4, 1
Media: 0,220
D. St.: 0,415
Número: 381

Variable 6
Clases: 4, 3, 1, 5, 8
Media: 0,094
D. St.: 0,292
Número: 1.512

Variable 6
Clases: 5, 6
Media: 0,052
D. St.: 0,222
Número: 250

Variable 1
Clases: 1, 2, 3, 4, 5
Media: 0,192
D. St.: 0,395
Número: 255

La proporció de variances de la variable criteri que queda explicada amb aquesta partició en 6 grups és del 19,88 %.

2.3. Segmentació dels joves en atur

La proporció de joves en atur a la mostra és del 14,45 %. L'anàlisi A.I.D. aplicat, resultats complets els quals es detallen a l'annex 3, indica que la variable que més discrimina, en primer lloc, és la classe social. Com pot veure's a l'"arbre" corresponent a aquesta segmentació, al grup de joves de classe social més baixa es dona la taxa d'atur més gran, el 42,4 %, descendent al 12,5 % a les restants classes socials.

Els joves de classe social obrera o més alta són segmentats, a continuació, pel nivell d'estudis assolits i per l'edat, essent, en general, més alta la taxa d'atur com més gran és l'edat i de menor qualificació el nivell d'estudis assolit.

En definitiva, són 6 els grups formats significativament diferents quant a la taxa d'atur. A la taula 3 es relaciona de manera ordenada, de major a menor, les diferents taxes d'atur dels grups, detallant-se les característiques de cada grup que donen lloc a aquestes diferències. En aquesta última aplicació, la proporció de variances explicada de la variable criteri és de l'11,83 %.

TAULA 3

CARACTERÍSTIQUES DELS GRUPS SEGONS PROPORCIÓ D'ATURATS (Ordenada de major a menor)

Grup	Núm.	Mitja x 100	Característiques del grup
1	132	42,4	—Classe social: peonada.
2	115	38,3	—Classe social: obrera o superior. —Nivell més alt d'estudis acabats: EGB (certificat), FPII o COU. —Edat: 19 o més anys.
3	381	22,0	—Classe social: obrera o superior. —Nivell més alt d'estudis acabats: Cap, EGB (graduat) o FPI. —Edat: 18 o més anys.
4	255	19,2	—Classe social: obrera o superior. —Nivell més alt d'estudis acabats: EGB (certificat), FPII o COU. —Edat: 18 o menys anys.
5	250	5,2	—Classe social: obrera o superior. —Nivell més alt d'estudis acabats: BUP o Selectivitat. —Edat: 18 o més anys.
6	881	5,1	—Classe social: obrera o superior. —Nivell més alt d'estudis acabats: Cap, EGB (graduat), FPI, BUP o Selectivitat. —Edat: 17 o menys anys.

ANNEXOS

ANÀLISI A.I.D.

VARIABLES CRITERI:

- JOVES QUE ESTUDIEN (ANNEX 1)
- JOVES QUE TREBALLEN (ANNEX 2)
- JOVES A L'ATUR (ANNEX 3)

VARIABLES PREDICTORES:

1. EDAT
2. CONEIXEMENT DE LA LLENGUA CATALANA
3. HÀBITAT
4. CLASSE SOCIAL
5. TIPU/S DE COL·LEGI/S EN EL/S QUE HA ESTUDIAT
6. NIVELL MÉS ALT D'ESTUDIS ACABATS
7. AUTOAVALUACIÓ COM A ESTUDIANT

ANNEX 1

JOVES QUE ESTUDIEN

ANÀLISI A.I.D.

IDENTIFICACIÓ VARIABLES

VARIABLE CRITERI: ESTÀ ESTUDIANT (1 = Sí 2 = No)

VARIABLES EXPLICATIVES:

VARIABLE EXPLICATIVA 1: EDAT (1 = 14, 2 = 15, 3 = 16, 4 = 17, 5 = 18, 7 = 20).

VARIABLE EXPLICATIVA 2: CONEIXEMENT DE LA LLENGUA CATALANA (1 = No sap parlar-la, 2 = La parla ell, però no la seva família, 3 = La parla ell i la seva família).

VARIABLE EXPLICATIVA 3: HÀBITAT (1 = \leq 2 mil, 2 = 2-5 mil, 3 = 5-10 mil, 4 = 10-50 mil, 5 = 50-100 mil, 6 = 100-500 mil, 7 = $>$ 500 mil).

VARIABLE EXPLICATIVA 4: CLASSE SOCIAL (1 = Alta, 2 = Mitjana alta, 3 = Mitjana mitjana, 4 = Mitjana baixa, 5 = Obrera, 6 = Peonada).

VARIABLE EXPLICATIVA 5: TIPUS DE COL·LEGI/S EN EL/S QUAL/S HA ESTUDIAT (1 = Només estatal/públic, 2 = Només privat religiós, 3 = Només privat no religiós, 4 = Públic i privat religiós, 5 = Públic i privat no religiós, 6 = Privat religiós i no religiós, 7 = En tots).

VARIABLE EXPLICATIVA 6: NIVELL MÉS ALT D'ESTUDIS ACABATS: (1 = Cap, 2 = EGB (només certificat escolar), 3 = EGB (Graduat escolar), 4 = Formació Professional I, 5 = BUP, 6 = Formació Professional II, 7 = COU, 8 = Selectivitat).

VARIABLE EXPLICATIVA 7: AUTOAVALUACIÓ COM A ESTUDIANT (1 = Dels que sobresurten, 2 = Dels que tenen bones notes, 3 = Dels que passen sense problemes, 4 = Dels que tenen algunes dificultats, 5 = Dels que tenen grans dificultats).

RESTRICCIONS

Nombre mínim d'individus en cada grup:	100
Contribució mínima a l'explicació de la varianza:	0,0051
Variables predictor monòtones (no lliures):	1 2 3 4
Mitjana del total de la mostra:	0,6077
Desviació estàndard mostra:	0,4884
Núm. d'integrants:	2.014
Suma de quadrats total:	480,1192

VARIABLE SELECCIONADA PER DIVIDIR LA MOSTRA: EDAT

Suma de quadrats explicada:	72,0319
Contribució a l'explicació de la varianza:	0,1500
Proporció acumulada de varianza explicada:	0,1501

GRUP 1:

Categories incloses:	- 14. - 15. - 16. - 17.
Mitjana del grup:	0,7715
Desv. estàndard:	0,4200
Núm. d'integrants:	1.151

GRUP 2:

Categories incloses:	- 18. - 19. - 20.
Mitjana del grup:	0,3893
Desv. estàndard:	0,4879
Núm. d'integrants:	863

VARIABLE SELECCIONADA PER DIVIDIR EL GRUP 1: NIVELL MÉS ALT D'ESTUDIS ACABATS

Suma de quadrats explicada:	22,1600
Contribució a l'explicació de la variança:	0,0462
Proporció acumulada de variança explicada:	0,1962

GRUP 11:

Categories incloses:	- Selectivitat, - BUP, - Cap, - EGB (Graduat Escolar)
Mitjana del grup:	0,8623
Desv. estàndard:	0,3448
Núm. d'integrants:	806

GRUP 12:

Categories incloses:	- FP I, - EGB (només certificat escolar), - FP II
Mitjana del grup:	0,5594
Desv. estàndard:	0,4972
Núm. d'integrants:	345

VARIABLE SELECCIONADA PER DIVIDIR EL GRUP 2: NIVELL MÉS ALT D'ESTUDIS ACABATS

Suma de quadrats explicada:	56,4585
Contribució a l'explicació de la variança:	0,1176
Proporció acumulada de variança explicada:	0,3138

GRUP 21:

Categories incloses:	- Selectivitat, - BUP
Mitjana del grup:	0,7821
Desv. estàndard:	0,4136
Núm. d'integrants:	257

GRUP 22:

Categories incloses:	- COU, - FP I, - Cap, - EGB (Graduat Escolar), - FP II, - EGB (només certificat escolar)
Mitjana del grup:	0,2228
Desv. estàndard:	0,4165
Núm. d'integrants:	606

VARIABLE SELECCIONADA PER DIVIDIR EL GRUP 11: TIPUS DE COL·LEGI/S EN ELS QUAL/S HA ESTUDIAT

Suma de quadrats explicada:	7,9644
Contribució a l'explicació de la varianza:	0,0166
Proporció acumulada de varianza explicada:	0,3304

GRUP 111:

Categories incloses: - Privat religiós i no religiós. - A tots. - Només privat religiós. - Només privat no religiós. - Públic i privat religiós. - Públic i privat no religiós.

Mitjana del grup:	0,9453
Desv. estàndard:	0,2277
Núm. d'integrants:	475

GRUP 112:

Categories incloses: - Només estatal/públic

Mitjana del grup:	0,7432
Desv. estàndard:	0,4375
Núm. d'integrants:	331

VARIABLE SELECCIONADA PER DIVIDIR EL GRUP 12: TIPUS DE COL·LEGI/S EN EL/S QUAL/S HA ESTUDIAT

Suma de quadrats explicada:	4,8157
Contribució a l'explicació de la varianza:	0,0100
Proporció acumulada de varianza explicada:	0,3404

GRUP 121:

Categories incloses: - Públic i privat no religiós. - Privat religiós i no religiós. - A tots. - Públic i privat religiós. - Només privat religiós. - Només privat no religiós.

Mitjana del grup:	0,7059
Desv. estàndard:	0,4573
Núm. d'integrants:	136

GRUP 122:

Categories incloses: - Només estatal/públic

Mitjana del grup:	0,4641
Desv. estàndard:	0,4999
Núm. d'integrants:	209

VARIABLE SELECCIONADA PER DIVIDIR EL GRUP 22: NIVELL MÉS ALT D'ESTUDIS FINALITZATS

Suma de quadrats explicada:	7,8887
Contribució a l'explicació de la varianza:	0,0164
Proporció acumulada de varianza explicada:	0,3568

GRUP 221:

Categories incloses:	- COU. - FP I
Mitjana del grup:	0,3603
Desv. estàndard:	0,4811
Núm. d'integrants:	247

GRUP 222:

Categories incloses:	- Cap, - EGB (graduat escolar), - FP II, - EGB (només certificat escolar)
Mitjana del grup:	0,1281
Desv. estàndard:	0,3347
Núm. d'integrants:	359

VARIABLE SELECCIONADA PER DIVIDIR EL GRUP 112: EDAT

Suma de quadrats explicada:	10,9779
Contribució a l'explicació de la varianza:	0,0229
Proporció acumulada de varianza explicada:	0,3797

GRUP 1121:

Categories incloses:	- 14. - 15.
Mitjana del grup:	0,8934
Desv. estàndard:	0,3094
Núm. d'integrants:	197

GRUP 1122:

Categories incloses:	- 16. - 17.
Mitjana del grup:	0,5224
Desv. estàndard:	0,5014
Núm. d'integrants:	134

VARIABLE SELECCIONADA PER DIVIDIR EL GRUP 221: TIPUS DE COL·LEGI/S EN EL/S QUAL/S HA ESTUDIAT

Suma de quadrats explicada:	2,5057
Contribució a l'explicació de la varianza:	0,0052
Proporció acumulada de varianza explicada:	0,3848

GRUP 2211:

Categories incloses: - Privat religiós i no religiós. — Només privat religiós. -
Públic i privat no religiós. - Públic i privat religiós.

Mitjana del grup:	0,4727
Desv. estàndard:	0,5015
Núm. d'integrants:	110

GRUP 2212:

Categories incloses: - Només privat no religiós. - Només estatal/públic. - A
tots.

Mitjana del grup:	0,2701
Desv. estàndard:	0,4456
Núm. d'integrants:	137

**VARIABLE SELECCIONADA PER DIVIDIR EL GRUP 222: TIPUS DE
COL·LEGI/S EN EL/S QUAL/S HA ESTUDIAT**

Suma de quadrats explicada:	2,7827
Contribució a l'explicació de la varianza:	0,0058
Proporció acumulada de varianza explicada:	0,3908

GRUP 2221:

Categories incloses: - Públic i privat religiós. - A tots. - Públic i privat no reli-
giós. - Només privat no religiós.

Mitjana del grup:	0,2642
Desv. estàndard:	0,4430
Núm. d'integrants:	106

GRUP 2222:

Categories incloses: - Només estatal/públic. - Només privat religiós. - Privat
religiós i no religiós.

Mitjana del grup:	0,0711
Desv. estàndard:	0,2576
Núm. d'integrants:	253

ANNEX 2

JOVES QUE TREBALLEN

ANÀLISI A.I.D.

IDENTIFICACIÓ VARIABLES

VARIABLE CRITERI: TREBALLA (1 = Sí 0 = No)

VARIABLES EXPLICATIVES:

VARIABLE EXPLICATIVA 1: EDAT (1 = 14, 2 = 15, 3 = 16, 4 = 17, 5 = 18, 6 = 19, 7 = 20).

VARIABLE EXPLICATIVA 2: CONEIXEMENT DE LA LLENGUA CATALANA (1 = No sap parlar-la, 2 = La parla ell, però no la seva família, 3 = La parla ell i la seva família).

VARIABLE EXPLICATIVA 3: HÀBITAT (1 = < 2 mil, 2 = 2-5 mil, 3 = 5-10 mil, 4 = 10-50 mil, 5 = 50-100 mil, 6 = 100-500 mil, 7 = > 500 mil).

VARIABLE EXPLICATIVA 4: CLASSE SOCIAL (1 = Alta, 2 = Mitjana alta, 3 = Mitjana mitjana, 4 = Mitjana baixa, 5 = Obrera, 6 = Peonada).

VARIABLE EXPLICATIVA 5: TIPUS DE COL·LEGI/S EN EL/S QUAL/S HA ESTUDIAT (1 = Només estatal/públic, 2 = Només privat religiós, 3 = Només privat no religiós, 4 = Públic i privat religiós, 5 = Públic i privat no religiós, 6 = Privat religiós, 7 = A tots).

VARIABLE EXPLICATIVA 6: NIVELL MES ALT D'ESTUDIS ACABATS (1 = Cap, 2 = EGB (només certificat escolar), 3 = EGB (graduat escolar), 4 = Formació Professional I, 5 = BUP, 6 = Formació Professional II, 7 = COU, 8 = Selectivitat).

VARIABLE EXPLICATIVA 7: AUTOAVALUACIÓ COM A ESTUDIANT (1 = Dels que sobresurten, 2 = Dels que tenen bones notes, 3 = Dels que passen sense problemes, 4 = Dels que tenen algunes dificultats, 5 = Dels que tenen grans dificultats).

RESTRICCIONS

Nombre mínim d'individus a cada grup:	100
Contribució mínima a l'explicació de la varianza:	0,0050
Variabes predictor monòtones (no lliures):	1 2 3 4
Mitjana del total de la mostra:	0,2478
Desviació estàndard mostra:	0,4318
Núm. d'integrants:	2.014
Suma dels quadrats totals:	375,3649

VARIABLE SELECCIONADA PER DIVIDIR LA MOSTRA: EDAT

Suma de quadrats explicada:	33,3652
Contribució a l'explicació de la varianza:	0,0889
Proporció acumulada de varianza explicada:	0,0889

GRUP 1:

Categories incloses:	- 14. - 15. - 16.
Mitjana del grup:	0,0994
Desv. estàndard:	0,2994
Núm. d'integrants:	865

GRUP 2:

Categories incloses:	- 17. - 18. - 19. - 20.
Mitjana del grup:	0,3594
Desv. estàndard:	0,4800
Núm. d'integrants:	1.149

VARIABLE SELECCIONADA PER DIVIDIR EL GRUP 1: NIVELL MÉS ALT D'ESTUDIS ACABATS

Suma de quadrats explicada:	4,0619
Contribució a l'explicació de la varianza:	0,0108
Proporció acumulada de varianza explicada:	0,0997

GRUP 11:

Categories incloses:	BUP - EGB (graduat escolar), - FP I
Mitjana del grup:	0,2110
Desv. estàndard:	0,4089
Núm. d'integrants:	237

GRUP 12:

Categories incloses:	- EGB (graduat escolar), - Cap
Mitjana del grup:	0,0573
Desv. estàndard:	0,2326
Núm. d'integrants:	628

VARIABLE SELECCIONADA PER DIVIDIR EL GRUP 2: NIVELL MÉS ALT D'ESTUDIS ACABATS

Suma de quadrats explicada:	22,4669
Contribució a l'explicació de la varianza:	0,0599
Proporció acumulada de varianza explicada:	0,1596

GRUP 21:

Categories incloses:	- EGB (només certificat escolar), - Cap, - FP II, - EGB (graduat escolar), - FP I, - COU
Mitjana del grup:	0,4463
Desv. estàndard:	0,4974
Núm. d'integrants:	829

GRUP 22:

Categories incloses:	-BUP, - Selectivitat
Mitjana del grup:	0,1344
Desv. estàndard:	0,3416
Núm. d'integrants:	320

VARIABLE SELECCIONADA PER DIVIDIR EL GRUP 21: HÀBITAT

Suma de quadrats explicada:	10,6829
Contribució a l'explicació de la varianza:	0,0285
Proporció acumulada de varianza explicada:	0,1880

GRUP 211:

Categories incloses:	- < = 2 mil. - 2-5 mil.
Mitjana del grup:	0,7037
Desv. estàndard:	0,4583
Núm. d'integrants:	135

GRUP 212:

Categories incloses:	- 5-10 mil. - 10-50 mil. - 50-100 mil. - 100-500 mil. - > 500 mil.
----------------------	--

Mitjana del grup:	0,3963
Desv. estàndard:	0,4895
Núm. d'integrants:	694

VARIABLE SELECCIONADA PER DIVIDIR EL GRUP 212: EDAT

Suma de quadrats explicada:	4,0521
Contribució a l'explicació de la varianza:	0,0108
Proporció acumulada de varianza explicada:	0,1988

GRUP 2121:

Categories incloses:	- 17
Mitjana del grup:	0,2725
Desv. estàndard:	0,4463
Núm. d'integrants:	191

GRUP 2122:

Categories incloses:	- 18. - 19. - 20.
Mitjana del grup:	0,4433
Desv. estàndard:	0,4973
Núm. d'integrants:	503

ANNEX 3

JOVES A L'ATUR

ANÀLISI A.I.D.

IDENTIFICACIÓ VARIABLES

VARIABLE CRITERI: A L'ATUR (1 = Sí 0 = No)

VARIABLES EXPLICATIVES:

VARIABLE EXPLICATIVA 1: EDAT (1 = 14, 2 = 15, 3 = 16, 4 = 17, 5 = 18, 6 = 19, 7 = 20).

VARIABLE EXPLICATIVA 2: CONEIXEMENT DE LA LLENGUA CATALANA (1 = No sap parlar-la, 2 = La parla ell, però no la seva família, 3 = La parla ell i la seva família).

VARIABLE EXPLICATIVA 3: HÀBITAT (1 = < 2 mil, 2 = 2-5 mil, 3 = 5-10 mil, 4 = 10-50 mil, 5 = 50-100 mil, 6 = 100-500 mil, 7 = > 500 mil).

VARIABLE EXPLICATIVA 4: CLASSE SOCIAL (1 = Alta, 2 = Mitjana alta, 3 = Mitjana mitjana, 4 = Mitjana baixa, 5 = Obrera, 6 = Peonada).

VARIABLE EXPLICATIVA 5: TIPUS DE COL·LEGI/S EN EL/S QUAL/S HA ESTUDIAT (1 = Només estatal/públic, 2 = Només privat religiós, 3 = Només privat no religiós, 4 = Públic i privat religiós, 5 = Públic i privat no religiós, 6 = Privat religiós, 7 = A tots).

VARIABLE EXPLICATIVA 6: NIVELL MÉS ALT D'ESTUDIS ACABATS (1 = Cap, 2 = EGB (només certificat escolar), 3 = EGB (graduat escolar), 4 = Formació Professional I, 5 = BUP, 6 = Formació Professional II, 7 = COU, 8 = Selectivitat).

VARIABLE EXPLICATIVA 7: AUTOAVALUACIÓ COM A ESTUDIANT (1 = Dels que sobresurten, 2 = Dels que tenen bones notes, 3 = Dels que passen sense problemes, 4 = Dels que tenen algunes dificultats, 5 = Dels que tenen grans dificultats).

RESTRICCIONS

Nombre mínim d'individus a cada grup:	100
Contribució mínima a l'explicació de la varianza:	0,0050
Variables predictor monòtones (no lliures):	1 2 3 4
Mitjana del total de la mostra:	0,1445
Desviació estàndard mostra:	0,3517
Núm. d'integrants:	2.014
Suma dels quadrats totals:	248,9538

VARIABLE SELECCIONADA PER DIVIDIR LA MOSTRA: CLASSE SOCIAL

Suma de quadrats explicada:	11,0552
Contribució a l'explicació de la varianza:	0,0444
Proporció acumulada de varianza explicada:	0,0444

GRUP 1:

Categories incloses:	- Alta. - Mitjana alta. - Mitjana mitjana. - Mitjana baixa. - Obrera.
Mitjana del grup:	0,1249
Desv. estàndard:	0,3307
Núm. d'integrants:	1.882

GRUP 2:

Categories incloses:	- Peonada
Mitjana del grup:	0,4242
Desv. estàndard:	0,4961
Núm. d'integrants:	132

VARIABLE SELECCIONADA PER DIVIDIR EL GRUP 1: NIVELL MÉS ALT D'ESTUDIS ACABATS

Suma de quadrats explicada:	7,3679
Contribució a l'explicació de la varianza:	0,0296
Porció acumulada de varianza explicada:	0,0740

GRUP 11:

Categories incloses:	- Formació Professional II, - COU, - EGB (només certificat escolar)
Mitjana del grup:	0,2514
Desv. estàndard:	0,4344
Núm. d'integrants:	370

GRUP 12:

Categories incloses:	- Formació Professional I, - EGB (graduat escolar), - Cap, - BUP, - Selectivitat
Mitjana del grup:	0,0939
Desv. estàndard:	0,2918
Núm. d'integrants:	1.512

VARIABLE SELECCIONADA PER DIVIDIR EL GRUP 11: EDAT

Suma de quadrats explicada:	2,8748
Contribució a l'explicació de la varianza:	0,0115
Porció acumulada de varianza explicada:	0,0855

GRUP 111:

Categories incloses:	- 14. - 15. - 16. - 17. - 18.
Mitjana del grup:	0,1922
Desv. estàndard:	0,3948
Núm. d'integrants:	255

GRUP 112:

Categories incloses:	- 19. - 20.
Mitjana del grup:	0,3826
Desv. estàndard:	0,4882
Núm. d'integrants:	115

VARIABLE SELECCIONADA PER DIVIDIR EL GRUP 12: EDAT

Suma de quadrats explicada:	3,8738
Contribució a l'explicació de la varianza:	0,0156
Proporció acumulada de varianza explicada:	0,1011

GRUP 121:

Categories incloses:	- 14. - 15. - 16. - 17.
Mitjana del grup:	0,0511
Desv. estàndard:	0,2203
Núm. d'integrants:	881

GRUP 122:

Categories incloses:	- 18. - 19. - 20.
Mitjana del grup:	0,1537
Desv. estàndard:	0,3610
Núm. d'integrants:	631

VARIABLE SELECCIONADA PER DIVIDIR EL GRUP 122: NIVELL MÉS ALT D'ESTUDIS ACABATS

Suma de quadrats explicada:	4,2844
Contribució a l'explicació de la varianza:	0,0172
Proporció acumulada de varianza explicada:	0,1183

GRUP 1221:

Categories incloses:	- EGB (graduat escolar), - Formació Professional I, - Cap
Mitjana del grup:	0,2205
Desv. estàndard:	0,4151
Núm. d'integrants:	381

GRUP 1222:

Categories incloses:

- BUP, - Selectivitat

Mitjana del grup:

0,0520

Desv. estàndard:

0,2225

Núm. d'integrants:

250

CAPÍTOL V

VALORACIÓ DE L'ESCOLA I EL TREBALL SEGONS ELS ATRIBUTS DELS JOVES

(ANÀLISI FACTORIAL DE CORRESPONDÈNCIES)

1. INTRODUCCIÓ

Amb l'anàlisi factorial de correspondències (AFC) es pretén representar simultàniament les variables files i columnes d'una taula en un espai de dimensions reduïdes. Les dimensions o eixos factorials expliquen l'associació existent entre les variables files i columnes. (Per a més detalls sobre l'AFC, vegi's el capítol relatiu a la metodologia de l'estudi.)

L'AFC s'ha aplicat en aquest estudi en tres taules distintes. En cada una d'elles s'ha pres com a variables columnes aspectes relatius a l'escola o el treball. En concret, els tres conjunts de variables columnes han estat els següents:

Cas 1: El que ensenya l'escola en realitat.

Cas 2: Aspectes més importants d'un treball.

Cas 3: Coses que faciliten la consecució d'un lloc de treball.

Les variables files han estat les mateixes en els tres casos.

Totes elles representen atributs o característiques dels joves. En algunes d'elles s'ha realitzat una recodificació de les categories originals, amb la finalitat de reduir el nombre d'elles i evitar, d'aquesta manera, caselles de la taula amb freqüències baixes. Aquestes variables files, amb les categories recodificades, han estat les següents:

1. EDAT (14-15 anys; 16-20 anys)

2. SEXE (Home; Dona)

3. HÀBITAT (Fins a 10.000 hab.; de 10.001 a 100.000 hab.; de 100.001 a 500.000 hab.; Barcelona-capital)

4. CLASSE SOCIAL (Alta/mitjana alta; mitjana mitjana/mitjana baixa; obrera/peonada)

5. NIVELL MÉS ALT D'ESTUDIS FINALITZATS (EGB o menys; FPI/FPPII; BUP/COU/Selectivitat)
 6. SITUACIÓ EDUCATIVA-LABORAL (Estudia; treballa; en atur)
 7. AUTOAVALUACIÓ COM A ESTUDIANT (Sobresurt o té bones notes; passa sense problemes; algunes o grans dificultats).
- Les caselles de cadascuna de les taules construïdes indiquen la freqüència d'individus en els que concorre la doble condició de les corresponents categories de les variables files i columnes.

2. RESULTATS

Els resultats de l'AFC es presenten en els tres apartats següents, segons les distintes variables columna.

2.1. *El que ensenya l'escola en realitat versus atributs dels joves*

Els distints aspectes que es considera que ensenya l'escola en realitat, presos com a variables columnes, són els següents:

1. Com saber desenvolupar-se en la vida i resoldre els problemes per si mateix.
2. Coneixements de caràcter general.
3. Coneixements útils per a treballar.
4. Com saber pensar i raonar.
5. Com saber utilitzar la memòria.
6. Com ser una persona disciplinada i respectuosa amb els superiors.
7. Com treballar en equip.
8. Com ser una persona educada i respectuosa amb els demés.
9. Coneixement sobre ordinadors/informàtica.
10. Informació sobre característiques i possibilitats de les distintes ocupacions.
11. Com aconseguir un treball (on buscar-lo, escriure cartes/impresos de sol·licitud, mantenir entrevistes, etc.).

Els resultats de l'aplicació de l'AFC a la taula resultant de creuar les categories anteriors amb els atributs dels joves, que s'han considerat variables files, es detallen a l'annex 1. En el gràfic de la pàgina següent es representen les variables en l'espai de dues dimensions format pels dos primers eixos.

Els resultats de l'AFC indiquen la presència de dues dimensions importants en la valoració del que ensenya l'escola, segons els atributs dels joves. Entre ambdues expliquen el 62,1 % de la inèrcia (grau d'associació entre variables fila i columna) de la taula. El primer eix o dimensió explica el 33,7 %, i el segon, el 28,4 %.

La interpretació del significat d'ambdós eixos, que es basa en la posició relativa en el pla de les distintes variables, duu a considerar el primer eix com una dimensió que valora l'orientació pragmàtica de l'educació. La variable columna amb coordenada més positiva i una alta explicació de la inèrcia d'aquest eix és

l'A (veure gràfic i annex 1), "Com saber afrontar la vida i resoldre els problemes per si mateix".

També presenta coordenada positiva amb aquest eix la variable C ("Coneixements útils per a treballar"), que orienta professionalment els coneixements que ensenya l'escola, i reforça el caràcter pragmàtic d'aquests. Pel contrari, la variable B ("Coneixements de caràcter general"), és la variable columna amb major coordenada negativa, i la que explica la major proporció de la inèrcia de l'eix. Tot això confirma la direcció general-especial (d'esquerra a dreta) de la valoració de l'educació que representa aquest eix.

La posició de les variables fila en el primer eix, així com la seva associació amb les variables columna, contribueix a la interpretació del significat de l'eix i mostra la forma en què són percebuts els ensenyament pels distints segments de joves. Mentre els més joves, de 14 o 15 anys (variable 1) o els que resideixen en poblacions de menys de 10.000 habitants (variable 5), es pronuncien per una valoració més utilitària de l'educació, els de 16 o 20 anys (variable 2), o els que han acabat BUP, COU o Selectivitat (variable 14), tendeixen a percebre l'educació rebuda com més generalista o menys orientada al treball.

El segon eix obtingut en l'AFC guarda certa similitud amb el primer, perquè contempla també els aspectes utilitaristes de l'educació, però en un sentit més específic, orientats cap el treball. La variable columna que explica una major proporció de la inèrcia és la I ("Coneixements sobre ordinadors/informàtica"). També la variable C ("Coneixements útils per a treballar") i la variable G ("Com treballar en equip"), el significat pràctic de la qual o orientat a activitat laboral és evident. De fet, si s'efectués una rotació dels eixos en uns 30 graus, en sentit contrari al de les agulles del rellotge, la major proporció de la inèrcia estaria explicada per un sol eix, que contemplaria l'orientació generalista-especialitzada/pràctica (d'esquerra a dreta) de l'educació.

2.2. Aspectes més importants d'un treball versus atributs dels joves

Els aspectes d'un treball avaluats pels enquestats, presos com a variables columnes, foren els següents:

1. Que es correspongui amb les capacitats personals.
2. Que estigui ben pagat.
3. Que no exigeixi molt esforç, físic i mental.
4. Que permeti la promoció individual.
5. Que doni prestigi social.
6. Que deixi molt temps lliure.
7. Que tingui un horari flexible.
8. Que sigui un lloc segur i estable.
9. Que tingui un bon ambient amb caps i companys.
10. Que el contingut del treball sigui variat i no monòton i avorrit.

11. Que el desenvolupament del treball sigui flexible i permeti l'autonomia en la seva realització.

12. Que exigeixi prendre decisions de responsabilitat.

A l'annex 2 es detallen els resultats de l'aplicació de l'AFC a la taula resultant de creuar les categories anteriors amb els atributs dels joves, que s'han considerat variables files. En el gràfic de la pàgina següent es representen les variables files i columnes en un espai de dues dimensions, format pels dos primers i principals eixos obtinguts.

Destaca en aquest cas la presència d'un eix dominant, el primer, que explica per si mateix el 69,2 % de la inèrcia, que converteix pràcticament en irrellevants la resta d'eixos.

Per la posició en el pla de les variables columnes, sembla bastant clara la interpretació d'aquest eix. Hi ha quatre variables, la K ("Que el desenvolupament del treball sigui flexible i permeti l'autonomia en la seva realització"), la D ("Que permeti la promoció individual"), l'A ("Que es correspongui amb les capacitats personals") i la J ("Que el contingut del treball sigui variat i no monòton i avorrit"), i en menor mesura la L ("Que exigeixi prendre decisions de responsabilitat"), amb coordenades positives. Pel contrari, la variable C ("Que no exigeixi molt esforç físic i mental") presenta una coordenada sobre aquest eix altament negativa, essent la variable columna la que explica major inèrcia. També les variables F ("Que deixi molt temps lliure"), la G ("Que tingui un horari flexible") i la B ("Que estigui ben pagat") presenten una coordenada negativa. Tot això indica que la dimensió més important en la valoració d'un treball es basa en l'autorealització i l'esforç personal, per una banda (sentit positiu de l'eix), i en la comoditat/poc esforç, per una altra (sentit negatiu de l'eix).

La posició sobre l'eix primer de les variables files posa de manifest les associacions amb les variables columna. Es pot observar que els qui exigeixen que un treball sigui més autorrealitzador o desenvolupi les capacitats personals són, en primer lloc i de forma més acusada, els joves que han completat estudis de major nivell: BUP, COU o Selectivitat (variable 14). També les variables 9 ("Classe alta i mitjana alta") i 18 ("Sobresurt o té bones notes") presenten una forta associació positiva amb aquest eix. Pel contrari, les variables 20 ("Té algunes o grans dificultats com a estudiant"), 12 ("Nivell més alt d'estudis: EGB o menys") i 11 ("Classe obrera i peonada"), estan associades negativament amb aquest eix. Tot això indica que els joves més preparats, amb millor rendiment escolar, valoren com a aspectes més importants d'un treball l'autorealització i el desenvolupament en les capacitats personals. Pel contrari, els joves amb pitjor rendiment escolar, nivells d'estudi més baixos o classes socials més baixes, prefereixen treballs més còmodes, que exigeixin poc esforç personal, i que siguin, per tant, més assequibles a les seves possibilitats.

2.3. *Coses que faciliten la consecució d'un lloc de treball versus atributs dels joves*

En aquesta tercera i última aplicació de l'AFC s'ha pres com a variables columnes les coses que, en opinió dels joves, faciliten la consecució d'un lloc de treball. La relació d'aquestes és la següent:

1. El nivell d'estudis assolit.
2. Les bones qualificacions acadèmiques obtingudes.
3. La capacitat/talent personal.
4. Saber parlar la llengua catalana.
5. Saber parlar llengües estrangeres.
6. La bona presència física.
7. El ser simpàtic.
8. El saber parlar/expressar-se bé.
9. L'experiència.
10. El tenir el servei militar complert.
11. Els bons contactes i les relacions amb gent ben situada i amb influències.
12. La sort.

A l'annex 3 es detallen els resultats de l'aplicació de l'AFC a la taula resultant de creuar les categories anteriors amb els atributs dels joves, presos com a variables files. En el gràfic de la pàgina següent es representen les variables files i columnes en un espai de dues dimensions, configurat pels dos primers eixos obtinguts. Els resultats de l'AFC mostren la presència de dues dimensions principals en la determinació dels aspectes que faciliten la consecució d'un lloc de treball. El primer eix explica el 49,8 % de la inèrcia de la taula i el segon eix, el 25,7 %. En total, el 75,5 % de la inèrcia.

Sobre el primer eix tenen coordenada positiva, en primer lloc i de manera acusada, la variable J ("El tenir el servei militar complert") i, en segon lloc i en menor mesura, la variable L ("La sort"). També la variable F ("La bona presència física") té coordenada positiva, però la seva correlació amb l'eix 1 és menor, degut a que també té una coordenada positiva relativament alta amb l'eix 2. Pel contrari, la variable E ("Saber parlar llengües estrangeres") i la B ("Les bones qualificacions acadèmiques obtingudes") tenen coordenada negativa. Tot això porta a interpretar aquest primer eix com a "aspectes voluntaris-involuntaris" (d'esquerra a dreta) que faciliten la consecució d'un lloc de treball, entenent per voluntaris aquells que exigeixen un esforç intel·lectual del jove.

Les variables files més associades amb aspectes voluntaris, en funció de la seva coordenada i proporció d'inèrcia explicar, són, en primer lloc, la 15 ("Estudia"), la 1 ("14 a 15 anys"), la 9 ("Classe social alta i mitjana alta"), la 4 ("Dona"), la 14 ("Nivell més alt d'estudis: BUP, COU o Selectivitat"), i la 18 ("Sobresurt o té bones notes"). En canvi, amb els aspectes involuntaris, les variables files més associades són la 16 ("Treballa") i la 17 ("En atur"). Això implica, en general, que els estudiants, en els que acostuma a concórrer en major mesura el grup de variables columna citades primerament, amb coordenada negativa, tendeixen a

percebre la consecució d'un treball com alguna cosa que està més a l'abast de la voluntat i esforç de l'individu. En canvi, els que ja treballen o estan a l'atur, la perceben com alguna cosa que s'escapa de la pròpia voluntat i es deu més a factors fortuïts (la sort) o involuntaris (el servei militar).

La interpretació del segon eix no presenta tampoc una gran dificultat. La variable amb major coordenada negativa i proporció d'inèrcia explicada és la G ("El ser simpàtic"). En menor mesura la D ("Saber parlar la llengua catalana"), la F ("La bona presència física") i la H ("Saber parlar/expressar-se bé"). La variable K ("Els bons contactes i les relacions amb gent ben situada i amb influències") i la I ("L'experiència") són les que tenen major coordenada positiva. D'acord amb aquests resultats es pot considerar aquest eix com una dimensió que medeix aspectes personals/subjectius (valors negatius de l'eix) en front aspectes impersonals/objectius (valors positius de l'eix).

Entre les variables files més associades amb aspectes personals o subjectius es troba la variable 1 ("14 a 15 anys") i la 12 ("Nivell més alt: EGB o menys"). Pel contrari, la variable 14 ("Nivell més alt d'estudis: BUP, COU o Selectivitat") és la que està més associada amb els aspectes impersonals o objectius. Això implica que a mesura que augmenta l'edat i, sobretot, el nivell d'estudis, es tendeix a percebre els aspectes impersonals o objectius (bons contactes i experiència) com més importants per aconseguir un treball, en front els personals o subjectius.

ANNEXOS

ANÀLISI FACTORIAL DE CORRESPONDÈNCIES

VARIABLES COLUMNA:

- EL QUE ENSENYA L'ESCOLA EN REALITAT (ANNEX 1).
- ASPECTES MÉS IMPORTANTS D'UN TREBALL (ANNEX 2).
- COSES QUE FACILITEN LA CONSECUCIÓ D'UN LLOC DE TREBALL (ANNEX 3).

VARIABLES FILA:

1. EDAT (14-15 anys; 16-20 anys).
2. SEXE (Home; dona).
3. HÀBITAT (fins a 10.000 hab.; de 10.001 a 100.000 hab.; de 100.001 a 500.000 hab.; Barcelona - Capital).
4. CLASSE SOCIAL (Alta/mitjana alta; mitjana mitjana/mitjana baixa; obrera/peonada).
5. NIVELL MÉS ALT D'ESTUDIS FINALITZATS (EGB o menys; FP I/FP II; BUP/COU/Selectivitat).
6. SITUACIÓ EDUCATIVA LABORAL (Estudia; treballa; en atur).
7. AUTOAVALUACIÓ COM A ESTUDIANT (Sobresurt o té bones notes; passa sense problemes; algunes o grans dificultats).

ANNEX 1

ANÀLISI FACTORIAL DE CORRESPONDÈNCIES

VARIABLES FILA: EL QUE ENSENYA L'ESCOLA EN REALITAT
VARIABLES COLUMNA: ATRIBUTS DELS JOVES

TAULA: EL QUE ENSENYA L'ESCOLA EN REALITAT

Estudi: La transició de l'educació al mercat de treball: l'opinió dels joves de Catalunya (2.014 enquestats)

	Com saber afrontar la vida i resoldre els problemes per sí mateix	Coneixements de caracter general	Coneixements útils per a treballar	Com saber pensar i raonar	Com saber utilitzar la memòria	Com ser una persona disciplinada i respectuosa amb els superiors	Com treballar en equip	Com ser una persona educada i respectuosa amb els altres	Coneixements sobre ordinadors/informàtica	Informació sobre característiques i possibilitats de les diverses ocupacions	Com aconseguir treball (on buscar-lo, escriure cartes/impressos sol·licituds)
1. 14 a 15 anys	183	373	254	314	294	378	401	405	218	141	128
2. 16 a 20 anys	239	930	474	598	506	785	851	769	451	309	248
3. Home	235	661	401	479	418	572	611	591	330	226	166
4. Dona	187	642	327	433	382	591	641	583	339	224	210
5. Hàbitat fins a 10.000 hab.	96	241	146	198	179	227	255	230	104	80	68
6. Hàbitat de 10.001 a 100.000 hab.	112	366	221	264	250	362	435	369	223	159	134
7. Hàbitat de 100.001 a 500.000 hab.	72	281	136	181	152	218	245	228	126	31	30
8. Barcelona-Capital.	142	415	225	269	219	356	317	347	216	130	94
9. Classe alta i mitjana alta.	36	146	67	87	76	113	108	115	90	44	41
10. Classe mitjana mitjana i mitjana baixa.	227	642	368	435	390	567	609	575	332	221	178
11. Classe obrera i peonada.	159	515	293	390	334	483	535	484	247	135	157
12. Nivell més alt: EGB o menys.	297	789	472	613	556	774	824	793	418	281	239
13. Nivell més alt: FPI o FPIL.	74	236	168	139	122	199	222	201	136	90	94
14. Nivell més alt: BUP, COU o Selectivitat.	51	278	88	160	122	190	206	180	115	79	43
15. Estudia.	289	834	485	578	501	724	778	736	490	290	247
16. Treballa.	80	282	164	202	183	269	298	274	119	91	82
17. En atur.	53	187	79	132	116	170	176	164	60	69	47
18. Sobresurt o té bones notes (autoavaluació).	52	157	68	116	103	124	126	125	85	61	46
19. Passa sense problemes (autoavaluació).	194	585	323	403	356	503	553	496	308	196	171
20. Té algunes o grans dificultats (autoavaluació).	176	561	317	393	341	536	578	553	276	193	159

INÈRCIA TOTAL: 0,004520 XI-QUADRAT: 292,65

	EIX 1	EIX 2	EIX 3	EIX 4
VALORS PROPIS:	0,0015	0,0013	0,0009	0,0003
CONTRIBUCIÓ A LA INÈRCIA:	33,71%	28,39%	20,54%	5,96%
VECTORS PROPIS:	2,6094	1,3370	1,6205	-0,5654
	-1,6359	-0,0868	1,1798	0,7856
	0,9322	1,4010	-0,3148	2,6501
	0,3060	-0,6699	1,0158	-0,6088
	1,1177	-0,6072	0,3389	-0,7976
	-0,0551	-0,5839	-0,0397	-0,1910
	-0,1033	-1,0094	-1,1812	-0,0162
	0,3704	-0,4673	-0,2308	0,0949
	-1,0714	2,4417	-0,0637	-1,8247
	-0,7033	0,1941	-0,5342	-0,0174
	-0,0792	1,0538	-2,9534	-0,4300

ESTUDI DE LES COLUMNES:

	EIX 1			EIX 2			EIX 3			EIX 4		
	COORDENADA	CORRELACIÓ	% INER EXP.	COORDENADA	CORRELACIÓ	% INER EXP.	COORDENADA	CORRELACIÓ	% INER EXP.	COORDENADA	CORRELACIÓ	% INER EXP.
1. Com saber afrontar la vida i resoldre els problemes per sí mateix.	0,102	0,657	31,07	0,048	0,145	8,16	0,049	0,154	11,98	-0,009	0,005	1,46
2. Coneixements de caràcter general.	-0,064	0,719	37,70	-0,003	0,002	0,11	0,036	0,228	19,61	0,013	0,029	8,69
3. Coneixements útils per a treballar.	0,036	0,222	6,84	0,050	0,422	15,45	-0,010	0,015	0,78	0,043	0,317	55,28
4. Com saber pensar i raonar.	0,012	0,069	0,92	-0,024	0,277	4,43	0,031	0,461	10,17	-0,010	0,048	3,65
5. Com saber utilitzar la memòria.	0,044	0,587	10,81	-0,022	0,146	3,19	0,010	0,033	0,99	-0,013	0,053	5,50
6. Com ser una persona disciplinada i respectuosa amb els superiors.	-0,002	0,005	0,04	-0,021	0,479	4,29	-0,001	0,002	0,02	-0,003	0,011	0,46
7. Com treballar en equip.	-0,004	0,005	0,14	-0,036	0,440	13,79	-0,036	0,436	18,89	-0,000	0,000	0,00
8. Com ser una persona educada i respectuosa amb els altres.	0,014	0,182	1,74	-0,017	0,243	2,77	-0,007	0,043	0,68	0,002	0,002	0,11
9. Coneixements sobre ordinadors/informàtica.	-0,042	0,165	9,90	0,087	0,720	43,13	-0,002	0,000	0,03	-0,030	0,084	24,08
10. Informació sobre característiques i possibilitats de les div.	-0,027	0,242	2,41	0,007	0,016	0,18	-0,016	0,085	1,39	-0,000	0,000	0,00
11. Com aconseguir un treball on buscar-lo, escriure cartes/inp.	-0,003	0,001	0,03	0,038	0,125	4,51	-0,090	0,711	35,46	-0,007	0,004	0,75

ESTUDI DE LES FILES:

	EIX 1			EIX 2			EIX 3			EIX 4		
	COORDE- NADA	CORRE- LACIÓ	% INER EXP.	COORDE- NADA	CORRE- LACIÓ	% INER EXP.	COORDE- NADA	CORRE- LACIÓ	% INER EXP.	COORDE- NADA	CORRE- LACIÓ	% INER EXP.
1. 14 a 15 anys.	0,089	0,896	24,57	0,019	0,042	1,36	0,008	0,008	0,36	-0,019	0,041	6,35
2. 16 a 20 anys.	-0,044	0,897	12,34	-0,010	0,042	0,68	-0,004	0,008	0,18	0,009	0,041	3,16
3. Home.	0,025	0,278	3,01	0,009	0,034	0,44	0,032	0,447	7,96	0,018	0,139	8,54
4. Dona.	-0,026	0,279	3,11	-0,009	0,034	0,46	-0,033	0,447	8,19	-0,018	0,140	8,83
5. Hàbitat fins a 10.000 hab.	0,069	0,572	8,86	-0,047	0,263	4,84	0,023	0,064	1,63	0,007	0,006	0,50
6. Hàbitat de 10.001 a 100.000 hab.	-0,010	0,016	0,31	-0,003	0,001	0,02	-0,073	0,797	25,74	-0,020	0,061	6,83
7. Hàbitat de 100.001 a 500.000 hab.	-0,039	0,453	2,83	-0,014	0,054	0,40	0,001	0,001	0,01	0,011	0,034	1,19
8. Barcelona-Capital	-0,009	0,013	0,24	0,043	0,268	6,09	0,061	0,540	16,97	0,010	0,014	1,48
9. Classe alta i mitja alta.	0,083	0,435	6,39	0,073	0,342	5,97	0,016	0,016	0,39	-0,040	0,101	8,31
10. Classe mitjana mitjana i mitjana baixa.	0,010	0,170	0,51	0,014	0,284	1,01	0,010	0,144	0,71	0,006	0,049	0,83
11. Classe obrera i peonada.	0,008	0,033	0,22	-0,034	0,682	5,33	-0,016	0,140	1,52	0,003	0,005	0,18
12. Nivells més alt: EGB o menys.	0,039	0,787	9,23	-0,014	0,104	1,46	0,001	0,000	0,01	-0,012	0,070	4,67
13. Nivell més alt: FPI o FPIL.	-0,020	0,021	0,67	0,096	0,489	18,56	-0,073	0,285	14,94	0,056	0,167	30,26
14. Nivell més alt: BUP, COU o Selectivitat.	-0,133	0,656	27,25	-0,050	0,092	4,53	0,078	0,224	15,28	-0,016	0,009	2,22
15. Estudia.	-0,003	0,004	0,05	0,044	0,908	14,00	0,004	0,007	0,15	-0,010	0,048	3,56
16. Treballa.	0,012	0,025	0,30	-0,061	0,660	9,27	-0,023	0,090	1,75	0,028	0,140	9,37
17. En atur.	-0,006	0,002	0,04	-0,110	0,795	18,21	0,018	0,022	0,71	0,002	0,000	0,04
18. Sobresurt o té bones notes (autoavaluació).	0,000	0,000	0,00	0,045	0,240	2,65	0,005	0,146	2,23	-0,014	0,024	1,26
19. Passa sense problemes (autoavaluació).	-0,003	0,012	0,03	0,015	0,086	1,12	0,004	0,026	0,10	-0,005	0,042	0,58
20. Té algunes o grans dificultats (autoavaluació).	0,003	0,004	0,03	-0,027	0,403	3,60	-0,013	0,096	1,19	0,009	0,042	1,78

ANNEX 2

ANÀLISI FACTORIAL DE CORRESPONDÈNCIES

VARIABLES FILA: ASPECTES MÉS IMPORTANTS D'UN TREBALL
 VARIABLES COLUMNA: ATRIBUTS DELS JOVES

TAULA: ASPECTES MÉS IMPORTANTS D'UN TREBALL

Estudi: La transició de l'educació al mercat de treball: l'opinió dels joves de Catalunya (2.014 enquestats)

	Que es correspongui amb les capacitats personals	Que estigui ben pagat	Que no exigeixi gaire esforç físic o mental	Que permeti la promoció individual	Que doni prestigi social	Que deixi molt temps lliure	Que tingui un horari flexible	Que sigui una feina segura i estable	Que tingui un bon ambient amb caps i companys	Que el contingut de la feina sigui variat i no monòton i avorrit	Que el desenvolupament de la feina sigui flexible i permeti l'autonomia en la seva	Que exigeixi prendre decisions de responsabilitat
1. 14 a 15 anys	145	372	83	65	36	92	138	329	223	104	36	80
2. 16 a 20 anys	488	791	119	259	79	154	279	788	542	310	209	171
3. Home	298	655	132	158	65	157	233	561	344	184	112	119
4. Dona	335	508	70	166	50	89	184	556	421	230	133	132
5. Hàbitat fins a 10.000 hab.	111	204	42	50	19	40	56	228	163	81	51	59
6. Hàbitat de 10.001 a 100.000 hab.	176	342	55	104	32	66	166	360	266	127	67	83

7. Hàbitat de 100.001 a 500.000 hab.	138	244	43	71	31	50	80	216	158	72	66	52
8. Barcelona-Capital.	208	373	62	99	33	90	113	313	178	134	61	57
9. Classe alta i mitjana alta.	72	89	11	41	14	24	22	89	72	44	32	37
10. Classe mitjana mitjana i mitjana baixa.	325	547	83	169	66	115	191	532	354	209	135	132
11. Classe obrera i peonada.	236	527	108	114	35	107	204	496	339	161	78	82
12. Nivell més alt: ÈGB o menys.	336	813	167	151	80	179	297	745	495	222	115	149
13. Nivell més alt: FPI o FPII.	114	202	25	68	21	31	79	224	146	77	39	53
14. Nivell més alt: BUP, COU o Selectivitat.	183	148	10	105	14	36	41	148	124	115	91	49
15. Estudia.	416	689	113	215	84	150	253	656	438	260	156	159
16. Treballa.	126	280	47	68	24	56	104	293	223	97	66	66
17. En atur.	91	124	42	41	7	40	60	168	99	57	23	26
18. Sobresurt o té bones notes (autoavaluació)	81	115	14	52	13	22	34	123	92	58	25	21
19. Passa sense problemes (autoavaluació).	328	481	53	152	61	86	169	494	331	189	123	129
20. Té algunes o grans dificultats (autoavaluació).	224	567	135	120	41	138	214	500	342	167	97	101

INÈRCIA TOTAL: 0,019883 XI-QUADRAT: 818,67

	EIX 1	EIX 2	EIX 3	EIX 4
VALORS PROPIS:	0,0138	0,0025	0,0012	0,0009
CONTRIBUCIÓ A LA INÈRCIA:	69,19%	12,45%	6,24%	4,33%
VECTORS PROPIS:	1,2764	0,8218	-0,2456	0,7167
	-0,6845	0,5501	0,6675	0,1614
	-2,3472	1,4521	-1,6444	-2,1209
	1,6098	0,8620	-5,5902	0,9787
	0,1038	0,6104	4,7756	1,0083
	-1,0761	2,3192	-0,1726	-0,8796
	-1,0706	-0,3782	-0,2965	1,2708
	-0,3367	-0,7633	-0,2404	0,3795
	-0,0376	-1,6184	-0,4133	-0,6400
	1,0047	0,1404	-1,2090	0,4245
	1,9984	0,4120	0,2682	-3,1477
	0,5272	-1,1095	2,1741	-1,1824

ESTUDI DE LES COLUMNES:

	EIX 1			EIX 2			EIX 3			EIX 4		
	COORDE- NADA	CORRE- LACIÓ	% INER EXP.	COORDE- NADA	CORRE- LACIÓ	% INER EXP.	COORDE- NADA	CORRE- LACIÓ	% INER EXP.	COORDE- NADA	CORRE- LACIÓ	% INER EXP.
1. Que es correpongui amb les capacitats personals	0,150	0,873	17,53	0,041	0,065	7,27	-0,009	0,003	0,65	0,021	0,017	5,56
2. Que estigui ben pagat	-0,080	0,748	9,19	0,027	0,087	5,93	0,024	0,064	8,73	0,005	0,008	0,51
3. Que no exigeixi gaire esforç físic o mental.	-0,275	0,843	18,92	0,072	0,058	7,24	-0,058	0,037	9,29	-0,062	0,043	15,45
4. Que permeti la promoció individual.	0,189	0,862	14,27	0,843	0,044	4,39	-0,021	0,010	1,92	0,029	0,020	5,28
5. Que doni prestigi social.	0,012	0,005	0,02	0,030	0,029	0,73	0,168	0,878	44,59	0,030	0,027	1,99
6. Que deixi molt temps lliure.	-0,126	0,496	4,84	0,115	0,414	22,50	-0,006	0,001	0,12	-0,026	0,021	3,24
7. Que tingui un horari flexible.	-0,126	0,725	8,13	-0,019	0,016	1,01	-0,010	0,005	0,62	0,037	0,064	11,45
8. Que sigui una feina segura i estable.	-0,039	0,411	2,15	-0,038	0,380	11,06	-0,008	0,019	1,10	0,011	0,033	2,73
9. Que tingui un bon ambient amb caps i companys.	-0,004	0,003	0,02	-0,081	0,860	34,07	-0,015	0,028	2,22	-0,019	0,047	5,33
10. Que el contingut de la feina sigui variada i no monòtona.	0,118	0,791	7,11	0,007	0,003	0,14	-0,043	0,103	10,29	0,012	0,009	1,27
11. Que el desenvolupament de la feina sigui flexible i permeti	0,234	0,810	16,63	0,020	0,006	0,71	0,009	0,001	0,30	-0,092	0,126	41,27
12. Que exigeixi prendre decisions de responsabilitat	0,062	0,208	1,19	-0,055	0,165	5,25	0,077	0,319	20,17	-0,035	0,065	6,97

ESTUDI DE LES FILES:

	EIX 1			EIX 2			EIX 3			EIX 4		
	COORDENADA	CORRELACIÓ	% INER EXP.	COORDENADA	CORRELACIÓ	% INER EXP.	COORDENADA	CORRELACIÓ	% INER EXP.	COORDENADA	CORRELACIÓ	% INER EXP.
1. 14 a 15 anys.	-0,178	0,895	9,54	0,007	0,001	0,09	0,023	0,015	1,80	0,000	0,000	0,01
2. 16 a 20 anys.	0,071	0,885	3,70	-0,002	0,000	0,01	-0,008	0,011	0,50	0,000	0,000	0,00
3. Home.	-0,088	0,595	4,12	0,068	0,350	13,50	0,019	0,028	2,12	-0,002	0,000	0,02
4. Dona.	0,090	0,595	4,11	-0,069	0,349	13,42	-0,018	0,023	1,74	0,002	0,000	0,04
5. Hàbitat fins a 10.000 hab.	0,011	0,008	0,02	-0,073	0,332	5,81	-0,001	0,000	0,00	-0,076	0,355	17,86
6. Hàbitat de 10.001 a 100.000 hab.	-0,023	0,047	0,17	-0,076	0,505	10,41	-0,014	0,018	0,73	0,034	0,102	6,05
7. Hàbitat de 100.001 a 500.000 hab.	0,032	0,113	0,22	0,029	0,090	0,98	0,048	0,251	5,49	-0,043	0,201	6,32
8. Barcelona-Capital	-0,009	0,005	0,03	0,111	0,741	20,88	-0,014	0,012	0,68	0,043	0,113	9,15
9. Classe alta o mitjana alta.	0,216	0,707	4,51	0,017	0,004	0,15	0,074	0,082	5,81	-0,063	0,060	6,09
10. Classe mitjana mitjana i mitjana baixa.	0,054	0,715	1,45	0,010	0,025	0,28	0,029	0,215	4,34	0,001	0,000	0,00
11. Classe obrera i peonada.	-0,112	0,780	5,50	-0,013	0,010	0,41	-0,047	0,140	10,90	0,014	0,012	1,33
12. Nivells més alt: EGB o menys.	-0,138	0,974	12,58	-0,002	0,000	0,02	0,017	0,014	2,02	-0,003	0,001	0,10
13. Nivell més alt: FPI o FPII.	0,041	0,132	0,33	-0,078	0,475	6,51	0,014	0,016	0,44	0,056	0,246	9,71
14. Nivell més alt: BUP, COU o Selectivitat.	0,437	0,921	35,94	0,093	0,042	9,04	-0,067	0,021	9,27	-0,045	0,010	6,01
15. Estudia.	0,038	0,463	0,91	0,025	0,196	2,15	0,022	0,159	3,46	0,015	0,074	2,32
16. Treballa.	-0,030	0,069	0,23	-0,093	0,659	12,37	-0,006	0,002	0,09	-0,048	0,175	9,46
17. En atur.	-0,066	0,118	0,59	0,018	0,009	0,24	-0,143	0,561	31,33	0,008	0,002	0,12
18. Sobresurt o té bones notes (autoavaluació).	0,140	0,550	2,26	-0,010	0,003	0,06	-0,052	0,076	3,48	0,067	0,126	8,28
19. Passa sense problemes (autoavaluació).	0,103	0,714	4,87	-0,025	0,041	1,54	0,046	0,142	10,74	0,025	0,043	4,71
20. Té algunes o grans dificultats (autoavaluació).	-0,138	0,828	8,92	0,029	0,036	2,13	-0,030	0,038	4,58	-0,041	0,072	12,41

ANNEX 3

ANÀLISI FACTORIAL DE CORRESPONDÈNCIES

VARIABLES FILA: COSES QUE FACILITEN LA CONSECUCIÓ D'UN LLOC DE TREBALL
 VARIABLES COLUMNA: ATRIBUTS DELS JOVES

TAULA: COSES QUE FACILITEN LA CONSECUCIÓ D'UN LLOC DE TREBALL

Estudi: La transició de l'educació al mercat de treball: l'opinió dels joves de Catalunya (2.014 enquestats)

	El nivell d'estudis as-solit	Les bones qualifica-cions acadè-miques ob-tingudes	La capacitat i/o talent personal	Saber parlar la llengua catalana	Saber parlar llengües es-trangeres	La bona presència fí-sica	Ser simpàtic	Saber parlar i expressar-se bé	L'experièn-cia	Tenir el ser-vei militar fet	Els bons contactes i relacions amb gent ben situada i amb in-fluències	La sort
1. 14 a 15 anys	430	128	197	99	224	57	83	164	172	21	52	57
2. 16 a 20 anys	918	233	587	192	344	190	132	315	566	114	232	211
3. Home	682	181	372	144	284	118	126	209	386	130	149	156
4. Dona	666	180	412	147	284	129	89	270	352	5	135	112
5. Hàbitat fins a 10.000 hab.	249	65	148	38	87	36	49	98	128	25	61	48
6. Hàbitat de 10.001 a 100.000 hab.	408	98	238	99	173	87	85	176	243	42	78	88

	El nivell d'estudis assolit	Les bones qualificacions acadèmiques obtingudes	La capacitat i/o talent personal	Saber parlar la llengua catalana	Saber parlar llengües estrangeres	La bona presència física	Ser simpàtic	Saber parlar i expressar-se bé	L'experiència	Tenir el servei militar fet	Els bons contactes i relacions amb gent ben situada i amb influències	La sort
7. Hàbitat de 100.001 a 500.000 hab.	274	68	173	74	114	58	36	103	152	31	60	45
8. Barcelona-Capital.	417	130	225	80	194	66	45	102	215	37	85	87
9. Classe alta i mitjana alta.	133	41	77	17	74	14	15	40	70	9	33	21
10. Classe mitjana mitjana i mitjana baixa.	658	191	378	124	292	111	93	247	375	68	132	108
11. Classe obrera i peonada.	557	129	329	150	202	122	107	192	293	58	119	141
12. Nivell més alt: EGB o menys.	866	224	458	203	389	176	170	322	410	73	158	132
13. Nivell més alt: FPI o FPIL.	225	51	152	53	79	47	33	84	162	40	54	55
14. Nivell més alt: BUP, COU o Selectivitat.	257	86	174	35	100	24	12	73	166	22	72	71
15. Estudia.	895	272	488	169	427	124	113	306	431	53	144	119
16. Treballa.	284	50	191	73	85	74	70	101	204	52	95	88
17. En atur.	169	39	105	49	56	49	32	72	103	30	45	61
18. Sobresurt o té bones notes (autoavaluació)	155	56	90	23	68	22	16	43	87	12	32	27
19. Passa sense problemes (autoavaluació).	613	153	340	117	275	96	82	192	148	35	143	106
20. Té algunes o grans dificultats (autoavaluació).	580	152	354	151	225	129	117	244	303	68	109	135

INÈRCIA TOTAL: 0,019534 XI-QUADRAT: 781,88

	EIX 1	EIX 2	EIX 3	EIX 4
VALORS PROPIS:	0,0097	0,0050	0,0025	0,0008
CONTRIBUCIÓ A LA INÈRCIA:	49,83%	25,71%	12,74%	4,33%
VECTORS PROPIS:	-0,4487	0,0359	-0,2556	-0,1753
	-1,4206	0,6260	-0,8573	-0,4971
	0,0083	0,5879	0,9503	0,2700
	0,4149	-1,6170	0,2904	-1,0762
	-1,4840	-0,2024	-1,1963	-0,5660
	1,1941	-1,2782	1,2217	-1,3479
	0,9377	-2,5845	-1,1399	1,4982
	-0,3053	-1,2057	0,8918	1,9759
	0,3849	1,0661	0,4569	0,5707
	3,4735	1,3867	-4,1995	1,6439
	0,8550	1,6781	0,9456	-0,3171
	1,8177	-0,5651	-0,0702	-2,4250

ESTUDI DE LES COLUMNES:

	EIX 1			EIX 2			EIX 3			EIX 4		
	COORDENADA	CORRELACIÓ	% INER EXP.	COORDENADA	CORRELACIÓ	% INER EXP.	COORDENADA	CORRELACIÓ	% INER EXP.	COORDENADA	CORRELACIÓ	% INER EXP.
1. El nivell d'estudis assolit.	-0,044	0,841	4,75	0,003	0,003	0,03	-0,013	0,070	1,54	-0,005	0,011	0,72
2. Les bones qualificacions acadèmiques obtingudes.	-0,140	0,759	12,74	0,044	0,076	2,47	-0,043	0,071	4,64	-0,014	0,008	1,56
3. La capacitat i/o talent personal.	0,001	0,000	0,00	0,042	0,374	4,74	0,047	0,484	12,38	0,008	0,013	1,00
4. Saber parlar la llengua catalana.	0,041	0,085	0,88	-0,115	0,670	13,31	0,014	0,011	0,43	-0,031	0,050	5,89
5. Saber parlar llengües estrangeres.	-0,146	0,809	21,87	-0,014	0,008	0,41	-0,060	0,134	14,22	-0,016	0,010	3,18
6. La bona presència física.	0,118	0,468	6,16	-0,091	0,277	7,06	0,061	0,125	6,45	-0,039	0,052	7,85
7. Ser simpàtic.	0,093	0,162	3,31	-0,183	0,634	25,12	-0,057	0,061	4,89	0,044	0,036	8,44
8. Saber parlar/expressar—se bé.	-0,030	0,064	0,78	-0,085	0,512	12,18	0,044	0,139	6,66	0,057	0,232	32,71
9. L'experiència.	0,038	0,163	1,91	0,076	0,646	14,67	0,023	0,059	2,69	0,017	0,331	4,20
10. Tenir el servei militar fet.	0,343	0,667	28,49	0,098	0,055	4,54	-0,209	0,249	41,64	0,048	0,013	6,38
11. Els bons contactes i relacions amb gent ben situada i amb influència.	0,084	0,253	3,63	0,119	0,503	13,99	0,047	0,079	4,44	-0,009	0,003	0,50
12. La sort.	0,179	0,783	15,49	-0,040	0,039	1,50	-0,003	0,000	0,02	-0,071	0,121	27,56

ESTUDI DE LES FILES:

	EIX 1			EIX 2			EIX 3			EIX 4		
	COORDE- NADA	CORRE- LACIÓ	% INER EXP.	COORDE- NADA	CORRE- LACIÓ	% INER EXP.	COORDE- NADA	CORRE- LACIÓ	% INER EXP.	COORDE- NADA	CORRE- LACIÓ	% INER EXP.
1. 14 a 15 anys.	-0,167	0,566	12,07	-0,126	0,320	13,23	-0,068	0,094	7,86	0,018	0,007	1,62
2. 16 a 20 anys.	0,070	0,566	5,04	0,052	0,320	5,52	0,028	0,094	3,27	-0,008	0,007	0,68
3. Home.	0,097	0,411	7,08	0,031	0,042	1,41	-0,111	0,541	36,47	0,09	0,004	0,70
4. Dona.	-0,102	0,411	7,48	-0,033	0,042	1,49	0,117	0,541	38,49	-0,009	0,004	0,73
5. Hàbitat fins a 10.000 hab.	0,018	0,022	0,08	0,013	0,011	0,08	0,011	0,009	0,13	0,069	0,329	14,33
6. Hàbitat de 10.001 a 100.000 hab.	0,033	0,128	0,51	-0,068	0,545	4,20	0,016	0,028	0,44	0,037	0,160	7,30
7. Hàbitat de 100.001 a 500.000 hab.	0,012	0,018	0,04	0,000	0,000	0,00	0,030	0,111	1,08	0,008	0,008	0,23
8. Barcelona—Capital.	-0,055	0,176	1,31	0,066	0,250	3,60	-0,045	0,118	3,41	-0,088	0,446	38,05
9. Classe alta o mitjana alta.	-0,145	0,502	2,93	0,110	0,287	3,25	-0,037	0,032	0,73	-0,009	0,002	0,12
10. Classe mitjana i mitjana baixa.	-0,040	0,365	1,14	0,029	0,191	1,16	-0,012	0,032	0,40	0,033	0,254	9,16
11. Classe obrera i peonada.	0,079	0,504	3,86	-0,058	0,273	4,06	0,022	0,039	1,17	-0,037	0,109	9,57
12. Nivell més alt: EGB o menys.	-0,013	0,019	0,16	-0,088	0,376	13,88	-0,016	0,030	0,95	-0,017	0,033	3,12
13. Nivell més alt: FPI o FPII.	0,137	0,669	4,96	0,066	0,158	2,27	0,012	0,005	0,14	0,033	0,039	3,35
14. Nivell més alt: BUP, COU o Selectivitat.	-0,089	0,117	2,16	0,237	0,822	29,46	0,044	0,029	2,07	0,026	0,010	2,15
15. Estudia.	-0,140	0,967	17,93	0,005	0,001	0,04	-0,018	0,015	1,10	0,006	0,002	0,39
16. Treballa.	0,242	0,917	20,54	0,015	0,004	0,15	0,033	0,017	1,47	0,010	0,001	0,38
17. En atur.	0,206	0,829	8,80	-0,047	0,043	0,89	0,021	0,009	0,37	-0,043	0,037	4,47
18. Sobresurt o té bones notes (autoavaluació).	-0,095	0,344	1,46	0,109	0,457	3,76	-0,019	0,014	0,23	-0,033	0,042	2,05
19. Passa sense problemes (autoavaluació).	-0,030	0,154	0,59	0,053	0,475	3,55	-0,004	0,002	0,03	-0,005	0,005	0,22
20. Té algunes o grans dificultats (autoavaluació).	0,053	0,264	1,86	-0,079	0,587	8,00	0,008	0,006	0,17	0,014	0,017	1,39

CAPÍTOL VI

TIPOLOGIA DE LES ACTITUDS DELS JOVES

(“CLUSTER ANALYSIS”)

1. INTRODUCCIÓ

L'anàlisi de la tipologia de les actituds i característiques dels joves de Catalunya s'ha realitzat mitjançant l'aplicació de la tècnica d'anàlisi multivariàble anomenada “cluster analysis”: és a dir, anàlisi de la formació de grup.

Ja s'ha indicat en el capítol corresponent a la metodologia, que no existeix un procediment únic per a la formació de grups, i que el mètode seguit en aquest estudi és dels que segueixen la tècnica “breaking-down”; és a dir, que es parteix del conjunt total d'individus i es procedeix a la seva divisió successiva en “clusters” o grups cada vegada més petits i homogenis internament, però més heterogenis o diferents entre si.

Les variables utilitzades per a la formació de grups van ser les opinions manifestades pels enquestats, expressant el seu acord o desacord a un conjunt d'afirmacions sobre l'educació i l'activitat laboral. Concretament, els enquestats van expressar la seva opinió respecte de 34 afirmacions sobre els temes indicats, i van valorar el seu nivell d'acord o desacord sobre aquestes mitjançant una escala de cinc punts, de l'1 (completament desacord) al 5 (completament d'acord), essent el 3 el punt d'indiferència. Aquestes 34 variables són les següents:

1. S'ha de treballar encara que no es necessiti per viure.
2. Mentre es cobri l'assegurança d'atur no cal preocupar-se de buscar feina.
3. Encara que algunes coses que s'aprenen a l'escola no serveixen per al treball futur, la majoria d'elles sí que són útils.
4. S'aprèn més al carrer que a l'escola.
5. La Formació Professional prepara millor per al treball que el BUP.
6. Els estudis que no atorguen un títol oficial tenen menys validesa laboral.
7. Els joves han d'acostumar-se a anar endavant pels seus propis mitjans.
8. Per molt que un s'esforci, en les circumstàncies actuals no és possible trobar feina.

9. L'entrada d'Espanya a la Comunitat Econòmica Europea millorarà les possibilitats dels joves de trobar feina.
10. Si no es sap parlar el català, és molt difícil trobar feina a Catalunya.
11. Sense experiència és molt difícil trobar feina.
12. En els primers treballs és més important l'experiència que s'adquireix que la remuneració percebuda.
13. Avui dia, per tal d'aconseguir experiència laboral, valdria la pena acceptar feina sense remuneració inicial.
14. Si es pot, cal canviar de treball amb freqüència, per a adquirir experiència.
15. El que triomfa en els estudis, triomfa en el treball.
16. Quants més anys s'estudia, més fàcil és trobar un lloc de treball.
17. Els professors no coneixen la realitat del món laboral.
18. Els professors animen els alumnes a treure bones notes, perquè diuen que així es podrà aconseguir millors feines.
19. Les dones han de cuidar de la llar i de la família i no treballar fora de casa.
20. La culpa de l'atur juvenil la tenen els empresaris.
21. La culpa de l'atur juvenil la tenen els sindicats.
22. La culpa de l'atur juvenil la té el Govern Central, de Madrid.
23. La culpa de l'atur juvenil la té la Generalitat.
24. La culpa de l'atur juvenil la tenen les noves tecnologies (informàtica, robòtica, etc.).
25. L'ensenyament obligatori hauria de prolongar-se fins els 16 anys.
26. S'hauria de poder treballar a partir dels 14 anys.
27. Treballar és millor que estudiar perquè permet una independència més gran.
28. Treballar és millor que estudiar perquè permet disposar de més diners.
29. Treballar és millor que estudiar perquè dóna confiança en si mateix.
30. Estudiar és millor que treballar perquè requereix menys esforç.
31. Estudiar és millor que treballar perquè és menys avorrit i monòton.
32. Estudiar és millor que treballar perquè es tenen menys responsabilitats.
33. M'agradaria realitzar la mateixa feina que el meu pare.
34. Els que treballen per compte propi tenen més dificultats i preocupacions que els que treballen com a empleats.

La formació de grups de joves sobre la base de les seves opinions, permetrà conèixer els distints tipus d'actituds que reflecteixen les opinions manifestades. Per altra banda, la identificació de les característiques socioeconòmiques dels components de cada grup revelarà el perfil que els defineix i diferencia dels demés. Com variables socioeconòmiques definidores del perfil dels grups s'han considerat les onze següents:

—PROVÍNCIA

—EDAT (Anys)

—SEXE

—CONEIXEMENT DE LA LLENGUA CATALANA

—HÀBITAT

- CLASSE SOCIAL
- RELIGIÓ
- TIPUS DE COL·LEGI/S EN QUÈ HA ESTUDIAT
- NIVELL MÉS ALT D'ESTUDIS ACABATS
- SITUACIÓ EDUCATIVA/LABORAL
- AUTOAVALUACIÓ COM A ESTUDIANT.

2. RESULTATS

Els resultats de l'aplicació del programa de "cluster analysis" es detallen a l'annex 1. Com pot comprovar-se, l'algoritme de formació de grups parteix del conjunt de la mostra de la que calcula el valor mitjà i desviació estàndard de cadascuna de les 34 variables considerades. A continuació, inicia el procés de subdivisió de la mostra. D'aquest grup inicial determina la variable que té major desviació estàndard, i per tant major poder diferenciador, que és la variable 26, la desviació estàndard de la qual és 1,49.

El procés de subdivisió inicial consisteix en assignar els individus que estan per sobre de la mitjana d'aquesta variable a un "cluster", i els que estan per sota, a un altre "cluster". Comprova després, al llarg d'un nombre determinat d'iteracions, que cada individu de la mostra està inclòs en el grup amb el que és més afí, segons els valors de totes les variables; i això ho fa calculant la distància euclidiana de l'individu respecte als valors mitjans de les variables de cada grup format. Si el grup al que pertany no és el més pròxim, procedeix a canviar-lo de grup. Quan el procés de reassignació d'individus acaba, el programa imprimeix els valors mitjans i desviacions estàndard de les variables en cadascun dels dos grups formats.

La primera subdivisió efectuada va permetre reduir la suma dels quadrats de les desviacions dels valors de les variables en cada grup respecte a la seva mitja en una xifra de 7.214,82, en passar d'un total de 110.094,62, amb un sol grup, a 102.879,80, amb dos grups, el que suposa una explicació de la variància del 6,55 % (7.214,8/110.094,6).

El pas següent de l'algoritme consisteix en formar tres grups, a partir dels dos existents. Per això, selecciona el grup amb major potencial diferenciador, el que té la suma de quadrats més elevada, que resulta ser el grup 1, i escolleix la variable 33 com a criteri de subdivisió, per tenir la major desviació estàndard. A partir d'aquí, el procés segueix igual com es va indicar anteriorment, i porta a la formació de tres grups, dels que facilita els valors mitjans i desviacions estàndard de cadascuna de les variables, així com la suma de quadrats de cada grup i el total d'aquestes. Com pot comprovar-se, amb els tres grups, la suma de quadrats total assolix la xifra de 100.158,81, el que suposa una reducció de 9.935,81, i una explicació de la variància del 9,02 %.

El procés de generació de grups continua de manera similar (veure annex 1), for-

mant-se 4, 5, 6, 7 i 8 grups, obtenint-se les sumes de quadrats i proporció d'explicació de la variància indicades en el quadre resum següent:

GRUPS

<u>Nombre de grups</u>	<u>Suma de quadrats</u>	<u>Reducció sobre el grup inicial</u>	<u>Proporció reducció</u>
1	110.094,62	0,00	0,00 %
2	102.879,80	7.214,82	6,55 %
3	100.158,81	9.935,81	9,02 %
4	98.065,10	12.029,52	10,93 %
5	95.811,77	14.282,85	12,97 %
6	94.285,50	15.809,12	14,36 %
7	93.181,29	16.913,33	15,36 %
8	92.372,37	17.722,25	16,10 %

El procés de generació de grups s'ha detingut en obtenir-se vuit grups diferents. La determinació del nombre final de grups té sempre un component arbitrari, però en la contribució a l'explicació de la variància que aporta la generació d'un nou grup i el nombre de grups ja existents. En aquesta aplicació, s'ha retingut un màxim de vuit grups, per tant les reduccions addicionals a la proporció de la variància són petites a les darreres particions, i no és aconsellable formar un nombre de grups molt elevat, a no ser que les diferències entre els mateixos siguin molt pronunciades.

A l'annex 2 es detalla el perfil socioeconòmic del total de la mostra i de cadascun dels vuit grups finals obtinguts. Per a cadascuna de les variables considerades (província, edat, sexe, coneixement de la llengua catalana, hàbitat, classe social, religió, tipu/s d'escola/s al que s'ha estudiat, nivell més alt d'estudis acabats, situació educativa/laboral i autoavaluació com estudiant), es dona el percentatge que representa cadascuna de les categories sobre el total d'individus del grup.

Aquests resultats, així com les opinions expressades i les actituds subjacents que diferencien els grups, són objecte d'anàlisi detallada, grup per grup, en els apartats següents. En general, es tenen en compte les diferències més significatives detectades en els valors mitjans de les variables a cada grup, en relació als del total de la mostra, mesurades en unitats de desviació estàndard. És a dir, que si el valor mig d'una variable és de 4,5, mentre que en el total de la mostra és de 3, amb una desviació estàndard d'1,2, la diferència normalitzada serà de $(4,5-3)/1,2$, el que dona un valor de 1,25. Aquestes desviacions poden ser positives o negatives. Això significarà, en el primer cas, que el grau d'acord sobre l'afirmació considerada és més gran en el grup que en el conjunt de la mostra. Pel contrari, una desviació negativa indicarà un major grau de desacord. En els apartats següents, s'analitzaran a cada grup les desviacions més importants, presentant-se de manera ordenada, de major a menor, en termes absoluts, fins un valor de 0,4.

2.1. *Grup 1*

Aquest grup, que és el més nombrós, està format per 323 individus. Les diferències més importants a les opinions manifestades, respecte al conjunt de la mostra i mesurades en termes de la desviació estàndard mostral, es detallen a la taula 1. Com es pot comprovar, aquest grup es mostra molt a favor de la influència positiva que exerceix l'estudi en l'èxit a la feina (variable 15), i el trobar un lloc de treball (variable 16), i, en general, està convençut de la superioritat de l'estudi sobre el treball (variables 30, 31 i 32). Nogensmenys, es mostra més partidari que el conjunt de la mostra de poder iniciar l'activitat laboral a partir dels 14 anys.

És un grup aparentment "masclista", que es mostra contrari a la incorporació de la dona a la feina (variable 19), el que podria ser explicat per la major proporció d'homes que es troba en ell (el 66,6 %), pel seu rendiment escolar una mica inferior al de la mitja (gairebé el 53 % es considera estudiant amb algunes o grans dificultats, en front el 44,9 % del conjunt), i per la major joventut dels seus components (quasi la meitat no supera els 15 anys). Això últim podria explicar també la menor seguretat en si mateixos, al preferir realitzar el mateix treball que el dels seus pares (variable 33), i considerar, en major grau que la mitjana, que un no ha de molestar-se en buscar feina mentre cobri l'assegurança d'atur (variable 2).

TAULA 1
DESVIACIONS MÉS SIGNIFICATIVES EN LES OPINIONS DEL GRUP 1
NOMBRE DE COMPONENTS: 323

Núm.	OPINIÓ	MITJA DEL GRUP (MG)	(MG-MM) D.St.M.
15	El que triomfa en els estudis, triomfa en el treball	3,79	0,86
19	Les dones han de cuidar de la llar i de la família i no treballar fora de casa	2,78	0,80
30	Estudiar és millor que treballar perquè requereix menys esforç	3,00	0,77
33	M'agradaria realitzar la mateixa feina que el meu pare	3,19	0,71
31	Estudiar és millor que treballar perquè és menys avorrit i monòton	3,08	0,67
16	Com més anys s'estudia, més fàcil és trobar un lloc de treball	3,80	0,66
2	Mentre es cobri l'assegurança d'atur no cal preocupar-se de buscar feina	2,28	0,65
32	Estudiar és millor que treballar perquè es tenen menys responsabilitats	3,28	0,61
26	S'hauria de poder treballar a partir dels 14 anys	3,28	0,42

MM = Valor mitjà en la mostra

MG = Valor mitjà en el grup

D.St.M. = Desviació estàndard en la mostra

TAULA 2
DESVIACIONS MÉS SIGNIFICATIVES EN LES OPINIONS DEL GRUP 2
NOMBRE DE COMPONENTS: 275

Núm.	OPINIÓ	MITJA DEL GRÚP (MG)	(MG-MM) D.St.M.
29	Treballar és millor que estudiar perquè dóna confiança en si mateix	2,06	-1,05
27	Treballar és millor que estudiar perquè permet una independència més gran	1,97	-0,99
28	Treballar és millor que estudiar perquè permet disposar de més diners	2,65	-0,90
26	S'hauria de poder treballar a partir dels 14 anys	1,63	-0,68
16	Com més anys s'estudia, més fàcil és trobar un lloc de treball	3,71	0,60
25	L'ensenyament obligatori hauria de prolongar-se fins els 16 anys	4,52	0,60
30	Estudiar és millor que treballar perquè requereix menys esforç	1,41	-0,59
32	Estudiar és millor que treballar perquè es tenen menys responsabilitats	1,69	-0,57
24	La culpa de l'atur juvenil la tenen les noves tecnologies (informàtica, robòtica, etc.)	2,37	-0,44
21	La culpa de l'atur juvenil la tenen els sindicats	2,28	-0,44
2	Mentre es cobri l'assegurança d'atur no cal preocupar-se de buscar feina	1,20	-0,43
17	Els professors no coneixen la realitat del món laboral	2,12	-0,42
15	El que triomfa en els estudis, triomfa en el treball	3,17	0,41
5	La Formació Professional prepara millor per al treball que el BUP	2,87	-0,41

MM = Valor mitjà en la mostra

MG = Valor mitjà en el grup

D.St.M. = Desviació estàndard en la mostra

TAULA 3
DESVIACIONS MÉS SIGNIFICATIVES EN LES OPINIONS DEL GRUP 3
NOMBRE DE COMPONENTS: 205

Núm.	OPINIÓ	MITJA DEL GRUP (MG)	(MG-MM) D.St.M.
4	S'aprèn més al carrer que a l'escola	4,17	1,14
20	La culpa de l'atur juvenil la tenen els empresaris	3,88	0,64
25	L'ensenyament obligatori hauria de prolongar-se fins els 16 anys	4,39	0,50
8	Per molt que un s'esforci, en les circumstàncies actuals no és possible trobar feina	3,81	0,50
27	Treballar és millor que estudiar perquè permet una independència més gran	3,98	0,48
29	Treballar és millor que estudiar perquè dóna confiança en si mateix	4,06	0,46
10	Si no es sap parlar el català, és molt difícil trobar feina a Catalunya	3,57	0,43
26	S'hauria de poder treballar a partir dels 14 anys	2,02	-0,42

MM = Valor mitjà en la mostra
 MG = Valor mitjà en el grup
 D.St.M. = Desviació estàndard en la mostra

TAULA 4
DESVIACIONS MÉS SIGNIFICATIVES EN LES OPINIONS DEL GRUP 4
NOMBRE DE COMPONENTS: 243

Núm.	OPINIÓ	MITJA DEL GRUP (MG)	(MG-MM) D.St.M.
26	S'hauria de poder treballar a partir dels 14 anys	4,05	0,94
20	La culpa de l'atur juvenil la tenen els empresaris	2,28	-0,61
23	La culpa de l'atur juvenil la té la generalitat	2,25	-0,52
21	La culpa de l'atur juvenil la tenen els sindicats	2,19	-0,52
22	La culpa de l'atur juvenil la té el govern central, de Madrid	2,87	-0,42

MM = Valor mitjà en la mostra
 MG = Valor mitjà en el grup
 D.St.M. = Desviació estàndard en la mostra

2.2. Grup 2

Aquest grup presenta un gran nombre de diferències importants respecte el conjunt de la mostra (veure taula 2). És el més entusiasta per l'estudi, el que es manifesta tant pel seu major grau d'acord amb la superioritat de l'estudi sobre el treball (variables 30 i 32), com pel seu menor acord en que treballar presenta avantatges sobre estudiar (variables 27, 28 i 29). El seu suport decidit a l'estudi es manifesta també pels efectes profitosos que li atribueixen per trobar feina (variable 16) i triomfar en la feina (variable 15), pel seu millor acord amb la prolongació de l'ensenyament obligatori fins els 16 anys (variable 25) i pel seu major desacord amb la possibilitat de començar a treballar als 14 anys (variable 26).

L'entusiasme d'aquest grup per l'estudi es comprèn millor a l'observar el seu perfil socioeconòmic. El 78,9 % estudia, en front el 60,8 % del conjunt de la mostra. A més a més, són bons estudiants: el 20 % s'inclou en el grup dels que sobresurten o tenen bones notes, en front l'11 % general, i han completat el BUP o la Selectivitat en una proporció que dobla la del conjunt de la mostra.

Aquest grup es caracteritza també per un millor coneixement de la llengua catalana: el 62,9 % la parla ell i la seva família, en front el 54,4 de tots els joves. Té a més un status social més alt (millor proporció de classes alta o mitjana-mitjana, i es manifesta catòlic practicant en major mida.

2.3. Grup 3

Aquest grup podria definir-se com poc partidari de l'estudi, fins l'extrem de ser el que està més d'acord amb que "s'aprèn més al carrer que a l'escola" (variable 4). Com pot comprovar-se en els resultats exposats a la taula 3, aquest grup de joves també considera que treballar presenta més avantatges que estudiar (variables 27 i 29). Al contrari es mostren més partidaris de prolongar l'ensenyament obligatori fins els 16 anys (variable 25) i més contraris a la possibilitat de poder començar a treballar a partir dels 14 anys (variable 26). Veuen, a més, dificultats més grans per trobar feina, encara que s'esforcin (variable 8), aguditzant-se aquestes dificultats si no es sap parlar el català (variable 10). Finalment, culpen en major mida els empresaris de la situació d'atur juvenil existent (variable 20). Les actituds d'aquests joves queden en bona mida explicades al comprobar el seu perfil socioeconòmic: més de la meitat —el 52,2 %— treballa o està en atur, en front al 39,2 % del conjunt de la mostra; el 53,7 % pertany a les classes socials més baixes, en front al 42 % general; ha completat en major mida estudis de Formació Professional, i la seva autoavaluació com estudiant és sensiblement menys favorable que la mitja (veure annex 2).

2.4. Grup 4

Aquest grup és potser el que resulta més difícil de definir. Les seves característiques diferencials són escasses i molt polaritzades en la menor culpa que atribueixen als empresaris, sindicats, govern central i autonòmic de l'atur juvenil (veure taula 4). A banda d'aquesta diferència, es mostren bastant partidaris, tot i que no són els més defensors de la incorporació al treball a partir dels 14 anys (variable 26).

El perfil socioeconòmic d'aquest grup no es diferencia de manera destacada del conjunt dels joves. Es dona en ell una proporció de dones una mica més gran (56 %, en front al 48,4 del total de la mostra) i també una proporció més gran de catalanoparlants (només l'11,5 % declara no saber parlar-lo).

En general, aquest grup és el més similar al conjunt de la mostra i pot considerar-se, per tant, com representatiu de la totalitat dels joves catalans.

2.5. Grup 5

El grup 5 és en molts aspectes similar al grup 3, però és encara més partidari del treball i menys de l'estudi (veure taula 5). Per aquests joves, treballar és molt millor que estudiar, per la independència que proporciona (variable 27), per la possibilitat de disposar de cèntims (variable 28) i per la confiança en un mateix que proporciona (variable 29). Aquesta preferència pel treball s'estén a mostrar-se clarament en desacord amb la possibilitat de prolongar l'ensenyament obligatori fins els 16 anys (variable 25) i a manifestar-se partidaris de poder treballar a partir dels 14 anys (variable 26). Concedeixen, per tant, molt poc valor a allò que s'ha après a l'escola (variable 4) i no creuen que estudiant més anys pugui trobar-se més fàcilment treball (variable 16). A més tendeixen a culpar en major mida de l'atur juvenil als sindicats, govern central i autonòmic (variables 22, 23 i 21).

TAULA 5
DESVIACIONS MÉS SIGNIFICATIVES EN LES OPINIONS DEL GRUP 5
NOMBRE DE COMPONENTS: 233

Núm.	OPINIÓ	MITJA DEL GRUP (MG)	(MG-MM) D.St.M.
25	L'ensenyament obligatori hauria de prolongar-se fins els 16 anys	1,73	-1,38
26	S'hauria de poder treballar a partir dels 14 anys	4,30	1,11
27	Treballar és millor que estudiar perquè permet una independència més gran	4,50	0,86
28	Treballar és millor que estudiar perquè permet disposar de més diners	4,62	0,73
29	Treballar és millor que estudiar perquè dóna confiança en si mateix	4,37	0,70
16	Com més anys s'estudia, més fàcil és trobar un lloc de treball	2,11	-0,54
4	S'aprèn més al carrer que a l'escola	3,33	0,51
22	La culpa de l'atur juvenil la té el govern central, de Madrid	3,92	0,47
23	La culpa de l'atur juvenil la té la Generalitat	3,45	0,46
21	La culpa de l'atur juvenil la tenen els sindicats	3,28	0,44

MM = Valor mitjà en la mostra

MG = Valor mitjà en el grup

D.St.M. = Desviació estàndard en la mostra

TAULA 6
DESVIACIONS MÉS SIGNIFICATIVES EN LES OPINIONS DEL GRUP 6
NOMBRE DE COMPONENTS: 236

Núm.	OPINIÓ	MITJA DEL GRUP (MG)	(MG-MM) D.St.M.
1	S'ha de treballar encara que no es necessiti per viure	1,86	-1,29
18	Els professors animen els alumnes a treure bones notes, perquè diuen que així es podrà aconseguir millors feines	2,78	-0,62
7	Els joves han d'acostumar-se a anar endavant pels seus propis mitjans	3,73	-0,56
11	Sense experiència és molt difícil trobar feina	3,33	-0,50
12	En els primers treballs és més important l'experiència que s'adquireix que la remuneració percebuda	3,39	-0,50
13	Avui dia, per tal d'aconseguir experiència laboral, valdria la pena d'acceptar feina sense remuneració inicial	2,50	-0,49
29	Treballar és millor que estudiar perquè dóna confiança en si mateix	2,87	-0,44
3	Encara que algunes coses que s'aprenen a l'escola no serveixen per al treball futur, la majoria d'elles sí que són útils	3,24	-0,43

MM = Valor mitjà en la mostra

MG = Valor mitjà en el grup

D.St.M. = Desviació estàndard en la mostra

TAULA 7
DESVIACIONS MÉS SIGNIFICATIVES EN LES OPINIONS DEL GRUP 7
NOMBRE DE COMPONENTS: 274

Núm.	OPINIÓ	MITJA DEL GRUP (MG)	(MG-MM) D.St.M.
26	S'hauria de poder treballar a partir dels 14 anys	1,46	-0,80
16	Com més anys s'estudia, més fàcil és trobar un lloc de treball	1,99	-0,63
8	Per molt que un s'esforci, en les circumstàncies actuals no és possible trobar feina	2,36	-0,60
15	El que triomfa en els estudis, triomfa en el treball	1,87	-0,53
23	La culpa de l'atur juvenil la té la Generalitat	2,27	-0,51
1	S'ha de treballar encara que no es necessiti per viure	4,42	0,50
20	La culpa de l'atur juvenil la tenen els empresaris	2,45	-0,48
25	L'ensenyament obligatori hauria de prolongar-se fins els 16 anys	4,32	0,45
21	La culpa de l'atur juvenil la tenen els sindicats	2,30	-0,42

MM = Valor mitjà en la mostra
 MG = Valor mitjà en el grup
 D.St.M. = Desviació estàndard en la mostra

TAULA 8
DESVIACIONS MÉS SIGNIFICATIVES EN LES OPINIONS DEL GRUP 8
NOMBRE DE COMPONENTS: 225

Núm.	OPINIÓ	MITJA DEL GRUP (MG)	(MG-MM) D.St.M.
21	La culpa de l'atur juvenil la tenen els sindicats	3,55	0,68
23	La culpa de l'atur juvenil la té la Generalitat	3,67	0,64
4	S'aprèn més al carrer que a l'escola	1,82	-0,62
20	La culpa de l'atur juvenil la tenen els empresaris	3,85	0,62
33	M'agradaria realitzar la mateixa feina que el meu pare	1,46	-0,49
22	La culpa de l'atur juvenil la té el govern central, de Madrid	3,94	0,49
8	Per molt que un s'esforci, en les circumstàncies actuals no és possible trobar feina	3,75	0,45

MM = Valor mitjà en la mostra
 MG = Valor mitjà en el grup
 D.St.M. = Desviació estàndard en la mostra

Pel que fa al seu perfil socioeconòmic, presenta clares diferències, que expliquen les actituds anteriorment indicades. És un grup constituït fonamentalment per treballadors i aturats (la major proporció d'ambdós es dona en aquest grup). El nivell d'estudis assolit es limita fonamentalment a l'EGB (repartint-se gairebé per meitat entre el graduat escolar i el certificat d'escolaritat). La majoria ha seguit els seus estudis en col·legis públics, i el seu rendiment escolar ha estat molt mediocre: el 60,9 % s'autoclassifica com alumne amb algunes o grans dificultats. És a més, un grup fonamentalment masculí (gairebé en les seves dues terceres parts), que no sap parlar el català en una proporció molt més acusada que la resta de joves (el 33,1 %, en front el 19,5 del conjunt de la mostra), i que viu principalment a Barcelona o en ciutats de més de 50.000 habitants. Finalment, la seva adscripció social és a les classes més baixes, a les que pertanyen el 52,8 % dels integrants del grup.

2.6. Grup 6

Aquest grup es caracteritza fonamentalment per la molt menor valoració positiva de l'activitat laboral i el que ella comporta (veure taula 6). En primer lloc, en front a un grau d'acord molt elevat de tota la resta de grups respecte a la necessitat de treballar, encara que no es necessiti per viure (variable 1), els integrants d'aquest grup es mostren marcadament en desacord amb tal proposició. En segon lloc, donen una menor importància a l'experiència (variables 11, 12 i 13). En tercer lloc, es mostren menys d'acord amb que treballar sigui millor que estudiar perquè dona més confiança en un mateix (variable 29). Per altra banda, són menys partidaris —encara que en termes absoluts sí que ho són— que el jove s'acostumi a sortir endavant pels seus propis mitjans, i no tenen una opinió excessivament favorable de l'activitat animadora dels professors per millorar el rendiment escolar (variable 18), ni de la utilitat laboral del que s'aprèn en l'escola (variable 3).

No són molt marcades les característiques socioeconòmiques d'aquest grup (veure annex 2). Està compost en major mida per homes (el 62,7 % ho són, en front el 51,6 de la mostra); es concentra en una proporció major que la resta en la província de Tarragona; presenta fonamentalment un rendiment escolar propi de l'estudiant normal, i està integrat per una proporció una mica major de joves que treballen i menor, en canvi, d'aturats.

2.7. Grup 7

Aquest grup presenta característiques d'alguna manera contradictòries (veure taula 7). Mentre sembla poc disposat a acceptar que l'estudi facilita la consecució d'un lloc de treball (variable 16), i que l'èxit en els estudis garanteix també l'èxit en el treball (variable 15), es resisteix a creure, en canvi, que esforçant-se

no sigui possible trobar treball en les circumstàncies actuals (variable 8).

Els integrants d'aquest grup no són partidaris de que s'iniciï l'activitat laboral als 14 anys (variable 26), i, per tant, creuen que l'ensenyament obligatori ha de prolongar-se fins els 16 (variable 25). Considera, de manera gairebé unànime, que s'ha de treballar encara que no sigui necessari per viure (variable 1) i dóna la culpa de l'atur juvenil en menor mida que els seus companys als empresaris, sindicats i govern autonòmic (variables 20, 21 i 23).

Els integrants d'aquest grup són fonamentalment catalanoparlants: només el 10,6 % declara no saber parlar-lo (veure annex 2). Es concentren en major proporció en les províncies de Girona i Lleida, en els grups d'edat de 17 o més anys, i en les classes socials més altes. També en major mida que els demés, estan estudiant, han completat la Selectivitat i només una petita proporció (el 9,1 %) està en atur, el que explica moltes de les actituds manifestades.

2.8. Grup 8

Destaca en aquest grup, en primer lloc, la projecció que fa de les dificultats de l'atur juvenil sobre empresaris, sindicats, govern central i autonòmic (variables 20, 21, 22 i 23). Aquesta frustració aparent es manifesta també en el major convenciment que ni esforçant-se molt és possible trobar feina en les circumstàncies actuals (variable 8). Nogensmenys, està clarament en desacord amb que en el carrer s'apregui més que a l'escola (variable 4).

La major proporció de dones que componen aquest grup (el 60,4 % ho són), pot explicar el menor desig dels seus integrants de realitzar el mateix tipus de treball que el seu pare (variable 33).

A l'igual que el grup 5, els components del grup 8 es concentren fonamentalment en la província de Barcelona i pertanyen en major mida a les classes socials més baixes (veure annex 2). Malgrat que, a diferència d'aquell, presenta una proporció d'estudiants i un rendiment escolar més similars als del conjunt dels joves.

ANNEXOS

ANNEX 1 CLUSTER ANALYSIS (MÈTODE BASAT EN L'ALGORITME DE HOWARD-HARRIS)

VARIABLES: OPINIONS SOBRE L'EDUCACIÓ I EL TREBALL

(Valors categories: 1 = Completament en desacord; 2 = Bastant en desacord;
3 = Indiferent; 4 = Bastant d'acord; 5 = Completament d'acord)

IDENTIFICACIÓ DE LES VARIABLES:

- VAR. 1 S'ha de treballar encara que no es necessiti per viure
- VAR. 2 Mentre es cobri l'assegurança d'atur no cal preocupar-se de buscar feina
- VAR. 3 Encara que algunes coses que s'aprenen a l'escola no serveixen per al treball futur, la majoria d'elles sí que són útils
- VAR. 4 S'aprèn més al carrer que a l'escola
- VAR. 5 La Formació Professional prepara millor per al treball que el BUP
- VAR. 6 Els estudis que no atorguen un títol oficial tenen menys validesa laboral
- VAR. 7 Els joves han d'acostumar-se a anar endavant pels seus propis mitjans
- VAR. 8 Per molt que un s'esforci, en les circumstàncies actuals no és possible trobar feina
- VAR. 9 L'entrada d'Espanya a la Comunitat Econòmica Europea millorarà les possibilitats dels joves de trobar feina
- VAR. 10 Si no es sap parlar català, és molt difícil trobar feina a Catalunya
- VAR. 11 Sense experiència és molt difícil trobar feina
- VAR. 12 En els primers treballs és més important l'experiència que s'adquireix que la remuneració percebuda
- VAR. 13 Avui dia, per tal d'aconseguir experiència laboral, valdria la pena d'acceptar feina sense remuneració inicial
- VAR. 14 Si es pot, cal canviar de treball amb freqüència, per a adquirir experiència
- VAR. 15 El que triomfa en els estudis, triomfa en el treball
- VAR. 16 Com més anys s'estudia, més fàcil és trobar un lloc de treball
- VAR. 17 Els professors no coneixen la realitat del món laboral

- VAR. 18 Els professors animen els alumnes a treure bones notes, perquè diuen que així es podrà aconseguir millors feines
- VAR. 19 Les dones han de cuidar de la llar i de la família i no treballar fora de casa
- VAR. 20 La culpa de l'atur juvenil la tenen els empresaris
- VAR. 21 La culpa de l'atur juvenil la tenen els sindicats
- VAR. 22 La culpa de l'atur juvenil la té el govern central, de Madrid
- VAR. 23 La culpa de l'atur juvenil la té la Generalitat
- VAR. 24 La culpa de l'atur juvenil la tenen les noves tecnologies (informàtica, robòtica, etc.)
- VAR. 25 L'ensenyament obligatori hauria de prolongar-se fins els 16 anys
- VAR. 26 S'hauria de poder treballar a partir dels 14 anys
- VAR. 27 Treballar és millor que estudiar perquè permet una independència més gran
- VAR. 28 Treballar és millor que estudiar perquè permet disposar de més diners
- VAR. 29 Treballar és millor que estudiar perquè dóna confiança en si mateix
- VAR. 30 Estudiar és millor que treballar perquè requereix menys esforç
- VAR. 31 Estudiar és millor que treballar perquè és menys avorrit i monòton
- VAR. 32 Estudiar és millor que treballar perquè es tenen menys responsabilitats
- VAR. 33 M'agradaria realitzar la mateixa feina que el meu pare
- VAR. 34 Els que treballen per compte propi tenen més dificultats i preocupacions que els que treballen com a empleats

PERFIL DEL CONJUNT DE LA MOSTRA

GRUP Ne.	SUMA DE QUADRATS	PERFIL DEL CONJUNT DE LA MOSTRA																																	
		V1	V2	V3	V4	V5	V6	V7	V8	V9	V10	V11	V12	V13	V14	V15	V16	V17	V18	V19	V20	V21	V22	V23	V24	V25	V26	V27	V28	V29	V30	V31	V32	V33	V34
TOTAL 2.014	110.094,62	Mitjana: 3,701,633,732,653,403,434,263,153,102,983,873,913,162,912,602,872,653,591,783,062,783,362,892,963,682,653,323,743,452,102,262,462,173,89																																	
		Desv. St.: 1,431,001,141,331,291,290,941,321,051,361,081,041,341,341,381,401,251,301,251,281,131,181,221,331,411,491,371,211,321,171,231,341,441,22																																	

DIVISIÓ N.º 3		N.º DEL GRUP ANTERIOR DIVIDIT: 2																VARIABLE AMB MAJOR VARIANÇA: Var. 16																
GRUP Ne.	SUMA DE QUADRATS	Mijjana:																																
		V1	V2	V3	V4	V5	V6	V7	V8	V9	V10	V11	V12	V13	V14	V15	V16	V17	V18	V19	V20	V21	V22	V23	V24	V25	V26	V27	V28	V29	V30	V31	V32	V33
GR.1	488	24.950,03	Mijjana: 3,232,183,642,613,423,224,043,093,202,803,683,602,863,103,073,162,903,542,793,082,943,383,053,123,183,393,824,073,852,692,733,063,503,60																															
			Desv. St.: 1,471,241,131,261,211,221,021,250,971,291,101,141,301,261,361,321,201,261,481,211,041,101,141,231,381,331,110,931,051,261,281,1,301,351,125																															
GR. 2	468	21.697,15	Mijjana: 4,071,414,012,233,033,614,332,883,363,243,874,013,252,923,263,962,223,951,402,762,543,072,622,554,291,882,543,202,551,732,101,991,883,95																															
			Desv. St.: 1,250,811,001,221,381,320,881,281,001,331,061,001,281,331,360,951,151,110,881,231,071,201,171,311,061,181,251,321,260,931,181,151,261,18																															
GR.3	547	27.735,95	Mijjana: 3,811,503,733,163,733,594,383,902,903,314,124,013,153,052,402,632,843,711,573,733,273,823,433,443,293,084,234,394,302,182,232,651,564,13																															
			Desv. St.: 1,440,901,211,411,221,260,901,121,141,391,001,041,421,431,351,421,341,321,121,131,111,041,171,271,581,550,940,840,871,241,281,411,041,113																															
GR.4	511	23.681,97	Mijjana: 3,691,443,562,543,363,284,292,643,002,583,794,003,362,571,761,872,623,161,402,602,333,112,392,654,002,202,593,242,991,782,002,121,833,86																															
			Desv. St.: 1,430,811,161,241,251,320,911,281,001,281,090,931,311,270,860,891,181,360,851,251,031,241,141,321,201,331,251,241,300,921,031,191,211,23																															
TOTAL 2.014		98.065,10																																

DIVISIÓ N.º 4		N.º DEL GRUP ANTERIOR DIVIDIT: 3																VARIABLE AMB MAJOR VARIANÇA: Var. 25																
GRUP Ne.	SUMA DE QUADRATS	Mijjana:																																
		V1	V2	V3	V4	V5	V6	V7	V8	V9	V10	V11	V12	V13	V14	V15	V16	V17	V18	V19	V20	V21	V22	V23	V24	V25	V26	V27	V28	V29	V30	V31	V32	V33
GR.1	419	19.762,60	Mijjana: 3,37 2,30 3,69 2,45 3,31 3,29 3,98 3,17 3,28 2,93 3,74 3,57 2,90 3,05 3,42 3,51 2,81 3,66 2,84 3,11 2,94 3,28 3,02 3,11 3,44 3,26 3,67 3,94 3,74 2,92 2,93 3,20 3,24 3,61																															
			Desv. St.: 1,38 1,25 1,10 1,20 1,19 1,14 1,00 1,20 0,95 1,24 1,05 1,11 1,26 1,20 1,23 1,23 1,16 1,21 1,45 1,13 0,96 1,04 1,07 1,20 1,25 1,28 1,11 0,99 1,05 1,19 1,21 1,23 1,41 1,20																															
GR.2	385	17.815,99	Mijjana: 4,11 1,33 4,06 2,21 2,97 3,71 4,31 2,90 3,35 3,26 3,91 4,08 3,27 2,89 3,31 3,81 2,19 3,99 1,39 2,62 2,41 3,02 2,54 2,54 4,31 1,84 2,29 2,94 2,35 1,58 1,95 1,79 1,90 3,93																															
			Desv. St.: 1,24 0,71 0,98 1,23 1,38 1,30 0,92 1,30 1,01 1,36 1,03 0,98 1,31 1,35 1,36 1,11 1,14 1,10 0,87 1,20 1,08 1,23 1,16 1,32 1,09 1,17 1,21 1,37 1,21 0,84 1,12 1,05 1,30 1,24																															
GR.3	410	19.031,61	Mijjana: 4,01 1,46 3,79 2,94 3,75 3,67 4,47 3,84 3,06 3,52 4,19 4,11 3,40 3,21 2,56 2,86 2,88 3,89 1,49 3,91 3,31 3,87 3,50 3,41 4,34 2,25 4,02 4,23 4,07 2,31 2,39 2,80 1,67 4,09																															
			Desv. St.: 1,32 0,82 1,11 1,39 1,20 1,23 0,81 1,19 1,11 1,32 0,90 0,93 1,34 1,37 1,34 1,38 1,31 1,15 1,02 1,04 1,11 1,04 1,17 1,29 0,94 1,35 1,02 0,88 0,99 1,25 1,28 1,37 1,15 1,19																															
GR.4	512	23.360,06	Mijjana: 3,64 1,47 3,57 2,58 3,34 3,19 4,27 2,60 3,00 2,52 3,71 3,97 3,22 2,52 1,73 2,02 2,63 3,12 1,44 2,52 2,33 3,09 2,40 2,62 4,00 2,25 2,68 3,35 3,02 1,80 2,04 2,15 1,93 3,88																															
			Desv. St.: 1,42 0,83 1,15 1,23 1,24 1,31 0,91 1,23 0,99 1,25 1,13 0,91 1,31 1,25 0,81 1,01 1,18 1,36 0,90 1,20 0,99 1,23 1,11 1,29 1,15 1,33 1,24 1,20 1,27 0,90 1,04 1,19 1,28 1,19																															
GR.5	288	15.841,51	Mijjana: 3,27 1,55 3,54 3,27 3,69 3,30 4,31 3,43 2,78 2,76 3,87 3,78 2,90 2,99 2,05 2,26 2,78 3,34 1,78 3,31 3,11 3,69 3,16 3,25 1,66 4,16 4,34 4,55 4,37 1,80 1,92 2,34 2,11 4,00																															
			Desv. St.: 1,67 1,02 1,33 1,42 1,28 1,40 1,00 1,36 1,11 1,42 1,20 1,24 1,46 1,49 1,27 1,36 1,40 1,47 1,33 1,33 1,18 1,11 1,27 1,36 0,96 1,17 1,00 0,74 0,92 1,09 1,24 1,41 1,50 1,23																															
TOTAL 2.014		95.811,77																																

DIVISIÓ N.º 6

N.º DEL GRUP ANTERIOR DIVIDIT: 4

VARIABLE AMB MAJOR VARIANÇA: Var. 26

GRUP	Ne.	SUMA DE QUADRATS		V1	V2	V3	V4	V5	V6	V7	V8	V9	V10	V11	V12	V13	V14	V15	V16	V17	V18	V19	V20	V21	V22	V23	V24	V25	V26	V27	V28	V29	V30	V31	V32	V33	V34
GR. 1	354	14.830,46	Mitjana:	3,67	2,23	3,90	2,32	3,32	3,34	4,11	3,28	3,40	3,06	3,92	3,74	3,03	3,27	3,82	3,86	2,72	3,91	2,66	3,27	3,07	3,35	3,06	3,15	3,51	3,22	3,78	4,10	3,90	2,95	3,05	3,23	3,08	3,78
			Desv. St.:	1,24	1,18	0,92	1,07	1,13	1,10	0,81	1,13	0,90	1,22	0,89	1,01	1,22	1,14	1,01	1,07	1,16	1,07	1,45	1,09	0,94	0,98	1,04	1,14	1,22	1,26	1,06	0,88	0,96	1,20	1,19	1,20	1,42	1,11
GR. 2	292	13.479,92	Mitjana:	4,19	1,23	4,12	2,13	2,89	3,85	4,39	2,98	3,29	3,22	3,97	4,16	3,35	2,90	3,22	3,73	2,14	4,04	1,31	2,59	2,31	3,03	2,48	2,39	4,48	1,63	2,07	2,71	2,11	1,42	1,83	1,67	1,86	3,99
			Desv. St.:	1,18	0,59	0,98	1,21	1,44	1,30	0,89	1,36	1,01	1,43	1,01	0,93	1,34	1,38	1,44	1,21	1,17	1,12	0,78	1,22	1,11	1,26	1,18	1,32	0,92	1,02	1,16	1,39	1,16	0,76	1,13	1,03	1,34	1,25
GR. 3	335	15.098,84	Mitjana:	4,09	1,45	3,84	3,03	3,78	3,80	4,47	3,86	3,04	3,66	4,24	4,17	3,37	3,25	2,56	2,87	2,83	3,96	1,40	4,02	3,31	3,88	3,56	3,41	4,27	2,08	3,94	4,22	3,99	2,31	2,36	2,84	1,57	4,13
			Desv. St.:	1,24	0,85	1,09	1,39	1,20	1,19	0,79	1,14	1,11	1,26	0,86	0,88	1,36	1,35	1,33	1,38	1,30	1,11	0,91	0,93	1,09	1,02	1,14	1,30	1,04	1,25	1,07	0,88	1,09	1,25	1,28	1,39	1,07	1,15
GR. 4	245	11.281,26	Mitjana:	4,19	1,39	3,87	2,43	3,52	3,38	4,22	2,83	3,23	2,51	3,68	4,09	3,41	2,70	2,02	2,66	2,40	3,50	1,51	2,35	2,22	2,86	2,27	2,93	3,23	4,08	3,12	3,44	3,58	1,88	2,15	2,33	2,05	3,99
			Desv. St.:	1,04	0,70	1,02	1,27	1,26	1,32	0,97	1,27	1,00	1,34	1,15	0,90	1,28	1,33	1,09	1,26	1,09	1,33	0,97	1,17	0,93	1,19	1,01	1,27	1,49	0,88	1,30	1,26	1,18	0,94	1,13	1,25	1,36	1,88
GR. 5	242	13.198,32	Mitjana:	3,19	1,64	3,46	3,32	3,81	3,22	4,38	3,67	2,74	2,86	3,93	3,73	2,87	3,01	2,06	2,10	3,02	3,32	1,94	3,45	3,26	3,92	3,42	3,24	1,75	4,26	4,50	4,62	4,38	1,97	1,92	2,45	2,35	4,02
			Desv. St.:	1,66	1,09	1,35	1,43	1,24	1,36	0,93	1,29	1,11	1,40	1,14	1,23	1,47	1,50	1,27	1,28	1,40	1,48	1,42	1,30	1,18	1,01	1,23	1,43	1,09	1,09	0,81	0,65	0,92	1,22	1,23	1,43	1,57	1,22
GR. 6	250	13.105,51	Mitjana:	1,77	1,92	3,19	2,82	3,15	3,18	3,80	2,90	2,75	2,52	3,38	3,44	2,57	2,39	2,08	2,46	2,74	2,81	1,99	3,00	2,79	3,36	3,01	2,88	3,76	2,24	2,96	3,54	2,97	2,12	2,16	2,34	2,11	3,52
			Desv. St.:	0,96	1,24	1,31	1,33	1,27	1,31	1,25	1,32	1,04	1,28	1,29	1,21	1,28	1,22	1,16	1,31	1,22	1,33	1,37	1,21	1,07	1,17	1,22	1,30	1,23	1,28	1,29	1,15	1,29	1,13	1,11	1,28	1,40	1,31
GR. 7	296	12.186,98	Mitjana:	4,45	1,43	3,58	2,65	3,31	3,10	4,41	2,41	3,11	2,78	3,82	3,97	3,40	2,62	1,91	2,01	2,73	3,28	1,55	2,50	2,36	3,08	2,30	2,62	4,29	1,48	2,80	3,51	3,17	1,76	2,08	2,08	2,07	3,77
			Desv. St.:	0,77	0,75	1,12	1,25	1,21	1,30	0,76	1,18	0,99	1,23	1,04	0,93	1,23	1,25	0,92	0,99	1,19	1,28	1,05	1,17	0,98	1,25	1,06	1,30	0,96	0,57	1,26	1,13	1,23	0,80	1,02	1,12	1,34	1,25
TOTAL	2.014	93.181,29																																			

DIVISIÓ N.º 7			N.º DEL GRUP ANTERIOR DIVIDIT: 5											VARIABLE AMB MAJOR VARIANÇA: Var. 4																						
GRUP	Ne.	SUMA DE QUADRATS																																		
			V1	V2	V3	V4	V5	V6	V7	V8	V9	V10	V11	V12	V13	V14	V15	V16	V17	V18	V19	V20	V21	V22	V23	V24	V25	V26	V27	V28	V29	V30	V31	V32	V33	V34
GR. 1	323	13.516,98	Mitjana: 3,62 2,28 3,88 2,38 3,33 3,36 4,11 3,27 3,38 3,07 3,91 3,72 3,02 3,26 3,79 3,80 2,78 3,86 2,78 3,24 3,03 3,32 3,04 3,20 3,48 3,28 3,75 4,08 3,86 3,00 3,08 3,28 3,19 3,77																																	
			Desv. St.: 1,25 1,19 0,94 1,10 1,13 1,08 0,81 1,14 0,89 1,22 0,89 1,01 1,22 1,13 1,02 1,09 1,17 1,07 1,44 1,09 0,93 0,96 1,02 1,13 1,23 1,25 1,06 0,88 0,97 1,20 1,19 1,19 1,40 1,09																																	
GR. 2	275	12.616,21	Mitjana: 4,19 1,20 4,14 2,12 2,87 3,82 4,40 2,90 3,29 3,22 3,96 4,15 3,36 2,88 3,17 3,71 2,12 4,02 1,32 2,59 2,28 3,00 2,41 2,37 4,52 1,63 1,97 2,65 2,06 1,41 1,84 1,69 1,91 4,01																																	
			Desv. St.: 1,19 0,53 0,96 1,20 1,43 1,34 0,87 1,35 1,00 1,42 1,03 0,91 1,34 1,39 1,44 1,21 1,15 1,13 0,80 1,23 1,10 1,27 1,17 1,31 0,85 1,02 1,10 1,38 1,14 0,75 1,14 1,05 1,36 1,24																																	
GR. 3	205	9.634,64	Mitjana: 3,79 1,40 3,55 4,17 3,85 3,86 4,52 3,81 2,98 3,57 4,22 4,27 3,55 3,29 2,16 2,41 3,00 3,87 1,50 3,88 2,97 3,69 3,30 3,36 4,39 2,02 3,98 4,16 4,06 2,06 2,20 2,84 1,73 4,06																																	
			Desv. St.: 1,46 0,81 1,27 0,78 1,22 1,18 0,84 1,25 1,13 1,33 0,90 0,88 1,33 1,37 1,21 1,34 1,34 1,23 1,07 1,06 1,13 1,11 1,22 1,33 0,97 1,25 1,06 0,98 1,05 1,20 1,28 1,43 1,24 1,28																																	
GR. 4	243	11.192,72	Mitjana: 4,20 1,40 3,87 2,42 3,54 3,40 4,19 2,81 3,26 2,46 3,63 4,09 3,40 2,73 2,08 2,69 2,40 3,48 1,53 2,28 2,19 2,87 2,25 2,90 3,14 4,05 3,12 3,43 3,53 1,92 2,21 2,41 2,08 3,95																																	
			Desv. St.: 1,04 0,70 1,01 1,24 1,25 1,30 1,00 1,27 1,00 1,32 1,17 0,90 1,26 1,31 1,11 1,25 1,09 1,33 1,00 1,15 0,92 1,21 1,01 1,28 1,50 0,90 1,29 1,25 1,19 0,95 1,15 1,26 1,37 1,18																																	
GR. 5	233	12.670,50	Mitjana: 3,18 1,67 3,45 3,33 3,77 3,18 4,36 3,67 2,76 2,85 3,92 3,68 2,82 2,96 2,08 2,11 3,04 3,34 1,95 3,49 3,28 3,92 3,45 3,24 1,73 4,30 4,50 4,62 4,37 2,00 1,90 2,47 2,38 4,01																																	
			Desv. St.: 1,65 1,10 1,35 1,41 1,24 1,35 0,93 1,28 1,09 1,41 1,15 1,25 1,47 1,49 1,27 1,27 1,41 1,47 1,42 1,30 1,16 1,01 1,23 1,44 1,05 1,05 0,81 0,65 0,93 1,23 1,21 1,44 1,58 1,23																																	
GR. 6	236	12.137,33	Mitjana: 1,86 1,98 3,24 2,81 3,12 3,12 3,73 2,87 2,71 2,49 3,33 3,39 2,50 2,40 2,08 2,50 2,75 2,78 2,01 2,97 2,81 3,32 2,95 2,89 3,68 2,28 2,87 3,50 2,87 2,16 2,21 2,36 2,16 3,52																																	
			Desv. St.: 1,03 1,26 1,26 1,30 1,27 1,30 1,26 1,29 1,03 1,25 1,30 1,19 1,24 1,20 1,14 1,30 1,20 1,32 1,35 1,19 1,05 1,17 1,20 1,27 1,25 1,27 1,27 1,14 1,27 1,12 1,12 1,26 1,39 1,28																																	
GR. 7	274	11.405,16	Mitjana: 4,42 1,39 3,56 2,56 3,30 3,07 4,43 2,36 3,11 2,78 3,84 3,97 3,39 2,57 1,87 1,99 2,68 3,25 1,51 2,45 2,30 3,05 2,27 2,56 4,32 1,46 2,80 3,50 3,16 1,72 2,03 2,03 2,07 3,79																																	
			Desv. St.: 0,83 0,72 1,16 1,22 1,22 1,32 0,73 1,16 1,01 1,25 1,04 0,96 1,27 1,25 0,92 1,00 1,20 1,29 1,03 1,17 0,98 1,26 1,07 1,31 0,94 0,57 1,27 1,15 1,24 0,79 1,00 1,12 1,35 1,25																																	
GR. 8	225	9.198,82	Mitjana: 4,17 1,53 4,03 1,82 3,60 3,67 4,41 3,75 3,18 3,52 4,21 4,07 3,21 3,18 3,11 3,41 2,56 4,04 1,36 3,85 3,55 3,94 3,67 3,28 4,08 2,24 3,86 4,20 3,92 2,34 2,40 2,56 1,46 4,08																																	
			Desv. St.: 1,11 0,89 0,89 0,86 1,22 1,21 0,74 1,13 1,08 1,25 0,80 0,90 1,32 1,35 1,38 1,31 1,21 1,01 0,78 0,98 0,96 0,92 1,01 1,27 1,10 1,32 1,09 0,85 1,07 1,20 1,23 1,32 0,89 1,10																																	
TOTAL 2.014		92.372,37																																		

ANNEX 2

PERFIL SOCIOECONÒMIC DELS GRUPS

(EN PERCENTATGES SOBRE EL TOTAL DE CADA GRUP)

VARIABLES	TOTAL MOSTRA	GRUP 1	GRUP 2	GRUP 3	GRUP 4	GRUP 5	GRUP 6	GRUP 7	GRUP 8
Base:	2.014	323	275	205	243	233	236	274	225
PROVÍNCIA									
Barcelona	77,61	78,02	81,82	85,37	72,02	85,84	69,49	64,60	86,67
Girona	7,80	8,36	5,82	5,85	11,52	3,43	8,05	14,23	3,56
Lleida	6,01	4,64	7,27	3,90	4,53	2,15	9,75	11,68	3,11
Tarragona	8,59	8,98	5,09	4,88	11,93	8,58	12,71	9,49	6,67
EDAT									
14 anys	14,45	27,24	17,45	5,85	13,99	11,16	10,59	9,49	14,22
15 anys	14,70	20,43	13,82	9,76	14,81	13,73	15,68	9,85	17,78
16 anys	13,80	14,55	12,73	12,20	15,64	18,03	8,90	11,31	17,33
17 anys	14,20	15,79	9,45	12,68	14,81	14,59	14,83	17,52	13,33
18 anys	14,75	7,43	14,55	18,05	11,52	15,88	20,76	17,88	14,67
19 anys	14,20	6,50	14,91	23,90	11,93	16,31	15,25	18,61	9,33
20 anys	13,90	8,05	17,09	17,56	17,28	10,30	13,98	15,33	13,33
SEXE									
Home	51,59	66,56	43,64	43,90	44,03	63,09	62,71	44,89	39,56
Dona	48,41	33,44	56,36	56,10	55,97	36,91	37,29	55,11	60,44
CONeixEMENT DE LA LENGUA CATALANA									
No sap parlar-la	19,51	21,05	13,82	20,49	11,52	33,05	20,34	10,58	28,00
La parla ell, però no la seva família	26,12	26,93	23,27	34,15	25,10	28,76	24,58	20,44	28,00
La parla ell i la seva família	54,37	52,01	62,91	45,37	63,37	38,20	55,08	68,98	44,00
HÀBITAT									
2.000 o menys hab.	6,65	8,98	6,18	2,93	9,05	4,72	8,05	7,30	4,44
De 2.001 a 5.000 hab.	6,65	7,74	3,64	4,88	11,93	6,01	6,78	7,30	4,44
De 5.001 a 10.000 hab.	5,81	4,02	4,36	2,44	5,76	6,44	9,75	8,39	5,33
De 10.001 a 50.000 hab.	20,61	22,29	21,82	23,41	23,87	15,02	23,73	14,96	20,00
De 50.001 a 100.000 hab.	10,28	8,36	9,82	12,20	6,17	12,88	9,75	13,50	10,22
De 100.001 a 500.000 hab.	20,36	17,34	19,27	24,88	17,70	22,32	21,19	18,98	23,56
Més de 500.000 hab.	29,64	31,27	34,91	29,27	25,51	32,62	20,76	29,56	32,00

VARIABLES	TOTAL								
	MOSTRA	GRUP 1	GRUP 2	GRUP 3	GRUP 4	GRUP 5	GRUP 6	GRUP 7	GRUP 8
Base:	2.014	323	275	205	243	233	236	274	225
CLASSE SOCIAL									
Alta	0,60	0,31	0,73	0,00	0,82	0,43	1,27	1,09	0,00
Mitjana alta	8,79	8,67	12,73	2,44	10,70	4,72	9,32	15,69	3,11
Mitjana mitjana	16,58	15,17	25,09	12,68	17,70	9,87	16,53	21,53	11,56
Mitjana baixa	32,08	33,13	29,45	31,22	30,04	32,19	32,63	33,94	33,78
Obrera	35,40	38,70	28,00	42,44	34,57	42,49	34,75	22,63	43,11
Peonada	6,55	4,02	4,00	11,22	6,17	10,30	5,51	5,11	8,44
RELIGIÓ									
Catòlic practicant	26,07	31,58	32,36	15,12	27,16	15,45	27,97	29,20	24,44
Catòlic no practicant	57,89	54,18	50,55	67,80	57,61	63,95	53,39	57,30	62,67
Altres religions	1,89	2,79	2,55	0,49	2,06	1,72	2,54	1,82	0,44
Sense religió/no creient	14,15	11,46	14,55	16,59	13,17	18,88	16,10	11,68	12,44
TIPUS DE COL·LEGI/S EN EL/S QUAL/S HA ESTUDIAT									
Només estatal públic	45,13	54,49	33,09	45,85	42,80	64,38	41,10	33,94	46,22
Només privat religiós	17,38	17,34	17,45	17,07	20,58	9,44	16,95	19,34	20,44
Només privat no religiós	10,28	9,91	12,73	5,85	9,88	6,87	12,71	12,04	11,11
Públic i privat religiós	12,91	8,67	17,82	16,10	10,29	7,30	14,83	17,15	11,56
Públic i privat no religiós	9,58	6,81	10,18	10,73	12,35	8,15	10,59	9,49	9,33
Privat religiós i no religiós	3,03	2,17	5,45	1,95	2,88	3,43	1,69	5,11	0,89
En tots	1,69	0,62	3,27	2,44	1,23	0,43	2,12	2,92	0,44
NIVELL MÉS ALT D'ESTUDIS ACABATS									
Cap	7,55	17,65	4,00	6,83	5,76	10,30	5,08	4,38	3,56
EGB (només certificat escolar)	16,29	25,39	5,45	15,12	16,87	29,61	12,29	6,20	19,56
EGB (graduat escolar)	39,87	37,77	45,45	35,12	42,39	32,19	45,76	36,86	43,11
Formació Professional I	15,94	12,07	8,73	26,83	14,81	18,88	12,71	17,52	20,00
BUP	7,89	3,10	13,09	5,37	7,00	3,00	10,59	13,50	7,11
Formació Professional II	2,38	0,31	1,45	1,95	2,47	2,15	3,39	4,38	3,56
COU	1,99	1,24	3,27	2,44	2,06	1,29	2,97	1,82	0,89
Selectivitat	8,09	2,48	18,55	6,34	8,64	2,58	7,20	15,33	2,22
SITUACIÓ EDUCATIVA/LABORAL ACTUAL									
Estudia	60,77	65,02	78,91	46,83	60,91	38,20	61,02	66,42	61,33
Treballa	24,78	20,74	13,09	31,71	26,75	36,05	29,24	24,45	20,44
En atur	14,45	14,24	8,00	21,46	12,35	25,75	9,75	9,12	18,22

VARIABLES	TOTAL								
	MOSTRA	GRUP 1	GRUP 2	GRUP 3	GRUP 4	GRUP 5	GRUP 6	GRUP 7	GRUP 8
Base:	2.014	323	275	205	243	233	236	274	225
AUTOAVALUACIÓ COM A ESTUDIANT									
Dels que sobresurten	1,89	1,86	3,64	2,44	1,65	1,72	1,69	1,09	0,89
Dels que tenen bones notes	9,09	8,05	16,36	5,37	10,29	3,86	8,05	10,58	8,44
Dels que passen sense problemes	44,14	37,15	47,64	41,95	44,86	33,48	51,69	51,46	45,33
Dels que tenen algunes dificultats	39,67	45,20	32,00	42,93	41,56	45,49	33,90	35,40	41,33
Dels que tenen grans dificultats	5,21	7,74	0,36	7,32	1,65	15,45	4,66	1,46	4,00

BIBLIOGRAFIA

- AAKER, D. A. y G. S. DAY (1980). *Marketing Research*. John Wiley & Sons, New York.
- ALLPORT, GORDON W. (1935). "Attitudes", en C.A. Murchison, ed., *A Handbook of Social Psychology*, Clark University Press, Worcester, Massachusetts, pàgs. 798-844.
- ANDERBERG, MICHAEL R. (1973). *Cluster Analysis for Applications*. Academic Press, New York.
- ASSAEL, HENRY (1984). *Consumer Behavior and Marketing Action*. 2a. Ed., Kent Publishing Company, Boston, Massachusetts.
- BENZECRI, J.P. (1980a) *L'Analyse des Dones. II. L'Analyse des Correspondances*. Dunod, París.
- BENZECRI, J.P. (1980b). *Practique de L'Analyse des Dones. 1. Analyse des Correspondances*. Dunod, París.
- CUADRAS, CARLOS M. (1981). *Métodos de Análisis Multivariante*. Editorial Universitaria de Barcelona.
- CHURCHILL, JR., GILBERT A. (1979). *Marketing Research. Methodological Foundations*. 2a. ed., The Dryden Press, Insdale, Illinois.
- FOUCART, T. (1982). *Analyse Factorielle. Programmation sur Microordinateurs*. Masson, París.
- FUNKHOUSER, G. RAY (1983). "A Note on the Reliability of Certain Clustering Algorithms", *Journal of Marketing Research*, XX (Febrer), pàgs. 99-102.
- GREEN, PAUL E. (1978). *Analyzing Multivariate Data*. The Dryden Press, Hinsdale, Illinois.
- GREEN, P. E. i J. D. CARROLL (1976). *Mathematical Tolls for Applied Multivariate Analysis*. Academic Press, New York.
- GREEN, P. E. i D. S. TULL (1975). *Research for Marketing Decisions*. 3a. ed., Prentice-Hall, Englewood Cliffs, New Jersey.
- GREEN, P. E. i Y. WIND (1973). *Multiattribute Decision in Marketing*. The Dryden Press, Hinsdale, Illinois.
- HARTIGAN, J.A. (1975). *Clustering Algorithms*. John Wiley & Sons, New York.
- Instituto Nacional de Estadística (1982). *Poblaciones de Derecho y de Hecho de los Municipios Españoles*. INE, Madrid.
- Instituto Nacional de Estadística (1984). *Censo de Población 1981, Características de la población*. INE, Madrid.
- JOHNSON, S. C. (1967). "Hierarchical Clustering Schemes", *Psychometrika*, 32, pàgs. 241-254.
- LABAW, PATRICIA (1980). *Advanced Questionnaire Design*. Abt Books, Cambridge, Massachusetts.
- LEFEBVRE, J. (1983). *Introduction aux Analyses Statistiques Multidimensionnelles*. 3a. ed., Masson, París.
- LIKERT, RENSIS (1932). "A Technique for Measurement of Attitudes". *Archives of Psychology*, núm. 140, New York.
- MORGAN, J. N. i J. A. SONQUIST (1963). "Problems in the Analysis of Survey Data, and a Proposal", *Journal of the American Statistical Association*, 58 (juny), pàgs. 415-435.
- MORRISON, DONALD F. (1976). *Multivariate Statistical Methods*. 2a. ed., McGraw-Hill Kogakusha, Ltd., Tokio.
- PAYNE, STANLEY L. (1957). *The Art of Asking Questions*. Princeton University Press, Princeton, New Jersey.
- ROSCOE, M., D. LANG i J. N. SHETH (1975). "Follow-up Methods, Questionnaire Length, and Market Differences in Mail Surveys". *Journal of Marketing*, abril, pàgs. 20-27.
- SCHUMAN, H. i S. PRESSER (1981). *Questions and Answers in Attitude Surveys*. Academic Press, New York.
- SHET, JAGDISH N. (1977). *Multivariate Methods for Market and Survey Research*. American Marketing Association, Chicago.

- SIMON, JULIAN L. (1969). *Basic Research Methods in Social Science*. Random House, New York.
- SOKAL, ROBERT R. (1977). "Clustering and Classification: Background and Current Directions", en J. Van Ryzin (ed.) *Classification and Clustering*. Academic Press, New York, pàgs. 1-15.
- SONQUIST, J. A. (1970). *Multivariate Model Building*. Survey Research Center, Institute for Social Research, The University of Michigan, Ann Arbor, Michigan.
- SONQUIST, J. A., E. L. BAKER i J. N. MORGAN (1973). *Searching for Structure*. Edició revisada, Survey Research Center, Institute for Social Research, The University of Michigan, Ann Arbor, Michigan.
- STEVENS, S. S. (1946). "On the Theory of Scales of Measurement", *Science*, Núm. 103, pàgs. 677-680.
- Tull, D. S. i D. Hawkins (1980). *Marketing Research: Measurement and Method*. MacMillan Publishing Co., Inc., New York.
- WIND, YORAM (1978). "Issues and Advances in Segmentation Research", *Journal of Marketing Research*, XV (agost), pàgs. 317-337.
- ZEISEL, HANS (1957). *Say it with Figures*. Harper & Brothers, New York.

INDEX

CAPÍTOL I.	Introducció	7
CAPÍTOL II.	Metodologia de la investigació. .	17
CAPÍTOL III.	Resultat de l'estudi	67
CAPÍTOL IV.	Segmentació de la situació educativa/ laboral dels joves (Anàlisi A. I. D.)	123
CAPÍTOL V.	Valoració de l'escola i el treball segons els atributs dels joves (Anà- lisi factorial de correspondències) .	149
CAPÍTOL VI.	Tipologia de les actituds dels joves («Cluster Analysis»)	171
Bibliografia	197

